SPRAWOZDANIE

KOMITETU

C. K. GALICYJSKIEGO TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO

ZA ROK 1911.

WE LWOWIE.
NAKŁADEM KOMITETU C. K. GALIC. TOW. GOSPODARSKIEGO
Z I. ZWIĄZKOWEJ DRUKARNI WE LWOWIE UL. LINDEGO L. 4.
1912.

SPRAWOZDANIE

KOMITETU

C. K. GALICYJSKIEGO TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO

ZA ROK 1911.

WE LWOWIE.
NAKŁADEM KOMITETU C. K. GALIC. TOW. GOSPODARSKIEGO
Z I. ZWIĄZKOWEJ DRUKARNI WE LWOWIE UL. LINDEGO L. 4.
1912.

PISOWNIA WEDŁUG UCHWAŁ KOMISJI ORTOGRAFICZNEJ
ZJAZDU REJOWSKIEGO.

REDAGOWAŁ BRONISŁAW JANOWSKI.

Działalność naszą w roku ubiegłym, sześćdziesiątym siódmym z kolei od czasu powstania c. k. galic. Towarzystwa Gospodarskiego, prowadziliśmy prócz działów ustalonych programem lat dawniejszych, także i w kierunku prac organizacyjnych, poszczególnych organów naszego Towarzystwa, pragnąc je odpowiednio ukształtować do warunków, pod wielu względami zmienionych w czasach ostatnich.

Pierwsze miejsce w pracach powyższych zajmowały kilkakrotne obrady Komitetu nad zawodowym Związkiem rolników, których ostatecznym rezultatem było uchwalenie projektu ustawy, opracowanego przez Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego przy uwzględnieniu pewnych poprawek.

Wedle tegoż projektu, członkami zawodowego związku rolników mają być wszyscy właściciele, dożywotni posiadacze, użytkowcy i dzierżawcy gospodarstw rolnych i lasowych, oraz absolwenci wyższych zakładów naukowych, zajęci pracą zawodową w gospodarstwach rolnych lub leśnych, bądź też w organizacjach rolniczych, lub jako nauczyciele w szkołach rolniczych i leśnych.

Do działalności tegoż związku należałoby zastępywanie, obrona i popieranie zawodowych interesów ludności rolniczej, rozdzielanie wszelkich subwencji krajowych i rządowych na cele rolnicze, oraz popieranie rozwoju i działalności Towarzystw rolniczych, Spółek zarobkowo-gospodarskich, i t. p.

Równocześnie Komitet w myśl poleceń ostatniej Rady Ogólnej przeprowadzał studja i pertraktacje co do zjednoczenia się naszego Towarzystwa z bratniem Towarzystwem w Krakowie i Towarzystwem Kółek rolniczych, — wyniki obrad odnośnych podajemy przy omawianiu załatwień uchwał Rady Ogólnej.

Czynnikiem, który dalej wpłynął na konieczność rozmaitych prac organizacyjnych, było uzyskanie od c. k. Rządu

tytułem odszkodowania za zawarcie traktatów z Rumunią i Państwami Bałkańskiemi subwencji, wypłacalnej przez 9 lat, to znaczy od r. 1910 do 1919, a zatem przez czas trwania tychże traktatów w wysokości 1,400.000 K rocznie dla całej Galicji, z czego wedle rozdziału c. k. Rządu przypada na nasze Towarzystwo 120.000 K.

Przeznaczeniem tej subwencji jest w myśl odnośnej ustawy państwowej popieranie hodowli zwierząt domowych, bądź to bezpośrednio, bądź to w sposób pośredni, przyczem jednakże c. k. Rząd pozostawił do pewnego stopnia władzom i instytucjom, mającym się zająć zużyciem tej kwoty, wolną rękę w opracowaniu programu zużycia, zastrzegając sobie jednak jego każdorazowe zatwierdzenie.

Nie chcąc funduszów powyższych nadmiernie rozdrabniać, coby nie mogło się przyczynić do osiągnięcia celu powyższego, postanowiliśmy zużyć je w kierunku stworzenia pewnych instytucji, któreby nie tylko przyczyniały się skutecznie przez owe 9 lat do podniesienia hodowli zwierząt w kraju naszym, lecz zarazem siłą swej użyteczności mogły na zawsze w tym kierunku podziałać, a zatem i już po upływie powyższego czasu.

Uchwała odnośna Komitetu, powzięta na posiedzeniu 31. października, brzmiała następująco:

„Z przyznanych na rok 1911 funduszów traktatowych w kwocie 120.000 K zużyć na popieranie budowy wzorowych stajni, dalej na produkcję roślin pastewnych, pastwisk i łąk, z reszty zaś zorganizować na razie jeden zakład rolniczo-hodowlany, wedle projektu przedstawionego poprzednio c. k. Ministerstwu rolnictwa, a to w Oddziale Towarzystwa, posiadającym warunki najlepsze, oraz w miarę środków po innych Oddziałach potworzyć inspektoraty hodowlane, mające być zawiązkami dalszych zakładów hodowlano-rolniczych, o ile c. k. Ministerstwo rolnictwa w przyszłości udzieli na nie funduszy“.

Równocześnie uchwalono subwencję tej samej wysokości i tego samego pochodzenia, wyznaczoną na rok 1910 zużyć na bezprocentowe pożyczki, spłacalne w 4 latach dla zakładających pastwiska trwałe, z tem, że po 8 latach, a zatem po dwukrotnym nawrocie odnośnej kwoty 120.000 K, zostanie ona zużyta na popieranie budowli i produkcji pa-

szy, po porozumieniu się co do szczegółów tego zużycia z c. k. Ministerstwem rolnictwa.

Załatwienie obu tych wniosków przez c. k. Ministerstwo rolnictwa natrafiało początkowo na pewne trudności, które spowodowały przewleczenie całej tej sprawy, c. k. Rząd bowiem, nie rozumiejąc naszych intencji, obawiał się, czy sposób zużycia funduszów, projektowanych przez nas, odpowie myśli ustawy.

Ostatecznie wreszcie po wyjaśnieniach, uzyskaliśmy zasadnicze zatwierdzenie naszych wniosków, a tem samym mogliśmy powziąć kroki do ich zrealizowania. Prace odnośne jednak, skutkiem wzmiankowanego opóźnienia, ograniczać się w roku ubiegłym musiały tylko do opracowania pewnych planów i przygotowania terenu do wejścia w życie zamierzonych instytucji.

Przedewszystkiem zatem co do utworzenia zakładu doświadczalnego, hodowlano-rolniczego, wybraliśmy dla nich Oddział rudecki, a jako jego siedzibę miasto Rudki. Prace około ułożenia statutu tejże instytucji, oraz poszczególnych regulaminów są już na ukończeniu, tak, że na wiosną roku 1912 będą się mogły rozpocząć czynności około jego instalacji. Zaznaczyć przytem musimy, że będzie to pierwsza tego rodzaju instytucja krzewienia wiedzy rolniczej zainicjowana i zorganizowana przez c. k. Galic. Towarzystwo gospodarskie, podobnie jak przed laty z tej samej inicjatywy i tym samym staraniem powstał pierwszy zakład naukowy rolniczy w Dublanach.

Sprawę potworzenia 11 inspektoratów hodowlano-rolniczych, mających ewentualnie również współdziałać przy organizacji projektowanych spółek handlowych, odroczono do roku następnego, uchwalając na razie tylko jej ogólne zarysy.

Odnosi się to samo do szczegółowego zużycia subwencji w roku 1910 na pożyczki dla zakładających pastwiska trwałe, co wejdzie w życie dopiero w r. 1912.

Przeprowadzanie spraw powyższych, przy których zatem poruszona być musiała zmiana organizacji biur poszczególnych oddziałów, było jedną z przyczyn konieczności utworzenia z dawna już potrzebnej nowej sekcji w łonie Komitetu, a to sekcji organizacyjnej. Do zakresu działal-

ności tejże sekcji, powstałej wedle uchwały Komitetu 25. lutego, należy czuwanie nad życiem Oddziałów Towarzystwa gospodarskiego, zwłaszcza w kierunku ujednostajnienia i ożywienia ich działalności, dalej stawianie wniosków i opiniowanie w kwestjach zmiany obszarów Oddziałów, następnie czuwanie nad stosunkiem Towarzystwa naszego do Towarzystwa Kółek rolniczych i wszelkich innych organizacji rolniczych, do krajowej Komisyi rolniczej i Wydziału krajowego, oraz stawianie wniosków w tym zakresie. Najważniejszym zadaniem tejże sekcji, było opracowanie projektu planu zakładania lokalnych spółek handlowo-rolniczych przy Oddziałach, mających pośredniczyć przy zakupnie i sprzedaży artykułów rolniczych.

Dotacja traktatowa wpłynęła także i w inny sposób na znaczne powiększenie zakresu działalności Towarzystwa gospodarskiego. Oto Wydział krajowy z subwencji sobie z tytułu powyższego wyznaczonej, odstąpił nam 72.000 K na zakupno buhaji dla organizowania osobnych stacji hodowlanych, o czem szczegółowo wspominamy w sprawozdaniu sekcji hodowlanej.

Współdziałaliśmy również w podjętej przez Wydział krajowy kosztem dotacji traktatowej akcji melioracji pastwisk i łąk gminnych, a to opracowując w naszym inspektoracie rolniczym szczegółowe plany zagospodarowania tych kultur. Za zgodą c. k. Ministerstwa rolnictwa, przydzielił nam w tym celu Wydział krajowy nowo zamianowanych 3 inspektorów uprawy pastwisk i łąk i gminnych, oddając ich pod kierownictwo naszego inspektora rolniczego Bronisława Janowskiego.

Przy sposobności nadmieniamy, że Wydział krajowy w myśl uchwały Sejmu z 14. lutego i poprzednich, przystąpi do utworzenia krajowego zakładu ubezpieczenia bydła kosztem pewnej części funduszów traktatowych. Dotycząca uchwała Sejmu brzmi:

»Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby dla statutu krajowego zakładu reasekuracyjnego ubezpieczenia bydła, oraz lokalnych spółek ubezpieczających bydło, objętych sprawozdaniem Komisyi sejmowych reform agrarnych, wyjednał zatwierdzenie rządowe, przy uwzględnieniu zmian, nie dotykających zasadniczych postanowień tychże statu-

tów, i aby wprowadził w życie biuro tegoż zakładu, pokrywając jego koszta po myśli §. 21. statutu“.

W ten zatem sposób sprawa, która niejednokrotnie była omawiana na posiedzeniach naszego Towarzystwa, doczeka się niebawem pomyślnego załatwienia.

Z ważniejszych czynności Komitetu, o których nie wspominamy przy sprawozdaniach poszczególnych sekcji, wspomnieć musimy o akcji zakupna cieląt w Czechach.

W lecie r. 1911 nasi hodowcy bydła dotknięci zostali ciężką klęską pryszczycy, skutkem której z powodu zamknięcia targów, ci, którzy potrzebowali się zaopatrzyć w bydło, bydła tego zakupić nie mogli, by spożytkować przygotowane zapasy paszy.

W tym czasie nadeszły pierwsze wieści z Czech, iż z powodu klęski posuchy, jaka tam nastała, Związki rolnicze zaczynają organizować na wielką skalę masową sprzedaż jałownika. Komitet c. k. Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego postanowił korzystać z tej sposobności i polecił członkowi Komitetu D r o w i M a r j a n o w i L i s o w i e c k i e m u zorganizowanie tej akcji. Początkowe kroki przez niego podjęte, zdążały do tego, aby z jednej strony zapewnić sobie sumienne zastępstwo przy zakupnie bydła w Czechach, a z drugiej strony uzyskać pewne ulgi ze strony rządu na rzecz rolników. W myśl tej pertraktacji, Ministerstwo rolnictwa za zgodą Wydziału krajowego zezwoliło reskryptem z dnia 10. listopada 1911 L. 41.449 na pokrycie z funduszu hodowlanego:

a) kosztów przewozu bydła czeskiego, aż do miejsca przeznaczenia,

b) kosztów zakupna,

c) nadwyżki ceny kupna ponad 76 koron za 100 kg,

d) szkód podczas transportu i pierwszych 10 dni po jego nadejściu, wreszcie

e) odsetek przez 2 miesiące po odebraniu bydła.

Wskutek niespodziewanie licznych zgłoszeń akcja ta przybrała tak znaczne rozmiary, iż przerosła siły jednego człowieka, a i zapotrzebowanie ogromnych sum na kupno bydła wymagało kredytów jakiejś instytucji finansowej, która mogła udzielać zaliczek tylko na podkład weksli i listów kupna. Dlatego pełnomocnik Towarzystwa gospodar-

skiego powierzył w połowie listopada dalsze prowadzenie tej akcji Galicyjskiej Spółce zbytu bydła i trzody chlewnej, która objęła sfinansowanie wszystkich tych transportów.

Ogółem sprowadzono w ten sposób przeszło 300 wagonów w ciągu niespełna 3 miesięcy, zasilając hodowlę krajową ilością przeszło 6.000 sztuk jałownika. — Zwłaszcza ostatnie 100 wagonów zakupionych przez wysłanników Galicyjskiej Spółki zbytu bydła posiadały wysoką wartość hodowlaną i wyrównały pod względem gospodarczym jakościowe niedomagania poprzednich transportów.

Ze spraw organizacyjnych zanotować musimy powstanie jeszcze jednej nowej sekcji w łonie Komitetu, której potrzeba z dawna już uczuć się dawała, a to sekcji kobiecego gospodarstwa wiejskiego. Zadaniem sekcji będzie ujęcie pod swój patronat wszystkich spraw, odnoszących się do popierania gospodarstwa wiejskiego kobiecego we wschodniej części kraju naszego, co w ostatnich czasach zaczęło w naszem społeczeństwie rolniczem budzić bardzo pomyślne echa.

Pozatem czynności Komitetu naszego szły trybem normalnym, jakkolwiek na ogół w zakresie znacznie rozszerzonym w porównaniu do lat ubiegłych. Szczegóły z tejże działalności pomieściliśmy w sprawozdaniach poszczególnych sekcji.

Nadmieniamy tu jeszcze tylko, odnośnie do sprawozdania Redakcji »Rolnika«, że po ostatecznem zamknięciu rachunkowem, poszczególne cyfry przedstawiają się cokolwiek inaczej, przyczem jednak rezultat okazał się o 153 K korzystniejszy.

Tak znaczne powiększenie agend naszego Towarzystwa w roku ubiegłym spowodowało konieczność przeprowadzenia także pewnej reorganizacji biura naszego Komitetu. Biuro to przy nadmiarze czynności nie mogło niejednokrotnie, w dawniejszych nieco przestarzałych ramach, wykonywać terminowo swych czynności, narażając się — na niesłuszne zresztą — zarzuty opieszałości. Chcąc zatem na przyszłość uchronić się od ewentualności opaźniania załatwień, wprowadzono tu pewne zmiany. I tak, zorganizowano archiwum biura na zasadach rzeczowości, w nie-

których wypadkach również na zasadach konbinacji terytorjalności z rzeczowością (wedle Oddziałów), co bardzo ułatwia manipulację załatwień kancelaryjnych, dalej opracowano i wprowadzono w życie nowy regulamin kasowy i wreszcie ustalono niektóre formy urzędowania, n. p. co do objazdów inspektorów fachowych Komitetu i t. d.

W końcu co do formy samego sprawozdania niniejszego, zaznaczyć musimy, że wprowadziliśmy weń o tyle zmianę, iż wszelkie tablice odnoszące się do dat i wykazów pomieściliśmy w osobnej części na jego końcu.

SPIS RZECZY.

Część pierwsza.

Część druga.

Część trzecia.

Część czwarta.

Część piąta.

Dodatek.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

ZARZĄD TOWARZYSTWA.

(Stan z dniem 31 grudnia 1911 r.).

A. Skład Prezydjum i Komitetu.

Prezydjum:

(od 8/4 1910 do 8/4 1916).

Prezes: Witołd ks. Czartoryski
I. Wiceprezes: Aleksander Dąmbski
II. „ Dr. Aleksander Raciborski.

Członkowie zwyczajni:

Franciszek Biesiadecki (od 20/3 1911 do 20/3 1912)
Juljan br. Brunicki (od 8/4 1910 do 8/4 1914)
Tadeusz Fedorowicz (od 21/5 1909 do 21/5 1913)
Dr. Stefan Godlewski (od 8/4 1910 do 8/4 1913)
Karol Kruzenstern (od 8/4 1910 do 8/4 1913)
Dr. Marjan Lisowiecki (od 8/4 1910 do 8/4 1914)
Eksc. Dr. Andrzej ks. Lubomirski (od 20/3 1911 do 20/3 1915)
Jan Madeyski (od 20/3 1908 do 20/3 1912)
Dr. Józef Milewski (od 8/4 1910 do 8/4 1913)
Dr. Tadeusz Pilat (od 20/3 1911 do 20/3 1915)
Leon kn. Puzyna (od 8/4 1910 do 8/4 1914)
Wincenty Rozwadowski (od 8/4 1919 do 8/4 1914)
Paweł ks. Sapieha (od 8/4 1910 do 8/4 1912)
Oskar Schnell (od 20/3 1911 do 20/3 1915)
Jerzy Turnau (od 20/3 1908 do 20/3 1912)

Delegaci Kółek rolniczych:

Artur Zaremba Cielecki
Michał Plezia } (od 27/9 1911 do 27/9 1914)

Członkowie kooptowani:

Dr. Kazimierz Miczyński (od 15/12 1911 do 15/12 1913).
Jan hr. Mycielski
Dr. Jan Paygert
Dr. Jan Rozwadowski
Stanisław Ujejski } (od 10/5 1910 do 10/5 1912).

B. Skład Sekcji i Komisji przy Komitecie.

I. Wydział wykonawczy.

Przewodniczący: Witołd ks. Czartoryski.
Aleksander Dąmbski (od 10/5 1910)
Dr. Marjan Lisowiecki
Dr. Kazimierz Miczyński } (od 15/12 1911)
Dr. Jan Rozwadowski (od 10/5 1910)
Leon kn. Puzyna
Stanisław Ujejski } jako zastępcy
Sekretarz: Władysław Niwicki.

II. Sekcja hodowlana.

Przewodniczący: Aleksander Dąmbski (od 10/5 1910)
Zastępca Przewodniczącego: Julian br. Brunicki.
Mieczysław Brykczyński
Witołd ks. Czartoryski
Tadeusz Fedorowicz
Dr. Stefan Godlewski
Dr. Marjan Lisowiecki
Dr. Karol Malsburg
Jan hr. Mycielski
Franciszek Ponicki
Dr. Aleksander Raciborski
Dr. Jan Rozwadowski
Wincenty Rozwadowski
Bolesław Śmiałowski

R. Dw. Dr. Józef Szpilman
Jerzy Turnau
Sekretarz: Józef Myszkowski.

III. Sekcja rolnicza.

Przewodniczący: Jerzy Turnau
Zast. Przewodniczącego: (nie wybrany)
Kazimierz Ajdukiewicz
Juljan br. Brunicki
Dr. Jan Dzianott
R. Dw. Andrzej Kędzior
Dr. Seweryn Krzemieniewski
Jan Madeyski
Dr. Kazimierz Miczyński
Jan hr. Mycielski
Dr. Stefan Pawlik
Leon kn. Puzyna
Tadeusz Rozwadowski
Wincenty Rozwadowski
Władysław Serwatowski
Kazimierz Szulc
Władysław Tyniecki
Stanisław Ujejski
Sekretarz: Bronisław Janowski.

IV. Sekcja handlowa.

(Wydział wykonawczy):

Przewodniczący: Dr. Marjan Lisowiecki
Dr. Kazimierz Agopsowicz
Wacław Boski
Aleksander Dąmbski (od 10/5 1910)
Stanisław Gołaszewski
Dr. Maksymilian Liptay
Dr. Jan Rozwadowski (od 10/5 1910)
Piotr Szczepański
Stanisław Ujejski (od 10/5 1910)
Leonard Wiśniewski
Sekretarz: Jan Mikuszewski.

*

V. Sekcja ekonomiczna.

Przewodniczący: Dr. Józef Milewski
Zast. Przewodniczącego: (nie wybrany)
Dr. Stanisław Henryk hr. Badeni
Aleksander Dąmbski
Stanisław Dąmbski
Dr. Władysław Kraiński
Karol Kruzenstern
Dr. Jan Mars
Dr. Stefan Pawlik
Dr. Jan Paygert
Leon kn. Puzyna
R. Dw. Dr. Tadeusz Pilat
Dr. Jan Henryk Sawczyński
Dr. Aleksander hr. Skarbek
Sekretarz: Dr. cam. August Rodakiewicz.

VI. Sekcja mleczarska.

Przewodniczący: Dr. Stefan Godlewski
I. Zast. Przewodniczącego: (nie wybrany)
II. „ „ Dr. Tadeusz Rylski
Michał Bielikiewicz, delegat Kółek roln.
Feliks Domański
Dr. Władysław Kraiński
Dr. Karol Malsburg
Edward Maurizio
Jan hr. Mycielski
Ks. Edward Tabaczkowski
Dr. Jakób Tomalski
Sekretarz: Jan Marszałkowicz.

VII. Sekcja chowu koni.

Przewodniczący: Witołd ks. Czartoryski
Zast. Przewodniczącego: (nie wybrany)
Edmund hr. Dzieduszycki
Władysław hr. Dzieduszycki
Alfred Garapich
Władysław Jankowski
Marjan Jędrzejowicz
Henryk Karczewski

Longin Łoboś
Mikołaj Łukasiewicz
Leon kn. Puzyna (od 10/5 1910)
Władysław Serwatowski
Stanisław hr. Siemiński-Lewicki
Sekretarz: Kazimierz Fedorowicz.

VIII. Sekcja chowu drobiu.

Przewodniczący: Juljan br. Brunicki (od 10/5 1910)
Zast. Przewodniczącego: R. Dw. Dr. Józef Szpilman
Dr. Alfred Beil
Dr. Adam Borysiewicz
Jerzowa ks. Czartoryska
Wanda ks. Czartoryska
Józef Dąbrowski
Dr. Stanisław Fibich
Ks. Antoni Głodziński
Dr. Mieczysław Grabowski
Paweł Kretowicz
Jan Obrębski
Michalina Ogrodzińska
Zygmunt Piotrowicz
Franciszek Ponicki
Bronisława Seferowiczowa
Jan Stark
Klementyna Stasiniewiczowa
Włodzimierz hr. Szembek
Eugeniusz Terlecki
Marjan Wójcikiewicz
Eustachy Wolski
Dr. Józef Zagaja
Sekretarz: Dr. cam. August Rodakiewicz.

IX. Sekcja sadowniczo-ogrodnicza.

Przewodniczący: Juljan br. Brunicki (od 10/5 1910)
Zast. Przewodniczącego: Karol Kruzenstern
Andrzej Blazek
Kazimierz Brzeziński
Dr. Teofil Ciesielski
Feliks Gniewosz

Marjan Jaroszyński
Cyryl Kochanowski
Dr. Władysław Kubik
Józef Nowak (koopt.)
Dr. Marjan Raciborski
Karol Stark
Witołd Traczewski
Władysław Tyniecki
Sekretarz: Władysław Lichański.

X. Sekcja gorzelniana.

Przewodniczący: Paweł ks. Sapieha
Zast. Przewodniczącego: Aleks. Krzeczunowicz
Roger Battaglia
Marjan Jędrzejowicz
Stanisław Jędrzejowicz
Dr. Włodzimierz Bolesta Kozłowski
Wincenty Kraiński
Karol Kruzenstern
Dr. Leszek Majewski
Stanisław hr. Mycielski
Mikołaj hr. Rey
Wincenty Rozwadowski
Władysław Serwatowski
Ludwik hr. Borowski Skarbek
Dr. Władysław Sołowij
Stanisław hr. Stadnicki
Stanisław hr. Starzyński
Kazimierz Agopsowicz
Stefan Rosochacki Moysa
Sekretarz: Tadeusz Chrząszcz.

XI. Sekcja literacka.

Przewodniczący: Dr. Aleks. Raciborski (od 10/5 1910)
Zastępca Przewodniczącego: Jerzy Turnau
Dr. Jan Blauth
Konstanty Jasiński
Jan Marszałkowicz
Dr. Kazimierz Miczyński

Dr. Stefan Pawlik
Leon kn. Puzyna
Sekretarz: Dr. Jan Paygert.

XII. Sekcja organizacyjna.

Przewodniczący: Dr. Jan Rozwadowski
Aleksander Dąmbski
Tadeusz Fedorowicz
Karol Kruzenstern
Dr. Marjan Lisowiecki
Leon kn. Puzyna
Jerzy Turnau
Sekretarz: Dr. cam. August Rodakiewicz.

XIII. Sekcja wiejskiego gospodarstwa kobiecego.

Przewodniczący: Dr. Józef Milewski
Zastęp. Przewodn.: Ks. Wanda Czartoryska
Eksc. Dawidowa Abrahamowiczowa
Romana Berezowska
Aniela Gniewoszówna
Marja baronowa Harsdorfowa
Marjan Jaroszyński
Janina Karłowicz
Izydora Kozicka
Teresa Leszczyńska
Dr. Tadeusz Pilat
Bartłomiejowa Rozwadowska
Dr. Jan Rozwadowski
Marja hr. Tarnowska
Adolfowa Turnauowa
Sekretarz: Bronisław Janowski.

XIV. Komisja chmielarska.

Przewodniczący: Zdzisław hr. Tarnowski
Jan Breuer
Aleksander Dąmbski
Stanisław Dąmbski
Władysław Gniewosz
Dr. Józef Raczyński

Oktaw Sala
Ignacy Smalawski
Wilhelm Fryderyk Schmidt
Zdzisław Włodek
Sekretarz: Adolf Jasiński.

XV. Komisja wystawowa.

Kazimierz Ajdukiewicz
Juljan bar. Brunicki
Mieczysław Brykczyński
Księżniczka Wanda Czartoryska
Władysław hr. Dzieduszycki
Dr. Marjan Lisowiecki
Dr. Kazimierz Miczyński
Dr. Jan Rozwadowski
Dr. Tadeusz Rylski
Paweł Ks. Sapieha.

XVI. Komisja giełdowa.

Przewodniczący: Dr. Władysław Krainski
Dr. Stanisław hr. Badeni
Dr. Tadeusz Mars
Sekretarz: Dr. cam. August Rodakiewicz.

XVII. Komisja zakupna ogierów.

Władysław hr. Dzieduszycki
Władysław Serwatowski
Zastępcy: Witołd ks. Czartoryski
Longin Loboś.

XVIII. Komisja ksiąg rodowodowych koni orjentalnych.

Artur Zaremba Cielecki
Władysław hr. Dzieduszycki
Marjan Jędrzejowicz.

XIX. Komisja rachunkowa.

Mieczysław Urbański
Leszek Cieński

Jan Krzysztofowicz
Zastępcy: Aleksander Fedorowicz.
Adam Younga.

C. Delegaci Komitetu.

I. Do przybocznej Rady rolniczo-przemysłowej przy c. k. Ministerstwie rolnictwa.

(Do końca roku 1913).

Witołd ks. Czartoryski (od 10/5 1910)
Ks. Kornel Mandyczewski
Dr. Kornel Paygert
Oskar Schnell.

II. Do przybocznej Rady weterynaryjnej przy c. k. Ministerstwie rolnictwa.

Julian br. Brunicki
Karol Kruzenstern.

III. Do przybocznej Rady spraw chowu koni przy c. k. Ministerstwie rolnictwa.

Witołd ks. Czartoryski
Marjan Jędrzejowicz.

IV. Do Rady znawców opodatkowania wódki przy c. k. Ministerstwie skarbu.

Eksc. Dawid Abrahamowicz
Dr. Władysław Sołowij.

V. Do państwowej Rady kolejowej we Wiedniu.

(1909—1914).

Dr. Kornel Paygert
Zastępca: Paweł ks. Sapieha.

VI. Do austrjackiego Centralnego Biura przestrzegania interesów rolnych.

Witołd ks. Czartoryski (od 10/5 1910)
Michał Garapich (zastępca)
Dr. Marjan Lisowiecki
Dr. Jan Paygert (zastępca).

VII. Do Kuratorji wiedeńskiego Biura rolniczego sprzedaży materjału rzeźnego.

Marjan Bohosiewicz (zastępca)
Dr. cam. August Rodakiewicz (ad personam i jako zastępca)
Henryk Potworowski (Członek Dyrekcji).

VIII. Do Komitetu doradczego spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie we Lwowie.

Marjan Jędrzejowicz
Alfred Garapich (zastępca).

IX. Do Komisji regulacji rzek przy c. k. Namiestnictwie we Lwowie.

Dr. Włodzimierz Bolesta Kozłowski
Juljan br. Brunicki (zastępca od 10/5 1910).

X. Do Krajowej Komisji rolniczej przy Wydziale krajowym.

(od 16/12 1908—16/12 1914).

Dr. Kazimierz Miczyński
Dr. Jan Rozwadowski
Oskar Schnell.

XI. Do Krajowej Rady kolejowej.

(1912—1914).

Juljan br. Brunicki
Władysław Serwatowski (zastępca).

XII. Do Kolegium Cenzorów Banku krajowego.

Dr. Włodzimierz Mochnacki
Jan Vivien de Chateaubrun.

XIII. Do Zarządu Głównego Towarzystwa Kółek rolniczych.

(1911—1914).

Franciszek Biesiadecki }
Dr. Jan Rozwadowski } (od 13/9 1911).

XIV. Do Centralnego Wydziału Stowarzyrzeń rolniczych.

Prezes Witołd ks. Czartoryski (od 10/5 1910)
Aleksander Dąmbski
Dr. Jan Rozwadowski
Zastępcy: Karol Kruzenstern
Dr. Aleksander Raciborski
Paweł ks. Sapieha
Stanisław Ujejski.

XV. Do Kuratorji Akademji Dublańskiej.

Dr. Aleksander Raciborski
Jerzy Turnau (zastępca) } (od 10/5 1910).

XVI. Do Kuratorji Szkoły chmielarskiej w Brodach.

(Folwarki Małe).

Dr. Kazimierz Miczyński
Fryderyk Wilhelm Schmidt.

XVII. Do Kolegium mężów zaufania przy dostawach wojskowych.

a) w obrębie c. i k. Intendantury XI. Korpusu:

Jan Mikuszewski
Stanisław Ujejski,

b) w obrębie c. i k. Intendantury X. Korpusu:

Stanisław hr. Stadnicki
Dr. Feliks Drużbacki.

XVIII. Do Komisji zalesień ochronnych.

Jan Madeyski
Karol Kruzenstern (zastępca) } (od 17/1 1912).

XIX. Do Krajowego Towarzystwa dla wyzyskania sił wodnych.

Karol Ajdukiewicz.

XX. Do Rady nadzorczej przy Galicyjskiej Spółce zbytu jaj i drobiu we Lwowie.

Stanisław Bohdanowicz
Aleksander Dąmbski
R. Dw. Dr. Józef Szpilman.
Dyrektor: Dr. cam. August Rodakiewicz.

XXI. Do Rady nadzorczej przy Galicyjskiej Spółce zbytu bydła i trzody chlewnej we Lwowie.

Aleksander Dąmbski
Stanisław Ujejski (zastępca).

D. Wykaz Personalu Komitetu c. k. gal. Towarzystwa Gospodarskiego.

I. Urzędnicy konceptowi, etatowi, z prawem do czteroleci:

1. Władysław Niwicki	Dyrektor biura
2. Bronisław Janowski	Inspektor rolniczy
3. Kazimierz Fedorowicz	Inspektor hodowli
4. Jan Marszałkowicz	Inspektor hodowli i kierownik kontroli mleczności
5. Kazimierz Bzowski	Inspektor hodowli
6. Józef Myszkowski	Sekretarz oddziału hodowlanego.

II. Urzędnicy manipulacyjni, etatowi, z prawem do czteroleci:

7. Stanisław Gostyński	Adjunkt hodowli bydła
8. Jan Przybyła	„ kontroli mleczności
9. Władysław Bigo	Protokolant i ekspedjent.

III. Urzędnicy konceptowi, za kontraktem, z prawem do czteroleci:

10. Dr. Jan Paygert	Redaktor „Rolnika", zarazem referent statystyczny
11. Dr. cam. August Rodakiewicz	Referent spraw ekonomiczno-rolniczych
12. Władysław Lichański	Inspektor sadowniczo-ogrodniczy
13. Ludwik Abgarowicz	Inspektor hodowli bydła
14. Alfred Garapich	Inspektor chowu koni
15. August Krüger	Weterynarz
16. Adolf Jasiński	Kierownik szkoły chmielarskiej w Brodach
17. Eugieniusz Grużewski	Buchalter
18. Wojciech Chłopiński	Instruktor uprawy lnu i konopi.

IV. Urzędnicy konceptowi, przydzieleni, z prawem do czteroleci:

19. Tadeusz Zakrzewski	Instruktor mleczarstwa.

V. Czasowi urzędnicy pomocniczy, pozabiurowi, za remuneracją, bez prawa do czteroleci:

20. Tadeusz Rozwadowski	Kier. Zakładu chowu ryb w Oparach
21. Józef Woźniakowski	Nauczyciel pomocniczy w szkole chmielarskiej w Brodach
22. Ks. Antoni Węsierski	Katecheta w szkole chmielarskiej w Brodach
23. Bronisław Chodkiewicz	Konsulent taryfowy.

VI. Funkcjonarjusze z prawem do czteroleci:

24. Leonard Szlagier	Asystent kontroli mleczności
25. Bolesław Bereźnicki	„ „ „
26. Andrzej Glazer	„ „ „
27. Stanisław Jarosławski	„ „ „
28. Kazimierz Jaroszewicz	„ „ „
29. Józef Półmis	„ „ „
30. Michał Skrzypek	„ „ „
31. Romuald Wardecki	„ „ „
32. Szczepan Wojciechowski	„ „ „
33. Alfred Mierzwiński	„ „ „
34. Kazimierz Mianowski	Stawniczy Zakładu chowu ryb w Oparach
35. Julia Gnoińska	Rachmistrz kontroli mleczności.

VII. Manipulanci i djetarjusze bez prawa do czteroleci:

36. Stanisław Śmigielski	Djetarjusz
37. Franciszek Kornaga	„
38. Stanisław Pasella	„
39. Marja Gartler	Oficjantka
40. Marja Zakrzewska	Ekspedjentka „Rolnika“.

VIII. Służy:

41. Juljan Bojarski	I. woźny
42. Andrzej Kos	II. „

Personal Biura Oddziału handlowego:

1.	Jan Mikuszewski	Dyrektor
2.	Dr. Tadeusz Mars	„
3.	Wilhelm Wawreczka	Buchalter
4.	Stanisław Hobot	Korespondent
5.	Józef Edward Łopatka	Magazynier
6.	Marjan Jurzyna	Protokolant
7.	Wanda Zagórska	Manipulantka
8.	Antoni Czobkó	Woźny.

CZĘŚĆ DRUGA.

Działalność Komitetu.

I. W ZAKRESIE HODOWLI INWENTARZA.

A. Sprawozdanie z czynności Sekcji chowu koni.

Pod przewodnictwem Księcia Witołda Czartoryskiego, załatwiła Sekcja chowu koni w ciągu roku ubiegłego następujące ważniejsze sprawy:

1. Ponieważ komisje asenterujące remonty dla wojska, nie zawsze mogły być dokładnie poinformowane, czy przedstawiający konia jest hodowcą i udzielały czasem premji przy zakupnie nie hodowcom, wystosował Komitet na podstawie uchwały Sekcji, pismo do c. k. Ministerstwa obrony krajowej, z żądaniem, ażeby komisje asenterunkowe dostały polecenie przyznawać premje za remonty tylko hodowcom. Na to zażądało od nas c. k. Namiestnictwo z polecenia c. k. Ministerstwa, wykazu hodowców produkujących remonty, z podaniem, ile każdy z wymienionych hodowców w przybliżeniu rocznie może remont do asenterunku przedstawić.

Na rozesłany przez nas odnośny okólnik do Oddziałów i ogłoszenie w „Rolniku“, otrzymaliśmy daty potrzebne, na podstawie których sporządziliśmy spis hodowców, który przesłaliśmy c. k. Namiestnictwu do dalszego użytku.

2. Wobec koniecznej potrzeby, ażeby Delegat naszego Komitetu do wiedeńskiego Komitetu ściślejszego dla spraw chowu koni, był zawsze dokładnie poinformowany o czynnościach i kierunku prac w Komitecie dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie we Lwowie, odnieśliśmy się do c. k. Namiest-

nictwa z prośbą, o zaproszenie naszego Delegata na wszystkie posiedzenia tegoż Komitetu.

3. Na prośby Oddziałów Przemyślańskiego i Lwowskiego, udało nam się wyrobić w c. k. Ministerstwie obrony krajowej oddanie tymże dwom Oddziałom bez licytacji po cenie wywołania t. j. po 100 koron po pięć klaczy, z kontyngientu klaczy wojskowych, przeznaczonych na sprzedaż w drodze licytacji.

Klacze w ten sposób otrzymane, rozdali Prezesowie Oddziałów pomiędzy znanych sobie włościan-hodowców.

4. Ponieważ doszło do wiadomości Komitetu, że komisje rządowe dla premjowania koni, przyznają premje tylko koniom po ogierach rządowych, udaliśmy się do c. k. Namiestnictwa z prośbą o poczynienie starań u odnośnych władz, ażeby komisje te uwzględniały także dobre konie po ogierach prywatnych — gdyż znaną jest rzeczą, że ilość ogierów rządowych w stosunku do zapotrzebowania, jest znikomo mała, więc tem bardziej zasługuje na premję włościanin, który wyszukuje dobrego ogiera prywatnego do stanowienia swoich klaczy i tą drogą do dobrych koni dochodzi.

5. Ponieważ pobierana do tego czasu subwencja na podniesienie chowu koni, w kwocie łącznej 30.000 koron, nie stoi w żadnym stosunku do wysokości subwencji pobieranych na inne działy czynności naszego Towarzystwa, odniósł się Komitet do c. k. Ministerstwa rolnictwa z prośbą, o wyznaczenie znacznie wydatniejszej pomocy dla tego tak ważnego działu gospodarstwa krajowego.

6. Popierając wniosek naszego Delegata do Komitetu ściślejszego wiedeńskiego dla spraw chowu koni, postawiony na posiedzeniu Komitetu dla spraw chowu koni w Galicji, wystosował Komitet pismo do c. k. Namiestnictwa z prośbą o polecenie czynnikom miarodajnym, ażeby ogiery zakupywane dla Galicji poza granicami kraju, były tylko pierwszej jakości — jakich by w kraju dostać nie było można — i maści nie siwej — jak to się działo przy tegorocznem zakupnie. Jest to tem bardziej konieczne, że Rząd, dając na stacje ogiery siwe i premiując konie tylko po ogierach rządowych, nie chce kupować na remonty szpaków.

7. Mając osobną subwencję na ten cel, urządziliśmy w tym roku trzeci już z rzędu kurs kucia koni, przy Akademji weterynarji we Lwowie.

Słuchaczów mających potrzebne kwalifikacje do przypuszczenia do egzaminu rządowego, znalazło się pomiędzy ubiegającymi się o przyjęcie, tylko 19-tu i ci po dwumiesięcznym kursie egzamin zdali i otrzymali świadectwa uprawniające do prowadzenia rzemiosła podkownictwa.

Wszyscy inni, a było takich wielu, gdy im się przy wpisie powiedziało, że na kurs wprawdzie mogą być przyjęci, lecz do egzaminu nie zostaną przypuszczeni, zrezygnowali z przyjęcia.

Ponieważ wymagana ustawą trzyletnia praktyka u podkokowacza egzaminowanego, jest warunkiem koniecznym do przypuszczenia do egzaminu rządowego — i to warunkiem bardzo ciężkim — dla braku którego połowa kandydatów w tym roku od uczęszczania na kurs odstąpiła, poczyniliśmy potrzebne kroki, ażeby ustawa odnośna została zmieniona w tym duchu, by słuchacze kursu mogli zasiadać do egzaminu rządowego na podstawie jednorocznej praktyki u podkowacza egzaminowanego, jak również na podstawie praktyki w kuźniach wojskowych, w czasie służby wojskowej.

Poza tem musiały się czynności Sekcji obracać w ciasnych ramach zakreślonych rozporządzalną kwotą 30.000 koron.

Ponieważ w roku 1910 zakupiliśmy 5 ogierów na kredyt, za które zapłaciliśmy ze subwencji otrzymanej na rok 1911, mogliśmy w tym roku zakupić tylko 3 ogiery, a mianowicie:

1. „Banzaja“ u p. A. Łukasiewicza, dla p. M. Jędrzejowicza do Dylągówki;

2. „Hassana“ u p. St. Lindego, dla Pawła Goja do Wyżnian i

3. „Ed-Dina“ u hr. Wł. Dzieduszyckiego, dla Jana Znamirowskiego do Dobropola.

Wykazy stacji ogierów bez subwencji, stacji subwencyjnych i subwencjonowanych, podajemy na tablicach I., II. i III. na końcu sprawozdania.

B. Sprawozdanie Sekcji hodowlanej.

a) Bydło *).

Rok ubiegły zaznaczył się bardzo niekorzystnie dla hodowli bydła w całym kraju, a to z powodu klęski pryszczycy, jaka nietylko przyniosła olbrzymie bezpowrotne straty hodowcom w postaci sztuk padłych, zniżki wagi i obniżeniu mleczności, lecz i nie mniej znaczne straty pośrednie, wynikłe z utrudnienia akcji Komitetu w pracy nad podniesieniem hodowli.

Działalność Komitetu ucierpiała też znacznie z tego powodu, musiano ją z konieczności znacznie ograniczyć w niektórych kierunkach, a nawet niektóre ważne postanowienia Komitetu wprost nie mogły wejść w życie.

Nie było można np. zakupić dostatecznej ilości buhaji dla stacji, a już zakupionych niekiedy nie było można odstawić do miejsca przeznaczenia; targi hodowlane, na których mają się odbywać główne zakupy buhajków, mogły się odbyć zaledwie dwa, a to w Stryju i Stanisławowie, zamiast projektowanych sześciu; zakupno bydła nizinnego w Holandji i Szwecji wprost nie przyszło do skutku, i t. d.

Że mimo tych warunków akcja Komitetu zdołała przynieść owoce, jest to zasługą jej organizacji, udoskonalonej w ciągu wielu lat, wyrobionym siłom pomocniczym i żywemu współdziałaniu, częstokroć zupełnie bezinteresownemu, czynników lokalnych ziemiańskich.

Nie możemy tu pominąć milczeniem wielkiej życzliwości c. k. Namiestnictwa, z jaką się do nas odnosiło, starając się swe zarządzenie policyjno-weterynaryjne w miarę możności o tyle modyfikować, by jak najbardziej ułatwić nam przeprowadzenie zamierzonych czynności.

Na cele podniesienia chowu bydła rozporządzaliśmy na rok ubiegły następującymi funduszami:

Reszta kasowa z roku 1910 . .	15.983·46	K
Subwencja państwowa . .	156.000·00	„
„ krajowa	93.066·66	„
Dotacja traktatowa Wydziału krajowego	72.000·00	„
Inne dochody	124.414·50	„
Razem . .	461.464·62	K

*) Patrz tablice IV., V., VI., VII.

Z funduszów tych założyliśmy 1-ą oborę zarodową pełnej krwi rasy Simenthal w Grabownicy u p. Feliksa Drużbackiego składającą się z 10 sztuk krów i jednego buhaja. Uzupełniliśmy oborę zarodową pełnej krwi S. w Zagwoździu zakupnem 13-u krów i jednego buhaja w Szwajcarji.

Nadto zakupiliśmy w Szwajcarji 3 buhaje, a to: dla obory zarodowej Horodyszcze ad Borynicze, dla obory zarodowej pełnej krwi w Wierzbnej i dla obory pół krwi w Kalnikowie. Koszta powyższe wyniosły około 17.910 koron wraz z kosztami zakupna nowych buhajów dla kilku innych obór pełnej krwi.

Przy zakupnach sztuk do tych obór, polecił Komitet, wychodząc z założenia, że dla poprawy krajowego materjału hodowlanego jest konieczne sprowadzanie sztuk jakości pierwszorzędnej, Komisji, wydelegowanej w tym celu do Szwajcarji, a składającej się z pp.: J. O. ks. Witołda Czartoryskiego, inspektora K. Bzowskiego, sekretarza hod. J. Myszkowskiego i lekarza weter. A. Krugera, zakupywać sztuki najlepsze, nawet bez względu na cenę.

Komisja wobec tego polecenia przeprowadziła studja gruntowne materjału hodowlanego w okolicach Gstaad i Zweisimmen, wędrując po połoninach od stajni do stajni, od hodowcy do hodowcy. Sposób ten, jakkolwiek bardzo uciążliwy, sowicie się opłacił, zakupiono bowiem sztuki istotnie najlepsze z najlepszych.

Co do zasad zakładania obór, to zaznaczyć musimy przy tem pewną zmianę, wprowadzoną celem ułatwienia mniej zamożnym hodowcom nabycia dobrego materjału hodowlanego a nadto, umożliwienie zakładania tymi samymi funduszami znaczniejszej ilości obór pełnej krwi. Zmiana ta polega na tem, że w myśl umowy Komitetu ze Związkiem Ziemian, udziela tenże hodowcom pożyczek w wysokości kosztów zakupna sztuk zarodowych, spłacalnych w przeciągu lat 6-ciu w 20-u kwartalnych ratach, z których pierwsza ma być płatna w rok po otrzymaniu pożyczki, a oprocentowanie opłaca Komitet z funduszu hodowlanego, tak, że hodowca otrzymuje kredyt bezprocentowy. Sposób ten okazał się dobry, gdyż Komitet otrzymał znaczną ilość podań o założenie obór pełnej krwi rasy nizinnej na powyższych warunkach — niestety Komisja wybrana do przeprowadzenia zakupna tego bydła w Holandji a później w Szwecji nie mogła — jak to wyżej zaznaczyliśmy — udać się tam z powodu panującej w obydwu krajach zarazy pryszczycy.

Obór zarodowych pół krwi założył Komitet w tym roku 8 kosztem (wraz z uzupełnieniem obór dawniejszych) około 22.280 koron a mianowicie: w Zielonce, Muninie, Miżyńcu, Źrotowicach, Hruszowicach, Podzamczu, Myszkowicach, Zaszkowie.

Obór zarodowych gminnych założył Komitet w roku ubiegłym 10 a to w gminach: Milczy, Josefsbergu, Obłażnicy, Niegowcach, Perehińsku, Daszawie, Siemianówce, Kozłowie, Koniuszkach siemianowskich, Gaci. Koszta założenia tych obór nowych, wraz z kosztami zmiany buhaji i uzupełnieniem obór gminnych dawniejszych, wyniosły 101.667 koron.

Ilość stacji buhajów z funduszów Komitetu pozostała ta sama co w roku poprzednim t. j. 770. Na ich utrzymanie i wymianę nowych buhajów wydał Komitet 184.531·61 koron.

Po zatem jednak zakupił Komitet 130 buhajów z funduszów traktatowych, wyznaczanych przez Wydział krajowy. Buhaje te miały być zakupywane na targach w tym celu odbyć się mających we Lwowie, Tarnopolu, Jarosławiu, Stanisławowie, Stryju i Sanoku, z których jednakże, jak to wyżej zaznaczyliśmy — tylko dwie przyszły do skutku, a to w Stryju i w Stanisławowie, resztę zaś targów trzeba było odłożyć do r. 1912.

Z drobniejszych wydatków wspomnieć musimy o kwocie przeszło 1.000 koron, poniesionych na wypas jałownika na połoninach w Mikuliczynie. Mimo, że utrzymanie tamże jałownika przez całe lato przedstawia wiele korzyści dla hodowców, wobec znakomitych warunków klimatycznych, obfitości paszy i należytego dozoru, to jednak zaledwie 61 sztuk jałownika zgłoszono. Nie wątpimy, że na przyszłość zechcą hodowcy w swym własnym interesie nie zaniedbywać tak korzystnego przetrzymania bydła przez lato.

Wspomnieć wreszcie musimy o akcji premjowania bydła. Mimo, że Komitet zasadniczo nie uznaje, by ta instytucja podczas małych wystaw przeglądowych mogła przynieść wielkie korzyści, jednakowoż na życzenie miejscowych czynników odbyły się dwie wystawy przeglądowe z premjowaniem bydła, a to w Peczeniżynie, gdzie wypłacono na premje 606 koron i Prusach, gdzie wypłacono 750 koron.

Premje na budynki stajenne rozdzielono w kwotach:

100 koron w gminie Skole;
100 „ „ „ Zadwórze:
250 „ „ „ Rzęsna Polska.

b) Trzoda chlewna*).

Na cele podniesienia chowu trzody chlewnej, rozporządzaliśmy w roku 1911 następującymi funduszami:

Subwencje państwowe	42.000·— K
„ krajowe	23.000·— „
dochody z chlewni	746·12 „
i spłaty prosiąt obowiązkowych .	7.771·46 „
Razem . .	73.517·58 K

Wydatki na założenie nowych i uzupełnienie dawniejszych chlewni zarodowych 87.329·79 koron, na tworzenie nowych stacji knurów 3.071·03 koron. Niedobór wynoszący 14 937·12 kor. pokryjemy innymi funduszami i dotacją roku 1912.

Korzystając z braku żywego towaru jak i mięsa wieprzowego na targu wiedeńskim, wnieśliśmy do c. k. Ministerstwa rolnictwa memorjał, w którym przedstawiliśmy, że brakowi powyższemu możnaby zaradzić przez intenzywniejsze, niż dotychczas prowadzenie akcji naszej, zależnej jednak ściśle od wysokości rozporządzalnych funduszów. W memorjale naszym zażądaliśmy od c. k. Ministerstwa rolnictwa rocznych dotacji po 200.000 koron przez szereg lat.

C. k. Ministerstwo rolnictwa w zasadzie godzi się na nasz projekt, lecz wypłatę rzeczonej subwencji czyni zawisłą od wyszukania źródeł, z którychby potrzebne fundusze można było zaczerpnąć.

Wydział krajowy zwołuje w początkach roku 1912 konferencję delegatów obu Towarzystw rolniczych, celem obmyślenia środków, z którychby można było w wygodniejszy sposób niż dotychczas zasilić fundusze Towarzystw rolniczych przeznaczone na cele podniesienia chowu trzody chlewnej.

Z każdym rokiem wzrasta i to bardzo znacznie, zainteresowanie chowem trzody chowem u ludności włościańskiej. Co roku wpływa do Komitetu coraz więcej podań o chlewnie zarodowe.

Aby rozporządzalnymi funduszami można było choć w części zadość uczynić żądaniom ludności, Komitet uchwalił dostarczać dla chlewni włościańskich tylko po jednej loszce i po jednym knurku, do tych miejscowości, w których jeszcze niema knura dostarczonego przez Komitet. Do miejscowości w których znajduje się już knur dostarczony przez Komitet — postanowiono tworzyć chlewnie składające się tylko z loszek. W miejsco-

*) Patrz tablice VIII., IX.

wościach, w których chów trzody chlewnej ma dobre warunki i gdzie ludność ma szczególne zamiłowanie do chowu nierogacizny, Komitet tworzy tak zw. chlewnie zbiorowe, dostarczając 6—10 loch i 1 knura i umieszczając po jednej sztuce u poszczególnych gospodarzy. Zmiana dotychczasowych warunków zakładania chlewni zarodowych, zyskało uznanie ludności włościańskiej że względu na trudności utrzymania na małem gospodarstwie trzech względnie dwu sztuk zarodowych. W ten więc sposób działalność nasza dotarła z wielką korzyścią dla chowu do najuboższych sfer włościaństwa.

W roku ubiegłym z powodu wielkiej doniosłości, jaką mają dla hodowli świń w kraju chlewnie centralne, z których czerpie się materjał hodowlany dla chlewni zarodowych, Komitet delegował Komisję składającą się z pp. Mieczysława Brykczyńskiego, Feliksa Domańskiego, Alfreda Malyego, Władysława Langa, inspektora Bzowskiego do wszystkich chlewni centralnych, celem zbadania materjału hodowlanego i sposobu prowadzenia hodowli w chlewniach centralnych. Przy sposobności objazdu chlewni centralnych Komisja niestety stwierdziła, że nie wszystkie chlewnie mogą dostarczać materjał zupełnie bez zarzutu. Jako główną przyczynę wychowu niezbyt dobrych prosiąt Komisja uznała nie całkiem odpowiedni materjał hodowlany, sprowadzany z Anglji za pośrednictwem agienta. Świnie sprowadzone w latach ubiegłych, jakkolwiek pochodziły z chlewni renomowanych w Anglji, to jednak ze względu na stosunkowo niską cenę, jaką Komitet mógł na ten cel poświęcić, nie mogły być zakupione świnie sztukami pierwszorzędnym, lecz jako świnie wybrakowane z tamtejszych chlewni, dostawały się jako materjał rozpłodowy do Galicji.

Komitet pragnąc na przyszłość postawić chlewnie centralne, na wyższym poziomie pod względem jakości materjału rozpłodowego, postanowił zbadać, jaki sposób zaopatrywania się w świnie pierwszorzędnej jakości byłby w naszych warunkach możliwy.

W tym celu wydelegował inspektora hodowlanego p. Bzowskiego do Lublina na tamtejszą wystawę targową hodowlaną, która odbyła się w pierwszych dniach maja 1911 r. Insp. nasz miał tam możność porozumienia się z pierwszorzędnym hodowcą w Królestwie Polskiem p. Antonim Budnym z Bychawy. Od niego uzyskał on cenne bardzo informacje co do zakupna świń

w Anglji, a nadto mógł na wspomnianej wystawie zapoznać się z materjałem wystawionym przez p. Budnego. Na podstawie relacji inspektora, wydelegował Komitet do Bychawy komisję, składającą sie z pp. Wincentego Rozwadowskiego, Alfreda Malyego, Władysława Langa i inspektora Bzowskiego celem dokładnego zbadania chlewni p. Budnego i ewentualnie zakupna świń hodowlanych.

Komisja stwierdziła jednomyślnie, że materjał przedstawiony przez p. Budnego jest pierwszej klasy. Z materjału tego zakupiła Komisja warunkowo t. j. o ile uzyska ze strony c. k. Ministerstwa rolnictwa zezwolenie na wprowadzenie zakupionych sztuk w granice Austrji, 5 knurów, 12 loch, a nadto dla nabywców prywatnych 5 knurów i 4 lochy.

Z końcem grudnia 1911 r. udało się nam uzyskać zezwolenie c. k. Ministerstwa rolnictwa na wprowadzenie zakupionych sztuk w granice Galicji, w ten więc sposób, dano nam możność zaopatrzenia chlewni centralnych w materjał rzeczywiście pierwszorzędny.

Niestety cena świń w Bychawie jest na nasze fundusze zbyt wysoka, a nadto sztuk starszych w chlewni bychawskiej zastała komisja nasza ograniczoną ilość, nie mogliśmy więc zakupywać sztuk już gotowych tj. wyrośniętych i o formach ustalonych, lecz musieliśmy przeważnie zakupywać prosięta w wieku 4—5 miesięcy. Płaciliśmy za 1 knura $1^1/_2$ rocznego 600 rubli, za knurki 4—5 mies. po 160 rs., za lochy $1^1/_2$ roczne 200 rubli, za lochy 4—5 mies. 100 rs.

W chwili gdy piszemy sprawozdanie niniejsze, świnie z Bychawy już nadeszły i umieściliśmy je na 40-dniową kontumację na folwarku Ożańsk, dóbr Pełkinie koło Jarosławia.

W roku ubiegłym pryszczyca utrudniła w niezmiernie przykry sposób obrót zwierzętami racicowymi. Chlewnie zarodowe nie otrzymywały całymi miesiącami przeznaczonych dla nich sztuk, jakkolwiek c. k. Namiestnictwo w każdym wypadku z całą gotowością, o ile to tylko ze względu na stan pryszczycy było możliwe, udzielało nam zezwoleń na przewóz prosiąt. Musimy tu ponownie zaznaczyć, że c. k. Namiestnictwo załatwiło w r. 1911 setki próśb naszych o zezwolenie na przewóz prosiąt i to w sposób dla nas jak najpomyślniejszy.

Związek węgierskich rolników, zapytywał nas kilkakrotnie, czybyśmy nie chcieli pośredniczyć w zakupnie dla niego prosiąt hodowlanych celem wywozu tychże do Węgier.

Nie mogąc pozbywać się naszego najlepszego materjału hodowlanego z chlewni, ofiarowaliśmy Związkowi rolników prosięta wyhodowane w chlewniach zarodowych. W tym więc celu nadesłane nam wykazy prosiąt przesłaliśmy Związkowi rolników węgierskich.

Związek rolników węgierskich wolał jednak prosięta te zakupywać na targach za pośrednictwem handlarzy, niż za naszym pośrednictwem. W ten sposób wykupiono do Węgier tysiące sztuk hodowlanych. Handel ten, jakkolwiek niepożądany ze względu na niebezpieczeństwo konkurencji, jaką Węgrzy nam stworzą już w najbliższym czasie — jednak podziałał ożywczo na ceny targowe świń.

Nie czyniliśmy starań o utrudnienie wywozu świń naszych do Węgier ze względu, iż Węgry mogły się łatwo zaopatrzyć w materjał hodowlany poza granicami Galicji, a przez to bylibyśmy pozbawieni tych korzyści, jakie wzmożony wywóz świń niewątpliwie przyniósł krajowi.

Weterynarz nasz, jak co roku, badał świnie w chlewniach centralnych pod względem zdrowia. Badania te wydały rezultaty zadowalające.

c) Kontrola dzielności użytkowej bydła i świń.

Akcja kontrolna Komitetu rozpoczęta w r. 1904 wymagała w miarę swego rozwoju pewnej reorganizacji. Zadanie to powierzył Komitet specjalnej Komisji złożonej z pp. Dra Stefana Godlewskiego, Wincentego Rozwadowskiego i inspektora Jana Marszałkowicza. Komisja ta zakooptowała prof. Dra Karola Malsburga i odbyła w ciągu roku ubiegłego cztery posiedzenia, a wyniki jej obrad znalazły wyraz w szeregu uchwał Komitetu.

I tak mocą ich kontrola mleczności obowiązuje obecnie wszystkie obory zarodowe, w których Komitet zakupuje materjał hodowlany.

Co do obór gminnych zasada ta obowiązuje tylko te, w których Komitet zakupuje materjał dla obór zarodowych.

O ile by koszta kontroli 14-dniowej przedstawiały się zbyt wysoko, może Sekcja hodowlana ograniczyć kontrolę do okresu jednomiesięcznego.

Adjunkt lub kierownik musi być conajmniej raz do roku w oborze, celem kontroli asystentów.

Ilość mleka domniemana, którą cielę musiało wyssać od pewnej krowy, nie może być brana w rachubę przy ocenie jej kontrolowanej mleczności, a natomiast ma być tylko wymieniona lość dni, przez które cielę ssało.

W sprawozdaniach kontroli mleczności postanowiono umieszczać daty w ogólnem przecięciu także i takich krów, które zostały cofnięte w ciągu kontroli z pod tejże.

Z uwagi na nieracjonalność dzisiejszego systemu oznaczania rentowności krów na podstawie przypadkowych i lokalnych cen paszy i nieracjonalnej ceny masła, uchwalono oprzeć w przyszłości kontrolę dzielności użytkowej krów mlecznych wyłącznie na podstawie jednostek karmowych szwedzkich (w braku naszych).

W tym celu ma biuro kontroli mleczności opracować wzór książek, biorąc do tego za podstawę książki kontroli szwedzkiej i Związku podolskiego. Prócz tego polecono Biuru opracowanie projektu instrukcji kontroli mleczności, oraz zestawienie kosztów kontroli na podstawie dotychczasowych wydatków, celem oznaczenia opłaty od krów w oborach prywatnych i zarodowych.

Postanowiono dalej w sprawozdaniach rocznych kontroli mleczności i Sekcji hodowlanej oznaczać obory zamiast cyframi dziś używanymi — nazwiskami ich właścicieli i miejscowościami obór, przyczem uwzględnić ostatni rok kontrolny a nie kalendarzowy, wedle prywatnych raportów.

W dążeniu do zdecentralizowania kontroli, względnie założenia związków kontrolnych, uchwalono wprowadzić w sprawozdaniach podział na okręgi strefowe, z uwzględnieniem ras bydła.

Przyjęcie obór prywatnych pod kontrolę pozostawiono decyzji Komitetu, który przytem ma brać pod uwagę koszt obór odosobnionych t. j., nie mających w sąsiedztwie kontroli.

Z uchwał powyższych wykonano na razie tylko niektóre, reszta ich wejdzie w życie z dniem 1-go maja 1912.

Akcja kontrolna Towarzystwa Gospodarskiego objęła w okresie kontrolnym 1910/11 122 obory, w czem:

72 obory zarodowe Towarzystwa a mianowicie:

pełnej krwi rasy nizinnej	11
pół „ „ „	14
pełnej „ „ Simmenthal	14
pół „ „ „	32
„ „ gminna (20 gospod. włościańskich)	1
Razem . .	72

oraz 50 obór prywatnych, mianowicie:

pełnej	krwi	rasy	nizinnej	8
pół	„	„	„	14
pełnej	„	„	Simmenthal	1
pół	„	„	„	20
„	„	„	Ayshire	1
pełnej	„	„	Angeln	1
pół	„	„	różnej	4
„	„	„	rasy Simmenthal gminna (30 gospodarstw włościańskich)	1
			Razem	50

Obliczenie roczne zamknięto w tym okresie w 67 oborach zarodowych u 1309 krów i 48 oborach prywatnych u 1199 krów, razem w 115 oborach u 2508 krów.

Nie weszło do obliczenia rocznego w tym okresie z powodu pryszczycy 5 obór zarodowych (z 139 krowami), mianowicie obory w Mycowie, Przemysłowie, Rozważu, (Pokropiwna), Zarczynie i gminna w Dobrzanach, oraz 2 prywatne obory z 43 krowami, mianowicie w Klebanówce i gminna w Dobrzanach. Razem 7 obór z 182 krowami.

W ciągu roku przyjęto pod kontrolę 18 nowych obór, z tego 10 obór zarodowych Towarzystwa z 285 krowami, mianowicie obory w Bilczu złotem, Grabownicy, Miżyńcu, Żrotowicach Zielonce, Muninie, Podzamczu, Gorliczynie, Zaszkowie i Myszkowicach, oraz 8 obór prywatnych z 555 krowami, mianowicie obory w Chodorowie, Sadkach, Anielówce, Mołodyńczach, Grabownicy, Miżyńcu, Muninie i Zielonce.

Razem było pod kontrolą w r. 1911:

140 obór z 4344 krowami. Z obór należało 138 do obszarów dworskich z 4304 krowami a 2 do 30 gospodarstw włościańskich z 40 krowami.

Nadto były pod kontrolą 4 chlewnie centralne z około 200 sztukami świń.

W oborach prowadzono kontrolę: mleczności krów co do wagi i zawartości tłuszczu, żywienia krów i wychowu jałownika.

W chlewniach zaś kontrolę żywej wagi i żywienia trzody chlewnej zarodowej.

Akcję kontrolną prowadziliśmy głównie w oborach dworskich, ponieważ te obory chętnie się kontroli poddają. W oborach gminnych sprawa ta napotyka jeszcze na ogromne trud-

ności. Doświadczenia z jedną oborą poczynione przekonały nas, że potrzebna jest naprzód akcja oświatowa w tym kierunku, popularyzacja ideji kontroli mleczności i racjonalnego żywienia bydła.

W tym celu wysłaliśmy w lecie 1911 naszego adjunkta kontrolnego, Jana Przybyłę, w podróż naukową do Danji, Skandynawji, Niemiec i Holandji, ażeby tam zapoznał się z akcją kontrolną wśród włościan, jej metodami oświatowymi i praktycznymi. Od grudnia 1911 rozpoczął p. Przybyła swoje popularne odczyty o żywieniu krów i kontroli mleczności po kółkach rolniczych i wiejskich czytelniach Tow. Szkoły Ludowej. Powstał też zamiar wydania popularnej broszury w tej sprawie, która się niewątpliwie przyczyni do uświadomienia ludu wiejskiego pod względem racjonalnego chowu bydła — tak, jak wśród większych właścicieli dokonała tego książka naszego inspektora p. J. Marszałkowicza „o indywidualnem żywieniu krów dojnych“, której 3 wydania wyszły naszym nakładem, a 4 jest w przygotowaniu i tłumaczenie dzieła O Kellnera p. t. „Zasady nauki żywienia zwierząt domowych“, dokonane przez Dra T. Rogozińskiego w Krakowie, a wydane także przy pomocy naszego Towarzystwa.

Akcję kontrolną prowadzimy przy pomocy specjalnego Biura kontroli mleczności, które w r. 1911 zatrudniało:

1 kierownika,
1 adjunkta kontrolnego (kontrolora asystentów),
1 starszego asystenta (rachmistrza),
8 asystentów kontrolnych,
1 praktykanta kontrolnego,
2 siły pomocnicze biurowe.

Koszt kontroli jednej krowy wynosił w r. 1911 **7·04 K.**

W dziale tablicowym na końcu sprawozdania niniejszego podajemy zestawienie wyników kontroli mleczności w r. 1910/11.

Tabl. X. zawiera zestawienie ogólne, następne tablice od XI *a)* do XI *ł)* zestawienie szczegółowe poszczególnych obór i ras bydła.

Na końcu w tabl. XII. podajemy ogólne zestawienie porównawcze naszej akcji kontrolnej za czas od r. 1904—1911.

Zestawienie to wykazuje, iż pomimo pryszczycy przeciętna mleczność tak co do ilości jak i jakości podniosła się bardzo znacznie. Krowy dały przeciętnie 2.529 kg m l e k a i 98 kg m a s ł a. Postęp ten przypisać należy racjonalnemu żywieniu in-

dywidualnemu, stosowanemu w coraz większej mierze po oborach kontrolnych i wychowu krów i buhajów od przodków wysoko mlecznych, co się da stwierdzić jedynie przez regularną kontrolę mleczności.

Jak wielkie znaczenie posiada kontrola mleczności na hodowlę bydła, tego jednym z dowodów jest uchwała powzięta na V. międzynarodowym kongresie mleczarskim w Sztokholmie w czerwcu 1911 r., a mianowicie:

„Ze względu na nader dodatnie skutki, jakie osiągnęły stowarzyszenia kontroli udojów w Szwecji, Danji, Norwegji, Holandji, Niemczech, Finlandji i Austrji, oświadcza V. międzynarodowy kongres mleczarski, że jako najlepszy środek wychowu dójek a równocześnie podniesienia produkcji mleka, uważa kontrolę paszy. Kongres zwraca uwagę na ważność związków kontroli mleczności, przez które zaprowadza się racjonalny i ekonomiczny sposób żywienia, a dalej książkowość gospodarczą; równie cenne są wyniki przeprowadzonych doświadczeń karmienia.“

d) Owce i kozy.

Na cele podniesienia chowu owiec i kóz, mieliśmy do rozporządzenia w r. 1911 następujące fundusze:

1. Reszta kasowa z r. 1910 . .	2.061·73	K
2. Subwencja państwowa . . .	13.200·—	„
3. „ krajowa	100·—	„
4. Różne dochody	1.233·41	„
Razem . .	16.595·14	„

Z funduszów tych założyliśmy owczarnie zarod. u p. Wiktora Rozwadowskiego w Glinnej, O. Tarnopol, składającej się z 6 owiec i 1 tryka rasy Oxford; u p. Władysława Jankowskiego w Rosochowaćcu, O. Brzeżany, składająca się z 6 owiec i 1 tryka rasy Oxford; u p. Tadeusza Czarkowskiego w Wysuczce, O. Borszczów, 10 owiec i 1 tryka rasy Karakuł u Zdzisława Szaszkiewicza w Woronowie, O. Pokucki. — W r. 1911 nie sprowadzaliśmy owiec z za granicy, dlatego też funduszów na cele podniesienia chowu owiec nie zużyliśmy w zupełności, a mogliśmy je przenieść do funduszów podniesienia chowu trzody chlewnej celem pokrycia znacznego niedoboru.

Założyliśmy w r. 1911 koziarnie zbiorowe, składające się z 10 kóz i 1 capa, w Wybranówce, O. Bobrka, w Harcie, O. Dy-

nów, w Bilczu złotym, O. Borszczów, w Hołowicach, O. Bełz-Sokal, w Brzeżanach, O. Brzeżany, a nadto zamówiliśmy kozy dla koziarni w Nakonecznem, O. Jaworów i koziarni zbiorowej w Nowem Siole, O. Cieszanów, dla koziarni zbiorowej w Gródku Jag., O. Gródek-Janów, dla koziarni zbiorowej w Kutach starych O. Pokucki, dla koziarni zbiorowej w Jeziorku, O. Stanisławów.

Ze względu na niższą cenę zakupna kóz w Towarzystwie hodowców kóz w Czechach, zamówiliśmy w roku zeszłym w wyżej wspomnianem Towarzystwie 60 kóz i 6 capów. Niestety materjał nadesłany nam okazał się niezupełnie odpowiedni, a nadto nie mogliśmy skłonić dyrekcji wspomnianego Towarzystwa do wykonania zamówienia. Zmuszeni byliśmy kilkakrotnie urgować o nedesłanie zamówionych sztuk, a pomimo tego dotychczas nie wykonano jeszcze wszystkich naszych zamówień.

Korzystając z bytności w Swajcarji komisji zakupującej bydło rasy Simmenthal, zakupiliśmy tamże 40 kóz i 5 capów, płacąc po 100 fr. za kozę a 150 fr. za capa. Sztuki te młode, zdrowe i typowe, okazały się znacznie lepszymi niż sztuki sprowadzane z Czech. — Zainteresowanie się włościan chowem kóz stale wzrasta.

C. Sprawozdanie Sekcji mleczarskiej.

Ciężki był dla nas ubiegły rok. Wszelkie starania o powiększenie funduszów Sekcji pozostały bez skutku. Musieliśmy więc tak kierować naszą akcją mleczarską, by nie przekroczyć owych 8.000 koron, które od dawna otrzymujemy od c. k. Ministerstwa rolnictwa. Ta nieustanna obawa przed deficytem krępowała naszą działalność, zniewalając nieraz do odrzucania napływających od członków Towarzystwa podań i projektów pracy, godnych jak najgorętszego poparcia. Mimo największej ostrożności w wydatkowaniu i w tym roku przekroczyliśmy naszą pozycję budżetową. Inaczej być nie mogło. Kwota 8.000 koron była może dostateczną w początkach naszej akcji mleczarskiej, kiedy cały kraj stawiał pierwsze kroki na tem polu. Obecnie przeszliśmy już okres prób. Ludność wiejska, widząc jak dobre rezultaty wydają spółki mleczarskie, kierowane przez krajowe Biuro mleczarskie, poczyna coraz więcej garnąć się ku nim. Rośnie więc ilość Spó-

łek, wzmaga się zapotrzebowanie sił fachowych, żywszem się staje odczucie potrzeby oświaty zawodowej — jednym słowem wieś w dziedzinie mleczarstwa posuwa się coraz żywszym krokiem naprzód — my zaś wobec braku funduszów nie możemy jej w tym względzie należycie dopomóc. Ze smutkiem też przypatrujemy się, jak inne organizacje rolnicze podbijają nasze tereny działalności, zdobywając sobie uznanie i poważanie wśród wiejskiej ludności.

Dzisiejsze nasze fundusze nie pozwalają nawet na należyte wypełnienie zadań i obowiązków, przyjętych na siebie podczas ankiety krajowej w sprawie działalności towarzystw rolniczych na polu mleczarstwa.

W jakim stopniu wypełniliśmy te zadania wykażemy poniżej, obecnie zaś dla lepszego zorjentowania się w naszej pracy za rok ubiegły podajemy wykaz ważniejszych wydatków.

Przedstawiały się one następująco:

Pensja instruktora mleczarstwa . . .	1.500 kor.
Koszta podróży instruktora	2.148 „
Za sekretarjat	720 „

Stypendja dla hospitantów kraj. Szkoły mleczarskiej w Rzeszowie:

a) p. Reicher	530 kor.
b) p. Kucharski	530 „
c) p. Taranowicz	440 „
Stypendjum dla p. Smolińskiego na odbycie kursu rolniczo-mleczarskiego w Dublanach . . .	600 „
Zasiłki na wykształcenie mleczarzy dla Spółek mleczarskich: w Wojutyczach	90 „
w Sąsiadowicach	90 „
w Rosulnej	100 „
w Pnikucie	100 „
w Kutkorzu	50 „
w Putiatyńcach	120 „
Zasiłek dla powiatowego Zarządu Kółek rolniczych w Stanisławowie.	150 „

na wycieczkę włościan do Spółki mleczarskiej.

Za przyrządy i maszyny mleczarskie:

a) dla mleczarni pani Duniczowej w Milatynie nowym	941 „

b) dla mleczarni szkoły gospodarstwa domowego w Tłumaczu . . . . 156 kor.
c) dla mleczarni Szkoły gospodyń wiejskich w Tłumaczu . . . . 409 „

Największą część naszych funduszów bo aż 2.550 kor., czyli blisko 3 część, przeznaczyliśmy na stypendja mleczarskie, a więc dla uczniów kraj. Szkoły mleczarskiej, dla kandydatów na kierowników spółek mlecz. i dla osób pracujących na polu mleczarstwa, których środki materjalne nie pozwalały na samodzielne dalsze kształcenie się. Wobec naszych szczupłych funduszów kwota 2.550 kor. jest istotnie wielką, ale mimo to zdecydowaliśmy się ją wydać, zdajemy sobie bowiem sprawę, iż kraj nasz najwięcej odczuwa brak wykwalifikowanych mleczarzy. Dokładna zaś znajomość przedmiotu jest warunkiem pomyślnego rozwoju i rentowności tej gałęzi przemysłu rolnego.

Pragnąc zaś przyjść w tym względzie z pomocą i mniejszym dworskim mleczarniom, kierowanym zazwyczaj przez t. zw. klucznice — wychowanki Szkół gospodarstwa wiejskiego — postanowiliśmy utworzyć w tych ostatnich, mianowicie w Podzamczu i w Tłumaczu szkolne mleczarnie. Zakupiliśmy więc dla tych 2 szkół komplety maszyn i narzędzi mleczarskich, aby nczenice mogły i praktycznie przygotować się do przyszłego swego zawodu. Jak ważną jest sprawą wykształcenie mleczarek, dość wspomnieć, iż w Galicji jest około 400 mniejszych dworskich mleczarń, kierowanych przez te klucznice. Na większą działalność w tym kierunku nie mogliśmy się zdobyć ze względu na szczupłe nasze fundusze. Dlatego to odstąpiliśmy w tym roku od ustanowienia pewnej liczby stypendjów dla uczenic wspomnianych szkół gospodarstwa wiejskiego, co czyniliśmy w latach poprzednich.

Działalność nasza, jak na to wskazuje podany wyżej wyżej wykaz wydatków, nie ograniczała się jedynie do starań o wykwalifikowanych mleczarzy.. Zwróciliśmy również uwagę na spopularyzowanie mleczarstwa, jego nowoczesnej techniki i organizacji. Urządzaliśmy w tym celu odczyty odpowiednie i organizowaliśmy wycieczkę włościan do spółek mleczarskich. Musimy tu podnieść ogromnie dodatnie wyniki takich wycieczek włościańskich do spółek. Dają one możność włościanom bezpośredniego zetknięcia się z członkami spółki, dokładnego omówienia wszelkich wątpliwości — w rezultacie usuwają nieufność i bojaźń

do wspólnej pracy. Niestety znów brak funduszów nie pozwolił nam na żywszą działalność w tym kierunku.

Stronę agitacyjną naszej działalności powierzyliśmy naszemu instruktorowi mleczarstwa. W tym celu na początku ubiegłego roku wystosowaliśmy okólnik do Rad Oddziałów, w którym zaproponowaliśmy urządzenie szeregu odczytów po wsiach. Treścią tych odczytów było przedstawienie ludności nowoczesnej techniki i organizacji mleczarskiej, omówienie korzyści spółek mleczarskich i podanie warunków, pod jakimi Wydział krajowy zakłada tego rodzaju kooperatywy. W celu zaś polepszenia jakości mleka i jego produktów, zaproponowaliśmy również urządzenie odczytów po spółkach mleczarskich, kółkach rolniczych itp. o racjonalnym obchodzeniu się z bydłem i mlekiem. Obydwa te okólniki spowodowały znaczną ilość odczytów, które wywołały wśród słuchaczy zainteresowanie i dążność do zmiany dotychczasowego sposobu traktowania gospodarstwa mlecznego. Odczytów takich odbyło się 51, liczba zaś słuchaczy wynosiła 2.490 osób.

Prócz odczytów po wsiach wygłaszał nasz instruktor wykłady w Szkole gospodyń wiejskich w Podzamczu i Tłumaczu, przyczem jednocześnie kierował praktycznymi zajęciami uczenic w urządzonych przez nas tamtejszych mleczarniach. Mleczarnie te, jak również i kilka prywatnych, lustruje od czasu do czasu nasz instruktor.

Również celem spopularyzowania mleczarstwa wypożyczyliśmy pani Dumiczowej w Milatynie nowym komplet maszyn mleczarskich. W ten sposób daliśmy okolicznej ludności sposobność bezpośredniego zapoznania się z nowoczesnym mleczarstwem i przekonania się o zyskach, które można osiągnąć ze sprzedaży mleka.

Poza tymi pracami Sekcji należy jeszcze wspomnieć o wszelkiego rodzaju poradach fachowych instruktora, udzielanych członkom Towarzystwa, czy to w sprawie zakupna maszyn, czy sprzedaży masła, czy wreszcie założenia mleczarń i t. p.

Sekcja zatem całą swoją działalność zwróciła głównie w kierunku przysporzenia krajowi fachowych sił mleczarskich i w kierunku agitacji za zakładaniem spółek mleczarskich. Lecz i w tym względzie brak funduszów nie pozwolił na szerszą akcję, mianowicie na urządzenie większej ilości wycieczek włościańskich i utworzenie stypendjów dla uczenic Szkół gospodarstwa wiejskiego.

Tak ważna zaś sprawa, jak urządzenie kursów mleczarsko-dojarskich, nie posunęła się naprzód. Brak tych kursów wszyscy odczuwamy, zarówno większa jak i drobna własność — nic jednak nie możemy zrobić wobec nieustannego braku funduszów. Z tego samego powodu utknęła rozpoczęta w 1910 r. sprawa założenia bryndzarni w Dzembroni. Chcąc ją doprowadzić do końca, należałoby wyłożyć znaczną kwotę na wydzierżawienie połonin, które dotąd trzymają w swych rękach pośrednicy-żydzi.

Jednem słowem, na każdym kroku brak nam funduszów. Zdobycie tych funduszów jest kwestją życia sekcji mleczarskiej.

W końcu dla informacji nadmieniamy, iż nasz instruktor mleczarstwa, uzyskawszy od Wydziału krajowego stypendjum, odbył 2-miesięczne studja dojarskie, a to w kraj. Szkole rolniczej w Suchodole, następnie w Eggenburgu (Dolna Austrja) pod kierunkiem dolno-austrjackiego nauczyciela dojarstwa, p. J. Stadelmanna i w Gaishof koło Memmingen, w Szkole chowu bydła i dojarstwa (Gaishof bei Memmingen Viehhaltungs- und Melker-Schule — Bayern).

D. Sprawozdanie Sekcji chowu drobiu.

a) Działalność bezpośrednia.

W roku ubiegłym przyznało c. k. Ministerstwo rolnictwa Komitetowi wyjątkowo ogólny ryczałt w kwocie 66.800 koron, na hodowlę inwentarza drobnego, nie wyszczególniając w tym osobnych pozycji, jak to się działo lat poprzednich.

Kwota ta była w rzeczywistości znacznie mniejsza jak suma subwencji poszczególnych działów inwentarza drobnego w latach poprzednich, przeto Komitet z powyższego ryczałtu wydzielił na chów drobiu tylko kwotę 10.600 koron, czyli o 2.000 koron mniej, od kwoty rozporządzalnej w roku poprzednim. Z funduszu tego odstąpił Komitet kwotę 1.200 koron jako zasiłek Galic. Spółce zbytu jaj i drobiu we Lwowie, 6.000 koron na pensję sekretarza, resztę zaś, t. j. 8.800 koron na ogólne cele hodowlane. Subwencja hodowlana rozdzielona została w sposób następujący:

1. Kraj. Towarzystwo chowu drobiu we Lwowie otrzymało 4.028·47 koron;

2. Pierwsze Galic. Towarzystwo chowu drobiu w Jarosławiu 1.971·34 koron;

3. Na dalszą produkcję kur rasy „zielononóżek“ przy szkole chowu drobiu w Zielonej 500 koron;

4. Na zakupno drobiu przy szkole gospodyń wiejskich w Białymkamieniu 200 koron;

5. Na założenie kurników zarodowych w Grzymałowie, Rudkach, Stanisławowie, Tłumaczu i wyposażenie kurnika ogniem uszkodzonego w Kadłubiskach 1.550 koron, na założenie stacji kaczek przy c. k. Akademji weterynarji we Lwowie 400 K;

6. Na odbycie jednomiesięcznego kursu o chowie drobiu przy zakładzie w Otterbach koło Scharding dla nauczyciela z Baliniec p. Michała Cholewczuka 250 koron;

7. Na koszta podróży referenta z wykładami o chowie drobiu i organizacji handlu jajami na walnych zebraniach oddziałów 134·60 koron.

Po potrąceniu kosztów kancelaryjnych w kwocie 4·52 koron i po doliczeniu do rozporządzalnej w r. 1911 subwencji reszty kasowej z r. 1910 w kwocie 688·73 koron, pozostaje do rozporządzenia Sekcji na rok 1912 kwota 449·61 koron.

Ponieważ program akcji Sekcji w roku następnym będzie znacznie rozszerzony i ze względu, że kilka zasiłków, objętych uchwałami Sekcji z powodu szczupłości funduszów w roku bieżącym nie mogły być udzielone, odniesiono się do c. k. Ministerstwa rolnictwa o udzielenie na r. 1912 subwencji w kwocie 16.600 koron.

W skład Sekcji kooptowano w miejsce śp. Andrzeja Miziury p. Włodzimierza hr. Szembeka z Węgierki, w miejsce zaś Dra Józefa Zagaji, który przeniósł się do Krakowa, kooptacja nastąpi w r. 1912, jak niemniej w tym czasie załatwiona zostanie sprawa wystąpienia ks. Antoniego Głodzińskiego, z powodu stałego przesiedlenia się tegoż na prowincję.

Z inicjatywy Sekcji powstała „Galic. Spóka zbytu jaj i drobiu“ we Lwowie, która jest pierwszą próbą kooperatywy rolniczej pod opieką i orędownictwem Komitetu, kooperatywy wdrożonej nie bez pewnego ryzyka, ze względu na potężne współzawodnictwo handlu zawodowego, rozporządzającego wielkimi kapitałami. Bliższe szczegóły, dotyczące tej Spółki, zamieściliśmy w rozdziale VI. niniejszego sprawozdania p. t. „W zakresie polityki ekonomicznej“ tutaj tylko zaznaczamy, że rozwija się ona nader pomyślnie, osiągając pożądane skutki.

Zużycie subwencji udzielonych Kraj. Towarzystwu chowu drobiu we Lwowie i Pierwszemu Galicyj. Towarzystwu chowu drobiu w Jarosławiu podają poniższe sprawozdania.

b) Działalność Instytucji subwencjonowanych.

1. Działalność kraj. Towarzystwa chowu drobiu, gołębi, królików, etc. we Lwowie.

Towarzystwo wraz z 14 filjami w Brzeżanach, Cieszanowie, Kołomyji, Krakowie, Nowym Targu, Niepołomicach, Podhajcach, Przemyślu, Rudkach, Samborze, Sanoku, Stanisławowie, Tarnopolu i Złoczowie liczyło w roku 1911-tym 1226 członków. Ogólny przyrost członków kraj. Towarzystwa chowu drobiu i jego filji wynosił w ciągu roku sprawozdawczego 189 członków, ubytek zaś 172 członków.

Wszyscy członkowie otrzymywali bezpłatnie organ Towarzystwa, miesięcznik p. t. „Hodowca drobiu“, a prócz tego czasopismo to prenumerowało I. galicyjskie Towarzystwo chowu drobiu dla 369 swoich członków, za opłatą po 1·50 K za każdy rocznik.

W r. 1911 założyło Towarzystwo macierzyste (bez filji) 137 stacji zarodowych drobiu i królików, wartości 3.520 kor. z których wykreślono z rozmaitych przyczyn 23, wartości 567 koron, zatem ze stacji zarodowych, założonych w r. 1911 pozostaje na rok 1912 — 114 stacji wartości 2.926 koron.

Oprócz tego wyjednało Towarzystwo subwencje na dalsze zakładanie kurników wzorowych, które udzielił Komitet c. k. Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego następującym osobom: Anieli Kropińskiej w Przemyślu 500 koron, Grzegorzowi Hermanowi w Grzymałówce 250 koron, Janowi Kmiecikowi w Stanisławowie 500 koron, Bogdanowi Zbrożkowi w Rudkach 250 kor., wreszcie na dalsze wyposażenie poprzednio utworzonych kurników wzorowych p. Marjanowi Fedykowi w Żurawicy 150 kor., i p. Marji Bitschanowej w Kadłubiskach 50 koron, a następnie Michałowi Cholewczukowi na odbycie kursu o chowie drobiu w Otterbach 250 koron. Nadto na wniosek i umotywowaną prośbę Towarzystwa udzielił Wydział krajowy 400 koron subwencji Maksymilianowi Szajowskiemu we Lwowie, na rozszerzenie jego królikarni.

W ciągu swojego istnienia tj. od r. 1899 do 1911 włącznie założyło Towarzystwo macierzyste ogółem 1.498 stacji zarodowych, wartości 32.772 koron.

Obrót kasowy Towarzystwa wykazał w roku 1911 w dochodach 12.356 K 60 hal., w rozchodach zaś 12.204 K 37 hal.

Towarzystwo wydało na rzecz swoich filji w roku 1911 kwotę 3.863 K, z czego przypada na zasiłki pieniężne 3.520 K za cenę drobiu rozpłodowego, nadanego niektórym filjom w naturze 261 koron, za cenę jaj wylęgowych 82 koron, razem przeto wydało Towarzystwo macierzyste na popieranie swoich filji całą swoją subwencję krajową (wynoszącą 3.000 koron) i znaczną część rządowej, która w r. 1911 wynosiła 4.028 koron, była zatem o 700 koron niższa, niż w roku 1910-tym.

W roku administracyjnym 1911 ubyły dwie filje, a mianowicie w Pukasowcach i Tłumaczu, przybyły natomiast dwie nowozałożone filje a to w Krakowie i Nowym Targu; w toku jest utworzenie filji w Bochni i w Myślenicach.

W czasie swego istnienia wydało Towarzystwo 12 roczników ilustrowanego miesięcznika p. t. „Hodowca drobiu“, a nadto następujące dziełka i broszury z zakresu hodowli drobiu i królików:

Dr. H. Mańkowski: Chów drobiu w Galicji i sprawa podniesienia tej gałęzi gospodarstwa domowego.

Suttemeister-Zagaja: Królik olbrzymi flandryjski.

Megin: Choroby królików.

Dr. Obfidowicz: Polskie gołębie rasowe i ich chów.

Wieninger-Neel: Środki podniesienia nośności kur.

Neel: Hodowla kaczek, gęsi i łabędzi z 26 rycinami.

Neel: Hodowla indyków, pantarek i pawi, z 5 rycinami.

Terlecki: Chów gołębi z 98 rycinami.

Zagaja: Hodowla kur z 33 rycinami.

Zagaja: Hodowla drobiu z 17 rycinami.

Gromczakiewicz: Choroby jaj, jajnika i jajowodu.

Falkowski: Hodowla królików z 25 rycinami.

Prall-Victorini: Konserwowanie jaj.

Stasiniewiczowa: Praktyczne wskazówki sztucznego wylęgania.

Victorini: Statut dla miejscowych spółek sprzedaży jaj.

Pouczenia: o cholerze drobiu, dyfterji drobiu, o świerzbie królików, o motylicy i biegunce zakaźnej osesków. (Pouczenia powyższe wysyła się na żądanie darmo i opłatnie).

Szczegółowy wykaz ilości członków i stacji zarodowych Towarzystwa macierzystego i jego 14 filji:

	Ilość członków:	Ilość stacji zarodowych:
1. Kraj Towarzystwo we Lwowie	444	320
2. Filja w Brzeżanach	63	128
3. „ „ Cieszanowie	28	(brak sprawozdania)
4. „ „ Kołomyji	33	5
5. „ „ Krakowie	76	22
6. „ „ Nowym Targu	29	13
7. „ „ Podhajcach	24	(brak sprawozdania)
8. „ „ Przemyślu	78	104
9. „ „ Rudkach	97	73
10. „ „ Samborze	32	47
11. „ „ Sanoku	47	25
12. „ „ Stanisławowie	107	72
13. „ „ Tarnopolu	36	11
14. „ „ Niepołomicach	36	43
15. „ „ Złoczowie	96	47
Razem	1.226	810

2. *Towarzystwo chowu drobiu w Jarosławiu* nie nadesłało sprawozdania do 8. marca 1912.

E. Sprawozdanie referenta gospodarstwa rybnego.

Sprawa podniesienia gospodarstwa rybnego we wschodniej części kraju, zajmuje od szeregu lat stale uwagę Towarzystwa gospodarskiego, którego starania dążą do tego, aby z jednej strony obudzić wśród ziemian i ogółu ludności żywsze zainteresowanie się tą gałęzią rolnictwa i lepsze zrozumienie jej wartości, z drugiej zaś strony, aby wspierać gospodarstwa powstającą, osobliwie gospodarstwa mniejsze, poradą fachową i dostarczaniem bądź narybku, bądź tarlaków, potrzebnych do zarybienia. Tych wytycznych trzymał się Komitet Towarzystwa gospodarskiego i w roku sprawozdawczym w akcji swej, podjętej dla podniesienia gospodarstwa rybnego.

W roku tym rozpoczęto starania dla doprowadzenia do skutku dzieła, które dla rozwoju gospodarstwa rybnego bardzo doniosłe mieć będzie znaczenie. Dziełem tym to wystawa rybacka, jaka odbędzie się we Lwowie w czasie od 12. do 22. października 1912.

Na urządzenie tej wystawy przeznaczył Komitet następujące fundusze:

a) Z funduszów ogólnych przeznaczonych na popieranie gospodarstwa rybnego, a w szczególności na utrzymanie zakładu chowu ryb w Oparach przeznaczył Komitet w latach 1910, 1911 i 1912, po 2.000 kor. razem . . . . . 6.000 K

b) Z reszt kasowych pozostałych w latach 1910 i 1911 z funduszów przeznaczonych na urządzanie wystaw rolniczych po 2.000 kor. razem . . . . . 4.000 „

Nadto uzyskał Komitet na urządzenie wystawy rybackiej

c) Subwencję Wydziału krajowego w kwocie . 2.000 „

d) i subwencję c. k. Ministerstwa rolnictwa w kwocie . . . . 2.000 „

Razem . . 14.000 K

Prócz tego uzyskał Komitet obietnicę uzyskania pewnej subwencji na cele wystawy z funduszów c. k. Ministerstwa robót publicznych, oraz przyrzeczenie c. k. Ministerstwa rolnictwa udzielenia na cele wystawy dalszej subwencji rządowej, płatnej w roku 1913, a to na wypadek, gdyby fundusze, jakie ma Komitet na urządzenie wystawy, okazały się niewystarczające.

Zapewniwszy w ten sposób materjalne podstawy rozpoczętemu dziełu, powołało Towarzystwo gospodarskie do urządzenia wystawy osobny Komitet, w którego skład weszli panowie: Adolf br. Brunicki, prof. Dr. Stanisław Fibich, Dr. Jan Grochmalicki, Leon Korczak Horodyski, Antoni Juściński, prof. Michał Janeczko, prof. Dr. Karol Malsburg, Stanisław Noga Mars, prof. Dr. Julian Nowak, prof. Dr. Józef Nusbaum-Hilarowicz, inż. Tadeusz Rogala Rozwadowski, Ździsław Śmiałowski, Stanisław Nieczuja Śnieszko, Dr. Kazimierz hr. Szeptycki, Janusz hr. Tyszkiewicz, inż. Jan Zeitleben.

Komitet ten, na którego czele stanęli p. Adolf br. Brunicki jako prezes i p. Jan Zeitleben jako jego zastępca, rozwinął żywą działalność około urządzenia wystawy, której pierwotny termin, oznaczony na maj b. r., przesunięto na październik 1912, czyniąc tym zadość licznym wezwaniom stron interesowanych.

Wystawa znajdzie pomieszczenie w bezpłatnie przez gminę miasta Lwowa udzielonym pawilonie sztuki na placu powystawowym. Dla ułatwienia interesowanym udziału w wystawie,

uzyskano u władz kolejowych zniżenie o 50% ceny transportu przeznaczonych na wystawę przedmiotów, przy przewozie ich tam i z powrotem, a dalej ustanowiono tak niskie ceny za miejsce zajęte pod exponaty, że udział w wystawie stał się możliwym dla każdego.

Okoliczność tę, musi tu Komitet zaznaczyć z całym naciskiem, zwracając się przy tym z gorącą prośbą do członków Towarzystwa gospodarskiego, aby każdy w miarę sił swoich i możności, czy przez zgłoszenie udziału swego w wystawie, czy przez zachętę innych do tego udziału, starał się poprzeć usiłowania Komitetu i przyczynił się do uświetnienia tej pierwszej w kraju wystawy rybackiej, której znaczenie i pożytek nie wymagają uzasadnienia.

Przygotowania do wystawy tej są dziś w pełnym toku, Komitet wystawy robi wszystko co możliwe, aby wystawa odpowiedzieć mogła wszelkim wymaganiom i aby ułatwić w niej udział, w obec czego tylko od żywszego lub mniej wydatnego poparcia interesowanych, zależeć będzie większy lub mniejszy sukces wystawy.

Dla zakładu chowu ryb w Oparach, który w akcji Towarzystwa gospodarskiego podjętej dla podniesienia w kraju gospodarstwa rybnego ważny stanowi czynnik, rok sprawozdawczy był tak niekorzystny, jak żaden z poprzednich lat dwunastu, które upłynęły od czasu otwarcia zakładu.

Nie nawiedziła wprawdzie w tym roku Zakład żadna klęska, ale zimno i słoty ubiegłego lata wpłynęły tak ujemnie na przyrost ryb, że produkcja Zakładu w roku 1911 wyniosła zaledwie 60% produkcji przeciętnej lat poprzednich.

Zakład prowadził chów karpia, lina i sandacza jak w latach poprzednich, a prócz tego w roku ubiegłym wprowadzono tam po raz pierwszy na próbę, wychów narybku szczupaka.

Próbę tę nie można uważać za udałą. Sąsiednie strumienie i rzeki wyrybione przez szkodliwe oddziaływanie zanieczyszczenia rzeki Tyśmienicy odpływami rafinerji nafty, istniejących w okolicy Drohobycza, nie mogą dostarczyć stawom w Oparach takiej ilości drobnych rybek, jaką mieć by trzeba, aby wyżywić można większą ilość narybku szczupaka. W obec tego chcąc prowadzić i nadal chów szczupaka trzeba by osobne stawy przeznaczyć na wychów ryb, przeznaczonych na żer dla szczupaka, co w danych warunkach nie mogło by się opłacić.

To też kierownictwo Zakładu postanowiło nie prowadzić dalej chowu szczupaka i z ryb żarłocznych wychować tylko sandacza.

Zakład prowadzi jeszcze dalej chów pstrąga tęczowego i zwykłego (strumiennego), lecz ogranicza się przy tem do wychowu narybku sześciotygodniowego i rocznego.

Popyt na narybek wyprodukowany w zakładzie jest zawsze tak znaczny, że produkcja zakładu ograniczona stosunkowo małą przestrzenią stawów, nie może wystarczyć na pokrycie zapotrzebywania, tem więcej, że zakład nie może używać do wychowu narybku sztucznej karmy — jak to już w zeszłorocznym sprawozdaniu wykazano.

Wobec tego zakład będzie musiał posiłkować produkcję swoją przez zakupywanie w jesieni w różnych gospodarstwach większych ilości narybku, aby następnie narybek ten na wiosnę zgłaszającym się małymi partjami rozsprzedać.

To też kierownictwo zakładu rozpoczęło już starania, aby zapewnić na następne lata dostawę dobrego narybku, wyprodukowanego w innych gospodarstwach, do dziś jednak usiłowania te nie odniosły pożądanego rezultatu.

II. W ZAKRESIE ROLNICTWA.

Sprawozdanie sekcyi rolniczej i literacko-statystycznej.

A. W sprawach nauki rolniczej.

a) Kuratorja Akademji rolniczej w Dublanach.

Obowiązek Kuratora Akademji rolniczej w Dublanach spełniał Wiceprezes Dr. Aleksander Raciborski, zastępcą Kuratora był członek Komitetu Jerzy Turnau.

b) Szkoła chmielarska w Brodach. (Folwarki małe).

Kuratorję szkoły sprawowało 3 członków, a mianowicie ze strony Wydziału krajowego: Marszałek powiatu Brody i poseł na Sejm krajowy, Oktaw Sala, zaś ze strony Komitetu: Dyrektor Akademji rolniczej w Dublanach, Dr. K. Miczyński i właściciel dóbr brodzkich W. F. Schmidt.

Grono nauczycielskie składało się: z kierownika Adolfa Jasińskiego, będącego zarazem nauczycielem chmie-

larstwa i innych przedmiotów fachowych, katechety ks. Antoniego Węsierskiego, którego w toku kursu przeniesiono, a na którego miejsce przybył ks. Jan Mamro i nauczyciela nauk pomocniczych Józefa Woźniakowskiego.

Rozpoczęcie kursu. Kurs chmielarski połączony z nauką koszykarstwa i rymarstwa rozpoczęto, nieco później jak zwykle, mianowicie z dniem 9. marca.

Na ogłoszony konkurs podało się 11 kandydatów, wszyscy na koszt funduszu; z tych zostało przyjętych jako stypendyści 8, a mianowicie:

1. Bakaluk Teodor, z Koszlak ad Zbaraż;
2. Barszcz Andrzej, z Babuli ad Mielec;
3. Beck Józef Antoni, z Turki ad Kołomyja;
4. Czerepak Jan, z Grębowej ad Tarnów;
5. Petrów Piotr, z Koropca ad Buczacz;
6. Stachyra Łukasz, miejscowy;
7. Skowroński Karol, z Sambora;
8. Winowicz Teodor, z Podhajczyk ad Kołomyja.

W toku kursu 15. maja jednego z uczniów, a to Skowrońskiego wydalono z powodu nieodpowiedniego zachowania się.

Otwarcie odbyło się wobec grona nauczycielskiego szkoły, według przyjętego zwyczaju nabożeństwem w kościele parafialnym w Brodach, poczem zebranym uczniom w sali wykładowej odczytał kierownik regulamin szkolny.

Przebieg nauki chmielarstwa według planu był następujący.

Przedewszystkiem kładziono nacisk na gruntowne wykształcenie praktyczne, bacząc zarazem, by planem przepisana ilość godzin teoretycznych była wyczerpana. Podzielono zatem cały 10· miesięczny kurs na 2 semestry, a mianowicie na semestr teoretyczno-praktyczny i wyłącznie praktyczny. Pierwszy obejmował od początku do rozpoczęcia wiosennych robót polnych 3 dni w tygodniu teorji i 3 praktyki, po ukończeniu zaś najpilniejszych robót wiosennych 2 dni w tygodniu ćwiczeń teoretycznych, a 4 praktycznych, wreszcie po zupełnym ukończeniu robót w jesieni do końca kursu znowu 3 dni teoretyczne i 3 praktyczne, ostatnie poświęcono na naukę koszykarsrwa. Drugi zaś semester wyłącznie praktyczny, trwał w czasie robót wiosennych od początku kwietnia do połowy maja i w czasie zbioru chmielu od 20. lipca do połowy września.

W dni nauki teorji udzielano jej po 7 do 9 godzin dziennie, mianowicie w lecie od pół do 6 do pół do 9 rano uczono warzywnictwa na polu z demonstracjami praktycznymi, od 9 do 12 w klasie chmielarstwa i rolnictwa. Popołudniu zaś od 2—5 nauk elementarnych.

Plan nauk teoretycznych obejmował następujące przedmioty:

Chmielarstwo	100 godz.	udzielał kierownik szkoły A. Jasiński.
Rolnictwo	80 „	
Warzywnictwo i sadownictwo .	34 „	
Religia	24 „	ks. Jan Mamro.
Język polski łącznie z historja .	60 „	udzielał Józef Woźniakowski.
Rachunki łącznie z geometrja .	80 „	
Przyrodoznawstwo z geografią .	43 „	
Razem . .	421 godz.	

Z czego przypada na kierownika 214 godzin
na naucz. elementar. 183 „
na katechetę 24 „

Naukę praktyczną chmielarstwa pobierali uczniowie jak i w roku ubiegłym pod kierownictwem i dozorem kierownika szkoły na 30 morgowym, a wzorowo urządzonym chmielniku dworskim w Sydonówce oraz na szkolnym.

Przed rozpoczęciem czynności praktycznych zaznajamia się uczniów najpierw teoretycznie, wyjaśniając cel i sposób wykonywania poszczególnych czynności, co ma ten dodatni skutek, że uczeń czyni wszystko od razu ze zrozumieniem rzeczy i większą samodzielnością. Skoro już uczeń przyswoił sobie dostateczny zasób wiadomości tak teoretycznych jak i praktycznych i w wykonywaniu czynności nabył wprawy do tego stopnia, że przeznaczoną mu pracę wykonywał bez zarzutu, powierzano mu dozór nad robotnikami, z czego każdy obowiązany był zdać sprawozdanie wobec kierownika. Sposób ten postępowania działa na uczniów bardzo skutecznie, wyrabia bowiem pilność i gorliwość, przyczem ociąganie się w pracy bywa coraz rzadszem. W pierwszem stadjum dojrzałości chmielu rozpoczynają zbiór uczniowie sami, a gdy już zbiór jest w pełnym toku, przeznacza się każdego do 50—60 ludzi do dozoru. Po dwóch zaś przeznacza się do suszni ogniowych, gdzie obowiązani są bez wszelkiej pomocy susznię i suszenie utrzymywać w należytym ruchu i porządku.

Wspomnieć należy, że zarząd dóbr brodzkich pobudował w r. b. obok suszni ogniowych systemu Linharta, takie 3 susznie systemu Smetany, przy których proces suszenia postępuje inaczej jak przy pierwszych, przyczem wydajność drugich bywa niemal zdwojona. Toteż uczniowie mieli sposobność zupełnego wydoskonalenia się w chmielarstwie.

Za pracę uczniów płacił im zarząd dóbr, a ogólna suma tegorocznych zarobków wynosiła 320 koron.

Nauka praktyczna rzemiosł ograniczała się z powodu braku funduszów, jak i z powodu braku odpowiedniej pracowni, tylko do kursu koszykarstwa, na który Wydział krajowy przyznał subwencję jednakże z tem, że będzie opłacał tylko instruktora miesięcznie po 100 koron. Po otrzymaniu tego oświadczenia rozpoczęto kurs natychmiast 23 listopada, który trwał do 15 grudnia.

Nauki koszykarstwa udzielał instruktor Aleksander Morawski w Jazłowczyku, który odbył kurs próbny za wynagrodzeniem w kwocie 40 koron, przyczem pokazał, iż koszyki jego wyrobu są o wiele lepsze i silniejsze, niż wyplatane poprzednio. Z powodu już wyżej nadmienionego, zakupiono tylko taką ilość materjału, jaką zdołano wyrobić, a mianowicie 6 q łoziny za 41 K, zatem ogólna suma kosztów tegorocznego kursu wynosi 81·5 K, z czego część w kwocie 52·46 K pokryto z dochodów uzyskanych za wyroby zeszłoroczne.

Z tych 6 q łoziny, zrobiono 80 sztuk koszów, nadających się do zbioru chmielu, okopowych i różnych innych celów gospodarczych, przyczem koszt produkcji 1-go kosza wynosi przeciętnie 102 h. podczas gdy przeciętna wartość rzeczywista wynosi 70 h.

Warzywnictwo i sadownictwo. W roku bieżącym uzyskano i w tej gałęzi produkcji środek naukowy, a mianowicie wyrównano i zmeliorowano pustki i debry, otaczające budynki szkolne i założono sad wzorowy i ogródek warzywny. Na cel ten wyznaczył Komitet 300 K, a materjału dostarczył zakład JW. Br. Brunickiego w Podhorcach.

Wycieczki naukowe ograniczano jak i w roku ubiegłym, tylko do zwiedzenia kilku bliższych miejscowości, chmiel uprawiających, które przedsiębrano zazwyczaj w niedzielę i święta popołudniu.

Zakończenie kursu. Tegoroczny kurs chmielarski zakończono dnia 20. grudnia egzaminem końcowym, który odbył się pod przewodnictwem Kuratorów Prof. Dra K. Miczyńskiego i Oktawa Sali.

Egzamin składało 7 uczniów, na wstępie wymienionych, którzy uzyskali następujące stopnie:

Bakaluk Teodor, jako samoistny chmielarz z postępem bardzo dobrym.

Beck Józef Antoni, jako pomocnik chmielarski z postępem dostatecznym.

Barszcz Andrzej,	jako	samoistny	chmielarz	z postępem	dobrym
Czerepak Jan,	„	„	„	„	„
Petrów Piotr,	„	„	„	„	„
Stachyra Łukasz,	„	„	„	„	„
Winowicz Teodor,	„	„	„	„	„

Ogółem zatem 1 uczeń uzyskał stopień jako samoistny chmielarz z postępem bardzo dobrym, 5 uczniów jako samoistni chmielarze z postępem dobrym, 1 wreszcie stopień pomocnika chmielarskiego z postępem dostatecznym.

Kronika szkoły. W roku sprawozdawczym prócz kilkunastu broszurek treści popularnej niestety nie uzyskano żadnych środków naukowych.

W ciągu roku odwiedzał szkołę Kurator Oktaw Sala.

c) Stypendja.

W roku przeszłym udzielił Komitet następujących stypendjów, prócz zasiłków, o których mowa w sprawozdaniach Sekcji hodowlanej, mleczarskiej, sadowniczo-ogrodniczej i kobiecego gospodarstwa wiejskiego:

a) Ośmiu uczniom szkoły chmielarskiej w Brodach po 300 K (patrz sprawozdanie Szkoły).

b) Słuchaczom Wydziału leśnego Akademji ziemiańskiej we Wiedniu:

Tadeuszowi Szafranowi,	słuchaczowi	III roku	800 K
Marcelemu Koszycy,	„	IV „	800 „
Juliuszowi Borzęckiemu,	„	III „	200 „

Resztę t. j. 600 koron rozdzielono na drobne zasiłki, wedle rozporządzenia c. k. Ministerstwa rolnictwa.

c) Słuchaczom Akademji rolniczej w Dublanach:

Z fundacji ś. p. Jana Maciągi:

Władysławowi Schmidowi 400 K, M. Januszajtisowi 300 K, Wł. Kriciukowi 300 K, T. Vorbrotowi 400 K.

Prócz tego odstąpiono c. k. Towarzystwu rolniczemu w Krakowie z tej fundacji kwotę 1.401 K 64 h. na stypendja dla uczniów szkoły rolniczej w Czernichowie.

Z fundacji ś. p. Amalji hr. Stadnickiej:

St. Pepłowskiemu 315 K, J. Śliwińskiemu 315 K, K. Turkowskiemu 157·50 K (jako I ratę).

Z fundacji ś. p. Henryka Janki:

J. Gostkowskiemu 248 K.

Z fundacji ś. p. Kajetana Żmigrodzkiego:

M. Januszajtisowi 100 K.

d) Wydawnictwo czasopism.

„Rolnik“.

W ciągu roku 1911 nie zaszły w wydawnictwie organu c. k. Gal. Tow. Gosp. żadne ważniejsze zmiany, ani pod względem rzeczowym, ani osobiste.

Z szczerym zadowoleniem zaznaczyć chyba należy bardzo poważny wzrost przychodu z prenumeraty, co z jednej strony świadczy o tem, że członkowie Tow. Gospod. z większą niż dotąd punktualnością spełniali swój obowiązek wpłacania tej niezwykle drobnej należytości prenumeracyjnej 4 korony rocznie, z drugiej strony o tem, że „Rolnik“ zdobywa sobie liczne szeregi przyjaciół poza gronem członków Tow. Gosp., gdy mianowicie prenumeraty odbiorców „Rolnika“ nie będących członkami Towarzystwa, a więc nie korzystających z nadzwyczajnej zniżki — przyniosły w r. 1911 przeszło o 1.400 koron więcej, niż w roku 1910.

Dział inseratowy, jak się zdaje, swym przychodem osiągnął swe *maximum*, gdyż od lat trzech utrzymuje się na wysokości 7—9.000 koron, co tem wytłumaczyć się daje, iż w piśmie czysto fachowym umieszcza swe ogłoszenia tylko ograniczona liczba przedsiębiorców i wytwórców.

Pismo fachowe, tygodniowe, nie może nigdy rywalizować pod względem ogłoszeń z pismami politycznymi codziennymi. W szeregu autorów, których artykuły w r. 1911 po raz pierwszy w „Rolniku“ się pojawiły wymieniamy przedewszystkiem pp.

Dr. Witolda Lewickiego, Zdzisława Chmielewskiego, Dr. Romana hr. Scipiona, Dr. Władysława Kubika, Bronisława Dłuskiego, Inż. Tadeusza Świeżawskiego, Dr. Stanisława Ramulta, J. M. Palędzkiego, Stanisława Zalasińskiego, Dr. Jana Kantego Dzianotta, Juliana Skulskiego, J. Gumińskiego, Zygmunta Pichuszczyńskiego, St. Kameckiego.

Obok tych nowych współpracowników zasilali swemi cennemi pracami „Rolnika“ pp. profesorowie Dublańskiej Akademji: Pomorski-Mikułowski, Dr. Miczyński, Dr. Pawlik, T. Chrząszcz, Dr. Malsburg, a dalej pp. Bron. Janowski, Wład. Lichański, W. Chłopiński, J. Neumann, Dr. M. Dalkiewicz, G. Froń, Ad. Jasiński, Sew. Wiśniewski, — a z grona praktyków pp. Jerzy Turnau, Michał Szczepański, Tad. Hołobóg, St. Gołębski, Józef Krzysztofowicz, Kaz. Ostoja Ostaszewski, Marjan Jędrzejowicz, Lucjan Turnau, Adam Krajewski, A. Misiągiewicz, A. Łastowiecki, Zygmunt Łączyński i wielu, wielu innych, których niepodobna nam wszystkich wymieniać.

Dział korespondencji był jak dawniej, a może jeszcze więcej ożywiony. Niestety, jak w latach ubiegłych dał parę razy powód do pewnych nieprzyjemnych wyjaśnień. Widocznie redakcja jest niepoprawną w swym liberalizmie. Mamy przekonanie, że prawie nie było działu gospodarstwa rolnego, wiejskiego wogóle, któryby nie był w „Rolniku“ omawiany.

Dział treści ekonomicznej, ogólnej polegał wprawdzie przeważnie na tłumaczeniach (nie wyłącznie), ale redakcja posługiwała się artykułami najznakomitszych przedstawicieli ekonomji rolniczej wśród pisarzy niemieckich, zasilających stale wyborne pismo fachowe w Wiedniu od r. 1910 p. t. *Oesterreichische Agrar Zeitung* wydawane.

Najnowsze wydawnictwa rolnicze polskie były szczegółowo i fachowo omawiane. W dziale zatytułowanym: „Z działalności Towarzystwa“ informowano czytelników o wszystkich najważniejszych zarządzeniach i czynnościach Komitetu, oraz Oddziałów; przytaczano wszystkie ważniejsze rozporządzenia władz.

Biuletyny meteorologiczne dzięki uprzejmości prof. Szulca, pojawiały się bardzo regularnie, a kolumna giełdowa informowała czytelników możliwie sumiennie o cenach produktów wiejskich.

Pod względem finansowym wydawnictwo „Rolnika“ w roku 1911 — poszczycić się może bardzo ładnym wynikiem. Wskutek zaoszczędzenia w wydatkach mniej produktywnych, a wzrostu dochodów własnych z prenumeraty przy utrzymaniu dochodów z ogłoszeń na wysokości uzyskanej w dwóch ostatnich latach — Komitet Towarzystwa dopłacił do wydawnictwa „Rolnika“ o przeszło dwa tysiące koron mniej niż preliminowano.

Szczegółowe sprawozdanie kasowe przedstawia się, jak następuje:

I. Dochody własne: 1. z prenumeraty:	
a) od członków Towarzystwa . . .	4.287 K.
b) od prenumeratorów po za obrębem Towarzystwa	3.003 „
2. Z ogłoszeń	8.242 „
Razem . . .	15.532 K.

Wobec preliminowanych 14.000 K. wynosi nadwyżka 1.532 K.

II. Rozchody preliminowane były na 30.000 K., a to:

1. płace redaktora, pomocnika redakcyjnego, prowadzącego dział inseratowy, ekspedytorki i diurna na 5.360 K. (wydano 5.293 K.); 2. honorarja autorskie i koszt rycin na 4.000 K. (wydano 3.754 K.): 3. koszt drukarni na 16.500 K. (wydano 16.164 K.); 4. koszt ekspedycji na 2.500 K. (wydano 2.380 K.); 5. koszt opasek i adresów na 550 K. (wydano 520 K.); 6. koszta różne (prenumerata czasopism, druki i przybory kancelaryjne, portorja, usługa, opał, podatek ekwiwalentowy itd.) na 1.090 K. (wydano rzeczywiście 801 K.), natomiast 7. pojawiły się nadzwyczajne wydatki, a to: 315 K. na obowiązkowe ubezpieczenie życiowe i 200 K. zwrotu Oddziałowi Rudeckiemu, (której to pozycji prawność redakcja kwestjonuje), tak, że razem wydano 29.415 K., czyli zaoszczędzono 585 koron.

Ostatecznie więc po uwzględnieniu subwencji państwowej w kwocie 5.000 K. i krajowej w kwocie 4.000 K., Komitet wpłacił na wydawnictwo „Rolnika“ zamiast preliminowanych 7.000 K. tylko 4.882 K., czyli o 2.117 koron mniej niż preliminowano.

„Sylwan“.

Czasopismo „Sylwan“, wydawane znacznym nakładem kosztów i pracy, nie budzi, niestety, większego zainteresowania u Członków Towarzystwa. Najwybitniejszym dowodem tego jest

zupełny zastój we współpracownictwie. Redakcja z największym wysiłkiem tylko czyni zadość swoim obowiązkom, wydając 3 arkuszowe zeszyty, w których powtarzają się stale prace kilku zaledwie stałych współpracowników. Z szerokiego grona Członków, obejmującego przeszło 800 leśników, nie otrzymuje „Sylwan“ żadnego zgoła zasiłku. Jeżeli smutny ten objaw trwać będzie dłużej, w takim razie rozmiary „Sylwana“ z konieczności zmniejszone zostaną do połowy, co bynajmniej nie będzie chlubnie świadczyć o poziomie leśnictwa galicyjskiego.

B. Zakładanie bibljotek i czytelń rolniczych.

W roku ubiegłym wspomagał Komitet w dalszym ciągu już istniejące bibljoteki i czytelnie rolnicze, bądź to przy Oddziałach Towarzystwa, bądź też przy Kółkach rolniczych, szkołach i kursach rolniczych i t. d. Do tego celu używano głównie wydawnictw Komitetu, niekiedy i wydawnictw obcych. Prócz tego zakładał Komitet nowe bibljoteki i czytelnie, zaopatrując je w sortymenta polskich i ruskich wydawnictw rolniczych.

Z wydawnictw obcych zakupił Komitet w tym celu 25 egz. dziełka prof. Dr. K. Malsburga p. t. „Histologiczny problemat hodowlany“, oraz 32 komplety całoroczne miesięcznika „Bibljoteczka rolnicza“. Ogółem wydał Komitet na ten cel około 876 K., z czego 200 K. wypłacił Zarządowi głównemu Towarzystwa Kółek rolniczych.

C. Kursa i wykłady rolnicze.

Prócz kursów specjalnych np. hodowlanych, sadowniczych itp., o których wspominamy w sprawozdaniach odnośnych sekcji, zorganizował Komitet, podobnie jak w roku ubiegłym 6-dniowy kurs gorzelniczy we Lwowie, w sali Instytutu technologicznego Izby handlowo-przemysłowej.

Uczestników kursu było około 30. Kierownikiem kursu, a zarazem głównym prelegientem był prof. Tadeusz Chrząszcz, dyrektor kraj. szkoły gorzelniczej w Dublanach, prócz tego wykładali pp. prof. K. Ajdukiewicz z Dublan, oraz Radca Josse Zennemann ze Lwowa.

Celem kursu było przedstawienie w krótkości całokształtu wiedzy gorzelniczo-administracyjnej, by na tej podstawie zapoznać uczestników kursu nietylko z kontrolą robót w gorzelni,

lecz także wskazać, w jaki sposób można podnieść dochodowość z gorzelni, oraz uniknąć wszelkich błędów i strat. Z zadania tego wywiązali się prelegienci bardzo dobrze, tem łatwiej, że po każdym wykładzie wywiązywała się żywa dyskuja nad omawianym przedmiotem.

Pozatym subwencjonował Komitet kursa rolnicze, organizowane przez inne instytucje. Przedewszystkiem wymienić tu należy kursa zimowe dla włościan, urządzane przez Oddział Gródecko-Janowski za pośrednictwem tamtejszego inspektora rolniczego B. Wygody, a subwencjonowane kwotą 200 K. przez Komitet. Kursa te okazały się nadzwyczaj skuteczne dla podniesienia postępu rolniczego wśród włościan polskich, ruskich i niemieckich, zamieszkujących powiat Gródecki, a delegowany przez Komitet insp. roln. Br. Janowski sprawdził wielkie zainteresowanie i zrozumienie przedmiotów wykładanych wśród uczestników kursu. Bliższe szczegóły co do tych kursów podaje sprawozdanie Oddziału Gródecko-Janowskiego.

Pozatym delegował Komitet swych inspektorów, referentów i instruktorów na Zgromadzenia Walne Oddziałów, oraz na inne zebrania rolnicze, w charakterze prelegientów, omawiających ważniejsze tematy gospodarskie, mające czy to znaczenie lokalne czy też czasowe. Prelekcji takich odbyło się około 100, tematami najczęściej powtarzanymi była sprawa melioracji pastwisk i łąk (prel. Br. Janowski), wychów nierogacizny (prel. K. Bzowski), organizacja handlu bydłem i jajami (prel. A. Rodakiewicz), uprawa lnu i konopi (prel. W. Chłopiński), mleczarstwo (prel. H. Smoliński), sadownictwo (prel. Wł. Lichański i Kubik) suszenie ziemniaków (prof. T. Chrząszcz) itd.

Jak co roku, tak i w roku ubiegłym odstąpił Komitet 12.500 t. j. $^{3}/_{4}$ całości odnośnej subwencji c. k. Ministerstwa rolnictwa Zarządowi Głównemu Towarzystwa Kółek rolniczych, z których użycia przedkłada ta instytucja osobne sprawozdanie (patrz: Działalność rolnicza Towarz. Kółek roln. na tle subwencji Komitetu).

D. W sprawie rolnictwa praktycznego.

a) Działalność Komitetu w zarządzie własnym.

1. Działalność doświadczalna.

W działalności tej zachował Komitet w roku ubiegłym stanowisko przyjęte w latach poprzednich, t. j. ograniczał się do

inicjowania, organizowania i subwencjonowania doświadczeń rolniczych, odstępując ich wykonywanie Instytucjom, uposażonym w odpowiedni personal i środki pomocnicze. Instytucjami tymi, którym też Komitet odstępywał potrzebne fundusze, były przedewszystkiem krajowe stacje doświadczalne we Lwowie i Dublanach, dalej Zakład hodowli zbóż w Dublanach, wreszcie Ferma doświadczalna w Łopuszce, pozostająca pod zarządem Kółek Ziemian. Sprawozdanie działalności tychże Instytucji podajemy w osobnym rozdziale.

W zarządzie własnym przeprowadzał Komitet tylko doświadczenia z uprawą pastewnych traw nasiennych, oraz uprawa pastwisk i łąk, a to za pośrednictwem inspektora rolniczego Bronisława Janowskiego. Wyniki tych prób pomieściliśmy w rozdziałach osobnych poniżej.

2. Popieranie produkcji odmian szlachetnych roślin uprawnych.

Działalność Komitetu w kierunku powyższym polegała na popieraniu kraj. produkcji zbóż uszlachetnionych, a to przez udzielanie pomocy fachowej w osobie zasłużonego badacza w rzeczach hodowli zbóż, K. Miczyńskiego, prof. Akademji rolniczej w Dublanach i kierownika kraj. Zakładu hodowli zbóż tamże. Pod tego rodzaju opieką i kontrolą Komitetu pozostawały: Hodowla rodowodowa zbóż Jerzego Turnau'a w Mikulicach i Hodowla zbóż nasiennych i ziemniaków w Zaborzu.

Do pośredniej niejako działalności Komitetu na polu popierania produkcji odmian roślin uprawnych należy zaliczyć staranie Komitetu o fundusze na utrzymanie kraj. Zakładu hodowli zbóż w Dublanach, dzięki którym c. k. Ministerstwo rolnictwa przyznało i wypłaciło temuż na nasze ręce 5.000 koron.

3. Popieranie uprawnych roślin pastewnych.

W działalności tej zachował Komitet kierunek przyjęty w latach poprzednich, t. j. umożliwiał włościanom obu narodowości zakupno nasion roślin pastewnych jak koniczyn, traw, buraków, marchwi, końskiego zębu etc. przez udzielanie im zniżek, dochodzących do 50%. Nasiona te zakupywali włościanie

głównie za pośrednictwem swych Oddziałów. I tak udzielił Komitet na cel powyższy następujących subwencji:

Oddziałowi	busko-kamioneckiemu	344·24 K.
„	mościskiemu . .	100·— „
„	przemyślańskiemu .	200·— „
„	rudeckiemu . .	100·— „
„	stanisławowskiemu .	200·— „
„	stryjskiemu .	300·— „
„	żółkiewskiemu . .	200·— „
	Razem .	1.444·24 K.

Poza tem udzielił Komitet Oddziałowi tarnopolskiemu zniżki dla włościan na zakupno ziemniaków nasiennych pastewnych zasiłek w kwocie 200 koron.

W celu rozpowszechnienia nasion roślin pastewnych, uprawianych rzadziej np. seradela, lucerna, rozdał Komitet darmo pewną ilość nasion tych roślin, między włościan, na co wydał ogółem 64·25 K.

Równocześnie zasilał Komitet działalność równoległą Zarządu Głównego Towarzystwa Kółek rolniczych, udzielając mu na ten cel ogółem zasiłku w kwocie 3.000 koron. Z użycia tych funduszów Instytucja ta przedkłada osobne sprawozdanie.

4. Poprawa łąk i pastwisk gminnych i włościańskich.

Prócz agitacji na drodze wykładów i pogadanek, organizowanych po Oddziałach przez inspektora rolniczego Bronisława Janowskiego, przeprowadzał Komitet w dalszym ciągu demonstracje z racjonalną uprawą tych kultur. Na ten cel udzielił Komitet szkole rolniczej w Bereźnicy zasiłek w kwocie 1000 koron, na podstawie zatwierdzonego programu odnośnych doświadczeń, ułożonego przez tamtejszego dyrektora Wł. Dzierżbickiego przy współudziale insp. roln. Komitetu Br. Janowskiego.

Dalej założył Komitet próbne pastwiska i łąki trwałe u włościan w Wierzbicy: (O. rawski): kosztem 200 K., Rzęśnie polskiej (O. lwowski) kosztem 449·35 K., Biskowicach (O. samborski) kosztem 108·04 K., Makowej (O. jarosławski) kosztem 129·85 K., Barszczowicach (O. lwowski) kosztem 70·37 K., Zworzu (O. samborski) kosztem 426·44 K. i Kniażu (O. pokucki) kosztem 111·98 K.

Wreszcie w dalszym ciągu przeprowadzał Komitet próby z poprawą pastwiska gminnego w Nielepkowcach kosztem 500 koron, oraz opracował projekt próbnej uprawy pastwisk w Adamówce.

Równocześnie współdziałał Komitet w melioracji pastwisk gminnych z Wydziałem krajowym, który z funduszów odszkodowań za traktaty rumuńskie przeznaczył na ten cel około 400.000 koron. Współdziałenie to polegało na opracowywaniu planów zagospodarowania pastwisk, zgłoszonych do melioracji, co uskuteczniał inspektor rolniczy Bronisław Janowski, badając objekta odnośne.

5. Szkółki nasiennych traw pastewnych.

Z braku funduszów (subwencje nadeszły dopiero w sierpniu) ograniczył się Komitet w roku ubiegłym w powyższym dziale swej działalności tylko do dalszej opieki nad założoną szkółką traw w Wysocku. Produkcja tamtejsza rozwija się bardzo korzystnie, a pierwsze zbiory, jakie otrzymano w roku sprawozdawczym wykazały wielką rentowność całego przedsiębiorstwa.

6. Porady fachowe rolnicze.

Działalność Komitetu w kierunku opracowywania planów szczegółowych zagospodarowania majątków, w szczególności zaś łąk i pastwisk, podjęta przez Komitet przed pięciu laty, rozwija się z każdym rokiem coraz bardziej, ogarniając coraz to szersze warstwy naszego społeczeństwa rolniczego. Już dzisiaj pochwalić się możemy bardzo korzystnymi wynikami tej akcji, w postaci tysięcy hektarów kultur pastewnych zagospodarowanych w sposób właściwy, powstałych na miejscu dawnych nieużytków.

Akcja ta tak wzrastająca pociąga jednak za sobą konieczność zwiększenia sił fachowych rolniczych w biurze Komitetu, by móc uczynić zadość potrzebie. Bowiem w dzisiejszym stanie rzeczy, mimo, że inspektor rolniczy Bronisław Janowski, któremu Komitet poruczył tę sprawę, jest w ciągłym ruchu, objeżdżając i badając objekta dotyczące i prócz opracowywania projektów, udzielając na miejscu wskazówek fachowych, nie może ani połowy zgłoszeń uwzględnić.

Przyczynia się do tego po części także i brak funduszów, gdyż koszta takiej porady, z której korzystają tak właściciele większych posiadłości, jak i gospodarze małorolni, pokrywa Komitet, pragnąc w ten sposób umożliwić i najuboższym korzystanie z tej pomocy Komitetu. Że działalność znajduje tak znaczne uznanie u zainteresowanych, najlepszym dowodem tego jest, że i ziemianie z zachodniej części kraju, a nawet z zakordonu zwracali się wielokrotnie do Komitetu o udzielenie im tej pomocy, czego im też Komitet nie odmawiał.

7. Popieranie uprawy lnu i konopi.

Komitet wychodząc z już dawniej wyrażonego zapatrywania, że podstawowym warunkiem rozwoju uprawy lnu przy równych zresztą innych warunkach, jest użycie nasienia zapewniającego większą wydajność włókna, lepszą jakość tegoż, słowem nasienia doborowego, działalność swą oparł również i w roku sprawozdawczym głównie na rozpowszechnieniu szlachetnych odmian tej rośliny, sprowadzając je za pośrednictwem Oddziału handlowego z Rygi i Pernawy i rozdzielając przy współudziale pojedynczych Oddziałów Tow., jakoteż Zarządu Gal. Towarzystwa Kółek rolniczych, między włościan. Wobec wprost już nieprzystępnej dla mniejszych gospodarzy ceny nasienia inflackiego, spowodowanej częściowo miernymi zbiorami lnu w Rosji w r. 1910, częścią samowolnym podniesieniem tejże przez handlarzy Komitet w celu umożliwienia nabycia nasienia także i niezamożnym udzielał przy odsprzedaży tego nasienia zniżek w ramach subwencji, uzyskanej od c. k. Rządu na ten cel. Zniżki, zależnie od ilości zapotrzebowania wynosiły od 35 do 50% mianowicie dla mniejszych partji dawano większy opust, dla większych mniejszy. W ten sposób rozdzielono 181 beczek nasienia pernawskiego i 52 wozów nasienia rygskiego, za które wydano sumę, łącznie z kosztami przesyłki do Lwowa, należytościami cłowymi i manipulacyjnymi 12.767 K. 64 h.

W porównaniu z latami poprzednimi, rok sprawozdawczy zaznaczył się mniejszem zapotrzebowaniem oryginalnego nasienia lnu inflanckiego. Fakt ten przypisać należy z jednej strony klęskom elementarnym roku poprzedniego, wskutek czego rolnicy byli zmuszeni zużyć pieniądz na inne, bardziej piekące po-

trzeby, z drugiej — podskoczeniu ceny tego nasienia, które od kilku lat stale się zaznacza.

Ostatnia okoliczność zmusza Komitet do szukania innego źródła, w którym możnaby nabywać nasienie równie dobre jak rosyjskie, lecz o wiele tańsze. W tym celu projektowane jest urządzenie w roku przyszłym szeregu prób porównawczych z nasionami różnego pochodzenia, które mogą się przyczynić do rozwiązania tej, tak ważnej kwestji.

Analogiczną akcję prowadził Komitet nad podniesieniem uprawy konopi. W miejsce konopi podolskich wprowadzono między włościan po raz pierwszy konopie bolońskie, odmianę, która przeszła całą swoją serję prób w stacjach doświadczalnych i uznana została tam za odmianę najlepszą dla naszych stosunków krajowych. O wyniku uprawy, na podstawie konkretnych danych możemy nadmienić, że konopie te dały plon w słomie o 50, a nawet 80% większy od naszych, krajowych odmian, włókno stosunkowo do wzrostu i grubości łodyg delikatne i białe, natomiast nie wydały siemienia, względnie bardzo małą ilość, w dodatku jakości nieszczególnej, z powodu bardzo późnego dojrzewania. Z tego względu konopie bolońskie nie nadają się do rozpowszechnienia na szerszą skalę wśród włościan, który reflektują zarazem na siemię, ażeby mieć z niego materjał do wytłaczania oleju, służącego za omastę do postnych potraw. Prócz tego nadmierny wzrost łodyg, przechodzący 3 m. wysokości, utrudnia nadzwyczaj całą manipulację przeróbki i sporządzania, zwłaszcza dla plantatorów nie mających do dyspozycji odpowiednich maszyn.

Uznając doniosłość sprawy podniesienia się uprawy lnu i konopi w kraju, udzielił Komitet w tym roku swemu instruktorowi uprawy i przeróbki lnu zasiłku w kwocie 500 koron, ażeby tenże po ukończeniu kursu uprawy i przeróbki lnu w wyższej szkole dla przemysłu tekstylnego w Sorau, odbytego dzięki zasiłkowi Wydziału krajowego, mógł także odbyć podróż naukową po Belgji i Inflantach celem dokładniejszego poznania sposobu produkcji tak włókna jak i nasienia i ideę tę szerzyć w kraju.

W sprawie organizowania spółek dla uprawy lnu i konopi, rok sprawozdawczy przyniósł pewne niepowodzenia z powodu zaszłych wypadków politycznych, a zwłaszcza wyborów, które zaostrzyły antagonizmy między bratnimi narodami i zniweczyły

wszelkie zabiegi, w kilku miejscowościach bliskie urzeczywistnienia.

8. Budowa gnojowni wzorowych.

Akcję powyższą prowadził Komitet zarówno we własnym zarządzie, jakoteż za pośrednictwem Zarządu Głównego Towarzystwa Kółek rolniczych, któremu na ten cel odstąpił z subwencji rządowej kwotę 1.500 K. W działalności na tem polu Komitet zwracał uwagę głównie na gospodarstwa małorolne, włościańskie (obu narodowości), a polegała ona na tym, że na podstawie zgłoszeń, wnoszonych za pośrednictwem Rad Oddziałów, Komitet opracowywał dla odnośnych petentów (członków) stosowne plany, a za wzorowe wykończenie tychże gnojowni sprawdzonych przez delegata Rady Oddziału, udzielał tytułem premji od 100—150 K. Dla gospodarstw folwarcznych, działalność w tym kierunku pozostała niezmieniona i podobnie jak w latach poprzednich, ograniczała się na sporządzaniu planów, zastosowanych do warunków miejscowych, jak niemniej na udzielaniu pomocy fachowej.

W roku sprawozdawczym gnojownie wzorowe włościańskie powstały w: Hrankach, Żurawicy, Tyśmieniczanach, Podzameczku, Berezowicy, Dobrzanach, Dulibach, Żurawnie, na co ogółem wydano kwotę 975 koron.

Prócz tego opracowano plany i uchwalono subwencjonować kwotami od 100—150 K. gnojarnie wzorowe w 15 miejscowościach.

9. Wystawy rolnicze.

Fundusze na cele powyższe zużyliśmy w sposób następujący:

Galic. Towarzystwu łowieckiemu we Lwowie wypłaciliśmy na wystawę łowiecką we Wiedniu, tytułem II. raty subwencję w kwocie 3.000 K. Na koszta projektowanej wielkiej wystawy rybackiej we Lwowie w r. 1912 wyznaczyliśmy 3.000 K., na próby maszyn i narzędzi do uprawy łąk i pastwisk koło Stryja w r. 1912 1.000 K. Wobec projektowanej organizacji kraj. wystaw rolniczych, w myśl uchwał Rady Ogólnej nie urządzaliśmy zresztą żadnych wystaw, zajmowaliśmy się natomiast szczegółami takiejże organizacji, wybierając do tego celu osobną komisję złożoną z delegatów wszystkich sekcji Komitetu. Braliśmy również udział

przez naszego delegata prof. St. Pawlika w obradach Komitetu wystawowego austrjackiego we Wiedniu, gdzie postawiliśmy osobne wnioski.

Z pozostałych funduszów subwencjonowaliśmy kraj. Stacje oceny maszyn w Dublanach kwotą 3.000 K, w celu zaprowadzenia tamże instalacji elektrycznej, koniecznej dla wejścia w ruch Stacji, oraz udzieliliśmy zasiłku w kwocie 1.000 K katedrze fizyki i meteorologji w Dublanach na zakupno termometrów elektrycznych do badania ciepłoty ziemi.

b) Działalność instytucji subwencjonowanych przez Komitet.

1. Doświadczenia porównawcze z odmianami roślin gospodarczych, przeprowadzone przez kraj. Stację botaniczno-rolniczą we Lwowie.

Z rokiem 1911 ten dział Stacji botaniczno-rolniczej przydzielony został Zakładowi hodowli zbóż w Dublanach, przeto też w sprawozdaniu niniejszem podajemy tylko uzupełnienie przeglądu działalności doświadczalnej stacji, rozpoczętej w roku 1910, przy wydatnej subwencji Komitetn c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego, ukończonej w r. 1911. Doświadczenia z odmianami roślin były trojakiego rodzaju:

1. na tak zwanych fermach stałych,
2. na polach reprodukcyjnych z ziemniakami,
3. na polach doświadczalnych.

Fermy stałe, o powierzchni około 3 ha co najmniej trzyletnie z czteropolowym płodozmianem, miały na celu uzyskanie danych, jakie odmiany nadawałyby się najlepiej dla gospodarstw, które je przeprowadzają, jakoteż i dla miejscowości sąsiednich o podobnej glebie. Z roku poprzedniego pozostało 5 ferm czynnych, a w r. 1910 założono trzy nowe. Wykonano w nich próby z pszenicą ozimą, bobikiem, owsem i ziemniakami. W tablicy XIII. w dodatku podajemy wykaz form czynnych w r. 1910, ilość próbowanych na nich odmian pszenicy, owsa, bobiku i ziemniaków.

Zadaniem pól reprodukcyjnych było wypróbować pewną ilość nowszych odmian i te, któreby okazały się odpowiedniejsze, reprodukować z roku na rok, dostarczać okolicznym rolnikom po cenach znacznie niższych, niż u hodowców oryginal-

nych odmian. Próby te podjęte były z ziemniakami. Do pól reprodukcyjnych z r. 1909 przybyło w r. 1910 jedno. (Wykaz ich podajemy w tabeli XIV.).

Pola doświadczalne przeznaczone były dla prób porównawczych z odmianami roślin uprawnych.

W r. 1910 założono w trzech miejscowościach pola doświadczalne z pszenicą jarą, w dziewięciu z owsem, w szesnastu z ziemniakami, w pięciu z konopiami i w dwu z koniczyną białą.

Oprócz tego oddawano włościanom do wypróbowania mniejsze ilości nasion oryginalnych, lub z roślin uprawianych na stacyjnym polu doświadczalnym.

Dołączona tabela wyjaśnia, gdzie i jakie prowadzono doświadczenia (patrz wykaz doświadczeń prowadzonych w r. 1910).

2. Kultury na polu doświadczalnym.

Pole doświadczalne stacji, dzierżawione koło rogatki stryjskiej, zajmowało powierzchnię $^3/_4$ morga i było przeznaczone do badań własnych. W r. 1910 uprawiono na nim 74 odmian ziemniaków, 16 odmian owsa, 6 odmian pszenicy jarej, po jednej odmianie żyta jarego, jęczmienia, wyki, maku i fasoli, 2 odmiany grochu, cztery konopi, 2 koniczyny czerwonej, po jednej lucerny francuskiej, esparcety, przelotu, 5 odmian buraków pastewnych, 4 marchwi, 7 różnych warzyw, a na małych parcelkach: 75 gatunków traw, 4 innych roślin i 32 roślin aptekarskich.

W r. 1911 rozwiązano umowę i przystąpiono do założenia pola dla celów Stacji w Dublanach. Pole to będzie miało za zadanie dać materjał do badań systematycznych nad czystymi kulturami traw i koniczyn różnego pochodzenia i nad mieszankami. Badania te mają być prowadzone częściowo równolegle nad podobnymi mieszankami i Czarnej-Horze.

3. Doświadczenia w ogrodzie górskim na połoninie Czarnohora, przeprowadzone przez kraj. Stację bot.-rolniczą we Lwowie.

Prace wykonywane na połoninie w ciągu miesięcy letnich obejmowały:

1. Spostrzeżenia meteorologiczne i fenologiczne.
2. Hodowlę roślin górskich.
3. Doświadczenia z mieszankami i nawozowe.

1. Spostrzeżenia meteorologiczne i fenologiczne. Poczynając od dnia 20. maja do dnia 26. października w r. 1910 i 31. października w r. 1911 trzy razy dziennie notowano daty meteorologiczne, a mianowicie o godz. 7 r., 2 i 9 w. Daty te dotyczyły 1. ciśnienia barometrycznego, 2. kierunku i siły wiatrów, 3. rodzaju i kierunku chmur, 4. temperatury na termometrach suchym i wilgotnym, 5. maksymalnej i minimalnej w cieniu. 6. temperatury w miejscu nieocienionem według temometru aktinometrycznego o czarnej kuli, dalej 7. temperatury maximum i minimum na ziemi niezadarnionej, oraz w głębokości 15 i 30 cm., wreszcie odczytywano co tydzień maksymalną temperaturę zadarnionej ziemi w głębokości 5 cm., minimalną na ugorze i wgłębi 15 i 30 cm., oraz notowano taką temperaturę w lesie wysoko- i niskopiennym i na połoninie zwróconej stokiem na południe. Pozatym w ciągu całego lata stale były czynne następujące przyrządy meteorologiczne samopiszące: 1. termobarograf, 2. termograf, 3. hydrograf, 4. ewapometr, 5. ombrograf, 6. heliograf i 7. 2 termometry-akinometry, jeden z czarną, drugi z pozłacaną kulą. Przebieg lata w r. 1910 był mniej korzystny, niż w latach ubiegłych. Ilość opadów utrzymywała nieprzerwanie wilgoć gleby, lecz temperatura na ogół była niższa. Przymrozki były zjawiskiem bardzo częstem. W r. 1910 notowano je w maju i październiku niemal codziennie, często we wrześniu. W maju w darni, poczynając od 21., temperatura przeciętna dla siedmiu dni wynosiła —3·4°, w czerwcu z dwóch dni —0·6°, w lipcu był raz przymrozek (—0·8°), we wrześniu, poczynając od 14 były mrozy już 11 razy, dochodząc przeciętnie —2·8°, a w październiku na 25 dni w 20 dniach przeciętnie byfo —3·2° mrozu.

W roku 1911 w maju, poczynając od 20., notowano przeciętnie temperaturę w darni dla 4 dni —2·7°. W czerwcu dzień jeden o temperaturze —0·2°. W październiku było 15 dni o przeciętnej —2·7°. Mróz z 21/22 maja (—7·4°) zniszczył wiele roślin, będących już w pełni rozwoju, nawet w kwiecie, nie oszczędził on i niektórych traw miejscowych. Znaczne szkody wyrządził grad 27. czerwca. Opady bywały nieraz niezwykle wielkie n. p. 10. i 11. czerwca wynosiły 83 mm, 7/8 sierpnia aż 98 mm, — ilość nigdy tu dotąd nie notowaną, wynoszącą razem z czterema dniami poprzednimi 180 mm.

Zapiski fytofenologiczne dotyczyły czasu wzejścia, kłoszenia się, kwitnięcia i dojrzewania zarówno roślin górskich miej-

scowych, jak i sprowadzonych; oznaczono wreszcie w miarę możności temperaturę wód bieżących.

W roku 1911 przystąpiono do zużytkowania materjałów tych, zebranych dotąd przez Stację. Księgi i zapiski meteorologiczne powierzono w tym celu prof. Szulcowi. Prof. Szulc po przejrzeniu całego materjału uznał za nadające się do publikacji dane zebrane w latach 1905—1910, gdyż wcześniejsze wykazywały częste braki i przerwy rozmaitej długości.

Materjały zebrane w latach 1905—1910 w opracowaniu wyszły już z druku w „Kosmosie“ (zeszyt 10—12 r. 1911). Odtąd zamierzone jest stałe co rok szczegółowe publikowanie spostrzeżeń meteorologicznych, robionych na Czarnohorze. Spostrzeżenia dokonane w r. 1911 niebawem również ukażą się w „Kosmosie“ Diagramy wszystkich przyrządów samopiszących za czas od r. 1905 powierzone zostały do ew. opracowania prof. Uniwersytetu Lwowskiego Dr. E. Romerowi. Należy się spodziewać, że materjały meteorologiczne zebrane przez Stację po ich opublikowaniu zwrócą na siebie uwagę. Stacja czarnohorska jest jedyną w kraju na tak znacznym wzniesieniu (1375 m), która jest wyposażona tak bogato. Zajmuje ona przytem ważne pod względem hydrograficznym miejsce u źródeł Prutu. Doniosłą wartość miałoby umożliwienie robienia spostrzeżeń przez dłuższy okres roku i ich komunikowanie codzień Centralnemu Instytutowi we Wiedniu. Do tego celu jednak byłoby niezbędne połączenie się telefoniczne z Worochtą. Publikacja spostrzeżeń Stacji winna się przyczynić do jego urzeczywistnienia. W najbliższej przyszłości aparaty wymagać będą pewnych uzupełnień, które wskazał szczegółowo prof. Szulc podczas zwiedzania jej w r. 1911. Szczególniej anemometr nie odpowiada sile panujących wiatrów.

2. Hodowla roślin. Hodowla roślin przeważnie skoncentrowana była w ogrodzie. Jeden jego dział poświęcony jest wyłącznie florze alpejskiej. Dział ten stale jest uzupełniany roślinami z połonin Czarnohory, już to wprost przesadzonymi, już to otrzymanymi z siewu. Obejmuje on też wiele roślin wychowanych z nasion nadesłanych przez ogrody botaniczne. Ogółem w dziale tym w roku 1910 było 585 roślin na 565 parcelkach. W roku 1910 dla podchowywania roślin sporządzono inspekt ziemny i wysiano w nim tegoż roku 282 gatunków, a w r. 1911 — 189 gatunków. Pozatym posiano na osobnych grzędach

w r. 1910 roślin 312, a w roku 1911 około 330. Rośliny podchodowane w inspekcie, zostały rozsadzone do gruntu. Pod koniec r. 1911 dział flory górskiej obejmował 537 gatunków na 573 parcelkach. Z nasion roślinności alpejskiej, zebranych w roku 1909 sporządzono katalog na rok 1910, obejmujący wraz z wykazem roślin żywych, których rozsyłania Stacja się podjęła, 240 gatunków. Katalog ten, rozesłano do licznych instytutów botanicznych i na skutek otrzymanych 31 zamówień wysłano do nich do 1.000 torebek nasion i 17 paczek roślin żywych. W roku 1911 spis nasion i roślin oddawanych do dyspozycji przez ogród czarnohorski, umieszczony został w katalogu ogrodu botanicznego dublańskiego. Tegoż roku na zamówienie ogrodów botanicznych, prócz nasion rozesłano 40 przesyłek roślin żywych. Dostarczouo też pewną ilość roślin czarnohorskich prof. Raciborskiemu do wydawnictwa flory polskiej.

Przeważna część ogrodu na połoninie czarnohorskiej służy dla hodowli roślin pastewnych, tak górskich jak i sprowadzonych z niziny i rozszerzenie tych kultur, badanie ich rozwoju, oznaczenie wagi zbiorów siana i nasion było głównym staraniem Stacji. Nasienie zbierane z tych kultur ma służyć do ich rozszerzenia w latach następnych. Rozszerzanie to stopniowo z roku na rok się odbywa i jest konieczne, jeżeli jednym ze środków podniesienia wydajności połonin jest podsiew na nich dobrych traw górskich, których w handlu wcale niema. Hodowla roślin nizinnych ma na celu przystosowanie ich do warunków klimatycznych połoninowych. Nasiona tak górskich roślin jak i aklimatyzowanych, otrzymywane w większych ilościach, będą również służyły do próbnych mieszanek alpejskich. Kultury wszystkie pochodzą z siewu ręcznego w rzędy, z których się je później najczęściej przesadza. Niestety, często niejeden zasiew przepada lub wydaje bardzo słaby porost skutkiem niepomyślnego przebiegu pogody i warunków fizycznych gleby. Tak np. zimna w r. 1910 i 1911 i przymrozki w okresie wegietacji były tak częste, iż tylko kultury traw, pozostałe z lat poprzednich, mogły się należycie rozwinąć, nowe zaś zasiewy z roku 1910 i 1911 wydały bardzo słabe roślinki.

Podobnie słaby rozwój w tych dwóch latach wykazały kultury i innych roślin. Zasiewy i sadzenia roślin, wykonane w latach 1910—1911 podajemy w tabeli XVI.

Zbiory nasion z kultur większych otrzymano następujące w r. 1911:

Meum mutelina 140 gr., *Poa alpina* 300 gr, *Poa violacea* 630 gr, *Poa sudetica* 320 gr, *Poa pratensis humilis* 1.400 gr, *Avena versicolor* 240 gr, *A. planiculmis* 240 gr, *Phleum alpinum* 345 gr, *Festuca carpatica* 200 gr, *F. Porcii* 90 gr, *F. rubra fallax* 9.470 gr, *F. supina* 3.730 gr.

Częściowy wysiew tych nasion w mieszankach zamierzony jest na rok 1912 na części ogrodu zostającego pod darnią pierwotną. W roku 1912 zamierzone są również próby z roślinami motylkowymi przy jednoczesnym zaopatrzeniu gleby w brakujące składniki. Rozszerzone również zostaną systematyczne ścisłe doświadczenia nawozowe, gdyż w niedalekiej przyszłości wobec przeprowadzonych dróg liczyć się należy z możliwością, bez większych kosztów zasilania połonin nawozami.

Poza ogrodem głównym szereg kultur znajduje się na parcelach osobno ogrodzonych na tak zw. Szczawiach. Parcele te o łącznej powierzchni 17 arów znajdują się na tej samej wysokości co ogród główny, lecz są zasłonięte ścianą Breskula od panujących tu wiatrów zachodnich i gleba ich, jakkolwiek skąpa pod względem masy z powodu kamieni i głazów, to jednak jest obficie zaopatrzona w składniki pokarmowe, gdyż od dawnych czasów trzymano tu owce przez noc. Na tych ogrodach w roku 1910 wysiano *Achillea carpatica, Trifolium pratense* i łubin trwały. Z zasiewów dawniejszych z roku 1908 znajduje się tu szereg kultur zarówno roślin nizinnych, jak i górskich. Nasiona tych ostatnich otrzymano od Stacji wiedeńskiej. Zbiory siana w odniesieniu do powierzchni 1 ara w latach 1910—1911 otrzymano następujące (w 2 pokosach):

	1910	1911
Dactylis glomerata	90	67·5
Festuca pratensis	84	63·1
Phleum pratense	125	57
Alopecurus pratensis	90	60
Festuca rubra	72	115·7
Poa pratensis	57	59
Phalaris arundinacea	82	41·5

Poa alpina wydała siana najmniej.

Zbiorów siana innych traw, a przedewszystkiem alpejskich niestety podać nie możemy, gdyż z powodu głazów na powierz-

chni ziemi nie byłyby one miarodajne. Tyle tylko można stwierdzić, że były kultury bardzo ładne.

Wreszcie w r. 1910 podobnie jak w latach poprzednich wykonano próby z szeregiem innych roślin gospodarskich. Zestawienie ich i wyniki podajemy w krótkości.

1. Hreczka mimo, że była górskiego pochodzenia, wymarzła zupełnie.

2. Ziemniaki. Porównawcza próba orjentacyjna z 20 nowymi odmianami wczesnych ziemniaków dała wynik ujemny. Posadzone 16 maja, skiełkowały z powodu zimna dopiero po sześciu tygodniach, a w połowie września mróz je zniszczył. Pierwsze kopanie można było rozpocząć dopiero 29 sierpnia; zbiór był bardzo mały, znacznie mniejszy w latach innych.

3. Pszenica jara górska (Innsbruk), chociaż dobrze wyglądała, nie dojrzała.

Jęczmień harceński, który się udał w r. 1909, w r. 1910 ucierpiał dużo od mrozów i wyginął zupełnie.

5. Owies (z Innsbruku) ledwo się wyklosił.

6. Żyto ozime, podobnie jak i w roku poprzednim zimy nie przetrzymało, a dodać trzeba, że w latach innych chociaż niedojrzewało, wydawało jednak dużo słomy.

W r. 1911 uprawiano na próbę:

1. 16 odmian ziemniaków wczesnych, które powschodziły 1/4 do 3/4 dopiero w 5 tygodni, wydały plon jednak znacznie lepszy, niż w r. 1910, a kopanie ich można było zacząć jeszcze później bo 7 września.

2. Jęczmień harceński, który doszedł tylko do mlecznej dojrzałości.

3. 4 odmiany owsa, które miały czas tylko na wykłoszenie się.

4. Żyto ozime wyginęło w zimie.

5. Łubin trwały, zasiany przeszłego roku, rozwijał się bardzo dobrze, ale nasiona osadziły tylko rośliny najwcześniej kwitnące.

6. Bobik chybił całkiem jak w latach poprzednich.

3. Doświadczenia z mieszankami i nawozowe.

Prócz kultur czystych na Szczawiach uprawiano rośliny w mieszankach. Mieszanki te z zasiewów dawniejszych wydały zbiory następujące z 1 ara w kg:

	w 1 pokosie			w 2 pokosie		
	1909	1910	1911	1909	1910	1911
	15/7	27/7	20/7	—	13/9	—
Mieszanka Weinzierla	40·4	39	34·1	—	25·9	—
„ Szyszyłowicza	41·4	32·5	33·1	—	20·9	—
„ Steblera 1.	28·3	25	28·5	—	17·4	—
„ Steblera 2.	33·1	26	33	—	15·5	—

W roku 1909 i 1911 z powodu zimna odrost mieszanek był bardzo słaby i zbierania potrawu zaniechano, zresztą przyrost w sierpniu i wrześniu w warunkach tutejszych jest wogóle bardzo słaby.

Wynik doświadczeń z hurtowaniem połoniny, wykonanym w r. 1906—1909 był bardzo dodatni. Zbiory siana w części hurtowanej w r. 1905 jeszcze obecnie znacznie przewyższały zbiory z części niehurtowanych.

Wynosiły one z 1 ara kg.:

	1910	1911
niehurtowane	25·5	14·9
hurtowane	24·6	21.8

Jakkolwiek wyniki te są dobre, to jednak z natury rzeczy nie mogą one mieć zastosowania na przestrzeniach większych. Od r. więc 1910 dalszego hurtowania zaniechano, tem bardziej, że w tym właśnie roku wygasła dawna umowa dzierżawna, zawarta przez Stację z Dyrekcją lasów i dóbr państwowych we Lwowie.

Jak już podniesiono wyżej, program prac na przyszłość, obejmuje przedewszystkiem doświadczenia systematyczne nad wartością szeregu traw uprawianych w ogrodzie, dalej nad mieszankami zarówno z roślin nizinnych, jak i górskich, wreszcie doświadczenia nawozowe. Stosownie do tego już w roku bieżącym (1911) założyła Stacja poletka do doświadczeń nawozowych. Na części połoniny, hurtowanej w r. 1906, na wysokości około 1880 m, założono 18 parcel arowych i na wysokości 1445 metrów 28 parcelek $^1/_2$ arowych -- połowa tych ostatnich była hurtowana w r. 1909. To hurtowanie, jakoteż i teren nakazywał utworzenie tak wielu parcelek, z których po kilka otrzyma jednakie kombinacje nawozowe.

Dyrekcja c. k. Domen i lasów postanowiła odtąd prowadzić gospodarstwo pastewne na Pożyżewskiej i Dancerzu we własnym zarządzie. Na mocy nowej umowy Stacja rozporządza obecnie ogrodem głównym, kulturami na Szczawiach, $1\frac{1}{2}$ ha. połoniny i stromym skalistym stokiem Breskula, zajmującym około 20 ha. Prócz tego w r. 1911 uzyskała Stacja od Dyrekcji lasów pozwolenie prowadzenia doświadczeń nawozowych i z mieszankami na 4 połoninach innych.

Przez wydzierżawienie stoków Breskula został do pewnego stopnia stworzony rezerwat dla uchronienia bogatej i charakterystycznej jego flory od zniszczenia przez pasące się bydło i owce. Ściana ta Breskula poza tym ma dla nas znaczenie praktyczne. Tu znajdujemy obfitości alpejskich traw pastewnych, w których nasiona stale się zaopatrujemy i wysiewamy je w ogrodzie.

Ogród Stacji na Czarnohorze, jako jedyny w kraju na tej wysokości, położony ponad siedzibami ludzkimi, stanowi punkt oparcia dla badaczy przybywających tam już to dla zapoznania się lub zbierania okazów tamtejszej flory, już to innego rodzaju badań. Przybywają tu zwiedzać ogród i urządzenia meteorologiczne uczniowie z różnych szkół i turyści. W r. 1910 między innymi przybyło pod przewodnictwem prof. Łabędzińskiego 18 uczniów gimnazjalnych ze Lwowa, z prof. Sydorjakiem 20 uczniów gimnazjalnych z Tarnopola. Prof. dr. Raciborski prowadził tu wycieczkę naukową z asystentem dr. Schafferem i 5 słuchaczami Uniwersytetu lwowskiego, p. Józef Dziędzielewicz robił poszukiwania neuropterologiczne, p-na Lilienfeld, słuchaczka Uniwersytetu lwowskiego, za wątrobowcami, p. p. St. Fedorowicz i St. Zuber, słuchacze Uniwersytetu ze Lwowa, robili badania nad fauną i florą. Dnia 18 i 19/9 zwiedzał połoniny i ogród Stacji Dr. E. Schollmeyer, radca w ministerstwie rolnictwa, i p. A. Sym, radca leśnictwa w Dyrekcji lasów i domen (po raz drugi). W r. 1911 był tu dla badań neuropterologicznych p. Józef Dziędzielewicz, dla poszukiwań za chrząszczami dr. E. Lokay z Pragi, w celach botanicznych prof. dr. M. Raciborski, w celu robienia zdjęć tachymetrycznych i ćwiczeń z 10 słuchaczami uniwersytetu lwowskiego prof. uniwersytetu dr. E. Romer i prof. szkoły handlowej we Lwowie dr. Pawłowski.

3. Doświadczenia porównawcze z odmianami roślin gospodarczych, przeprowadzone przez krajowy Zakład hodowli zbóż w Dublanach.

Doświadczenia porównawcze z szlachetnymi odmianami roślin uprawnych, prowadzone dawniej przez krajową Stację botaniczno-rolniczą, przeszły z początkiem r. 1911 pod kierownictwo krajowego zakładu doświadczalnego uprawy i hodowli roślin, utworzonego przy katedrze rolnictwa w Dublanach.

Ponieważ decyzja co do tej zmiany zapadła dopiero w początkach stycznia, przeto też przygotowania do wiosennych doświadczeń zaczęto robić dość późno, tak, że ten pierwszy rok można uważać niejako za pracę jedynie orjentacyjną.

Wyniki z dawniejszych doświadczeń Stacji botanicznej zostały ogłoszone dopiero z ostatnich kilku lat. Na ich podstawie nie można jednak było wyrobić sobie jasnego obrazu co do wartości próbowanych licznych odmian roślin uprawnych, z powodu dość sprzecznych i chwiejnych rezultatów. Przyczyniły się one jednak do tego, że uznano wreszcie w kraju widoczną korzyść zasiewu poprawnych, uszlachetnionych roślin gospodarskich, zrozumiano też powszechnie znaczenie zbiorowych doświadczeń porównawczych.

Zaznaczyć należy, że akcję propagandy szlachetnych odmian roślin, prowadzi we wschodniej części kraju zarówno Towarzystwo gospodarskie od szeregu lat, jak też i Towarzystwo kółek rolniczych. Dlatego też zupełnie racjonalny i wskazany jest taki podział pracy, aby działalność tą, o ile dotyczy gospodarstw włościańskich, prowadził Zarząd główny Tow. kółek rolniczych, zwracając uwagę nietyle na ścisłość rezultatów porównawczych, co na szeroki zakres pożytecznej propagandy. Ściślejsze natomiast, lecz mniej liczebne doświadczenia, dające się przeprowadzić i ocenić przy pomocy aparatu naukowego Akademji dublańskiej mogą być wykonane tylko tam, gdzie znajdują się odpowiednie i dogodne warunki, a więc przeważnie w tym dziale — w gospodarstwach większych.

Odmienne w tym względzie postępowanie Komitetu Towarzystwa rolniczego krakowskiego, jest w znacznej mierze usprawiedliwione innymi stosunkami agrarnymi zachodniej Galicji.

W roku ubiegłym główną uwagę zwrócono na owies i ziemniaki, oprócz tego po kilka prób urządzono z odmianami jęcz-

mienia, pszenicy jarej, tudzież z kilkoma roślinami pastewnymi.

Użyto do doświadczeń następujących odmian zbóż z nasienia bądź oryginalnego, bądź pochodzącego z reprodukcji uznanej za rzetelną:

Z owsów: 1. Goldregen (oryg. ze Svalöf), 2. Siegeshafer (oryg. ze Svalof), 3. Dzwonek II. (oryg. ze Svalöf). 4. Hvitling (oryg. ze Svalöf), 5. Dreikorn (oryg. Loosdorf), 6. Wetertrotzer (repr. Dublany), 7. Beseler III. (repr. Dubl.), 8. Abundance (repr. Dubl.), 9. Tatrzański (repr. Dubl.), 10. Dołkowskiego (repr. Dubl.), 11. Rychlik mikulicki (Mikulice), 12. Schlanstädtski (repr. z Chlumetz), 13. Petkuski (repr. z Chlumetz), 14. Ligowo (repr. Mikulice), 15. Abundance (repr. Mikulice), 16. Rychlik lubelski (repr. Dublany);

Z jęczmion: 1. Łabędziak (oryg. Swalöf), 2. Princess (oryg. Svalöf), 3. Chevalier (oryg. Svalöf), 4. Hanna (oryg. Svalof), 5. Ideal (oryg. Loosdorf), 6. Thaya (oryg. Loosdorf).

Z pszenic jarych: 1. Loosdorfska (oryg. Loosdorf), 2. Perłówka (oryg. Svalöf), 3. Chłopicka (repr. Dublany), 4. Niemierczańska (repr. Zaborze), 5. Gołka mikulicka (oryg. Mikulice).

Z ziemniaków użyto na polach doświadczalnych następujący szereg odmian w ilości 50—200 kg:

1. Tur (Dołkowski), 2. Żuk (D.), 3. Znicz (D.) 4. Lech (D.), 5. Sas (D.), 6. Topór (D.), 7. Opal (D.), 8. Bohun 9. Up to date (Findlay), 10. Brocken (Paulsen), 11. Magnola (D.), 12. Silesia (Cimbal), 13. Magnum bonum (Suttona), 14. Stolnik (D.), 15. Rezydent (D.), 16. Aza (D.), 17. Jagoda (D.), 18. Cegiełka (D.), 19. Olgierd (D.), 20. Busola (D.), 21. Bonar (D.), 22. Venus (Paulsen), 23. Acte (D.), 24. Waza (D.), 25. Topaz (D.), 26. Poa (D.), 27. Pac (D.), 28. Lech (D.), 29. Gryf (D.), 30. Ordon (D.), 31. Agraria (Klebanówka), 32. Bard (Klebanówka), 33. Juvel (Agnelli (Csari), 34. Ella (Paulsen), 35. Iduna (Paulsen), 36. Wohltman (Nr. 34. z Petkus Lohown.), 35. Eldorado (repr. Mauthera).

Ziemniaki te sprowadzono z reprodukcji w Mikulicach, Zaborzu i Klebanówce Nr. 37 tudzież częściowo z Dublan Nr. 40 i 41 i orygin.

Oprócz powyższych odmian sprowadzono jeszcze w małych ilościach następujące oryginalne ziemniaki, celem przeprowadzenia wstępnych prób porównawczych i rozmnożenia ich na polu doświadczalnym w Dublanach.

Hodowli Agnellego w Csari: 1. Hungaria, 2. Pannonia, 3. Juvel;

Hodowli Richtera w Hammeln: 4. Rheingold, 5. Vor der Front, 6. Fuerstenkrone, 7. Frühe blaue, 8. Schultz v. Lupitz, 9. Juvel;

Hodowli Drewitza w Całowaniu pod Warszawą, odmiany przew. późne:

10. Syrena, 11. Warszawa, 12. Całowaniak, 13. Kawaler, 14. Świder, 15. Panna;

Hodowli Sutton & Sons w Reading (Anglia) odmiany wczesne stołowe:

16. Abundance, 17. Reliance, 18. Windsor Castle 19. White City, 20. Harbinger, 21. Field Ashleaf, 22. Magnum bonum, 23. Ninety Fold, 24. Flourball, 25. King Eduard VII., 26. Centenary, 27. Duke of York, 28. „A. 1.“, 29. Epicure. 30. Ideale, 31. Aquisition, 32. Seedling, 33. Superlative, 34. Satisfaction.

Reprodukcji Neumanna w Leutersdorf:

35. Eldorado, 36. Kaiserkrone.

Hodowli Stieff'a w Neumuhl (Böhma):

37. Böhmis Frühe, 38. Starkenburger Frühe, 39. Erfolg, 40. Schnellerts, 41. Gr. Bieb. Ertragr., 42. Ghrt. Haas, 43. Vater Rhein, 44. Alice, 45. Ideal, 46. Loreley, 47. Rodensteiner, 48. Odenr. Blaue.

Z innych roślin sprowadzono: Wyki: słodką i gruboziarnistą, oraz groch Concordia ze Svalöf. Rajgras roczny (*Lolium annuum var. Westerwoldicum*) i przeprowadzono z nimi próby w Dublanach.

Ponadto wysłano kukurydze: Pignoletto i Alcsut do Szydłowiec celem przeprowadzenia prób, sprawozdania jednak dotychczas nie otrzymano.

Ogółem otrzymano zgłoszeń z 29 miejscowości, w których przeprowadzono 19 doświadczeń z owsami, 9 z jęczmionami i 19 z ziemniakami; wysłano zaś poszczególnych odmian w ilości:

Z owsów: 1. Dreikorn 170 kg, 2. Hvitling 200 kg, 3. Dzwo-
II. 200 kg, 4. Schlanstadtski 150 kg, Wettertrotzer 150 kg.

6. Goldregen 200 kg, 7. Beseler III. 25 kg, 8. Dołkowskiego 50 kg, 9. Petkuski 50 kg, 10. Tatrzański 50 kg, 11. Siegeshafer 175 kg, 12. Abundance 50 kg, 13. Ligowo 75 kg, 14. Rychlik lubelski 25 kg, 14. Rychlik mikulicki 400 kg.

Z jęczmion: 1. Thaya 100 kg, 2. Princess 200 kg, 3. Ideal 100 kg, 4. Chevalier 200 kg, 5. Łabędziak 200 kg, 6. Hanna 50 kg.

Z pszenic jarych: 1. Perłówka 100 kg, 2. Loosdorfska 100 kg, 3. Niemierczańska 100 kg, 4. Chłopicka 100 kg, 5. Gołka mikulicka 30 kg.

Z ziemniaków ilości jak wyżej.

Pola doświadczalne wszędzie urządzono wedle jednakowego typu, tj. w ten sposób, że każda odmiana była powtórzona trzykrotnie na pólkach wielkości około 500 m^2. Szerokość ich jednakże mogła być zastosowana do szerokości używanego w gospodarstwie siewnika. Z reguły ilości rozsyłane z każdej odmiany zboża były 25 kg. W czerwcu wszystkie pola ze zbożami jarymi zostały skontrolowane przez asystenta Zakładu, Mazurkiewicza, który też przy tej sposobności zebrał szereg spostrzeżeń, odnoszący się do rozwoju poszczególnych odmian. Do dn. 17/XII 1911 r. otrzymano zaledwie 28 sprawozdań z 52 pól doświadczalnych, a mianowicie:

Z pól doświadczalnych z odmianami. Owsów 12: Podlipce, Jagielnica, Przeworsk (dwa), Pełkinie, Ostrów, Żerosławice, Zarzecze, Radziechów, Miżyniec, Dublany, (dwa).

Jęczmion 4: Podlipce, Jagielnica, Szówsko, Miżyniec.

Pszenic jarych 3: Szówsko, Chłopice, Dublany.

Ziemniaków 9: Derewlany, Kłodno, Kutkorz, Ostrów, Radziechów, Suchowola, Ubinie, Dublany (dwa).

Wyniki otrzymane w powyższych miejscowościach przedstawione są na osobnych tablicach na końcu sprawozdania.

Próby z rajgrasem rocznym, wykami — słodką i gruboziarnistą oraz z grochem Concordia, przeprowadzono na polu doświadczalnym przy katedrze rolnictwa w Dublanach.

Rajgras roczny od 2 lat bywa na szerszą skalę stosowany w Holandji jako podsiew przepadłej w zimie koniczyny. Należało zbadać, o ile się nadaje w naszych warunkach klimatycz-

nych i o ile może istotnie służyć w wypadkach przepadnięcia koniczyny, tudzież, czy może służyć jako roślina ochronna tejże koniczyny. W r. b. zasiany został w ilości około 26·5 kg na morg na polu po okopowych jako roślina ochronna dla różnych odmian koniczyny. Zasiano go 20/IV a już 27/IV zeszedł i od razu silnie zaczął się krzewić tak, że w bujniejszych miejscach wydusił koniczynę prawie zupełnie. Zebrano ogółem:

Pokos I. 20. czerwca z morgi 130.70 q zielonej masy, 30·10 q siana. Pokos II. 10. lipca z morgi 40·00 q zielonej masy, 12·00 q siana. Pokos III. 7. października z morgi 31·71 q zielonej masy, 7·92 q siana. Razem z morgi 202·41 q zielonej masy, 50·02 q siana.

Pierwszy pokos był najsilniejszy, następne słabsze, bo i odrost po skoszeniu był wprawdzie dość szybki, ale daleko słabszy. Trzeba zauważyć, że pole było dość silne i opady tegoroczne obfite spowodowały ten wysoki plon dochodzący najlepszym plonom łąk i koniczyn. Istotnie pole z rajgrasem wyglądało jak najlepsza łąka. Natomiast jako roślina ochronna na koniczynę, nie nadaje się tak, jak myśleliśmy, gdyż koniczyna została nim zagłuszona. Stanowczy sąd o tem można będzie wypowiedzieć dopiero w r. 1911.

Wyki i groch zebrane na zielono dały następujące plony masy roślinnej:

1. Wyka słodka 187·03 q zielonej masy, 31·64 q siana z morgi. 2. Wyka gruboziarnista 120·83 q zielonej masy, 25·89 q siana z morgi. 3. Groch Concordia 189·51 q zielonej masy, 35·09 q siana z morgi.

Obszerniejsze opracowanie wyników zamieści Zakład w rocznym sprawozdaniu naszego Zakładu.

Prócz tego założono szereg prób w jesieni 1911.

Do doświadczeń z oziminami otrzymano z 28 miejscowości 35 zgłoszeń, założono zaś 6 ferm stałych z pszenicami i 2 fermy stałe z żytami, a mianowicie: z pszenicami 1. Wysuczka, 2. Szówsko (dwie), 3. Rozworzany, 4. Zaborze, 5 Łuczyce. Z żytami zaś w Wysuczce i Łuczycach. Oprócz tego założono 19 pól doświadczalnych jednorocznych z pszenicami i 8 pól jednorocznych z żytami.

Do doświadczeń użyto odmian krajowych lub reprodukowanych i zaaklimatyzowanych; z tych dla środkowej części kraju przeznaczono odmiany nieco późniejsze, dla części zaś wschodniej wcześniejsze a więcej odporne.

Użyto do doświadczeń jesiennych następujących odmian pszenicy i żyta i rozesłano je w następujących ilościach:

Pszenice: Ostka mikulicka (6·30 q), Białka mikulicka (1·80 q), Łozinka mikulicka (3·60 q), Gółka borynicka (2·70 q), Banatka z Borynicz (6·30 q), Donka z Zaborza (6·60 q), Dańkowska z Borynicz (5·40 q), Kurfürst v. S. Grodkow. (3·00 q), Wohltmann (2·60 q), Rivets bearded oryg. (0·50 q), Hors-Cocours (0·30 q),

Żyta: Polskie (z Mikulic) (2·70 q), Petkus I. z Dublan) (2·70 q), Loodorfskie repr. Wysuczka (2·40 q),

Wyniki mogą być oczywiście dopiero 1912 r. wiadome.

Prócz powyższych pól doświadczalnych przystąpiono do założenia stałej fermy dośw. w Oddziale przeworskim w Łopuszce u hr. Scipiona.

4. Badanie wód stojących, przeprowadzone przez Instytut rolniczy w Dublanach.

Przy pomocy subwencji c. k. Towarzystwa gospodarskiego przeprowadzono już w r. 1910 szereg studjów nad planktonem wód stojących w stawach okolicy Lwowa, których to badań rezultaty ogłoszono w czasopiśmie „Kosmos" r. 1910 przez prof. Dr. M. Raciborskiego pt. „Roślinność wód stojących w okolicy Lwowa" str. 44 i przez Dr. B. Niklewskiego „Przyczynek do biologji stawu janowskiego str. 66. Badania te wykazały potrzebę bliższego określenia bilansu pokarmu rybnego w stawach, ze względu na możliwość poprawy warunków przyrodzonych przez stosowne i ekonomiczne nawożenie. W tym celu Dr. B. Niklewski, asystent Katedry rolnictwa w Dublanach przedsiębrał kilkakrotnie badania wód stawu janowskiego i tu załącza rezultaty do których doszedł, co do zasobności pokarmowej stawów.

Analizując wodę stawu janowskiego i grodeckiego otrzymał on następujące wyniki.

Woda przepływając staw w okresie wegietacyjnym traci składniki pokarmowe (np. kwas fosforowy, kwas siarkowy). Natomiast składniki pobierane w miejszym stopniu przez roślinność (glin, żelazo, chlor, sód) znaleziono w jednakowej ilości w próbkach wody branych równocześnie w różnych miejscach stawu. Ubytek pokarmów roślinnych polega więc na zużyciu tychże przez florę planktonową. Pod koniec okresu wegietacyjnego

stwierdzono znacznie mniejsze zużycie pokarmów roślinnych. Próbki brane na wiosnę, przed rozwojem planktonu roślinnego wykazały jednakowy skład pokarmów, jedynie w miarę przepływu wody ilość kwasu fosforowego wzrastała, z wiosną więc staw wzbogaca się w rozpuszczalne fosforany, wskutek procesów fermentacyjnych.

W analizie chemicznej uwydatnił się wpływ organizmów na zawartość pokarmów mineralnych.

Jedynie ilość azotu była tak nieznaczna, że wchodziła w granice błędu. Wobec znacznego zapotrzebowania planktonu w azot, stosunek azotu do innych pokarmów był dziwnie niekorzystny.

Sprzeczność tę wyjaśniło znalezienie Azotobactera, bakterji wiążącej wolny azot atmosferyczny. Organizm ten rozwijał się w stawie janowskim dopiero w okresie wegietacyjnym i okazał się odmienną formą Azotbactera, znajdywanego w ziemiach, jak wykazały odnośne badania prof. Dr. S. Krzemieniewskiego. Okazuje się, że Azotobacter spełnia ważną rolę w życiu stawów, zasila bowiem organizmy stawowe w azot.

Dla praktyki jest rzeczą ważną stwierdzić, czy wystarcza nawożenie stawów fosforem, potasem i wapnem, czy też koniecznie potrzeba nawozić staw azotem. Wprawdzie praktyczne doświadczenia w Niemczech wykazały, że dla racjonalnego nawożenia stawów pokarmami mineralnymi konieczną jest dawka saletry, jednak ścisłych badań w tym względzie dotychczas nie przeprowadzano.

Do wyjaśnienia powyższej sprawy posłużyły baseny betonowe pojemności po 12m^3, urządzone w Dublanach przy pomocy subwencji c. k. Galicyjskiego Tow. gospodar. Doświadczenia wykonano w ten sposób, że

1 basen napełniono wodą wodociągową, zawierającą znaczną ilość węglanu wapniowego i magnowego.

2 basen napełniono taką samą wodą z dodatkiem fosforanu potasowego i siarczanu potasowego,

3 basen napełniono jak 2-gi, lecz prócz fosforanu i siarczanu potasu dodano jeszcze siarczanu amonowego,

4 basen napełniono jak 2-gi, lecz oprócz fosforanu i siarczanu potasu dodano saletry sodowej (azotu sodowego).

Wody wszystkich basenów zaszczepiono planktonem stawu janowskiego. Wynik doświadczeń był zupełnie jasny. Już 3-go

dnia w 4-tym basenie flora rozwijała się widocznie, a w kilka dni cała powierzchnia pokryła się zwartą masą glonów. Powoli w ciągu 2 tygodni dopiero rozwinął się obficie plankton w 3-im basenie. Natomiast w 1-szym basenie woda przez kilka miesięcy pozostała czystą, widać było zaledwie nikły nalot na na ścianach. W 2-gim basenie zasilonym tylko potasem i fosforem bez azotu, rozwój był nieco lepszy. Mimo zawartości Azotobactera w plantonie, którego obecność wykazały osobne szczepienia, dostarczanie tą drogą azotu planktonowi było więc bardzo ograniczone.

Z tego wynika, że w tak ubogich wodach jak staw janowski, odżywianie azotem za pośrednictwem samego Azotobactera jest niezmiernie słabe. Azot należy do składników będących w *minimum*. Chcąc więc podnieść wydatność zapomocą pokarmów mineralnych, należy dodawać także i azotu, bądź w postaci saletry, bądź w formie nawozów organicznych.

Wnioski z praktycznego punktu widzenia są:

1. Analiza chemiczna jest bardzo ważnym środkiem badania zasobności wód (podczas gdy analiza chemiczna gleby nie może określić żyzności ziemi).

2. Dlatego należałoby w celu podniesienia gospodarstw rybnych w kraju przeprowadzić funduszami krajowymi lub rządowymi, badania zasobności wód i prowadzić w stawach doświadczenia z nawozami mineralnymi.

Badania podobne będą dalej prowadzone w następnym roku. Dokonane zostały w pracowni Instytutu rolniczego prof. Dr. Miczyńskiego w Dublanach.

5. Doświadczenia nawozowe przeprowadzone przez Kraj. Stację Doświadczalną chemiczno-rolniczą w Dublanach.

Doświadczenia nad działaniem mniejszych i większych dawek 40% soli potasowej przeprowadzono w miejscowościach: Nowosiółka jazłowiecka, Podlipce, Hawłowice, Balice, Piwoda, Przeworsk, Klimkówka, Zaszków, Kamionka wołoska, Niżatycze, Mogilany, Suchowola, Moszcanice, Łopuszka wielka, Okrzesińce, Michałowice, Podliski małe, Ostrów, Wołowe, Gdeszyce, Markowce, Cecory, Płuchów, Skomorochy.

2. Doświadczenia z nawożeniem pogłównym koniczyny na wiosnę kainitem i tomasyną i następną obserwacją wpływu tego nawożenia na plon oziminy zasianej po koniczynie, przeprowadzono w miejscowościach: Siemiginów, Olejowa królewska, Kamionka wołoska, Niżatycze, Podhorce, Dębina skolska, Bajkowce stare.

3. Doświadczenia z owszem nad zbadaniem wartości nawozowej wapna azotowego w porównaniu z saletrą chilijską przeprowadzono w miejscowościach: Berezowica mała, Podlipce, Piwoda, Zaszków, Mogilany, Podhorce, Hadle, Wołowe, Markowce.

4. Doświadczenia z owsem lub burakami nad zbadaniem wartości nawozowej wapna azotowego w porównaniu z saletrą chilijską przy równoczesnym użyciu nawozów fosforowo-potasowych przeprowadzono w miejcowościach : Hordynia, Olejowa królewska, Załucze n. Prutem, Łopuszka wielka, Żurawiczki, Chłopczyce, Gwoździec.

5. Doświadczenia z owsem lub burakami nad zbadaniem właściwej pory rozsiewu saletry chilijskiej przy równoczesnym użyciu nawozów fosforowo-potasowych przeprowadzono w miejscowościach: Stojańce, Podlipce, Hawłowice, Niżatycze, Świrz, Przeworsk, Komorniki.

6. Doświadczenia nad porównaniem działania saletry wapniowej z saletrą chilijską przeprowadzono w miejscowościach: Kamionka wołoska, Suchowola, Wołowe.

7. Doświadczenia nad zbadaniem potrzeb nawozowych przeprowadzono w miejscowościach: Stasiowa wola, Berezowica mała, Nowosiółka jazłowiecka, Honoratówka, Siemiginów, Łukawica górna, Olejowica królewska, Okrzesińce, Dębina skolska, Gdeszyce, Markowce, Cecory, Skomorochy, Szydłowce, Balice.

8. Doświadczenia z nawożeniem większymi dawkami kwasu fosforowego przeprowadzono w miejscowościach: Stasiowa wola, Olejowa królewska, Markowce.

9. Doświadczenia z jęczmieniem nad działaniem nawozów fosforowo-potasowych przy równoczesnym użyciu saletry chilijskiej przeprowadzono w miejscowościach: Kamionka wołoska, Niżatycze, Przeworsk, Markowce.

10. Fermy 4-letnie przeprowadzono w miejscowościach; Węgierka, Wyżniany, Potok złoty, Jasionów polny,

Wysuczka, Wołkowce, Szówsko, Szczerzec, Oparów, Nosówka, Ochrymowce.

11. Doświadczenia nad porównaniem działania większych i mniejszych dawek obornika przeprowadzono w miejscowościach: Wierzbica, Klimkówka.

12. Doświadczenia z zastosowaniem nawozów fosforowo-potasowych przeprowadzono w miejscowościach: Miżyniec, Bajkowce stare, Ochrymowce.

13. Doświadczenie porównawcze nad działaniem 40 % soli potasowej i kainitu pod ziemniaki przeprowadzono w Zaborzu.

14. Doświadczenie z marglowaniem przeprowadzono w Zaborzu.

15. Doświadczenia z zastosowaniem nawozów azotowych pod pszenicę wykonano w Czanyżu.

16. Doświadczenia łąkowe przeprowadzono w miejscowościach: Zaszków, Suchowola, Łopuszka wielka, Oskrzesińce, Firlejów, Litwinów, Kalników, Boratyn, Świrz, Hadle, Przybyłów, Cecory, Suchodół.

Ogółem założyła Stacja w 1911 roku 160 doświadczeń, rozmieszczonych w 68 miejscowościach. Do 31. grudnia 1911 otrzymano wyniki z 78 doświadczeń. Prócz powyżej przytoczonych doświadczeń zostało założonych 10 doświadczeń w gospodarstwach włościańskich za pośrednictwem Oddziału c. k. Tow. gosp. w Stryju.

6. Działalność rolnicza Towarzystwa Kółek rolniczych na tle zasiłków udzielonych przez Komitet

Ze subwencji państwowych, przyznanych na cele rolnicze w roku sprawozdawczym 1911, Komitet odstąpił Zarządowi głównemu Towarzystwa Kółek rolniczych następujące kwoty:

na wędrowne wykłady gospodarstwa rolnego .	12.500 K — h
na popieranie produkcji roślin pastewnych .	3.000 „ — „
na popieranie budowy wzorowych gnojowni .	1.500 „ — „
Razem . .	17.000 K — h

czyli kwotę niższą o 2.300 K od kwoty subwencji z roku 1910, zaś o 3.822 K 13 h od kwoty z roku 1909.

Prócz powyższej kwoty 17.000 K Towarzystwo Kółek rolniczych rozporządzało następującymi funduszami:

a) subwencją państwową na wędrowną naukę, udzielaną za pośrednictwem c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie . . .	3.500 K — h
b) subwencją państwową na uprawę roślin pastewnych i na wzorowe gnojownie jak wyżej	5.800 „ — „
c) subw. kraj. 8.000 + 5.000 + 4.000 + 800 =	17.800 „ — „
d) oraz wypłaconą przez c. k. Ministerstwo na rachunek przyznanej subwencji z funduszów traktatowych kwotą . . .	58.000 „ — „
czyli razem . .	102.100 K — h

Jak z powyższego zestawienia wynika, kwota subwencji odstąpionych Zarządowi głównemu T. K. R. przez Komitet w roku sprawozdawczym przedstawia zaledwie 16·6% ogólnej kwoty, w przeciwstawieniu do odstąpionej w roku 1910 temuż Zarządowi Tow. K. R. kwot w wysokości 29·1% ogółu dochodów na cele rolnicze.

Mimoto działalność Towarzystwa Kółek rolniczych w obrębie działalności Komitetu nie tylko nie obniżyła się, ale przeciwnie znacznie się wzmogła. Niepodobna wnikać w szczegóły tej działalności, które dokładnie omówi Sprawozdanie z czynności Tow. Kółek rolniczych za rok 1911, możemy tylko przytoczyć główne momenta zużytkowania wymienionych wyżej funduszów, a mianowicie:

1. na pensje: kierownika biura rolniczego, 6-ciu inspektorów rolniczych oraz urzędnika dla spraw handlowo-rolniczych i dwóch sił pomocniczych biurowych, na kasę chorych, na koszta ubezpieczenia urzędników, oraz na koszta podróży inspektorów wydano	30.632 K — h
2. na pola doświadczalne zbożowe, ziemniaczane, nawozowe i. t. d.	22.470 „ — „
3. na nagrody za urządzenie stajen do przechowywania obornika pod bydłem i za budowanie ulepszonych gnojowni	7.174 „ — „
4. na nagrody za opracowania konkursowe, za postęp w gospodarstwie, za wzorowe spełnianie obowiązków Zarządów Kółek rolniczych, zasiłki na zorganizowanie wycieczek i t. p.	6.470 „ — „

5. na urządzenie kursów rolniczo-handlowo-weterynaryjnych, uprawy łąk i pastwisk, kursów gospodarstwa kobiecego w obszernym tego słowa znaczeniu (w domu i poza domem)	20.202 K — h
6. na wydawnictwa rolnicze i częściowe pokrycie niedoboru wydaw. „Przewodnika“ .	4.916 „ — „
7. na propagandę użycia krów do roboty, dostarczanie bezpłatne, lub po zniżonej cenie, uprzęży, zakupno przyborów weterynarskich t. p.	3.041 „ — „
8. na pensję i podróże inspektora sadownictwa i pomoc przy zakupnie drzewek owocowych	5.324 „ — „
9. na propagandę pszczelnictwa . .	595 „ — „
10. na propagandę chowu drobiu . .	751 „ — „
razem tedy wydano . .	101.575 K — h

czyli, że na koszta administracyjne biura rolniczego, a więc czynsz za lokal, za opał, światło, usługę, przybory biurowe, portorja i t. d., które wynosiły dla tego działu 10.030 K, pozostało z funduszów wykazanych zaledwie 525 K i reszta musiała być pokryta z innych funduszów Towarzystwa Kółek rolniczych.

W roku sprawozdawczym urządzono doświadczenia polowe w obrębie działalności naszego Towarzystwa:

A) z odmianami zbóż:

1. z owsem 88 (na ogólną 160);
2. z jęczmieniem 81 (na 160);
3. z żytem 90 (na 160);
4. z pszenicą ozimą 97 (na 160);
5. z jęczmieniem ozimym 49 (na ogólną 96);

B) z odmianami ziemniaków: urządzono w naszym rejonie 365 pól, na ogólną 630;

C) z nasionami roślin pastewnych: rozesłano do prób nasion tychże roślin w stosunku 540 na 1.183 ogólnej ilości;

D) prób nawozowych, a to pod zboża, pod okopowe i na łąkach założono ogółem 1.300, z tego 632 w rejonie naszej działalności;

E) na ulepszone stajnie i gnojownie premiowano 33% w rejonie Tow. gosp. z ogółu premiowanych;

F) kursów rolniczo-hodowlano-weterynaryjnych urządzono z ogólnej liczby 23, w naszym rejonie działalności 13, a mianowicie:

1. od 13. do 15. lutego w Złoczowie z udziałem 75 słuchaczy;
2. od 27. lutego do 1. marca w Trembowli z udziałem 60 słuchaczy;
3. od 6. do 8. marca w Czernelicy (Horodenka) z udziałem 40 słuchaczy stałych i przygodnych ok. 160, między tym wiele kobiet;
4. od 13. do 15. marca w Dolinie z udziałem 68 słuchaczy, w tym 18 kobiet;
5. od 20. do 21. marca w Grabiczu (Tłumacz) z udziałem 32 słuchaczy, w tym 4 kobiety;
6. od 3. do 5. marca w Cieszanowie z udziałem 69 słuchaczy, w tym 4 kobiety;
7. od 6. do 8. czerwca w Babicach (Przemyśl) z udziałem 35 słuchaczy, w tym 2 kobiety;
8. od 6. do 8. listopada w Siemianówce (Lwów) z udziałem ok. 34 słuchaczy;
9. od 6. do 8. listopada w Bachórcu (Przemyśl) z udziałem 70 (sporo kobiet);
10. od 22. do 24. listopada w Tarnopolu z udziałem 24 słuchaczy;
11. od 27. do 29. listopada w Czyszkach (Lwów) z udziałem 70 słuchaczy;
12. od 5. do 7. grudnia w Świętym Józefie (Nadworna) z udziałem 75 słuchaczy, w tym 30 kobiet;
13. od 28. do 30. grudnia w Dołhy wojniłowskiej (Kałusz) z udziałem 37 słuchaczy, w tym 6 kobiet.

Prócz tego dwumiesięcznych kursów gospodarstwa kobiecego, na których wykładano także rolnictwo i hodowlę, na ogólną liczbę sześciu kursów, urządzono pięć w okręgu naszej działalności.

G) Uprzęży na krowy bezpłatnie nadano w rejonie naszej działalności par 13, co stanowi 29% ogółu rozdanej bezpłatnie uprzęży.

Oto bardzo treściwe zestawienie działalności Towarzystwa Kółek rolniczych w rejonie Komitetu. Już z tego krótkiego rysu

widać, jak intenzywnie spożytkowane zostają fundusze udzielane Zarządowi głównemu Towarzystwa Kółek rolniczych.

Aby uzupełnić obraz działalności Zarządu głównego T. K. R. ale już nie na tle subwencji Komitetu, lecz na odrębniej subwencji państwowej, dodać musimy, iż za 40% subwencji zakupiły Kółka rolnicze do wspólnego użytku członków, małorolnych gospodarzy, w rejonie naszym, następujące narzędzia rolnicze:

1 pług dwuskibowy „patent Vacek“;
1 włóczydło;
2 spulchniacze 7-mio łapowe Cegielskiego;
6 bron sprężynowych 9-zębnych ameryk.;
5 bron drobnowłóczących Cegielskiego;
2 walce pierścieniowe;
2 plewniki i obsypniki Cegielskiego;
2 kultywatory i obsypniki Planet jr. nr. 8.;
14 bron łąkowych system Lacke-Cegielski;
20 siewników rzędowych, a to 3/9 rzęd., 3/11 rz., 3/15 rz., 1/17 rz.;
3 siewniczki do koniczyny;
1 siewnik do nawozów Westfalia;
1 grabiarka konna;
6 młynków sitowych Röbera „Ideal“;
3 młynki Röbera „Tryumf“;
2 trjery z cylindrami do wymiany Heiaa;
73 sztuk narzędzi razem, na 196 sztuk dostarczonych w całym kraju.

E. W zakresie statystyki rolniczej.

W sprawozdaniu za rok 1911 zaznaczyliśmy znaczne rozszerzenie czynności Biura statystycznego, funkcjonującego przy Tow. Gosp. wyłącznie kosztem specjalnej subwencji państwowej. Tu rozszerzony zakres działalności pozostał obowiązujący i na rok 1911. Wprowadzone w roku 1911, wyszczególnione w odnośnym sprawozdaniu, zmiany w prowadzeniu statystyki upraw i zbiorów, mogłyby zapewnić znacznie większą zgodność, w biurze wypośrodkowanych cyfr z rzeczywistością, jeśliby wszyscy, przez Ministerstwo rolnictwa i Komitet Towa-

rzystwa ku temu uproszeni korespondenci, zechcieli wypełniać dokładniej swe sprawozdania i przysyłać je regularniej. Niestety w tym kierunku pozostajemy bardzo znacznie w tyle po za innymi krajami monarchji, w których rolnicy przyszli już do świadomości, że ten bardzo mały trud (wypełnienie 1—2 razy w miesiącu kartek korespondencyjnych) z żadnym kosztem nie połączony — warto jest ponieść dla dobra ogółu, zważywszy, że tylko prawdziwe dane o stosunkach produkcji rolniczej mogą dać kompetentnym czynnikom odpowiedni materjał dla ułożenia racjonalnego programu polityki handlowo-cłowej i zważywszy, jak bardzo ogłoszenia urzędowe Ministerstwa rolnictwa o rezultatach zbiorów i o obszarze produkcji wpływają na ukształtowanie się cen produktów rolniczych.

Na tym więc miejscu dziękujemy najserdeczniej tym wszystkim panom korespondentom i delegatom statystycznym, którzy raczyli naszą pracę skutecznie wspierać, tych zaś, którzy dotąd albo od przyjęcia tego obowiązku usuwali się, albo też przyjąwszy go, jednak nie spełniali, prosimy gorąco, by w przyszłości zechcieli pomocy swej nam nie odmawiać.

Rok 1911 był w kraju naszym pod względem stosunków klimatycznych bardzo niezwykłym.

Oziminy wyszły z pod śniegu przeważnie dobrze, tylko gdzie niegdzie było przeoranie konieczne, bądź to z powodu wymarznięcia lub wyprzenia, bądź to z powodu szkód zrządzonych przez myszy.

Wiosna była przeważnie sucha, co wpłynęło dość niekorzystnie na wegietację, zwłaszcza na łąkach, które też pierwszy zbiór siana wydały w ilości niższej niż normalna. Podczas jednak, gdy posucha ta nietylko w całej środkowej Europie, ale nawet w naszym kraju, w zachodniej jego części trwała przez całe lato i jesień, we wschodniej części kraju naszego, a więc właśnie w obrębie działalności Towarzystwa Gospodarskiego, przez całe lato i jesień trwała pora deszczowa, w niektórych okolicach nawet słotna.

To było powodem, że jakkolwiek na ogół urodzaj był bardzo ładny, zwłaszcza zbóż jarych i strączkowych, to jednak ostateczny rezultat nie był wcale bardzo dobry, gdyż nietylko że wiele zboża zrosło w półkopkach i na pokosach, wiele ziarna najlepszego obsypało się podczas przesuszania, ale i koszta zbioru ogromnie się podniosły.

Prawdopodobnie skutkiem słotnego lata i jesieni ziemniaki nawiedzone zostały chorobą bulw, która spowodowała ich psucie się.

Na domiar złego w połowie października, w trakcie kopania ziemniaków przyszło kilka silnych mrozów.

Następstwem tych faktów była wprost niebywała klęska kartoflana, prawie połowa zbioru ziemniaków (znacznie niższego niż zbiór z roku 1910) jeszcze przed nadejściem zimy zgniła, przepadła doszczętnie.

Dołączona tabela XXIII daje nam dokładny pogląd na rozmiary upraw poszczególnych rodzajów zbóż i okopowych, oraz na rezultaty zbiorów.

Tak zwane typowe badania statystyczne upraw, których szczegóły podaliśmy w dawniejszych sprawozdaniach (a i w r. 1910) prowadzono dalej i w roku 1911. W tym właśnie roku ukończono drugą serję — zbadaniem stosunków upraw w powiatach i gminach wykazanych na tabelce XXIV.

W myśl rozporządzenia Ministerstwa rolnictwa, w r. 1912 rozpocznie się trzecia serja tych badań. W ciągu trzylecia (1912—1914) ma być zbadana na miejscu parcelami jedna gmina (typowa) w każdym powiecie sądowym, czyli gmin 120 w ciągu trzech lat. Oczywiście poddano szczegółowemu opracowaniu gminy inne, nie te, które były już wciągnięte do opracowania w serji pierwszej i drugiej.

Budżet Biura Statystycznego nie ulega żadnej zmianie.

Od szeregu lat przeznacza Ministerstwo rolnictwa na koszta Statystyki upraw i zbiorów 10.500 koron, a na koszta typowych badań kwotę 6.000 koron. Ze zużycia tych subwencji państwowych Biuro Statystyczne wykazuje się wprost Ministerstwu rolnictwa.

III. W ZAKRESIE GORZELNICTWA.

Sprawozdanie Sekcji gorzelniczej.

W roku 1911 odbyła Sekcja gorzelnicza dwa posiedzenia, a to 28. października i 14. grudnia.

Sekcja miała na uwadze przedewszystkim sprawę nowego podatku od spirytusu, jako też obronę bonifikacji gorzel-

niczej i w tym kierunku poczyniła wszelkie starania, będące w jej mocy.

Organizację Inspektoratu gorzelniczego, którą Sekcja forsuje od trzech lat, zdołano o tyle posunąć naprzód, że uzyskano środki materjalne ze strony Ministerstwa finansów, Wydziału Krajowego i Związku przedsiębiorców gorzelń rolnych. Wygotowano cały plan organizacji i działania Inspektoratu i przedłożono go do aprobaty Wydziałowi Krajowemu.

Mając na uwadze wogóle przemysły rolne, zajęła się Sekcja gorzelnicza również i sprawą budowy suszarń ziemniaczanych i w tym celu wniosła prośbę do Ministerstwa rolniczego na subwencjonowanie pierwszych dwóch suszarń ziemniaczanych w kraju.

Obok powyższego załatwiono parę drobniejszych spraw, związanych z obowiązkami przedsiębiorcy gorzelń względem władz skarbowych, nadto z ograniczeniem budowy nowych rafinerji spirytusowych.

IV. W ZAKRESIE OGRODOWNICTWA, SADOWNICTWA I PSZCZELNICTWA.

a) Działalność Komitetu w Zarządzie własnym.

Sprawozdanie Sekcji sadowniczo-ogrodniczej.

A. Subwencjonowanie zakupywanych drzewek owocowych.

Akcja ta należy do jednych z ważniejszych czynności Sekcji sadowniczo ogrodniczej. Skutkiem nadzwyczajnej plagi myszy polnych, które w zimie z r. 1910 na r. 1911 wyrządziły zakładom sadowniczym ogromne szkody, niszcząc tysiące sztuk drzew przeznaczonych na sprzedaż, Komitet musiał znaczną część zgłoszeń wiosennych na szczepy odłożyć do wykonania jesiennego.

Mimo tego liczba rozsprzedanych drzewek owocowych w r. 1911 była wyższa o 175 sztuk od ilości z roku 1910.

Przedstawia to poniższe zestawienie:

Rok 1910						
Jabłonie	Grusze	Śliwy	Czereśnie i wiśnie	Krzewy owocowe	Zrazy do szczep.	Razem sztuk
7.345	2.810	1.570	840	1.045	5.100	18.710
Rok 1911						
7.961	1.652	1.025	792	1.355	6.000	18.885

B. Sady.

Jednym z ważniejszych zadań Komitetu jest zakładanie co roku pewnej ilości sadów włościańskich planowo założonych. W celu unormowania tejże akcji Sekcja opracowała szczegółowy regulamin, mocą którego starający się o założenie sadów wzorowych winni zastosować się ściśle do postanowień następujących:

1. *a)* Podania należy wnosić przez odnośną Radę Oddziału c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarczego, która ma je przesłać Komitetowi wraz ze swoją opinją do 15. lutego. Później wniesione podania załatwione zostaną dopiero w jesieni.

b) Proszący ma podać dokładny adres z podaniem poczty i stacji kolejowej najbliższej, zarówno osobowej, jak i towarowej.

c) Proszący winien:

1. Przyjąć zobowiązanie odszkodowania c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarczego do pełnej kwoty kosztów założenia danego sadu, jeżeli z winy proszącego sad u niego założony w całości lub częściowo zmarniał.

2. Zapłacić po 40 h. za drzewko dostarczyć się mające do wysadzenia w zwartym sadzie, a po 20 h. za drzewko do wysadzenia w polu ornym i nadesłać tę kwotę do kasy Komitetu zaraz po otrzymaniu zatwierdzenia jego prośby o założenie sadu.

3. Przywieźć swoim kosztem drzewka z kolei i dostarczyć robotników do sadzenia itd.

4. Dostarczyć pali potrzebnych, 220 cm długich, w grubszym końcu 4—5 cm średnicy, ze stosownego drzewa, okorowanych, gładkich, zaostrzonych na 80 cm wysoko opalonych.

5. Ogrodzić sad zwarty, koło domu założony, parkanem, płotem chrustowym albo siatką drucianą, zaś drzewa w polu wysadzone każde dla siebie otoczyć siatką albo sztachetkami i chronić przy orce itd. od uszkodzenia.

6. Ściśle stosować się do poleceń i wskazówek mu udzielanych przez c. k. galicyjskie Towarzystwo gospodarskie co do pielęgnowania drzewek; stale chronić je od chorób i szkodników i poddać się kontroli c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego.

7. Dołączyć do podania planik sytuacyjny miejsca na którym ma być sad założony, opisać je szczegółowo, podać jakość gleby. położenia, osłonę, warunki klimatyczne, jeżeli zaś już ma sad, opisać go dokładnie pod każdym względem.

Na tych warunkach Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego do sadów założyć się mających daje:

1. Drzewka owocowe, silne, zdrowe w odpowiednich gatunkach i odmianach, do warunków miejscowych dostosowanych, po 40 h. względnie 20 h. za sztukę, loco stacja kolei, najbliższa miejscowości, w której ma być założony sad.

2. Wypracuje plany i udziela pomocy fachowej przy założeniu, otacza sad założony opieką fachową i ewentualnie za wzorowe pielęgnowanie sadu udzielać będzie stosownych premji w narzędziach itd.

Pozatym opracowała Sekcja następującą instrukcję ogólną:

1. Sad wzorowy nie powinien mieścić mniej niż 25 drzew, a nie przekraczać ilości 35 drzew, chyba, że podający o sad, chcąc uzupełnić sad większą ilością drzew ponad normę przepisaną, pokryje z własnych funduszów pełne koszta powstałe z nadwyżki ilości drzew.

II. Ponieważ sady wzorowe służyć mają przedewszystkim celem zachęty, przeto w tej samej miejscowości może ich być z reguły najwyżej pięć (5).

III. Sad założony być może tylko u małorolnego gospodarza, zajmującego się wybitnie sadownictwem, który ściśle dostosuje się do wymogów Komitetu c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego.

IV. Sad wzorowy zakładany będzie tylko w warunkach zupełnie dla rozwoju sadownictwa odpowiednich, o czem organy Komitetu winny się dokładnie przekonać.

V. Pierwszeństwo mieć będą sady polne, to znaczy, zakładane na polach ornych.

a) Sady wzorowe włościańskie.

Rezultat powziętej myśli przez Komitet, ażeby zakładać sady wzorowe jest taki, że już w drugim roku tj. w r. 1911 założono w różnych miejscowościach 29 sadów wzorowych w ogólnej ilości sztuk drzew 810 i 58 sztuk krzewów owocowych. Prócz już założonych sadów Komitet w roku sprawozdawczym już przyjął zgłoszenia a więc zobowiązania założenia kilkudziesięciu nowych sadów, które zostaną założone z wiosną 1912 r. Podać tu należy, że sady wzorowe założone w latach poprzednich rozwijają się prawidłowo i są żywym przykładem dla okolicznych włościan i wiosek. Wykaz założonych sadków wzorowych włościańskich podajemy w tablicy XXV na końcu.

Oprócz już założonych sadów wzorowych włościańskich, inspektor sadowniczy wypracował plany i kosztorysy na sady, które z wiosną 1911 założone zostaną wedle zestawienia podanego w tablicy XXVI.

b) Sady szkolne wzorowe założone w r. 1911.

Prócz sadów wzorowych włościańskich założono sady wedle wykazu podanego w tablicy XXVII.

Fundusze na założenie wymienionych ogrodów szkolnych dał w: $^1/_3$ Komitet, $^1/_3$ Rada szkolna kraj. a w $^1/_3$ Wydziały powiatu i Rady Oddziałów w Rawie ruskiej i we Lwowie.

c) Założone sady w większej własności.

Oprócz wymienionych w tablicy XXVIII sadów wzorowych własności większej, założonych przez Komitet w roku ubiegłym inspektor wypracował następujące projekta na sady, które będą założone w r. 1912.

1. W Olszanicy u p. A. Juścińskiego: (500—600 sztuk owocowymi i obsadzenie brzegów stawów drzewami owocowymi).

W Ropience u p. Linderskiego: (200—300 szt. drzew).

W Hołosku małym: (ogród szkolny).

C. Plantacje.

Z powodu niepomyślnej, suchej wiosny i jesieni w r. 1911 nie było można założyć więcej plantacji jak tylko następujące:

1. W Sieniawie, ordynacji Ks. Czartoryskich, gdzie rozpoczęto plantację szparagów na 2 morgach i założono plantację malin na 1 morgu czyli 2.400 sztuk malin. Resztę tj. około 2 morgów założy się w r. 1912.

2. W Skwaszawie u p. Zniskiego, gdzie założono plantację szparagów na 2 morgach.

D. Obsadzanie dróg drzewami owocowymi.

W r. 1911 rozpoczęto robotę około obsadzenia drogi w Albigowej (p Łańcucki) drzewami owocowymi. Myśl tę podjęła Rada gminy Albigowej w celu uczczenia rocznicy grunwaldzkiej. Na razie obsadzono tylko $2^1/_2$ klm drogi 250 sztukami jabłoni wysokopiennych. Drzewa sadzone są poza korpusem drogi na polach włościańskich w odległości co 25 m drzewa od drzewa. Rozpoczęta praca wykończona zostanie w r. 1912.

E. Porady fachowe inspektora sadowniczego.

Coraz liczniejsze zgłoszenia członków Towarzystwa gospodarskiego o udzielenie im pomocy fachowej w sprawach ogrodniczo-sadowniczych, świadczy o istotnej potrzebie posady specjalnego referenta-inspektora przy Komitecie.

Inspektor brał zatym udział w licznych posiedzeniach rolniczych w charakterze prelegenta, badał warunki miejscowe i opracowywał plany gospodarcze na tej podstawie, udzielał na miejscu porad fachowych etc.

Ilość dni podróży, spowodowanych zajęciami powyższymi doszła w roku ubiegłym do poważnej cyfry 180.

F. Pouczanie sadownictwa i ogrodnictwa.

a) Kursa: Komitet urządzał w roku sprawozdawczym podobnie jak lat poprzednich kursa sadowniczo-ogrodnicze, w celu obudzenia zainteresowania do sadownictwa i ogrodnictwa u włościan. Na kursach tych oprócz pouczeń teoretycznych, odbywały się ćwiczenia praktyczne, jak szczepienie, sadzenie, czyszczenie drzew itp.

W obec bardzo licznych zgłoszen ze strony Rad Oddziałów i Wydziałów powiatowych, Komitet w roku ubiegłym udzielał na koszta tychże kursów tylko subwencję w wysokości $^1/_3$ ogólnych kosztów, resztę zaś pokrywały interesowane strony.

Komitet zniósł również zwyczaj płacenia djet i kosztów podróży uczestnikom kursu — wychodząc z założenia, że lepiej mieć mniej słuchaczów ale zato chętnych i prawdziwie zamiłowanych aniżeli zebranych niejednokrotnie tylko dla kilku koron djet. — Celem ułatwienia uczestnikom kursu pobytu w danej miejscowości podczas kursu — Komitet daje małą kwotę na wynajęcie noclegów, a chętniejszym udziela się jako zachętę do dalszej wytrwałej pracy, po kilka sztuk szczepów owocowych lub narzędzia ogrodnicze.

Kursa te odbyły się w następ. miejscowościach, przy bardzo licznej frekwencji:

1. W Rokitnie p. Gródek (26, 27, 28 marca), 2. w Dynowie p. Dynów (6, 7, 8 kwietnia), 3. w Dubiecku p. Przemyśl (3, 4, 5 maja), 4. w Podhajcach p. Brzeżany (7, 8, 9 maja), 5. w Zarzeczu p. Jarosław (26, 27 września), 6. w Kamionce strum. p. Kamionka (26, 27, 28 października), 7. w Sanoku (7, 8, 9 listopada).

b) Odczyty:

Oprócz kilkudniowych kursów, urządził Komitet odczyty demonstrowane obrazami świetlnymi z dziedziny sadownictwa i ogrodnictwa. Odczyty te odbywały się: 22. lutego we Lwowie na Walnym zebraniu Oddziału, 27. lutego w Werbiżu dla włościan, 17 marca w Lisku na Walnym Zebraniu Oddziału, 9 kwietnia w Szczercu dla włościan, 10 kwietnia w Paryszówce dla włościan, 2 maja w Sieniawie na Walnym Zebraniu T. S. L., 20 maja w Tłumaczu w Szkole gosp. wiejskich, 7 listopada w Lisku na Walnym Zebraniu Oddziału, 24 listopada w Albigowej dla uczenic szkoły gosp. wiejskich, 6 grudnia w Pikułowicach dla włościan, 29, grudnia w Kołomyi na Walnym Zebraniu Oddziału.

G. Przeszczepianie drzew owocowych starych.

Rezultat pracy powyższej jest z każdym rokiem coraz bardziej widoczny, gdyż co roku przeszczepia się znaczną ilość drzew odmianami szlachetnymi. I tak w r. 1911 przeszczepiono drzew owocowych sztuk **1473** wedle wykazu pomieszczonego w tablicy XXIX.

Do przeszczepienia tych 1473 sztuk drzew zużyto sztuk zrazów **6.433.** Zrazy pochodziły ze szkółek p. Juliana Brunickiego z Podhorzec. Kierownicy akcji przeszczepienia otrzymali oprócz remuneracji od 25 – 30 kor. i za każdy zaszczepiony

a przyjęty zraz po 3 h. — potrzebne narzędzia ogrodnicze. Nadmienić tu należy, że akcja wykonana została starannie i była w tym roku kontrolowana na miejscu przez delegata Komitetu.

H. Plany i elaboraty wypracowane przez inspektora sad.

Na podstawie wyjazdów inspektora wypracowano następ. plany i elaboraty fachowe:

Radzie Oddziału Tow. gospod. we Lwowie elaborat w sprawie sposobu rozbudzenia zamiłowania do ogrodnictwa w powiecie lwowskim.;

Gminie Werbiż elaborat zakładania sadów; p. dr. J. Jaszczurowskiemu w Pasiekach Łyczakowskich plany i elaborat założenia sadu; Szkole w Zawadowte, Brzuchowicach, Pikutowicach i Chołosku małym, plany i elaborat założenia ogrodów szkolnych; p. Mniszkowi w Kamionkach wielkich elaborat uporządkowania sadu; p. A. Juścińskiemu w Olszanicy plany i elaborat założenia sadu i plantacji malin; p. E. Kopeckiemu w Rokitnie plany i elaborat założenia sadu i uporządkowania starego; p. A. Chruścielowi w Dolinianach plan założenia sadu; p. hr. Z. Starzeńskiej w Łowczycach elaborat przeszczepienia sadu; p. K. Laskowskiemu w Bażanówce plan i elaborat założenia sadu i uporządkowania starego; p. dr. A. Gluzińskiemu w Suchej Woli elaborat uporządkowania sadu i założenia plantacji malin; p. Lityńskemu w Litwinowie elaborat uporządkowania sadu i założenie plantacji malin; p. Tyszowickiemu w Dołkowicach elaborat uporządkowania sadu i exportu malin; p. J. Jaruzelskiemu w Babicy elaborat uporządkowania sadu; p. Zarskiemu w Skwaczawej elaborat uporządkowania sadu i założenia plantacji malin i szparagów; dla szkoły w Żurawicy elaborat i plany założenia ogrodu szkolnego; p. W. Chłopińskiemu w Wierzbicy plan i elaborat założenia ogrodu.

b) Działalność Instytucji subwencjonowanych przez Komitet.

Sprawozdanie Zarządu Głównego Towarzystwa Kółek rolniczych z akcji sadowniczej na tle subwencji Komitetu.

Akcja sadownicza (a także i warzywnicza) podporządkowana jest Oddziałowi rolniczemu biur Towarzystwa Kółek rol-

niczych, a wraz z nim Komisji rolniczej, której przewodniczącym jest (jak to już przy sprawozdaniu w części rolniczej podnieśliśmy) Prof. Dr. Kazimierz Miczyński, Dyrektor Akademji rolniczej w Dublanach.

Samą akcję prowadził w roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych instruktor sadownictwa p. Stanisław Wierzbicki. Opartą ona była na dawaniu wskazówek pisemnych, na pouczaniu artykułami, zaopatrzonymi rycinami, objaśniającymi drukowanymi w „Przewodniku Kółek rolniczych“, na zwiedzaniu sadów i udzielaniu porad na miejscu, nakoniec na wykładach miewanych po Kółkach, które to wykłady uzupełniane były demonstracjami w sadach lub też obrazami świetlnymi. Koroną jednak całej akcji były kilkudniowe kursa sadownicze, oraz pośrednictwo w dostarczaniu subwencjonowanych drzewek i krzewów owocowych.

Niepodobna wyliczać i segregować porad udzielanych pismem, ani też artykułów podawanych w „Przewodniku“. Wspomnieć jednak musimy, że o poradę fachową bardzo często się członkowie Kółek zgłaszają, co wraz z żywym udziałem, branym w wykładach i kursach, oraz w zmożonym zapotrzebowaniu materjału w drzewkach, stwierdza znaczne rozbudzenie się zamiłowania i zrozumienia znaczenia i pożyteczności sadownictwa u włościan.

W okresie sprawozdawczym instruktor sadownictwa przeprowadzał w obrębie działalności gal. Towarzystwa gospodarskiego jednodniowe pouczenia, połączone z praktycznymi demonstracjami w powiatach:

cieszanowskim w 7 miejscowościach, lwowskim w 31 miejscowościach, łańcuckim w 2 miejscowościach, przemyskim w 10 miejscowościach, razem w 50 miejscowościach.

W tymże okresie odbyło się sześć kursów sadowniczych z tego 2 dwudniowe, a 4 trzydniowe, a mianowicie:

3., 4. i 5. kwietnia w Białym kamieniu (pow. złoczowski) przy współudziale około 50 słuchaczy przeciętnie.

23. i 24. października w Albigowej (pow. łańcucki) dla 52 słuchaczy i uczenic szkoły gospodyń.

25. i 26. października w Handzlówce (pow. j. w.) dla 30 słuchaczy (uzupełnienie kursu albigowskiego kursem przerobów owocowych).

28., 30. i 31. października w Basiówce (pow. lwowski) z udziałem 14 słuchaczy.

2., 3. i 4. listopada w Cieszanowie z udziałem 24 słuchaczy.

6., 7. i 8. listopada w Narolu (pow. cieszanowski) z udziałem 40 słuchaczy.

Nadto odbyły się dwa święta sadzenia drzew: w Prusach (pow. lwowski) oraz w Folwarkach (pow. cieszanowski), przy której to sposobności instruktor sadownictwa wykładał oraz demonstrował, jak należy przygotowywać i przeprowadzać sadzenie drzew.

Toż samo powtarzać wielokrotnie miał sposobność przy założeniu 9-ciu wzorowych sadów w powiecie przemyskim, które sumptem J. O. Księcia Wlad. Sapiehy założono.

W zakupnie drzewek ruch był nader ożywiony.

Na wiosnę zgłoszono	5614	drzewek	i 552	krzewów
zaś na jesieni zgłoszono	3468	„	i 212	„
razem więc	9082	drzewek	i 764	krzewów.

Z braku funduszów część wiosennego zamówienia a mianowicie 2614 drzewek i 252 krzewów nie została subwencjonowana z funduszów Towarzystwa gospodarskiego, lecz była subwencjonowaną przez Zarząd główny T. K. R. kwotą K 779.01.

W szczegółach przedstawia się ilość subwencjonowanych drzewek jak następuje:

Zakupiono 5522 sztuk jabłoni, 2034 sztuk grusz, 1029 sztuk śliw, 218 sztuk czereśni, 279 sztuk wiśni, 422 krzaków agrestu, 332 krzaków porzeczek.

Jak widać z powyższego, ruch w zakupnie drzewek był o 91% w drzewkach, a o 58% w krzewach większy, aniżeli w roku 1910-tym.

Sprawozdanie Zarządu Centralnego Zjednoczonego galic. Towarzystwa dla ogrodownictwa i pszczelnictwa we Lwowie.

Rozesłaliśmy wiosną do 32 Oddziałów naszego Towarzystwa nasion roślin miododajnych kosztem 512 koron, a mianowicie: 130 kg koniczyny szwedzkiej, 130 kg seradeli, 130 kg esparzety, tudzież nasion warzyw kosztem 115 kor., a mianowicie 10 kg kapusty brunszwickiej, 10 kg marchwi i 10 kg buraków, jakoteż odpowiednich nawozów sztucznych za 56 koron.

Rozesłaliśmy członkom naszym 988 drzewek owocowych i 640 krzewów owocowych po zniżonej cenie w sumie 592.88 K z zakładów: Bar. Brunickiego, Starcka i z Glinki, tudzież 600 sztuk zrazów owocowych.

Rozesłaliśmy 525-ciom szkołom ludowym nasion roślin miododajnych, pastewnych, technicznie ważnych, lekarskich i warzywnych w 42.000 porcjach dla ogródków szkolnych, służących do pouczania dzieci, na co prócz mozolnej pracy wydaliśmy przeszło 1500 koron.

Urządziliśmy przy pomocy Rady szkolnej krajowej w czasie od 4—13. kwietnia kurs pszczelarski z nauką wyrobu uli dla 20-tu nauczycieli, za przyczynkiem 977 kor. 60 hal, ze strony Towarzystwa.

W maju 1911 r., jak lat poprzednich rozesłaliśmy 2.150 rozmaitych roślin pokojowych w wazonkach 16-tu szkołom żeńskim do rozdania uczenicom, celem dalszego pielęgnowania, ażeby w ten sposób rozbudzić zamiłowanie przyrody i poczucie piękna w dziatwie szkolnej.

Rośliny te przedstawiały minimalną wartość przeszło 1000 koron.

Utrzymywaliśmy kosztem 240 kor. jednego ucznia pszczelnictwa.

Delegat naszego Towarzystwa Dr. J. Tomkiewicz zwiedził w ciągu lata i jesienią bezinteresownie 12-cie pasiek w różnych stronach kraju, udzielając rady, a częściowo i pomocy.

Ze względu na to, że rok 1911 był dla pszczelnictwa w większej części kraju bardzo nieprzyjazny, nie założyliśmy w tym roku żadnej nowej pasieki szkolnej, których mamy dotąd 45.

V. W ZAKRESIE POLITYKI EKONOMICZNEJ.

Sprawozdanie Sekcji ekonomicznej.

Ogłoszone przez c. k. centr. Komisję statystyczną tymczasowe wyniki spisu bydła z dniem 31. grudnia 1910 mogły na pierwszy rzut oka zaniepokoić produkcję hodowlaną wobec cyfrowych deficytów stanu bydła w porównaniu ze spisem z roku 1910.

Kierownik Ministerstwa rolnictwa Ekscelencja Wacław Zaleski podjął tę sprawę na posiedzeniu Rady Państwa z dnia 16. listopada 1911 przy sposobności debaty drożyźnianej i wykazał dowodnie, że niema powodu do wyciągania skrajnych wniosków z wyników spisu bydła, jak to niejednokrotnie w publicystyce się ujawniło. Produkcja Galicji w tej mierze zmniejszyła się wprawdzie ilościowo, podniosła się jednak o 10% jakościowo tak, że przeciętna waga wołu galicyjskiego zrównoważyła się z takąż wagą produktu niemieckiego. Jeżeli ten przybytek na wadze zestawimy z przybytkiem ludności, okazuje się rozwój równomierny, a więc niegrożący uszczerbkiem dla konsumcji.

Zauważyć wszelako należy, że ubytek w stanie bydła dotyczy głównie produkcji cieląt. Na tę doniosłą okoliczność nie omieszkał Komitet c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego zwrócić uwagi przy sposobności ankiety drożyźnianej, jaka się odbyła z początkiem grudnia 1911 w c. k. Starostwie we Lwowie i przedstawił przez delegata swego umotywowany wniosek, dotyczący między innnymi rewizji podatku spożywczego w kierunku obniżenia taryfy od wołów i mięsa wołowego a odpowiedniego podwyższenia tejże od cieląt i cielęciny. W związku z tym wskazano na potrzebę oddawania w dzierżawę podatku spożywczego gminom z wyłączeniem przedsiębiorców prywatnych. Wnioski swe przedłożył ponadto Komitet w osobnym memorjale, wniesionym do c. k. Prezydjum Namiestnictwa.

Jak zauważył Eksc. Wacław Zaleski w powołanej mowie, przyczyn drożyzny mięsa szukać należy gdzieindziej, a nie w rzekomym niedoborze hodowli, gdyż podaż na ogół się nie zmniejszyła, a ceny mimo tego poszły w górę.

Komitet Towarzystwa gosp., śledząc pilnie objawy życia społeczno-ekonomicznego, wyczuł konieczność organizacji producentów, która byłaby w stanie stawić z czasem czoło organizacji zawodowych handlarzy i przez zbliżenie producenta do targów wpłynąć na zdrową regulację cen w interesie tak producentów, jak konsumentów. Tą myślą kierowany, założył Komitet w r. 1907 Agiencję sprzedaży materjału rzeźnego, przekształconą staraniem tegoż w roku sprawozdawczym na Galic. Spółkę zbytu bydła i trzody chlewnej, Spółkę z ogr. por. — a następnie w r. 1910 Galic. Spółkę zbytu jaj i drobiu, Stow. z ogr. por.

Działalność tych organizacji przedstawia, się jak następuje:

Agiencja sprzedaży materjału rzeźnego przy Komitecie zamknęła czynność swoją z dniem 1. września 1911, przekazując agiendy swoje „Galic. Spółce zbytu bydła i trzody chlewnej“ Spółce z ogr. por. we Lwowie. Działalność Agiencji jako pośrednika przy sprzedaży bydła i nierogacizny i przy zakupnie bydła chudego, podjęta z dniem 1. listopada 1907, przedstawia się cyfrowo aż po dzień zamknięcia w ten sposób:

I. Sprzedano bezpośrednio przez Agiencję:

W roku:	Wołów:	Krów:	Buhajów:	Byków:	Jałówek:	Cieląt:	Owiec:	Świń:	Razem sztuk:	Za: K	Za: h
1907—1908	829	258	118	63	103	—	214	937	2522	501.884	56
1909	804	325	99	104	42	5	—	700	2079	477.094	81
1910	291	229	32	—	58	—	—	816	1426	268.724	34
1911	231	166	37	63	—	—	—	805	1302	259.448	71
Razem:	2155	978	286	230	203	5	214	3258	7329	1,507.152	42

II. Sprzedano przez Główny Zarząd Towarzystwa Kółek roln. jako organ Agiencji.

W roku:	Świń:	Za kwotę: K	Za kwotę: h
1908	1.663	119.707	84
1909	4.233	313.815	40
1910	3.745	342.188	38
1911	23.004	1,966,714	—
Razem	32.645	2,742.425	62

III. Zakupiono przez Agiencję:

W roku:	Wołów:	Krów:	Jałówek:	Cieląt:	Razem sztuk:	Za: K	Za: h
1907—1908	407	81	12	—	500	129.122	78
1909	379	278	—	122	779	178.246	74
1910	289	98	—	15	402	133.776	25
1911	232	39	3	36	310	116.609	—
Razem:	1.307	496	15	173	1.991	557.754	77

Z wykazów powyższych wynika, że za pośrednictwem Agiencji sprzedano materjału rzeźnego 39.974 sztuk za 4,249.578·04 koron, zakupiono zaś 1.991 sztuk za 557.774·77 koron, czyli że łączny obrót w materjale rzeźnym wynosił **41.965** sztuk, a obrót kasowy **4,807.332·81 K.**

Jakkolwiek cyfry te przedstawiają się procentowo skromnie wobec obrotów krajowego handlu materjałem rzeźnym, to jednak działalność Agiencji, która, nawiasem mówiąc, zamknęła rachunki swe bez niedoboru, utorowała drogę Galic. Spółce zbytu bydła i trzody chlewnej, przekonawszy dowodnie producentów o pożytkach organizacji handlu materjałem rzeźnym.

Zebranie założycielskie Spółki odbyło się dnia 28. czerwca 1911 w biurze Komitetu przy współudziale delegatów c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Udziałowcami Spółki, opartej na ustawie z 6. marca 1906 Dz. u. p. Nr. 58, są: c. k. Galic. Towarzystwo gospodarskie, c. k. Krakowskie Towarzystwo rolnicze, Główny Zarząd Towarzystwa Kółek rolniczych, c. k. uprzyw. Zakład kredytowy dla handlu i przemysłu, filia we Lwowie i Grupa producentów.

W skład Rady nadzorczej weszli z ramienia Komitetu Dr. Kazimierz hr. Szeptycki i Dr. Marjan Lisowiecki, następnie jako zastępca Aleksander Dąmbski i jako referent na wniosek c. k. Ministerstwa roln. — w uznaniu zasług po-

łożonych około założenia Spółki — Dr. cam. August Rodakiewicz. Prezesem Spółki wybrano jednogłośnie Dr. Marjana Lisowieckiego.

Zadaniem „*Pecus*“ (adres telegraficzny Spółki) w myśl artykułu II. kontraktu jest: organizowanie zbytu i sam zbyt wszelkiego galicyjskiego materjału rzeźnego, ze szczególnem uwzględnieniem interesów produkcji i potrzeb aprowizacji. W tym celu będzie Spółka, przestrzegając przepisy prawne, podejmować wszelkie interesy, zakładać i prowadzić przedsiębiorstwa w zakres zadania wchodzące. Do zakresu działania Spółki należą w szczególności:

a) Urządzenie i utrzymanie stałego biura informacyjnego, które powiadamiałoby producentów w kraju o każdoczesnej konjukturze materjału rzeźnego na najważniejszych targach;

b) Zakupno i sprzedaż materjału rzeźnego w drodze komisowej, a wyjątkowo w razie potrzeby za uchwałą Rady nadzorczej, także na własny rachunek;

c) Zawieranie umów z instytucjami finansowymi celem dostarczania potrzebnych funduszów na zaliczkowanie i udzielanie zaliczek dla zakupna, wypasania i sprzedaży materjału rzeźnego;

d) Organizowanie rolników, w szczególności małorolnych, celem wspólnego zbytu materjału rzeźnego, jak nie mniej popieranie istniejących już tego rodzaju organizacji;

e) Zakładanie i prowadzenie przedsiębiorstw, które jużto bezpośrednio, już to pośrednio do podniesienia zbytu materjału rzeźnego przyczynić się mogą, jak w szczególności powołanie do życia zakładów dla wytwarzania i konserwacji paszy;

f) Zakładanie, względnie prowadzenie przedsiębiorstw, celem spieniężania materjału rzeźnego przez bicie tegoż i dalszą sprzedaż, względnie przeróbkę produktów rzeźnych;

g) Pozyskiwanie odpowiednich pastwisk dla celów opasowych.

Akcja „Pecus“ dzięki orędownictwu c. k. Ministerstwa roln., niestrudzonej pracy prezesa Dra Marjana Lisowieckiego i sprawności Dyrekcji, rozwija się pomyślnie i podejmie w czasie najbliższym realizację przedsiębiorstw, które organizację handlu bydłem i mięsem sprowadzą na nowe tory z wydatnem pożytkiem producentów i aprowizacji.

Podnieść należy przedewszystkiem utworzenie w Spółce osobnego oddziału transportowego przy współudziale „Sojuzu dla zbytu chudoby“ we Lwowie, analogicznej organizacji na Bukowinie, grupy miast interesowanych i filji Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu we Lwowie. Przedsiębiorstwo zaprowadzi nowe typy wozów do transportu bitego mięsa, zaopatrywać będzie tak owe wozy jak i całą sieć magazynów betonowych na najważniejszych stacjach, w kraju naszym pozakładanych, w potrzebny lód, zajmie się transportem mięsa, zaliczkowaniem tegoż i fakultatywnie także sprzedażą. W ten sposób uzyska „Pecus“ wpływ na środki transportowe, co ułatwi i umożebni podjęcie bicia bydła we własnym zakresie działania. Wdrożone w tej mierze rokowania z c. k. Ministerstwem roln., c. k. Ministerstwem kolei państw., gminą miasta Wiednia, jak nie mniej gminą miasta Lwowa zapowiadają się jak najlepiej tak, że urzeczywistnienia spodziewać się można w czasie najbliższym.

Następnie wejść ma „Pecus“ w bliższy stosunek finansowy ze Spółką rzeźników, zainicjowaną przez filję Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu we Lwowie, celem wspólnej sprzedaży produktów ubocznych, a w szczególności skór. Potrzebę takiej Spółki wywołał wyzysk handlarzy skór, rezultujący w 20-procentowej różnicy na niekorzyść rzeźników. Gestję interesu obejmie „Pecus“ wspólnie ze Spółką rzeźników. Korzyść dla „Pecus“ leżeć będzie nietylko w tym, że zapewni sobie pewien udział w zyskach tego interesu, ale przedewszystkiem w tym, że wejdzie w ścisły kontakt z rzeźnikami, z których każdy oparty o nową Spółkę stanie się zdolną jednostką finansową. W ten sposób mimo braku obligatoryjnej kasy mięsnej będzie można uczynić rzeźników we Lwowie i Krakowie dobrymi odbiorcami materjału rzeźnego, dostarczanego na targi przez „Pecus“.

Celem zabezpieczenia paszy, a w szczególności w czasach krytycznych, podejmuje „Pecus“ z inicjatywy c. k. Ministerstwa roln. zakładanie suszarń ziemniaków. Przedsiębiorstwa te powstać mogą w ten sposób, że Galicyjska Spółka zbytu bydła i trzody chlewnej zapewni przedsiębiorcy odbiór całego produktu po cenach odpowiednich, które zabezpieczą oprocentowanie włożonego kapitału z odpowiednim zyskiem.

Galic. Spółka zbytu jaj i drobiu przedłożyła c. k. Ministerstwu roln. swój pierwszy bilans za czas działalności handlowej od czerwca 1910 r. do końca grudnia 1911. Bilans ten wykazuje zysk towarowy brutto 31.986·42 K. Wartość towaru sprzedanego wynosiła 1,120.650 K, z czego na eksport zagraniczny przypadło 810.515 K, resztę zaś sprzedano we Lwowie. Eksport rozdziela się na cesarstwo niemieckie 75%, na Szwajcarję 15%, na Francję 10%, a pod koniec czasokresu sprawozdawczego sprzedano pierwszy transport do Monte Carlo za 9.000 K. Są wszelkie widoki utrzymania zbytu do tej miejscowości ze względu, że tamtejsi importerzy włoscy i tureccy związali się w kartel dozwalający im dyktować niepomierne ceny. Celem rozszerzenia zbytu, wdrożyło „*Ovum*" (adres telegraficzny Spółki) rokowania z „Wholesale Cooperativ—Society" w Menczester ze względu, że kooperatywa ta należy do jednej z najpotężniejszych w Anglji. Dzięki poparciu c. k. Ministerstwa roln. nastąpi w czasie najbliższym eksport także na targ wiedeński na warunkach dla spółki korzystnych.

Sprzedaż w kraju podjęła dotychczas spółka na targu lwowskim w porozumieniu z gminą miasta, która okazała wiele zrozumienia dla interesów konsumcji. W 11-tu miejskich sklepach aprowizacyjnych sprzedaje Spółka jaja zaopatrzone stampilją, biorąc zupełną odpowiedzialność za jakość towaru. Ceny wyznacza się z tygodnia na tydzień w porozumieniu z departamentem aprowizacyjnym magistratu i mimo, że w okresie sprawozdawczym sprzedano jaj tylko za 310.135 K t. zn. 11% ogólnego konsumu tego artykułu w mieści Lwowie, to jednak fakt ten spowodował regulację ceny wykluczającą dotychczasowy wyzysk handlarzy.

Przy tej sposobności zaznaczyć należy, że od 1. stycznia 1912 objęła Spółka również dostawę jaj dla Kraj. Szpitala powszechnego we Lwowie i dla Kraj. Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

Tym przykładem zachęcona gmina miasta Krakowa wdrożyła rokowania ze Spółką co do aprowizacji tym artykułem także targu krakowskiego. Zadania tego podjęła się Spółka z całą gotowością i zakłada w tym roku w porozumieniu z Komitetem c. k. Krakowskiego Towarzystwa rolniczego osobną sortownię w Brzesku przy współudziale tamtejszej Spółki rolniczej „Miarka". Sortownia ta zasilać będzie targ krakowski

i wyruguje niewątpliwie również dotychczasowe ceny monopoliczne.

Zbiórka jaj walczyć musi z wielu trudnościami, wywołującymi znaczne nakłady, a niejednokrotnie i straty. Z jednej strony bowiem sprostać musi konkurencji kapitalistycznej, uprawianej nie tylko przez bogate firmy krajowe, lecz również zagraniczne, a w szczególności hamburgskie i londyńskie, które dotychczas wyłącznie tym handlem z wielkim powodzeniem się zajmowały, z drugiej strony narażana jest na szkody ze strony dostawców niedostatecznie wyszkolonych w obchodzeniu się z towarem, a w szczególności pakowaniem tegoż.

Trudności te złagodzone niewątpliwie zostaną z biegiem czasu, zwłaszcza przez urzeczywistnienie zamiarów Komitetu c. k. Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego co do zakładania lokalnych Spółek handlowo-rolniczych, które obejmą również zbiórkę jaj, jako lokalne organy „Ovum“.

Intencje Komitetu c. k. Galic. Towarzystwa gospodarskiego stara się Spółka ziścić jak najskrupulatniej, a protokół rewizji przeprowadzonej przez Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie dnia 14. lutego 1912 zawiera pod koniec ustęp następujący:

„Streszczając wyniki lustracji, stwierdzić należy zupełną poprawność Spółki odnośnie do sposobu prowadzenia jej agend, a także podnieść należy z uznaniem jej dobroczynny wpływ na uzdrowienie panujących stosunków handlowych w dziedzinie handlu jajami“.

„Związek galicyjskich Gorzelń Rolniczych“ we Lwowie doznawał i w r. b. jak najsilniejszego poparcia ze strony Komitetu, zajmując się wszelkimi aktualnymi sprawami tegoż w łonie Sekcji gorzelnianej, której sprawozdanie zawiera bliższe szczegóły. Organizacja ta, założona w 1898 tj. o rok wcześniej niż w Niemczech, wykazała dowodnie, jak ściśle przemysł ten związany jest z całokształtem życia gospodarczego w całym kraju.

Dzięki energji zarządu przyszło do połączenia z gorzelniami przemysłowymi i rafinerjami, a równocześnie z organizacjami producentów spirytusu Bukowiny, Czech, Moraw i Śląska w organizację jednolitą. Ta jednolitość przyczyni się do wzmożenia eksportu i do podniesienia produkcji nadkontyngientowego i przemysłu spirytusowego. Myślą przewodnią tej akcji było

wzięcie w rachubę faktu, że nasze gospodarstwo rolne z natury rzeczy i z upodobań i kwalifikacji osobistych jego przedstawicieli nie może korzystać z chwilowych konjunktur, a prosperuje najlepiej przy jak najmniejszej fluktuacji wartości przy zakupnie i sprzedaży i rozwijać się może planowo przy możliwie największej trwałości cen. Spodziewać się należy, że ta słuszna zasada trafi wreszcie do przekonania i tej $^1/_4$ producentów, którzy u nas pozostają jeszcze poza Związkiem.

Przyznanie udziału w kontyngiencie nowopowstałym gorzelniom rolniczym, o ile tylko odpowiadały wymogom prawnym, popierał Komitet ze swej strony jak najprzychylniej.

Ponadto odniósł się Komitet do Prezydjum Koła Polskiego z petycją w sprawie zaniechania zamierzonego przez c. k. Ministerstwo koleji państw. zniesienia refakcji taryfowej od przewozu spirytusu z Galicji do krajów alpejskich.

Sprawę organizacji handlu drzewem, wielce aktualną dla naszych stosunków, wziął Komitet pod rozwagę i wybrał Komisję *ad hoc*, której zadaniem będzie sformułować odpowiednie wnioski z uwzględnieniem propozycji prof. Stanisława Sokołowskiego co do zakładania Spółek leśnych. Wobec biernego bilansu handlowego, wykazującego zastój obrotu we wszelkich niemal produktach z wyjątkiem właśnie drzewa i wobec zwyżkowej konjunktury tego artykułu, utrzymującej się stale od lat dziesięciu i poniemal zapewnionej na dość odległą przyszłość, uważać należy chwilę obecną za zupełnie odpowiednią do ziszczenia odpowiedniej organizacji, która położyłaby tamę nadużyciom spekulacji.

W sprawie budowy kanałów nie omieszkał Komitet odnieść się ponownie do Koła Polskiego i jakkolwiek rządowy projekt noweli kanałowej nie odpowiada w zupełności naszym nadziejom, to jednak faktyczne podjęcie robót na linij Zator-Samborek uznać należy za niewątpliwy postęp w sprawie galicyjskich dróg wodnych. Ze względu, że projekt rządowy zabezpiecza wprawdzie budowę kanału po Kraków, tudzież sumy potrzebne na regulację rzek w najbliższym okresie, ale nie zapewnia dostatecznie budowy kanału Wisła-Dniestr, ponieważ nie oznacza żadnego terminu dla tej budowy i nie przeznacza żadnej pokaźniejszej sumy na ten cel, jeno tylko od roku 1923 jako minimalne roczne raty 4—5 milionów koron z funduszów

państwowych, oprócz $12^1/_2$% dodatku ze strony kraju — wymagać będzie sprawa jeszcze wielu zabiegów, tak ze strony Komitetu, jak i wszystkich czynników interesowanych.

Brak wagonów tak dotkliwy również i dla rolnictwa spowodował Komitet i w roku sprawozdawczym do rozlicznych zażaleń. Udało się wreszcie skłonić rząd do wstawienia w budżecie na zakupno wagonów 38,000.000 K, a w dostawach bierze również udział sanocka fabryka wagonów. Nie ulega wątpliwości, że dotychczasowy ekstenzywny charakter sieci kolejowych uledz musi pewnej korrekturze, a również centralna administracja oprzeć się musi na zasadach komercjalnych.

Co do ubezpieczenia socjalnego poparł Komitet dodatkowy memorjał bratniego Towarzystwa rolniczego krakowskiego do Wys. Koła Polskiego. Mimo nieustającej pracy subkomitetu wydziału dla ubezpieczenia socjalnego, wybranego z łona Rady państwa, przewleka się załatwienie sprawy ze względu, że nie przeprowadzono w Izbie jeneralnej debaty o podstawowych zasadach projektu rządowego.

Taryfy wyjątkowe, przyznane dla kraju naszego z dniem 1. stycznia 1910, pozostać miały w mocy tylko do końca roku sprawozdawczego. Wobec tego podjął Komitet łącznie z Wydziałem kraj. usilne starania o przedłużenie tych taryf także na rok 1912. Wobec krytycznej sytuacji, w której się skarb kolejowy znajduje, nie można było uniknąć pewnego uszczuplenia naszego stanu posiadania taryfowego i jakkolwiek na razie wyniki zabiegów na ogół były korzystne, to jednak widoki na przyszłość nie zdają się rokować tego powodzenia.

Dzięki zapobiegliwości Dra Kazimierza hr. Szeptyckiego zyskaliśmy poza obrębem powyż wzmiankowanych programowych zniżek znaczne zniżki taryfowe od przewozu bydła i mięsa, artykułów pastewnych, paszy i ściółki, jak niemniej ziemniaków, ogłaszane w „Rolniku“. Prócz tego uzyskaliśmy obniżenie taryfy na ropę opałową nawet poniżej taryfy węglowej, z zaliczeniem do tej obniżonej taryfy nie tylko samej ropy w stanie rodzimym, ale także i pewnych ubocznych produktów destylacji ropy. Co do drzewa opałowego, nastąpiło wprawdzie podwyższenie taryfy o 2 K na 10.000 kg, równocześnie jednak przyznało nam c. k. Ministerstwo kolejowe inną koncesję, która stanowi dostateczną kompensatę. Do tego czasu płaciło się za przewóz drzewa opałowego fracht, obliczony podług nośności

wagonu, bez względu na ciężar istotnie załadowanego drzewa. Ponieważ zaś nie ma się dostatecznej ilości wagonów, nadających się do załadowania drzewa opałowego i trzeba używać wagonów wszelkiego typu, przeto na porządku dziennym były wypadki, że do wagonu, którego nośność wynosiła np. 15000 kg, można było naładować tylko 12—13.000 kg drzewa, a fracht trzeba było zapłacić za całych 15.000 kg. Fakt ten podrażał znacznie transport drzewa opałowego. Obecnie od 1. stycznia 1912 fracht obliczać się będzie podług następujących norm:

Przy drzewie opałowym miękkim płacić się będzie za istotny ciężar drzewa, najmniej jednak za 10.000 kg. Przy drzewie twardym zaś również za istotny ciężar posyłki najmniej jednak 90% nośności wagonu.

Co do ocenicieli i zarządców przymusowych większych posiadłości rolnych i leśnych wymagał Komitet przy wydaniu opinji odnośnej władzy od kandydatów nie tylko kwalifikacji teoretycznej, lecz również praktycznej, a z pośród zgłoszonych przedstawił tylko takich, którzy prócz kwalifikacji dawali jeszcze dostateczną gwarancję sumiennego spełniania swego urzędu.

Przedstawiono tedy c. k. Namiestnictwu na ocenicieli następujących pp.: 1. Leona Galińskiego, 2. Franciszka Kamieńskiego, 3. Romana Tretera Dolińskiego, 4. Władysława Kamieńskiego (roln.), 5. Gustawa Chmielowskiego (leśnictwo) i 6. Leona Willnera (rolnictwo) — zaś na zarządców pp.: 1. Franciszka Kamieńskiego, 2. Eliasza Dembińskiego, 3. Stanisława Laskowskiego i 4. Bolesława Wiśniowskiego.

Rozwój sieci telefonicznych, przyczyniający się w wysokim stopniu do podniesienia ruchu ekonomicznego, doznał i w tym roku skutecznego poparcia. Komitet odniósł się mianowicie do c. k. Dyrekcji poczt i telegrafów we Lwowie o zaprowadzenie sieci: 1. ze Stryja przez Morszym, Bolechów, Dolinę, Krechowice i Kałusz do Stanisławowa i z Doliny przez Wygodę do Wełdzirza z równoczesnym urządzeniem lokalnych sieci telefonicznych w powołanych miejscowościach i 2. w Lisku z połączeniem międzymiastowym do Sanoka, który posiada linje telefoniczne ku Przemyślu i Jasłu, zaś na stacji pocztowej w Złotnikach poparł Komitet sprawę zaprowadzenia służby telegraficznej.

Ponieważ wielu właścicieli ziemskich, którzy zakupowali lokomobile do poruszania młócarni w fabrykach zagranicz-

nych, zwracało się do Komitetu z prośbą o wydanie im poświadczenia, że owe lokomobile przeznaczone są wyłącznie do celów rolniczych, nie zaniedbał Komitet popierać producentów i wydał takie poświadczenia na uzyskanie zniżki od cła następującym pp.: 1. Romanowi Kamińskiemu w Kłodnie, 2. Antoniemu Korytyńskiemu w Niestanicach, 3. Marjanowi Żychoniowi w Bojańcu, 4. Dr. Bronisławowi Słomnickiemu w Bożykowie, 5. Adamowi Kaplińskiemu w Korczowie, 6. Bogusławowi Cieńskiemu w Łoszniowie, 7. Dr. Józefowi Kazimierzowi Brylińskiemu w Janowie ad Trembowla, 8. Stanisławowi Załuskiemu w Miżyńcu, 9. Alfredowi Brubacherowi w Koropicach, 10. Kazimierzowi Śmiałowskiemu w Bródku, 11. Józefowi Jurystowskiemu w Kurowcach, 12. Maurycemu Hüttnerowi w Sośnicy, 13. Zygmuntowi i Brunonowi Regenstreifom w Monasterzyskach, 14. Raimundowi Hlochowi w Rudołowicach, 15. Michałowi Ciągło w Biłce szlacheckiej, 16. Maurycemu Erbsenowi w Dżurkowie, 17. Samuelowi Rokacha w Rzeczycy, 18. Edwardowi Zawidowskiemu Weissmannowi w Zawidowicach, 19. Sewerynowi Weisglasowi w Mszańcu, 20. Kajetanowi i Mieczysławowi Agopsowiczom w Trofanówce, 21. Leib Selingerowi w Bortnikach, 22. Piotrowi Ovecka w Beresce, 23. „Zemłedieczelskomu Sojuzowi“ w Rumnie i 24. Mieczysławowi Małobęckiemu w Hucie szczerzeckiej.

W końcu zaznaczyć należy, że Komitet podjął starania o zrealizowanie oddawna odczuwanej potrzeby ustanowienia przy Komitecie fachowego konsulenta dla budowli wiejskich. Instytucje podobne za granicą rozwinęły się ze skromnych zaczątków w potężne biura techniczne, utrzymujące się z własnych dochodów. W myśl powziętej uchwały dąży Komitet przedewszystkiem do wyszkolenia w tym dziale odpowiedniej siły fachowej w Hanowerze, poczem nastąpi ustalenie programu podjąć się mającej pracy.

VI. W ZAKRESIE ORGANIZACJI.

Sprawozdanie Sekcji organizacyjnej.

Wobec tego, że rozwój Towarzystwa doprowadził do znacznego przeciążenia Wydziału wykonawczego sprawami bieżącemi tak, że brakło czasu na obszerniejsze rozważanie spraw natury

organizacyjnej, postanowiono na posiedzeniu Komitetu z dnia 25. lutego 1911 utworzenie osobnej Sekcji organizacyjnej, której kierownictwo powierzono Dr. Janowi Rozwadowskiemu.

Zadaniem nowej Sekcji miało być: *a)* czuwanie nad życiem Oddziałów w kierunku ujednostajnienia i ożywienia ich działalności, *b)* inicjatywa w sprawach organizacji wewnętrzej Towarzystwa, wreszcie *c)* czuwanie nad stosunkiem do wszelkich pokrewnych Organizacji rolniczych.

W kierunku tych trzech zadań rozpoczęła Sekcja swoje prace w sposób następujący:

ad a). Celem należytego zorjentowania się w pracach i potrzebach Oddziałów opracowano formularz dla sprawozdań oddziałowych, przez co stało się zadość wymaganiom §. 15 l. *C.* statutu Towarzystwa i rozesłano ten formularz Oddziałom tak że ich ostatnie sprawozdania mogły już być na jego podstawie w jednolitej formie ułożone.

Opracowano plan ożywienia działalności Oddziałów przez utworzenie sieci spółek rolniczo-handlowych w liczbie 11 z odpowiednią ilością ekspozytur. Spółki te mają się także przyczynić do rozwoju Oddziału handlowego Towarzystwa, który się za ich pośrednictwem zbliży do licznych zastępów członków Towarzystwa nie mających z nim dotychczas bezpośredniego stosunku. Spółki te mają równocześnie organizować zbyt bydła, tudzież jaj i drobiu za pośrednictwem, założonych za współdziałaniem Towarzystwa, odnośnych Organizacji centralnych we Lwowie.

Z tworzeniem powyższych Spółek połączono plan finansowy zaopatrzenia wszystkich Oddziałów w sekretarzy. Wykonanie tego planu ma wejść w życie w ciągu r. 1912.

ad b). Zaprojektowano utworzenie przy Komitecie komisji dla budownictwa rolniczego i uchwalono 2.000 K jako stypendjum dla jednego z naszych młodych architektów celem odbycia studjów w Sekcji budownictwa wiejskiego przy Izbie rolniczej w Hanowerze na wiosnę r. 1912, poczem możnaby przystąpić do ustanowienia stałego referenta budownictwa wiejskiego przy Komitecie i udzielania przezeń fachowej porady członkom Tow.

ad c). Rozpatrywano na podstawie referatu p. Jerzego Turnaua stosunek Towarzystwa do obu wielkich Towarzystw pokrewnych i zasady, na podstawie których możnaby dążyć do zaprojektowania pewnej koordynacji w pracach tych Towarzystw, względnie połączenia się ich w jedno centralne Towarzystwo

rolnicze, w myśl wniosków uchwalonych na Radach Ogólnych Towarzystwa gospodarskiego i Tow. Kółek rolniczych.

Celem dokładnego zorjentowania się w zasadach takiego połączenia i w sposobie funkcjonowania powstałej na podstawie tych zasad organizacyi w innych częściach Polski, uchwalono wyjazd referenta Sekcji dr. cam. Augusta Rodakiewicza do Warszawy dla studjów nad tamtejszem Centralnem Towarzystwem rolniczem, który też studja te przeprowadził.

VII. W ZAKRESIE KOBIECEGO GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO.

Sprawozdanie Sekcji kobiecego gospodarstwa wiejskiego.

Sprawa wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego stała się w czasach ostatnich przedmiotem obrad, zabiegów i starań wielu tak instytucji, jak i poszczególnych jednostek, którym dobro społeczne na sercu leży, a które w podniesieniu tej zaniedbanej gałęzi naszej produkcji upatrują słusznie znaczne korzyści dla kraju.

Staraniom tym jednak brak było do niedawna jednolitości, nie były one bowiem ujęte w pewną formę stałą, nie zawsze miały jasno wytyczone cele, wskutek czego marnowało się wiele dobrych chęci, wiele pracy, a nawet i funduszy, a przynajmniej nie wydawały one rezultatów spodziewanych.

Od dawna zatym okazywała się potrzeba stworzenia instytucji, któraby tę sprawę odpowiednio ujęła, łącząc we wspólnej pracy wszystkie czynniki dotychczasowe i mogące powstać w przyszłości.

Myśl tę zrealizował Komitet, tworząc w końcu roku ubiegłego w swym łonie osobną Sekcję kobiecego gospodarstwa wiejskiego, zapraszając do niej znanych działaczy i działaczki na polu powyższym.

Sekcja odbyła na razie jedno posiedzenie, w celu ukonstytuowania się i omówienia zasadniczych kierunków działalności.

Z chwilą powstania Sekcji tej, wszelkie agendy, które w tym zakresie prowadziła Sekcja rolnicza, przeszły na tę nową Sekcję.

Działalność dotycząca ograniczała się na razie głównie na staraniach o fundusze na cele szkół gospodarstwa wiejskiego i ich rozdzielenia przy pewnej kontroli zużycia.

I tak, w roku ubiegłym rozporządzał Komitet na cele powyższe kwotą 12.000 koron, z czego 2.000 koron dał c. k. Rząd,

zaś 10.000 koron Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń, jako dar jubileuszowy na ogólne cele podniesienia gospodarstwa rolnego wiejskiego.

Z kwoty tej wydaliśmy po 500 koron tytułem stypendji dla uczenic szkół w Albigowej, Tłumaczu i Białym Kamieniu, pozatym około 100 koron, jako honorarja za wykłady, wreszcie pokryliśmy niedobór w kwocie 562 koron z roku poprzedniego.

Zasiłek 10.000 koron zarezerwowaliśmy do roku 1912 na rzecz mającego powstać w czasie niedługim wyższego zakładu kształcenia nauczycielek szkół gospodarstwa wiejskiego, wedle projektu organizacji Towarzystwa gospodarczego wykształcenia kobiet.

VIII. W ZAKRESIE HANDLU.

Sprawozdanie Oddziału handlowego.

Rok 1911 rozpoczęliśmy bardzo uciążliwymi pertrakcjami z fabrykami o dostawę sztucznych nawozów. Największe trudności nastręczała sprawa uregulowania cen i warunków sprzedaży nadfosforanów, które w roku poprzednim pobieraliśmy z nowo powstałej w Podgórzu pod Krakowem fabryki nie należącej do kartelu. Fabryka ta dostarczała superfosfaty znacznie taniej, a tym samym zniewalała kartel do miarkowania swoich żądań. Niestety fabryka ta z braku należytego poparcia ze strony innych firm krajowych, forsujących wyroby obce, zmuszona była przystąpić do kartelu, który w międzyczasie zdołał porozumieć się także z fabrykami w Belgji i Holandji, krępującymi dotąd swobodę ruchu kartelu.

W ten sposób zacieśniony kartel, pozbywszy się niebezpiecznego dlań współzawodnictwa, wystąpił odrazu w obec naszego kraju nie tylko z podniesionymi cenami, lecz także ze zmodyfikowanymi na swoją wyłącznie korzyść warunkami sprzedaży do tego stopnia, iż przyjęcie ich w tej formie byłoby wydaniem odbiorców naszego kraju na łaskę lub niełaskę dostawców.

To też, broniąc interesów rolników, stanowczo zaprotestowaliśmy przeciwko jednostronnie dyktowanym warunkom, żądając kategorycznie ich zmian, odpowiadających więcej zasadom słuszności i sprawiedliwości. Kartel w obec tych naszych żądań zajął początkowo stanowisko odporne, dopiero gdy zagro-

ziliśmy odwołaniem się do ogółu rolników o poparcie nas w naszych dążeniach przez bojkotowanie superfosfatów na korzyść tomasyny, okazał skłonność do ustępstw i wtedy zdołaliśmy uzyskać w głównych zarysach ustalenie rzeczonych warunków w brzmieniu przez nas proponowanym.

Sukces ten zawdzięczyć należy odrębnemu charakterowi naszej instytucji, jako zawodowej reprezentantki rolnictwa kraju, mającej wyłącznie tylko interes rolnictwa na oku. To też w tym wypadku ustępstwa, jakie uzyskaliśmy, przypadły w udziale ogółowi rolników i innym pośredniczącym w dostawie sztucznych nawozów firmom, którym w ten sposób przygotowaliśmy teren do zawarcia kontraktów.

Superfosfaty dostarczaliśmy odbiorcom naszym z dwóch fabryk krajowych, oraz z trzeciej położonej na Śląsku austrjackim.

Co do kartelu fabryk żużli Thomasa, to tenże zdecydował się cenę obniżyć, zamierzał jednak podobnie jak kartel superfosfatowy, wprowadzić pewne zmiany do warunków sprzedaży na swoją korzyść, lecz po oświadczeniu się naszym przeciw tym zmianom nie znalazły one zastosowania.

Przy zawieraniu umowy o dostawę tomasyny, staraliśmy się zapewnić sobie towar możliwie najwyższoprocentowy, aby nie płacić kosztów przewozu od tomasyny mniej wartościowej, co wpływa na podrożenie ceny jednostkowej za kwas fosforowy. Z tego więc powodu pobieraliśmy tomasynę przeważnie z hut nadreńskich, których produkcja wykazywała i zwykle wykazuje najwyższą zawartość kwasu fosforowego w mączce żużlowej Thomasa.

Pewną część tego środka nawozowego odebraliśmy także z hut czeskich, lecz ponieważ transporty z tych hut po dokonanej analizie wykazywały zawartość niską, nie mogliśmy reflektować na odbiór większej ilości.

Podobnie rzecz się ma z tomasyną belgijską, którą nabyć można wprawdzie cokolwiek taniej, lecz różnica w cenie nie wynagradza trudności, z jakimi dostawa ta jest połączona.

Pełne wagony nawozów sztucznych polecaliśmy wysyłać z fabryki wprost pod adresem odbiorców, którzy na stacji odbiorczej pobierali próby, przesyłając je na nasz koszt do analizy. Mniejsze ilości natomiast wysyłane bywają z naszego magazynu we Lwowie, gdzie każdy wagon po nadejściu poddawaliśmy rozbiorowi chemicznemu.

Różnice w analizie między zawartością przez fabryki zaliczoną, a przez stację doświadczalną zbadaną, obracały się przy superfosfatach w granicach około $^1/_2$% naprzemian na korzyść, jak na niekorzyść odbiorców, a tylko w kilku wypadkach różnica ta przekraczała 1%, natomiast przy tomasynie różnice przekraczające $^1/_2$% były częstsze.

Wszelkie różnice zawartości fabryki na podstawie zawartych z nimi umów, wykluczających latitudę, która tylko przy superfosfacie amoniakalnym miała zastosowanie, zabonifikowały w całości w stosunku do ceny kupna. Propozycja nasza, zmierzająca do nałożenia na fabryki obowiązku bonifikaty braku zawartości, przekraczającego 1% w podwójnej wysokości, spotkały się ze stanowczą odmową.

Fabryki odmowę motywowały tym, że zdarzające się znaczniejsze różnice są wynikiem nieodpowiadającego obowiązującym przepisom brania prób do analizy przeznaczonych, stawiając przy tej sposobności żądanie, aby odnośnie do tomasyny pobierano próby do rozbioru chemicznego w Oświęcimiu, zaś odnośnie do superfosfatów, aby to próbobranie miało miejsce we fabryce przy sposobności załadowywania każdej przesyłki. Żądania te zwalczaliśmy i niedopuściliśmy, aby one weszły w życie.

Dostawa saletry chilijskiej odbywała się na podstawie warunków sprzedaży, unormowanych przez giełdę w Hamburgu, a odnośnie do soli potasowej przez Władzę rządową w Niemczech.

Na ukształtowanie się tych warunków nie mamy żadnego wpływu.

Ogólny obrót w dziale nawozów sztucznych wzmógł się znacznie w roku 1911, bo dosięgnął cyfry 1319 wagonów, z czego 130 wagonów przeszło przez nasz magazyn we Lwowie.

W obec znanych, a tak często popełnianych nadużyć w handlu nawozów sztucznych, sprzedaż cząstkowa w naszym magazynie oddaje rolnikom niewątpliwie znaczne usługi, bo zapewnia im dostawę o pełnej zawartości gwarantowanych składników.

Również dział nasionowy oddaje członkom niepoślednie usługi, jeżeli się zważy, że handel nasionami nastręcza jeszcze więcej sposobności do nadużyć, aniżeli handel nawozów sztucznych.

O jakości nasion decyduje bowiem nie tylko czystość i siła kiełkowania, ale także energia kiełkowania, pochodzenie, identyczność odmiany i ciężar gatunkowy nasienia. Ponieważ zaś

niektóre z tych właściwości, jak pochodzenie i identyczność odmiany z zewnętrznego wyglądu nasienia trudne są do sprawdzenia, więc przy zakupnie nasion nie małą rolę odgrywać musi kwestja zaufania do dostawcy.

To też z naszej strony dokładamy wszelkich starań, aby sobie to zaufanie w zupełności zjednać przez dostawę pewnego i doborowego nasienia, zakupując je z pierwszorzędnych źródeł i u znanych producentów.

Nasiona traw i w ogóle roślin pastewnych zakupujemy na własny rachunek, a zboża przyjmujemy do komisowej sprzedaży, uwzględniając w miarę możności i produkcję krajową.

Wszelkie do magazynu nadchodzące nasiona poddawawane są najprzód gruntownemu czyszczeniu, następnie badaniu Stacji botanicznej we Lwowie. Tak przygotowane nasiona wysyłane bywają odbiorcom, a jeżeli rozchodzi się o nasienie koniczyny czerwonej, zaopatrzone ponadto plombą i atestem rzeczonej Stacji, jako wolne od kanianki.

Do czyszczenia nasion zakupiliśmy najnowszego systemu maszyny i narzędzia, poruszane siłą elektryczną, co daje gwarancję dokładniejszej i pewniejszej, a jednak tańszej roboty, zwłaszcza wobec dotkliwie uczuwać się dającego braku robotnika.

Dokonywane przez Stację botaniczną badania nasion wykazały procentową czystość i siłę kiołkowania znacznie wyższą ponad normalną przez rzeczoną Stację wymaganą wartość użytkową.

Ceny za nasiona takie, skutkiem znacznego ubytku, powstałego przy czyszczeniu, muszą być wyższe, aniżeli zwykłe ceny targowe, a niektórych nawet, jak zboża, przez selekcję wyhodowanego, mogą wydawać się zbyt wygórowane, to jednak wydatek na taki cel poniesiony nie idzie na marne.

W każdym razie stwierdzić możemy, że ceny przez nas notowane, przy uwzględnieniu gwarancji co do wartości użytkowej i jakości nasienia, były znacznie niższe, od cen gdzie indziej policzanych i płaconych. Że pod tym względem jesteśmy regulatorami cen na targu krajowym, tego dowodzi fakt, że firmy konkurencyjne oczekują zwykle wydania naszego cennika, który zużytkowują następnie przy układaniu swoich cenników, względnie, jeżeli je naprzód rozesłały, wydają nowe, lecz już przekalkulowane na podstawie cen przez nas ogłoszonych.

Rozwój działu nasionowego w roku ubiegłym przybrał znów szersze rozmiary zarówno przy dostawach nasion traw na łąki i pastwiska, jak wszelkich innych roślin pastewnych i zboża.

W dziale maszyn i narzędzi rolniczych nawiązaliśmy stosunki handlowe z pierwszorzędnymi fabrykami, zasługującemi na zaufanie, pobierając od nich i polecając zgłaszającym się członkom tylko te wyroby, które w praktycznym użyciu okazały się celowi odpowiednie.

Opusty uzyskiwane od fabryk po potrąceniu skromnej prowizji na koszta administracyjne, przypadały odbiorcom w udziale.

Nabywanie za naszym pośrednictwem maszyn rolniczych okazuje się także z tego względu korzystniejsze, że fabryki liczą się więcej z organizacją, reprezentującą stan rolniczy, aniżeli z prywatnym odbiorcą i staranniej wykonują zamówienia przez tę organizację nadsyłane, nie chcąc narazić się na kompromitację, zdolną narazić ich na utratę poważnej liczby odbiorców.

W ogóle zawieranie wszelkich transakcji handlowych za pośrednictwem naszej organizacji daje więcej szans należytego wypełnienia zaciągniętych przez kontrahentów zobowiązań i ubolewać należy, że niektórzy członkowie powyższą zasadę zapoznają, ze szkodą dla własnych interesów.

Wzmagający się ruch do forsowania gospodarstwa mlecznego spowodował nas do szukania centryfugi, oddzielającej możliwie najlepiej tłuszcz od mleka. Poszukiwania nasze uwieńczone zostały pożądanym rezultatem, bo udało nam się uzyskać zastępstwo belgijskiej fabryki na centryfugi „Persoons“ ulepszonego systemu Melotta.

Dotychczasowi nabywcy tego systemu centryfugi wyrażają się o nim z wszelkim uznaniem.

W przemyśle rolniczym, a szczególności gorzelnianym poważniejszą rolę odgrywa materjał opałowy.

Wobec znacznego podrożenia ropy zakupno węgla do powyższego celu kalkuluje się obecnie korzystniej, o ile zakupuje się marki lepsze o sile opałowej ponad 7000 kalorji i dobrze sortowane. Cena takiego węgla jest naturalnie wyższa, lecz w porównaniu z pozornie niższą ceną za węgiel gorszy wypada ona taniej. Taki tańszy węgiel bowiem wykazuje przeciętnie 4500 kalorji i zawiera sporą ilość kamienia i innych niepalnych domieszek, za które jednak opłacać trzeba wysokie koszta frachtu,

podrażające w wysokim stopniu cenę opału. Mając to na uwadze, przez kilka lat z rzędu robiliśmy doświadczenia z różnymi markami i na podstawie tą drogą zebranego materjału zakontraktowaliśmy i odbiorcom naszym dostarczyliśmy węgiel, który w zupełności zadowolnił najdalej sięgające wymagania, a w stosunkn do jego wysokiej wartości opałowej okazał się nie drogim. Niestety te dobre marki węgla pochodziły z Prus, z którymi krajowy węgiel przynajmniej na razie konkurencji nie wytrzymuje. Ponadto pobieraliśmy także węgiel z Królestwa polskiego z kopalni „Kazimierz“, nadający się w zupełności do użytku domowego.

Koks dostarczaliśmy częścią z Śląska austrjackiego, częścią zaś ze Śląska pruskiego, stosując się w tym kierunku do życzeń odbiorców. Przy dostawie węgla gwarantujemy, że węgiel dostarczony jest identyczny z marką zaliczoną. W handlu bowiem pod tym względem dzieją się nadużycia popełniane w ten sposób, że wysyłany bywa węgiel z kopalni wydobywającej węgiel gorszy, a tym samym i tańszy, a wystawia się rachunek na droższy.

W każdym większym gospodarstwie posługującym się maszynami i narzędziami rolniczymi powinno się zwracać baczniejszą uwagę na jakość zakupywanych smarów, które nabywa się przeważnie u małomiasteczkowych kramarzy, nie oceniając szkody, jaką takie smary nie oczyszczone należycie i zawierające szkodliwe domieszki, wywołując podczas ruchu maszyny tarcie, powodują szybkie spalanie się osi i zniszczenie panewek.

Na te następstwa zwracaliśmy uwagę w naszych cennikach, zalecając smary odpowiednio do tego celu przygotowane, dostarczając je naszym odbiorcom po cenach bardzo przystępnych.

Zarówno na wiosnę jak w. jesieni roku sprawozdawczego pośredniczyliśmy w zbycie ziemniaków głównie do innych krajów koronnych austrjackich, częścią przez bezpośrednie nawiązanie stosunku handlowego między producentem a odbiorcą, częścią zaś przez nasz całkowity współudział w przeprowadzeniu całej transankcji i załatwieniu czynności z dokonaniem dostawy połączonych, starając się zawsze, aby producent przy dostawach tych nie został pokrzywdzony.

Na wiosnę sprzedaż ziemniaków na wywóz odbywała się w warunkach normalnych, natomiast w jesieni skutkiem wcześ-

niejszej sprzedaży przez niektórych producentów po cenach zbyt niskich i braku dokładnego zorjentowania się w sytuacji, wytworzyła się sytuacja oddziaływująca ujemnie na ustalenie się ceny.

Aby temu zapobiedz, staraliśmy się wpłynąć publikacjami odnośnymi, zamieszczonymi w dziennikach pozakrajowych, zaś w kraju obszernie przeprowadzoną korespondencją na utrzymanie ceny na odpowiednim poziomie.

Na dowód, że usiłowania nasze w tym kierunku nie były bezowocne niech posłuży fakt, że handlarze i agenci przybyli do kraju na kupno ziemniaków, nie mogąc już tak, jak z początkiem sezonu zakupywać ich po cenach zbyt dla siebie korzystnych, starali się rozpuszczaniem klamliwych wieści spowodować sztucznie obniżkę ceny, co znów w stosowny sposób sprostowaliśmy.

W obec wysokich cen otrąb postaraliśmy się o makuch słonecznikowy, który dostarczaliśmy po cenach daleko niższych, aniżeli firmy współzawodniczące.

Przydzieloną nam przez Ministerstwo wojny, za pośrednictwem ministerstwa rolnictwa ilość grysu wojskowego, wynoszącą około 60 wagonów, rozdzieliliśmy ściśle według uchwały Komitetu naszego Towarzystwa.

Braliśmy udział w komisjach odbytych w intendanturze XI. korpusu we Lwowie celem ustalenia cen produktów rolniczych.

Z powodu oznaczenia za niskich cen za żyto i owies wnieśliśmy obszernie umotywowane „votum separatum“ do Ministerstwa wojny, które jednak tylko w części go uwzględniło.

Również uczestniczyliśmy w konferencji zwołanej przez powszechny Związek stowarzyszeń rolniczych w Wiedniu celem sformułowania memorjału do Ministerstwa wojny o zmianę niektórych obecnie obowiązujących, a dla producentów uciążliwych warunków dostawy dla magazynów wojskowych.

Na żądanie Izb handlowo-przemysłowych we Lwowie i Brodach wydaliśmy opinję w kilku sprawach, dotyczących handlu produktami rolniczymi.

W wydanych przez nas komunikatach informowaliśmy rolników o sytuacjach targowych, dotyczących niektórych produktów rolniczych.

Najwymowniejszą ilustracją naszej działalności są cyfry objęte poniższym zestawieniem za r. 1911.

Dziennik podawczy wykazał ekskibitów 10.905.

Za naszym pośrednictwem dostarczono:

I. Nawozów:

Superfosfatu mineralnego 21.560·50 ctm, superfosfatu amoniakalnego 8.475·06 ctm, superfosfatu kostnego 5.267·50 ctm, żużli Thomasa 60.050 ctm, kainitu 20.528 ctm, saletry chilijskiej 5.218·49 ctm, gipsu nawozowego 600 ctm, wapna nawozowego 2.000 ctm, soli potasowej 7.166 ctm, siarkanu amonowego 420 ctm, wapna azotowego 212·25 ctm, mączki kostnej preparowanej 295 ctm, torfu nawozowego 100 ctm.
Razem 131.892·80 ctm=1319 wagonów za sumę K 1,148.427·02.

II. Nasion:

Koniczyny 82.884·90 kg, traw 53.091·68 kg, innych roślin pastewnych 157.288·50 kg, zboża 86.544 kg, ziemniaków 50.000 kg, lnu 8.411·50 kg, konopi 178 kg, buraków 13.760·50 kg. Razem 452.159·08 kg=45 wagonów za sumę K 377.938·48.

III. Węgla:

88.729 ctm.=887 wagonów za ogólną kwotę K 139.225·13.

IV. Maszyn i narzędzi rolniczych:

Siewników rzędowych i do nawozów 25 sztuk, pługów 43 sztuk, walców 2 szt., bron zwykłych 7 szt., bron talerzowych 2 szt., włók 8 szt., spulchniaczy 16 szt., grabiarek konnych 2 szt., kosiarek 2 szt., żniwiarek 5 szt., wiązarek 2 szt., kopaczek ziemniaków 4 szt., młynków do zboża 4 szt., plewników 9 szt., maszyna do czyszczenia koniczyny 1 szt., śrótowników 3 szt., łamacz makuchów 1 szt., trjer 1 szt., wag 11 szt., sortowników do ziemniaków 7 szt., parników 12 szt., krajacz do buraków 1 szt., aparatów do desynfekcji 7 szt., aparatów do pojenia cieląt 4 szt., sieczkarnia 1 szt., prasy do słomy 2 szt., toczydeł do ostrzenia 2 szt., płacht nieprzemakalnych 31 szt., wirówek do mleka 7 szt., maślnic 3 szt., wygniatacy do masła 2 szt., różnych przyborów mleczarskich, drobniejszych narzędzi rolniczych i części składowych 1848 sztuk. Razem 2075 sztuk za sumę K 43.681·57.

V. Różnych towarów:

Drutu gładkiego i kolczastego 3413 kg, drutu z przewodów elektrycznych 2765 kg, siatki drucianej 764 m^2, pasów rzemiennych do maszyn 100 m, smarowidła do maszyn i do wozów 5162 kg, beczek nafty i benzyny 26, beczek teru 22, oliwy 5380 kg, farby olejnej 21 kg, farby do masła 2 kg, 1 beczkę lakieru, waty do cedzenia mleka 14.100 szt, 9 beczek karbolineum, papieru pergaminowego 40 kg, owsa strychninowego 670 kg, pszenicy strychninowej 112 kg, 4 słoików pasty fosforowej, worków 1581 szt, powrósel sznurkowych 13.000 szt, szpagatu do wiązałki 1.810 kg., 200 beczek cementu portlandzkiego, papy 1470 m^2, 1153 paczek bajcu do zboża, kredy szlamowej 1690 kg, kredy surowej 300 kg, kwasu siarkowego 652 kg, alkoholu amylowego 56 kg, makucha 892 ctm, otrąb 500 ctm, wapna do budowy 200 ctm, wapna pastewnego 100 kg, nadfosforanu wapniowego 100 kg, płyty izolacyjnej 105 m^2, blachy 2200 kg., sinego kamienia 25 kg, karmy dla ryb 13.000 kg, torfu na ściółki 2000 kg za ogólną sumę K 85.541.90.

Ogółem dostarczyliśmy więc towarów za łączną sumę: K **1,794.814.10**.

Tytułem opustów zyskali odbiorcy w roku 1911 sumę: K **82.863.67**.

Obrót kasowy w roku 1911 wynosił ogółem: K **3,541.343.98**.

IX. ZAŁATWIENIE UCHWAŁ

XLVI. Rady Ogólnej z dnia 20. i 21. marca 1911.

1. Poleca się, by Komitet wziął pod rozwagę sprawę handlu drzewem w Galicji, a w szczególności wygotowany już przez Galic. Towarzystwo leśne projekt Spółki leśnej, mającej na celu organizację właścicieli lasów i zachęcał do zawiązywania takich Spółek. (Ref. prof. Stanisław Sokołowski).

Sprawa została przydzielona osobnej Komisji, która zajmuje się jej rozpatrzeniem i załatwieniem.

2. Wzywa się Komitet, ażeby jak najspieszniej poczynił najdalej idące kroki

Utworzenie giełdy zbożowej jest w toku.

w tym celu, ażeby Wysoki c. k. Rząd jak najrychlej otworzył giełdę zbożową we Lwowie. (Ref. Marjan Jaroszyński).	
3. Poleca się Komitetowi, by wziął pod rozwagę sprawę założenia instytutu, celem kształcenia tak teoretycznego jak i praktycznego w dziale ogrodnictwa i sadownictwa, w szczególności kobiet i następnej Radzie Ogólnej sprawozdanie w tym kierunku przedłożył. (Ref. dr. Stanisław Nowosielecki).	Komitet Tow. gosp. popiera gorąco utworzenie wyższej szkoły gospodarstwa kobiecego w Snopkowie koło Lwowa, która obejmie również dział ogrodniczy. Nadmieniamy, że Wydział krajowy zezwala kobietom na korzystanie ze szkoły na Wulce kapitańskiej.
4. Poleca się Komitetowi wystosowanie dziękczynnego pisma do ustępującego Członka Komitetu, ks. Władysława Sapiehy, z zawiadomieniem, że został jednogłośnie wybrany członkiem honorowym Towarzystwa gospodarskiego. (Ref. Tadeusz Fedorowicz).	Wystosowano pismo do ks. Władysława Sapiehy.
5. Przekazuje się Komitetowi, by wniosek p. Serwackiego (O. Sambor) „o założeniu fabryki nawozów sztucznych w Samborze“ rozpatrzył i zbadał, o ile założeniu fabryki spółkowej nawozów sztucznych jest możliwe u nas w obecnej dobie i jakimi funduszami taka fabryka mogłaby być założona. (Ref. dyr. prof. Mikułowski-Pomorski).	Komitet uznał, że założenie takiej fabryki jest niemożliwe z powodu trudności finansowych i kartelowych i o tem zawiadomiono wnioskodawcę.
6. Poleca się Komitetowi, by wniosek co do zmiany ustawy o licencjonowaniu buhaji, z dodatkiem p. Hrynia Koszyckiego, aby władze polityczne ustawę	Komitet postanowił nie proponować zmiany ustawy o licencjonowaniu buhaji, gdyż Ko-

o licencjonowaniu buhaji ściśle wykonywały, tudzież dodatkowy wniosek dr. Fryderyka Frieda, by Komitet zwołał Komisję któraby:

a) zrewidowała całą ustawę,

b) zastanowiła się nad utworzeniem t. zw. cielęciarni (Stierhoff), oraz,

c) nad ustanowieniem specjalnych inspektorów hodowlanych przy Radach powiatowych, wziął pod rozwagę, załatwił i zdał sprawę na następnej Radzie Ogólnej. (Ref. Władysław Truszkowski).

mitet ma w tej ustawie zastrzeżone prawo proponowania przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego Komisji, zaś Komisja może kooptować lekarza weterenarji, o ileby tenże już przez Wydział krajowy nie był desygnowany, przeto Komitet ma zastrzeżony wpływ na tok czynności Komisji licencjonującej. Komitet uznał również za niewykonalny projekt aby Komisje licencyjne miały prawo wypłacać subwencje za odlatowanie krów buhajami licencjonowanymi z funduszów umyślnie na ten cel przez Sejm uchwalonych, a to ze względu na niemożność kontrolowania rejestrów stanowień krów. Komitet jest zdania, że tylko ściśłe przestrzeganie ustawy obowiązującej o licencjonowaniu buhaji, może wpływać dodatnio na podniesienie hodowli.

W sprawie utworzenia cielęciarni przedłożono memorjał c. k.

Namiestnictwu. Zakładanie cielęciarni jest trudne do przeprowadzenia ze względu na brak funduszów.

Sprawa ustanowienia specjalnych inspektorów hodowli przy Radach powiatowych, zostanie załatwiona przez ustanowienie okręgowych inspektorów hodowli z dotacji traktatowej.

7. Poleca się Komitetowi, by wdrożył akcję zmierzającą do opracowania szczegółowego programu i planu wystaw rolniczo-hodowlanych, a celem ujednostajnienia wydał w porozumieniu i przy współudziale wszystkich sekcji przepisy normujące przeprowadzenie wszystkich prac odnoszących się do przyszłych wystaw urządzanych w kraju. (Ref. prof. dr. Stefan Pawlik.

Prof. dr. Stefan Pawlik z Dublan przedstawił na żądanie Komitetu szczegółowy projekt organizacji wystaw, który to projekt rozpatruje osobna, wybrana w tym celu Komisja.

8. Poleca się Komitetowi, by opracował memorjał do władz rządowych i krajowych i przedstawił potrzebę silniejszego poparcia żądań Towarzystwa gospodarskiego przez przyznanie na cele wystaw rolniczo-hodowlanych stałej, wyższej subwencji i przez to umożliwił wykonywanie tej programowej akcji. (Ref. prof. dr. Stefan Pawlik).

Wniesiono memorjał do c. k. Ministerstwa z prośbą o przyznanie większych funduszów na cele organizacji wystaw.

9. Poleca się Komitetowi, by nawiązał rokowania z c. k. Towarzystwem rolniczym krakowskim, ewentualnie z Głównym Zarządem Towarzystwa Kółek rol-

Skutkiem niniejszej uchwały, Komitet nawiązał rokowania z Komitetem Towarzystwa

niczych, celem zlania i zjednoczenia się wszystkich Towarzystw w jedno Towarzystwo gospodarskie, całość kraju obejmujące — w razie dodatniego wyniku:

10. By wypracował nowy statut dla zjednoczonego Towarzystwa, odpowiedni do wymogów i potrzeb zmienionych stosunków w kraju, oraz w takim razie,

11. by zwołał nadzwyczajne zebranie Rady Ogólnej. (Ref. Bolesław Śmiałowski).

rolniczego w Krakowie, który na posiedzenia 2. grudnia 1911 powziął następującą uchwałę:

„Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego uznając połączenie głównych korporacji rolniczych krajowych, w myśl inicjatywy danej przez Ogólną Radę bratniego c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, w jedną organizację, za skuteczny środek do częściowej naprawy administracji agrarnej i wogóle uzdrowienia pracy nad podniesieniem rolnictwa, oświadcza się za zjednoczeniem c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego Towarzystwa Kółek rolniczych i Towarzystwa rolniczego krakowskiego z zastrzeżeniem, że odrębne potrzeby różnych części kraju, wynikające z ich położenia terytorjalnego, własności fizjograficznych, odmienności stosunków ekonomicznych i dotychczasowego rozwoju organizacyjnego, zostaną

przy tem zjednocznemu uwzględnione.

Komitet poleca Wydziałowi wykonawczemu, aby z Towarzystwem gospodarskim i Towarzystwem Kółek rolniczych przeprowadził w tym kierunku rokowania i zdał z nich sprawę Komitetowi przed najbliższym Walnym Zgromadzeniem.

Nawiązując do zeszłorocznej uchwały Rady Ogólnej Towarzystwa Kółek rolniczych, która poruczyła Zarządowi Głównemu prowadzenie rokowań w kierunku unifikacji, przesłano odpis powyższej uchwały Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego Zarządowi Głównemu Towarzystwa Kółek rolniczych, z prośbą o wyznaczenie 4 delegatów, którzyby wspólnie z naszymi 4 delegatami i 4 delegatami Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego mogli prowadzić rokowania w tej sprawie.

Na pismo nasze otrzymaliśmy od Zarządu

Głównego Towarzystwa Kółek rolniczych następującą odpowiedź:

„Wydział wykonawczy Towarzystwa Kółek rolniczych w zasadzie nie jest przeciwny zlaniu się w jedno, trzech naszych Towarzystw rolniczych byleby przytym odrębny charakter naszego Towarzystwa był uwzględniony, a interesa tych rolników, których my zastępujemy, znalazły wszechstronne zabezpieczenie. Wobec tego jednak, że nasze Towarzystwo rozciąga się na cały kraj, Towarzystwo zaś rolnicze krakowskie i galicyjskie gospodarskie, obejmują osobne części kraju — wolelibyśmy dopiero wtedy przystąpić do wspomnianych rokowań, gdy Towarzystwa gospodarskie z rolniczym złączą się w jedną całość, wtedy bowiem będziemy mogli rokowania przeprowadzić z jednym Komitetem i z jednym Prezydjum. Wobec jednak szacownego pisma Świetnego Komitetu będzie-

my uważać kwestję zlania się wszystkich trzech Towarzystw już obecnie za aktualną. Zanim jednak przystąpimy do następnych konferencji, obowiązani jesteśmy przeprowadzić wpierw jeszcze narady przygotowawcze w łonie naszego Wydziału, a następnie Zarządu Gł., działając w myśl obowiązujących nas uchwał ostatniej Ogólnej Rady w Przemyślu".

Odpowiadając na to pismo, prosiliśmy o zakomunikowanie nam wyniku narad przygotowawczych i delegaci Komitetu Tow. Gospodarskiego, jakoteż Komitetu Towarzystwa rolniczego krakowskiego, gotowi są podjąć każdej chwili rokowania. Tymczasem przeprowadziliśmy studja nad organizacją Towarzystw rolniczych w Królestwie Polskim.

12. Poleca się Komitetowi, by poczynił odpowiednie starania u kompetentnych czynników, iżby taryfa przewozowa dla ropy opałowej zniżona została i zrównaną z taryfa dla węgla kamiennego. (Ref. Leon Podlewski).

W dzienniku rozporządzeń dla dróg żelaznych i żeglugi z 23. grudnia 1911 Nr. 146 ogłoszona została pod poz. 1.113 zniżona ta-

ryfa na ropę opałową, która to taryfa na odległość 260 km włącznie tylko o 2 h. od 100 kg, czyli o 2 K na cysternie (10.000 kg) droższa jest od obecnej taryfy węglowej. Ponieważ jednak taryfa węglowa, obowiązująca zostanie od 1. kwietnia b. r. podwyższona o 3—5 K na wagonie (10.000 kg) zatem taryfa na ropę opałową będzie jeszcze tańsza od przyszłej taryfy węglowej.

Ażeby ropę, której cena handlowa wciąż rośnie, zastąpić innym tańszym, a tej samej wartości kalorycznej środkiem opałowym, odstąpiło c. k. Ministerstwo robót publicznych 5.000 cystern „ropału“, czyli odbenzynowanej i odrafinowanef ropy, z c. k. rafinerji w Drohobyczu na cele przemysłu opału, a więc także i dla opału gorzelni rolniczych, browarów, młynów i t. p. W dostawie tego ropału pośredniczy Centralny Związek przemysłu fabrycznego we Lwowie.

Otóż i dla
pału ma we
rzeczenia c.
sterstwa k
obowiązywa
wyżej wysz
na taryfa dla
łowe
Wobec tego
czy, można
że uchwale
stało się

13. Poleca się Komitetowi, by wniósł na ręce Koła Polskiego petycję do Izby posłów Rady Państwa o wezwanie c. k. Rządu, aby bezzwłocznie przystąpił do budowy kanału spławnego od granicy śląskiej do Krakowa, na przestrzeni Zator-Samborek, na rachunek kredytu 30 milionów koron, przeznaczonego dla Galicji w programie budowy z r. 1902.

Wniesiono
dni memorj
Polskiego
zawiadomio
skodav

14. Dalej, ażeby c. k. Rząd zarządził w r. 1911 opracowanie szczegółowego projektu kanału Wisła-Dniestr, z odgałęzieniem do Lwowa, z uwzględnieniem kanalizacji Dniestru od Rozwadowa w dół, tak, żeby roboty na tym kanale w myśl ustawy z dnia 1. czerwca 1911 r. (Dz. p. Nr. 66) w drugim okresie budowy w roku 1913 zostały podjęte. (Referent Radca Dworu Andrzej Kędzior).

15. By podjąć czynną akcję w pracach przygotowawczych dla budowy kanałów galicyjskich. (Dodatkowy wniosek p. Jana Marsa).

16. Wobec tego, że główną podstawą przemysłu krajowego, który roz-

Wniesiono
dni memor

po wybudowaniu kanałów sta-
rby mineralne (surowce prze-
ukryte pod ziemią w kraju na-
tórych obfitości byłyby potrze-
dne dane, byłoby do życzenia,
go poznania tych surowców,
nitet zwrócił się do c. k. Mi-
rolnictwa lub robót publicz-
okładniejsze zbadanie Galicji
względem, podobnie, jak się to
w innych krajach austrjackich.
Aleksander Pragłowski).

Ministerstwa rolnictwa.

17. Uznając wielkie znaczenie prze-
zenia ziemniaków dla naszego
eży popierać wszelką akcję,
ą do pobudowania suszni ziem-
, zwłaszcza spółkowych.

Wniesiono pisma do c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego z prośbą o przyznanie wydatnych subwencji.

zy udzielaniu subwencji powsta-
zarniom ziemniaków, zastrzedz
ożność ścisłego kontrolowania
ansowej interesu, celem przeko-
zyskach, które one w naszych
dawać mogą, oraz zapewnić
wą opiekę techniczną. (Refe-
Tadeusz Chrząszcz).

Upoważnia się Komitet Towa-
ospodarskiego, ażeby się zwró-
władz krajowych jak i rządo-
ergicznym żądaniem, ażeby dla
suszni ziemniaków przyznana
bitna subwencja. (Refent Leon
a).

Poleca się Komitetowi poczy-
władz starań, celem stworzenia
ch I. instancji asesorów rolni-

Ponieważ kreowanie asesorów rolniczych przy sądach powiato-

czych dla spraw rolniczych". (Referent Karol Janecki).

wych, w których rozstrzyga jeden sędzia, wymagałoby zmiany procedury cywilnej, co przy teraźniejszych stosunkach parlamentarnych natrafiłoby na poważne trudności, wdrożono starania w tym kierunku, by w miejsce dotychczas przygodnie powoływanych, ustanowiono stałych, ukwalifikowanych znawców rolniczych na propozycję Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego.

21. Komitet ma poczynić starania u kompetentnych władz, by zarządzenia celem tłumienia i zapobiegania zarazie pryszczycy wykonywane były w sposób, któryby ludności wiejskiej nie narażał na straty i przykrości. (Referent Hryń Koszycki).

Odniesiono się z odpowiedniem przedstawieniem do c. k. Namiestnictwa, które wydało okólnik do Starostw, zalecający zastosowanie ulg.

22. Uchwalono na Radzie Ogólnej zainicjować wycieczkę rolniczą do Belgji i Holandji. (Referent dyr. Józef Mikułowski-Pomorski).

Projekt wycieczki ogłoszono w „Rolniku", wobec jednak znikomej ilości zgłoszeń wycieczka została odwołana.

CZĘŚĆ TRZECIA.

Sprawozdanie z działalności Oddziałów poszczególnych.*)

I. Oddział Bełzko-Sokalski
obejmujący powiat Sokal, z siedzibą w Sokalu.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Dr. Wincenty Kraiński w Perespie poczta Tartaków.

Zastępca: Mieczysław Kruszewski w Łubowie p. Waręż.

Radni: Zygmunt Drohojowski, Stanisław Juchnowicz, ks. Emil Krynicki, ks. Julian Krynicki, Wincenty Kruszewski, Konstanty Steciuk, Aleksander Swadowski, Ludwik Żegleń, Bronisław Żukiewicz.

Delegaci na Radę Ogólną: Dawid Inslicht, Wincenty Kruszewski, ks. J. Krynicki, Zygmunt Kubelka, Józef Kurzweil.

Zastępcy: S. Juchnowicz, J. Artyszczuk, A. Swadowski.

Delegaci do Komisji dla zalesień: Prof. S. Juchnowicz i Dr. W. Kraiński.

Kancelarję Oddziału prowadzi jako sekretarz prof. S. Juchnowicz.

Ilość członków: łączna 131; kobiet 3; narodowości polskiej 99; ruskiej 25; Kółek rolniczych 1; innych osób prywatnych 3.

Właścicieli większych posiadłości 14; właścicieli jednofolwarcznych 14; dzierżawców 11; zarządców dóbr 10; księży 11; profesorów i nauczycieli 5; włościan 47; mieszczan rolników 7; innych zawodów 9.

Abonentów „Rolnika“ 44.

Z wkładką powyżej 20 K 14, z wkładką 20 K 15, z wkł. 10 K 13.

---

*) Sprawozdania spóźnione umieszczono na ostatku.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 3, posiedzeń Rady Oddziału 4.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 8409 83, w rozchodach łącznie K 4204 27, reszta kasowa K 4205·55.

Zasiłek Rady powiatowej K 1000, inne zasiłki Komitetu ck. gal. Tow. gosp. we Lwowie K 1000.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 1, pół krwi 2, gminnych 1. Stacji buhajów łącznie 30, subwencyjnych 26, traktatowych 4, ubezpieczonych 29. Chlewni zarodowych 30, chlewni objętych kontrolą użytkowej dzielności 1. Stacji knurów 2. Stacji ogierów łącznie 3, subwencjonowanych 2, ogierów Towarzystwa bez sub wencji 1. Owczarń 2. Stacji tryków 2. Koziarń 1.

Przeprowadzonych lustracji 24. Lustracje przeprowadzał prof. S. Juchnowicz w miesiącu lutym: w Ostrowie (2) w Sawczynie; w marcu: w Ulwówku i Sokalu, w lipcu: w Zawoniu, Sielcu, Warężu, Łubowie, Uhrynowie, Chorobrowie; w sierpnin: w Zboiskach, Boratynie, Poturzycy, Chłopiatynie, Cebłowie i Źniatynie; w listopadzie w Skomorochach (2), Baranich Peretokach, Rozałówce Switarzowie i Ulwówku, oraz śp. A. Terlecki. zmarły prezes, w miesiącu kwietniu w Uhrynowie.

R e l a c j a c o d o w y k o n y w a n i a u s t a w y o b u h a j a c h g m i n n y c h. Ustawa o buhajach gminnych w tutejszym powiecie nie jest ściśle wykonywana wogóle, w szczególności zaś wszystkie dniesienia do nas zwracane przez właściciela stacji, że buhaje nielicencjonowane w niektórych gminach ze szkodą akcji hodowlanej przez pojedynczych właścicieli bywają puszczane do obcych krów), a odstępowane c k. Starostwu (jak n. p. z 29./7. 1911 l. 274 z Uhrynowa) pozostają bez skutku

R e l a c j a o g o s p o d a r s t w i e r y b n y m. Oprócz kilku stawów pojedynczych właścicieli, w których prowadzi się gospodarstwo tak zwane dzikie, gałęź ta gospodarstwa zresztą zupełnie w tutejszym okręgu się nie rozwija. Rybołostwo w rzece Bugu dzierżawią po największej części pojedyncze jednostki lub Spółki żydowskie.

Filja lwowskiego (jarosławskiego) Towarzystwa chowu drobiu posiada 1 królikarnię.

Rolnictwo.

Doświadczeń rolniczych przeprowadzono łącznie 8, ze zbożem 2, z ziemniakami 2, z lnem i konopiami 2, z uprawą łąk i pastwisk łącznie 2, razem na gminnych 1, na obszarach dworskich 1, badań gleby przeprowadzono 1. Gnojowni wzorowych założono 1.

Relacja o stanie chmielarstwa. W tutejszym powiecie wogóle chmielarń jest zaledwie kilka mniejszych bez większego znaczenia.

Obrót handlowy.

Sprowadzono różnych towarów, grysu i omiecicy z mag. wojskowych za K 1084·98.

Przemysł i handel rolniczy.

Stacji opasowych bydła około 72, stacji opasowych trzody chlewnej 1. Gorzelń 72. Mleczarń prywatnych 3, mleczarń spółkowych 2. Spółki handlowo rolnicze 2. Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej 2.

Udział Oddziału w Spółkach i Stowarzyszeniach, a w szczególności: w Towarzystwie Kółek rolniczych, w Spółce rolniczej w Sokalu, w Banku melioracyjnym we Lwowie i w Towarzystwie popierania nauki rolnictwa polskiego.

Relacja o stanie dróg. Dróg publicznych w tut. powiecie jest łącznie 900 klm, z tego dróg murowanych krajowych 23 klm, powiatowych 60 klm. Drogi murowane powiatowe i krajowe po największej części są dobre i należycie konserwowane, drogi zaś niemurowane przeważnie zaniedbane — osobliwie w jesieni i na wiosnę — a także w zimie często wcale nie do użycia.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Stosunki co do służby rocznej z roku na rok się pogarszają. Przeważnie służba jest tubylcza, miesięczna częściowo tybylcza, częściowo z niedalekich okolic. Sezonowi robotnicy sprowadzani bywają z zachodniej części kraju (mazurzy) lub huculi.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Klęsk w większych rozmiarach wogóle w roku bieżącym nie było. Sporadycznie w niektórych okolicach grasowały myszy lub susły. Posucha również poczyniła szkody, które jednak większych rozmiarów nie przybrały.

Działalność innych organizacji rolniczych w obszarze Oddziału.

W obszarze tutejszym Oddziału w ostatnich czasach bardzo energiczną działalność rozwinęła ruska organizacja roln. Tow. „Silskij hospodar". tworząc Spółki zbytu trzody chlewnej i Spółki handlowo-rolnicze.

Biblioteka.

Dzieł i broszur wpłynęło 7.

Uwagi ogólne.

W roku bieżącym Oddział tutejszy ciężkie poniósł straty. Stracił bowiem nieodżałowanego swego Prezesa śp. Adama Terleckiego, człowieka młodego, pełnego jeszcze sił i energji, który z całym zapałem imał się każdej pracy publicznej, umiał pociągnąć za sobą i zachęcić innych do takiej pracy i wiele bardzo tut. Oddział zawdzięcza mu dobrego. Padł właśnie jak żołnierz na posterunku w czasie najgorętszej pracy publicznej i okrył kirem żałoby nietylko Oddział, nietylko tych wszystkich, którzy go znali bliżej, razem z nim pracowali, ale każdego, kto tylko miał szczęście choć raz zetknąć się z nim w życiu, — taki urok na ludzi wywierał, tak do siebie pociągał.

W dwa miesiące po nim, zmarł i zastępca prezesa śp. Wacław Fabiański i tak Oddział został zupełnie osierocony. Dopiero wybory w październiku dały nowe prezydjum w osobach Dra W. Kraińskiego i M. Kruszewskiego.

W roku bieżącym kancelarja Oddziału załatwiła około 500 najrozmaitszych pism.

II. Oddział Bóbrecki

obejmujący powiat Bóbrka, z siedzibą w Bóbrce.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Włodzimierz Czaykowski (w Pietniczanach o. p. Sokołówka, ad Bóbrka)

Zastępca: Adam Ostrowski, (w Ostrowie, o. p. Borynicze).

Radni: Gajewski Adolf, Korzenny Leopold, Maly Alfred, hr. Szeptycki Kazimierz, Zwolski Stanisław.

Delegaci na Radę Ogólną: Maly Alfred i Zwolski Stanisław.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Br. Walisch Józef i Cybruch Dominik.

Personal urzędniczy: Izydor Karaczewski.

Ilość członków łączna 41; kobiet 1; narodowości polskiej 34; narodowości ruskiej 7; Kółek rolniczych 2. Właścicieli większych posiadłości 4; właścicieli jednofolwarcznych 6; dzierżawców 5; zarządców dóbr 2; księży 5; profesorów i nauczycieli 2; Urzędników gospodarczych 6; włościan 4; mieszczan rolników 1; innych zawodów.

Abonentów „Rolnika“ 38.

Z wkładką powyżej 20 K 4, z wkładką 20 K 7, z wkładką 10 K 21, z wkładką 5 K 9.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 1, ilość posiedzeń Rady Oddziału 2.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 1.543 72, w rozchodach łącznie K 577, reszta kasowa K 966 72.

Hodowla.

Obór zarodowysh pełnej krwi uchwalono założyć 2. Stacji buhajów łącznie było 11, subwencyjnych 11, chlewni zarodowych 10, koziarnię 1.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych. Komisja licencjonująca buhaje nie przedkłada żadnych sprawozdań z czynności komisyjnych i oprócz odbycia komisji na wiosnę licencjonowania buhaji — więcej nic nie działa. Rejestra licencjonowanych na wiosnę buhajów i odnośne protokoły — przedkłada dopiero Wydziałowi krajowemu w drugiej połowie grudnia każdego roku, wobec czego działalność jej nie odnosi żadnego skutku.

Rolnictwo.

Gnojowni wzorowych założono 2.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Drzewek i krzewów owocowych zakupiono i rozdano 60.

Przemysł i handel rolniczy.

Udział Oddziału w Spółkach i Stowarzyszeniach a w szczególności udział w Spółce zbytu jaj i drobiu we Lwowie.

Relacja o stanie dróg: Drogi są nieodpowiednio konserwowane — wobec czego stan dróg w powiecie nie najlepszy.

Wycieczki naukowe

W roku 1911 urządził Oddział wycieczkę rolniczą do gospodarstwa większego do Bryniec zagórnych — do p. Stanisława Zwolskiego.

W wycieczce tej brali udział członkowie Rady Oddziału — w liczbie 6, ponosząc koszta z własnych funduszów.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

W roku 1911 cały powiat był nawiedzony zarazą pryszczycy, skutkiem czego jarmarki od wiosny do późnej jesieni były w całym powiecie zamknięte. Nietylko handel u włościan zupełnie ustał, lecz większe gospodarstwa straciły wiele kapitału wskutek pomoru, ubytku w mleku i opasie.

Oddział odniósł się osobnym pismem do Komitetu o poczynienie kroków co do zmiany przepisów administracyjnych o zarazie pryszczycy.

Program czynności w myśl § 17 lit. c. Statutu na 1912 rok.

1. Walne Zgromadzenia w roku 1912 mają się odbyć 2, jedno w Bóbrce — drugie w Chodorowie;
2. Urządzić wystawę owoców;
3. Na posiedzeniach Walnego Zgromadzenia mają być referaty własne o pielęgnowaniu drobiu;
4. Założyć skład nawozów sztucznych i nasienia koniczyny;
5. Urządzać odczyty ze współudziałem urzędnika Komitetu — z działu sadownictwa.

Biblioteka.

Dzieł i broszur przybyło 28, korzystających z biblioteki 2.

III. Oddział Borszczowski

obejmujący powiat Borszczowski (sądowe: Borszczowski i Mielnicki), z siedzibą w Borszczowie.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Odynat Tadeusz Czarkowski-Golejewski w Wołkowcach, pow. Borszczów.

Zastępca: Marjan Bogdanowicz, Dobranówka p. Jezierrzany.

Radni: Stanisław Gromnicki, Zdzisław Dobek, Bronisław Dłuski, Kazimierz Romanowski i Aleksander Kaliński.

Delegaci na Radę Ogólną: Cyryl Czarkowski Golejewski i Marjan Bogdanowicz.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Marjan Bogdanowicz, Edmund Dzierża i Zygmunt Pszerkowski na pow. sąd. Borszczowski i Karol Henisz, Tadeusz Krzysztofowicz i Felicjan Sochanik na pow. sąd Mielnicki.

Personal urzędniczy: Aleksander Kaliciński, sekretarz.

Ilość członków łączna 50, w roku poprz. 40; kobiet 1, w roku poprz. 1; narodowości polskiej 48, w roku poprz. 39; narodowości ruskiej 1, w roku poprz. 1; Kółek rolniczych 1.

Właścicieli większych posiadłości 4, w roku poprz. 4; właścicieli jednofolwarcznych 11, w roku poprz. 9; dzierżawców 20, w roku poprz. 15; zarządców dóbr 6, w roku poprz. 5; księży 1, w roku poprz. 1; weterynarzy 1, w roku poprz. 1; włościan 3, w roku poprz. 1; innych zawodów 4, w roku poprz. 3.

Abonentów „Rolnika“ 38, w roku poprz. 38.

Z wkładką powyżej 20 K 8, w roku poprz. 8; z wkładką 20 K 2, w roku poprz. 2; z wkładką 10 K 37, w roku poprz. 30; z wkładką 5 K 2.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 3, w roku poprz. 1. Posiedzenia Rady Oddziału odbywały się każdego tygodnia w poniedziałki.

Zamknięcia rachunkowe.

W dochodach łącznie 2.356·77 K, w roku poprz. 2.215·83 K, w rozchodach łącznie 2.295 85, w roku poprz. 1.834 64 K, reszta

kasowa 60 82 K w roku poprz. 381 19 K, Fundusz zapasowy 3.829 34 K, w roku poprz. 2.947 25 K, zasiłek Rady powiatowej 0, w roku poprz. 400 K, inne zasiłki 0, w roku poprz. 500

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 1, w roku poprz. 1, obór zarodowych gminnych 2, w roku poprz. 2, stacji buhajów łącznie 14, w roku poprz. 13, subwencjonowanych 14, w roku poprz. 13, chlewni zarodowych 3, stacji knurów 1, w roku poprz. 1. stacji ogierów łącznie 1, w roku poprz. 1, subwencjonowanych 1, w roku poprz. 1, ogierów rządowych na stacjach do powszechnego użytku 1, w roku poprz. 1, ogierów rządowych danych do prywatnego z dopłatą 2, w roku poprz. 2, owczarń 2, w roku poprz. 1.

Premie za budynki stajenne otrzymał w kwocie 100 kor. p. Józef Tracz ze Skały.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych. Komisja corocznie licencjonuje buhaje. W roku ubiegłym przyjmowany był materjał zupełnie odpowiedni. Z powodu zamykania targów okazał się w wielu gminach brak materjału zupełny.

Relacja o gospodarstwie rybnym: Gospodarstwa rybnego w powiecie naszym nie prowadzi się racjonalnie. Oprócz stawów w Cyganaah, Wołkowcach, Chudykowcach, Szaparce, odbywa się połów w rzekach: Dniestrze, Serecie i Zbruczu, jednak wszędzie bez właściwego gospodarowania.

Przemysł i handel rolniczy.

Gorzelń znajduje się 25.

Relacja o stanie dróg: W powiecie naszym mamy dróg szutrowanych:

krajowych	126 5 km.
powiatow.	76·5 „
gminnych	78 5 „
razem	251·5 km.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Stosunki robotnicze i służbowe nader trudne, z powodu emigracji za granice kraju i do Ameryki, wskutek tego powstaje licytacja robotnika i po prostu wydzieranie sobie tego robotnika, doszło do tego, że do kopania ziemniaków płacono po 2 kor. 40 hal. bez różnicy płci i wieku.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Klęską gospodarczą był mróz w czasie kwitnięcia żyta i żyto nienamłotne, następnie mróz przed rozpoczęciem kopania ziemniaków tak, że po mrozie wykopane psują się i brak wielki czuć się daje i na nasienie ich nie ma.

Biblioteka

Dzieł i broszur przybyło 14, czasopismo 1.

IV. Oddział Brodzko-Zborowsko-Złoczowski
obejmujący powiaty Brody — Zborów — Złoczów, z siedzibą w Złoczowie.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Oskar Schnell, Firlejówka p. Krasne.

Zastępca: Wiktor Jasiński, Bełzec, p. Skwarzawa.

Radni: Bolesław Pilatowski, Feliks Gniewosz, Zdzisław Eder, Emil Thürhaus, Teodor Naływajko.

Delegaci na Radę Oólną: Jan Schofer, Julian Tobis, Teodor Koziek, Jan Teodorowski.

Delegaci do Komisyi licencjonującej: Okręg złoczowski: Stanisław Puntschert, okręg zborowski: Józef Bieczkowski, okręg załoziecki: Bolesław Rotter, okreg brodzki: ks. Jan Suchorowski, okręg łopatyński: ks. Mauswet Majkat.

Personal urzędniczy: Emil Breszyński.

Ilość członków: łączna 100; członków honorowych 1; kobiet 4; narodowości polskiej 63; narodowości ruskiej 27; kółko rolnicze 1; izraelitów 5.

Właścicieli większych posiadłości: 8; właścicieli jednofolwarcznych 20; dzierżawców 6; zarządców dóbr 3; księży 2.

urzędników gospodarczych 1; weterynarzy 1; włościan 30; mieszczan rolników 10.

Abonentów „Rolnika“ 39.

Z wkładką powyżej 20 K 10, z wkładką 20 K 14, z wkładką 10 K 14, z wkładką 5 2, z wkładką poniżej 5 G 62.

Posiedzenia.

Ilość walnych Zebrań 1, ilość posiedzeń Rady Oddziału 3.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 7.661·21, w rozchodach łącznie K 5.505·37, reszta kasowa K 2.155 84, zasiłek Rady powiatowej na utrzymanie 2 stacji buhajów subwencjonowanych 245. Komitet Tow. gosp. na utrzymanie sekretarza K 300.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 2, obór zarodowych pół krwi 4; stacji buhajów łącznie 27, subwencyjnych 27, ubezpieczonych 27, chlewni centralnych 1, chlewni zarodowych 21, ogierów Towarzystwa bez subwencji 2, owczarń 2.

R e l a c j a c o d o w y k o n y w a n i a u s t a w y o b u h a j a c h g m i n n y c h. Oddział tutejszy posiadał w r. 1911 27 stacji buhajów subwencyjnych, z których 2 dotowane są z Wydziału powiatowego złoczowskiego, 1 przez Oddział Towarzystwa gosp. a 1 z dotacji traktatowej.

Stacje bardzo dodatnio wpływają na stan bydła. Niestety gminy ciągle jeszcze nie znają korzyści sprawy hodowlanej, a w szczególności uchylają się od zakupywania buhajów gminnych.

Pszczelnictwo.

Założono pasiek wzorowych 14.

Przemysł i handel rolniczy.

Udział Oddziału w Spółkach i Stowarzyszeniach, a w szczególności:

1. Galicyjska spółka zbytu jaj i drobiu we Lwowie;

2. Filia Lwowskiego krajowego Towarzystwa chowu drobiu, gołębi i królików w Złoczowie.

Kursy i wykłady.

Wykład Dr. Rodakiewicza o organizacji i sprzedaży jaj odbył się podczas Walnego Zebrania.

Biblioteka

Dzieł i broszur razem 54, czasopismo 1.

VI. Oddział Busko-Kamionecki

obejmujący powiaty Kamionka str. i powiat sądowy Radziechów, z siedzibą w Busku.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Feliks Domański, Ubinie p. Zadwórze.

Zastępca: Władysław Ossoliński, Horpin p. Kamionka strum.

Radni: Marcin Dembiński, Wincenty Rozwadowski, Włodzimierz hr. Dzieduszycki, Władysław Rosłanowski, Hryńko Koszycki, Stanisław Fischer.

Delegaci na Radę Ogólną: Marcin Dembiński, Kazimierz Bartmański, Władysław Rosłanowski, i Kornel Stefanowicz.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Józef Jasiński w Busku i Gwido Sokołowski w Kamionce str.

Personal urzędniczy: Józef Szadaj, sekretarz w Żelechowie wielkim, p. w miejscu.

Ilość członków: łączna 194; w roku poprzednim 173; kobiet 3; w roku poprzednim 1; narodowości polskiej 101; ruskiej 87; niemieckiej 4; kółek rolniczych 2, w roku poprzednim 1.

Właścicieli większych posiadłości 7; właścicieli jednofolwarcznych 6; dzierżawców 5; zarządców dóbr 2; księży 9, profesorów i nauczycieli 2; urzędników gospodarczych 7; włościan 111; mieszczan rolników 33; innych zawodów 7.

Abonentów „Rolnika“ 21.

Z wkładką powyżej 20 K 1, z wkładką 14 K 12, z wkładką 10 K 13, z wkładką 5 K 13, z wkładką 5 K po 2 K 141.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 1, ilość posiedzeń Rady Oddziału 5.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 2160·61, w rozchodach łącznie K 1375·46, reszta kasowa K 785 15, fundusz zapasowy K 797·29.

Zasiłek Rady powiatowej pięć subwencji dla stacji buhajów K 850, inne zasiłki: Komitet na sekretarza K 600.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 2, pół krwi 2, gminnych 2, objętych kontrolą użytkowej dzielności 3. Stacji buhajów łącznie 22, Subwencyjnych 14. Subwencjonowanych 5. Bez subwencji 3, Ubezpieczonych 22. Chlewni centralnych 1, zarodowych 46, objętych kontrolą użytkowej dzielności 1. Stacji knurów 3. Stacji ogierów łącznie 1. Subwencyjnych 1. Owczarń 1. Stacji tryków 1.

Przeprowadzonych lustracji 2 przez sekretarza Oddziału (nie podajemy kontroli wykonanej przez organa Komitetu).

Obrót handlowy.

Sprowadzono nasion za K 736.

Przemysł i handel rolniczy.

Mleczarń spółkowych 1.

Kursy i wykłady.

Odbył się kurs sadowniczo-ogrodniczy w Kamionce str.

Rada Oddziału udzieliła na ten kurs subwencji 50 K; oprócz tego kurs ten subwencjonowany był przez Wydział powiatowy i Komitet.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Stosunki robotnicze i służbowe pogorszyły się znacznie w roku bieżącym, tak z powodu emigracji sezonowej, jakoteż długotrwałych słot w lecie i wczesnego przymrozku w jesieni.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

W jesieni 1910 myszy wyniszczyły w znacznej mierze koniczce i oziminy, w czasie żniw w roku 1911 długotrwałe deszcze zniszczyły znaczną część plonów ozimych i jarych, wczesny mróz w jesieni tegoż roku uszkodził prawie wszystkie ziemniaki. Prysz-

czyca, która przeszła prawie przez cały powiat, wyrządziła znaczną szkodę; panował również pomór w licznych gminach powiatu.

Rada Oddziału odniosła się do Komitetu o poparcie powiatu kamioneckiego przy rozdziale pasz treściwych.

Biblioteka.

Dzieł i broszur posiadamy 30. Czasopism 1.

VII. Oddział cieszanowski

obejmujący powiat Cieszanów, z siedzibą w Cieszanowie.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Hugo Br. Wattmann, Ruda rożaniecka, p. Ruda roż.

Zastępca: Zygmunt Dobrzyński, Niemstów, p. Cieszanów.

Radni: Metella Seweryn ksiądz, Skibiński Hipolit, Żołądek Wojciech, Żuk Onufry, Artymowicz Ilko, Deneka Iwan, Tohan Jan, Muller Edward, Kwitniowski Bronisław.

Delegat Tow. Kółek roln. do Rady Oddziału: Prašil Józef, c. k. weterynarz na powiat Cieszanów.

Delegaci na Radę Ogólną: Gnoiński Jan, Dobrzyński Zygmunt, Zarzycki Tadeusz, Żuk Onufry, Tohan Jan.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Krokowski Dyonizy, Zarzycki Tadeusz.

Zastępcy: Koralewski Władysław, Jaworski Marceli.

Delegaci do Komisji dla zalesień: Hugo Baron Wattmann, zastępca Juliusz Boykow.

Personal urzędniczy: Sekretarz Kwitniowski Bronisław.

Ilość członków: łączna 114; kobiet 3; narodowości polskiej 80; ruskiej 32; Kółek rolniczych 2;

Właścicieli większych posiadłości 7; właściciele jednofolwarcznych 6; dzierżawców 10: zarządców dóbr 3; księży 6; profesorów i nauczycieli 3; urzędników gospodarczych 5; weterynarzy 1; włościan 58; mieszczan rolników 15; innych zawodów 1.

Z wkładką powyżej 20 K 9, z wkładką 10 K 24, z wkładką 5 K 62, z wkładką poniżej 5 K 19.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 1, ilość posiedzeń Rady Oddziału 2.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 118·27, w rozchodach łącznie 102·66, reszta kasowa 15·61, fundusz zapasowy 15·56, zasiłek Rady powiatowej 50, inne zasiłki 300.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 1, pół krwi 1, gminnych 1, objętych kontrolą użytkowej dzielności 2. Stacji huhajów łącznie 19. Subwencyjnych 19. Chlewni zarodowych 48. Stacji knurów 3. Stacji tryków 2. Przeprowadzonych lustracji 2, a mianowicie: w Lipsku przez sekretarza 6. sierpnia 1911 roku w sprawie przedwczesnej sprzedaży chlewni, w Chlewiskach przez c. k. weterynarza powiatowego wskutek zgłoszonej choroby owczarni.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych. Zamożniejszym gminom wstawia Wydział powiatowy od 3 lat do budżetów po 400 K na zakupno buhajów gminnych i ściąga je w drodze kondyktu z dodatków gminnych przez c. k. Starostwo.

W roku 1911 zakupił Wydział powiatowy 2 buhaje rasy nizinnej dla gmin Nowe sioło i Stare sioło.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Obsadzono drzewami owocowymi drogi Dachnów, Załuże 2 km.

Obrót handlowy.

Sprowadzono nasion koniczu, lnu za K 145. Sprzedano produktów gospodarstwa rolnego za K 101.

Przemysł i handel rolniczy.

Mleczarń prywatnych 3. Serkarń prywatnych 1. Spółki handlowo rolnicze 1. Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej 2.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Wskutek silnej emigracji ludności na roboty sezonowe po za granice kraju, o robotnika w powiecie nader trudno.

VIII. Oddział doliński

obejmujący powiat Dolina, z siedzibą w Dolinie.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Dr. Stanisław Kotłowski w Dolinie.

Zastępca: Ks. Włodzimierz Sojka w Ceniawie, p. Rożniatów.

Radni: Michał Witowski, ks. Kornel Humiecki, Stefan Kardasz, ks. Józef Terlecki, Wacław Deindel.

Delegat Tow. Kółek roln. do Rady Oddziału: Ks. Wiktor Potrzebski.

Delegat do Zarządu pow. Kółek roln.: Dr. Stanisław Kotłowski.

Delegaci na XLVI. Radę Ogólną: Ks. Sojka Włodzimierz, Kossakiewicz Władysław, Witowski Michał, Soroczyński Ignacy, Deindel Wacław, Mazurkiewicz Bazyli, Regner Józef, Dyrów Dmytro, Kropowycza Michał.

Delegaci do Komisji licencjonującej: na pow. sąd. Bolechów: Wilhelm Pfeifer, na pow. sąd. Dolina: Wacław Deindel, na pow. sąd. Rożniatów: Br Emil Wallisch.

Personal urzędniczy: Noe Gutentag sekretarz i lustrator hodowlany.

Ilość członków; łączna 173; w roku poprz. 178; kobiet 2; narodowości polskiej 59; w roku poprz, 62; ruskiej 108; w roku poprz. 110; kółek rolniczych 1; w roku poprz. 1; innych osób prawnych 5; w roku poprz. 5.

Właściciели większych posiadłości 3, w roku poprz. 4, jednofolwarcznych 1, w roku poprz. 1, dzierżawców 1, w roku poprz. 1, w roku poprz. 1, księży 13, w roku poprz. 16, profesorów i nauczycieli 3, w roku poprz. 2, urzędników gospodarczych 1, w roku poprz. 1, weterynarzy 2, w roku poprz. 2, włościan 88, w roku poprz. 32, mieszczan rolników 32, w roku poprz 31, innych zawodów 23. w roku poprz. 26.

Abonentów „Rolnika“ 13, w roku poprz. 13.

Z wkładką 20 K 3, w roku poprz. 3, z wkładką 10 K 67, w roku poprz. 73, z wkładką 5 K 77, w roku poprz. 75, z wkładką poniżej 5 K 26, w roku poprz. 27.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 1, w roku poprz. 2, ilość posiedzeń Rady Oddziału 2, w roku poprz. 3.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 16.516·62, w roku poprz. 18473·79, w rozchodach łącznie 10.870·18, w roku poprz. 14340·17, reszta kasowa 5646·44, w roku poprz. 4133·72, zasiłek Rady powiatowej 800·00, w roku poprz. 800·00, inne zasiłki 600·00, w roku poprz. 600·00

Hodowla.

Obór zarodowych gminnych 4, w roku poprz. 3. Stacji buhajów łącznie 28, w roku poprz. 26. Subwencyjnych 27, w roku poprz. 25. Subwencjonowanych 1, w roku poprz. 1, Chlewni zarodowych 8, w roku poprz. 11. zbiorowych 1, w roku poprz. 1. Stacji knurów 2. Stacji tryków 2, w roku poprz. 3. Przeprowadzonych lustracji 2, w roku poprz. 2, przez lustratora hodowlanego raz w porze wiosennej, drugi raz w porze jesiennej we wszystkich gminach, w których są stacje Towarzystwa i rozpłodniki gminne.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach. Ustawa wykonywana jest w powiecie stosunkowo dosyć energicznie, jakkolwiek ludność w niektórych gminach powiatów górskich sprzeciwia się licencjonowaniu buhaji o silnej budowie, twierdząc, że dla ich małych krów są za ciężkie.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Drzewek i krzewów owocowych zakupiono i rozdano 100, w roku poprz. 150. Nasion warzywnych porcji 700, w roku poprz. 800. Założono wzorowych sadów przy szkole w Dolinie (Odynica) 1, pasiek wzorowych 4, w roku poprz. 4.

Obrót handlowy.

Sprowadzono nawozów za K 718·41, w roku poprz. 1648·02, nasion 184·77, w roku poprz. 340·77.

Przemysł i handel rolniczy.

Gorzelń 2, w roku poprz. 2. Mleczarń prywatnych —, w roku poprz. 1. Mleczarń spółkowych 6, w roku poprz. 4. Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej 1. Wdrożono akcję połączenia telefonicznego pomiędzy Stryjem, a Stanisławowem, a projekt ten jest o tyle aktualny, że c. k. Dyrekcja pocztowa przeprowadziła na miejscu w Bolechowie, Dolinie i Krechowicach odpowiednie dochodzenia, przyczem strony konkurencyjne złożyły ustawą przepisane deklaracje na pokrycie kosztów budowy projektowanej linji w wysokości 25% ogólnego wydatku.

Relacja o stanie dróg: Drogi powiatowe i gminne I. klasy są w bardzo dobrym stanie, natomiast drogi gminne II klasy stają się coraz gorsze tymbardziej, że gminy po zniesieniu prestacji obowiązkowej najmniejszych uszkodzeń na drogach nie naprawiają, tylko donoszą o nich Wydziałowi powiatowemu, a ponadto podniosły ceny robocizny i szutru tak wysoko, że powiat nie jest w stanie budżetować wyższych kredytów na drogi.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Daje się odczuć dotkliwy brak robotnika nawet u gospodarzy wiejskich w czasie najpilniejszych robót polowych, gdyż młodzież obojga płci wyjeżdża za zarobkiem sezonowym przeważnie do Prus, a częścią do Francji, pozostała zaś reszta znachodzi lepszy zarobek w przemyśle drzewnym rozwiniętym nadzwyczaj w powiecie.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

W całym powiecie sporadycznie panowała pryszczyca. Wskutek dłuższej słoty we wielu gminach zboże w kopach złożone zrosło. Przy końcu jesieni pojawiły się w znacznej ilości myszy polne i poczyniły dotkliwe szkody w oziminie.

Sprawy podejmowane łącznie z innymi Oddziałami.

Przyłączono się do petycji innych Oddziałów w sprawie niedopuszczenia do kraju bydła i mięsa zagranicznego.

Działalność innych organizacji rolniczych w obszarze Oddziału.

Kółko rolnicze w Dolinie działa intenzywnie w dziale handlowym, a w szczególności w zbycie trzody chlewnej.

Biblioteka.

Dzieł i broszur 25, w roku poprz. 20. Czasopism 2, w roku poprz. 2. Korzystających z biblioteki 10, w roku poprz. 8.

IX. Oddział Drohobycki

obejmujący powiaty Drohobycz, z siedzibą w Drohobyczu.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Juliusz Frey dzierżawca dóbr Opary p. Medenice.

Zastępca: Jan Kiszko wł. realności Kołpiec p. Stebnik.

Radni: Franciszek Brüch, Rudolf Frey, Filip Höhn, Mikołaj Lutyk, Iwan Prystaj, Michał Woron, Jać Ołeksowski, Mieczysław Truszkowski.

Delegaci na Radę Ogólną: Jan Ladenberger zarządca Domen i lasów Dobrohostków p. Stebnik, Jan Kiszko Kołpiec p. Stebnik, zastęp. Fr. Bruch Gaje niżne p. Gaje wyżne, Jać Ołeksowski Jasiewicz p. Drohobycz.

Delegaci do Komisji licencjonującej ogiery: Juliusz Frey, Jan hr. Tarnowski. Kom. licenc. buhaje: okr. sąd. Drohobycz: Rajmund Jarosz, zastępca Franciszek Brüch, członk. Jan Kiszko i Michał Grzegorzewicz; okr. sąd. Medenice: przew. Juliusz Frey, zast. Rudolf Frey, człon. Feliks Ostapiński i Filip Höhn; okręg. sąd. Podbóż: przewodn. Antoni Anderka, zast. ks. Antoni Mikołajewicz, czł. Aleksander Kryśko i ks. Antoni Kozaniewicz.

Ilość członków: łączna 103, w roku poprz. 120; kobiet 2, w roku poprz 2; narodowości polskiej 37, w roku poprz. 47; ruskiej 26, w roku poprz. 55; innych osób prawnych 2.

Właścicieli większych posiadłości 4, jednofolwarcznych 4, dzierżawców 6, zarządców dóbr i lasów 6, księży 4, profesorów i nauczycieli weterynarzy 1, włościan 41, innych zawodów 2.

Abonentów „Rolnika“ 18.

Z wkładką 10 K 17, z wkładką 5 K 29, z wkładką poniżej 5 K 41, bez wkładek 16.

Posiedzenia:

Ilość walnych zebrań 1, w roku poprz. 2, ilość posiedzeń Rady Oddziału 3, w roku poprz. 4.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 723 52, w roku poprz. 679·72, w rozchodach łącznie K 603, w roku poprz. 582·20, reszta kasowa K 120 52, w roku poprz. 97·52, zasiłek Rady powiatowej K 480, w roku poprz. 360.

Hodowla.

Obór zarodowych pół krwi 2, gminnych 2. Stacji buhajów łącznie 30. Subwencyjnych 16. Subwencjonowanych 13. Bez subwencji 1. Chlewni zarodowych 10, w roku poprz. 10. Stacji knurów 1, w roku poprz. 1. Stacji ogierów łącznie 1, w roku poprz. 1. Subwencyjnych 1, w roku poprz. 1. Ogierów rządowych na stacjach do powszechnego użytku 9. Ogierów rządowych do prywatnego chowu z dopłatą 1. Przeprowadzonych lustracji 2, przez p. inspektora Józefa Myszkowskiego w Kołpcu i w Josefsberg — przewodniczący oddziału zwiedzał raz w roku wszystkie stacje, prócz tego podwa razy w Josefsberg, Lityni i Dobrowlanach.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych. Wysłano przed licencjonowaniem wiosennym do c. k. Starostwa i Rady powiatowej pismo, domagając się ścisłego przestrzegania jej przez podległe tym władzom organy. Prosząc dalej o udzielenie premji dla zachęcenia utrzymujących — co wszystko względnie dobry skutek odniosło.

Ogrodniciwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Drzewek i krzewów owocowych zakupiono i rozdano 50. Nasion warzywnych porcji 40. Założono wzorowych sadów na obszarach dworskich 2. Założono pasiek wzorowych 2.

Obrót handlowy.

Sprowadzono nawozów za K 1200, nasion 1687.

Przemysł i handel rolniczy.

Stacji opasowych bydła 3. Mleczarń spółkowych 3.

Wystawy rolnicze.

Urządzono podczas licencjonowania buhajów 10. maja premjowanie bydła rozpłodowego w Medenicach, z początkiem czerwca w Drohobyczu, a w połowie czerwca w Podbużu, na który to cel udzieliła Rada powiatowa kwotę 600 K.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Stosunki robotnicze i służbowe są w powiecie drohobyckim z powodu konkurencji wielkich fabryk i rafinerji naftowych, wreszcie kopalń ropnych, jak najgorsze — tak dalece, że gospodarstwa rolne tylko z wielkim trudem i nakładem wegietować mogą.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Wylew wód Bystrzycy i Tyśmienicy; akcja w tej mierze podjęta przez Radę powiat. i c. k. Rząd tylko w okręgu sądowym Rodbuskim. Klęska myszy, nieurodzaju częściowego i długotrwałej słoty została pomimo próśb wniesionych do c. k. Rządu dotąd nieuwzględniona.

Biblioteka.

Dzieł i broszur 40, w roku poprz. 28. Korzystających z biblioteki 50, w roku poprz. 40.

Uwagi ogólne.

Ponieważ powiat drohobycki dziś jest przeważnie górniczo-przemysłowym, dlatego mało zapału sfer miarodajnych dla rolnictwa, podniesienia i rozwoju tegoż Wielkiej własności bardzo mało, a średniej prawie niema, włościanie, prócz kolonistów, nie mają zamiłowania wielkiego do borykania się na gruncie — ponieważ dostawa do fabryk, budów i furmanka w ogóle więcej im imponuje, niż podniesienie gospodarstwa swego. Wszystko to razem wzięte nie przyczynia się do normalnego rozwinięcia się Oddziału, który dotąd deficytu wyrównać nie może. Członków włościan tylko takich do płacenia wkładek zachęcić można którzy spodziewają się jakich korzyści, inni zupełnie nie płacą i tworzą od szeregu lat ten deficyt figurując, jako członkowie na spisie członków, za których — jak długo się dało, części wkładkowe Komitetu opłacać musieliśmy.

X. Oddział Dynowski

obejmujący powiaty Brzozów i część Przemyskiego, z siedzibą w Dynowie.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Zdzisław Skrzyński, właściciel dóbr Bachórz.

Zastępca: Andrzej Trzyna, proboszcz w Harcie.

Radni: Juliusz Nowakowski, Walenty Błoński, Antoni Nowak, Wojciech Domin, Franciszek Trzciński i Józef Wrona.

Delegat Tow. Kółek roln. do Rady Oddziału Walenty Błoński.

Delegat do Zarządu pow. Kółek roln. Walenty Błoński.

Delegaci na Radę Ogólną: Walenty Błoński.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Juliusz Nowakowski i Józef Janusz.

Personal urzędniczy: sekretarz Walenty Błoński z Harty.

Ilość członków: łączna 46; narodowości polskiej 45; ruskiej 1; Kółek rolniczych 3; właścicieli większych posiadłości 4; dzierżawców 1; księży 2; włościan 30: mieszczan rolników 5.

Abonentów „Rolnika“ 5.

Z wkładką powyżej 20 K 1, z wkładką 20 K 1, z wkładką 10 K 1, z wkładką 5 K 4, z wkładką poniżej 5 K 39.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 3, posiedzeń Rady Oddziału 4.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 994,07, w rozchodach łącznie K. 979,91, reszta kasowa K 14,16.

Hodowla.

Obór zarodowych pół krwi Simentalskiej gminnych 1, Subwencjonowanych 2, Chlewni zarodowych 8. Stacji knurów 4.

Ogierów Towarzystwa bez subwencji 1. Stacji tryków 1. Koziarń 1.

Przeprowadzona lustracja przez urzędnika Władysława Pniowskiego stacji buhaja u Walentego Króla w Harcie w miesiącu październiku 1911.

Rolnictwo.

Gnojowni wzorowych założono 1.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Drzewek i krzewów owocowych zakupiono i rozdano 200 sztuk. Przeszczepiono starych drzew owocowych 340 sztuk.

Obrót handlowy.

Sprowadzono nawozów za K 5000, węgla za K 750.

Kursy i wykłady.

W miesiącu kwietniu 1911 odbył się w Dynowie kurs pomologiczny.

Ogólne koszta wynoszą 360 K, które pokryte zostały częściowo przez Komitet c. k. gal. Tow. gosp. Kierownikiem był pan Wierzbicki. Ilość uczestników 30.

Prelegient objaśniał słuchaczy o zasadzaniu i pielęgnowaniu drzewek owocowych, tudzież pouczał praktycznie o przeszczepianiu drzew owocowych, jakoteż i szczepieniu dziczek.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Z powodu, że w tutejszym powiecie już od szeregu lat w znacznej zawsze ilości emigrują robotnicy polowi do Prus i Ameryki bez odpowiednich dokumentów, a wychodźtwo to obejmuje poważną ilość robotników małoletnich, którzy często bez wiedzy rodziców lub opiekunów się wydalają, przeto Oddział zwrócił się do c. k. Starostwa z prośbą o wydanie zarządzeń, aby co do małoletnich wychodźców odnośne przepisy ustawowe o władzy ojcowskiej i opiekuńczej w całej pełni były stosowane.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Z powodu klęsk elementarnych tj. posuchy, powodzi i nadmiernej ilości myszy polnych zwrócono się prośbą do Rządu, domagając się od tegoż pewnych ulg i pomocy.

Uwagi ogólne.

Najważniejszą czynnością Oddziału w roku 1911 były sprawy około podniesienia gospodarstwa rolnego i podniesienia hodowli bydła, jak również podniesienia sadownictwa.

Również trzodę chlewną lepszej rasy u tutejszych włościan rok rocznie rozpowszechniamy, a rezultat zabiegów w hodowli trzody chlewnej daje się widzieć na tutejszych targach i jarmarkach.

Kontrolę nad stacjami buhajów i chlewniami utrzymujemy dokładną. W każdej bowiem stacji na miejscu w gminach, parę razy do roku bywa sekretarz lustrator, czyniąc swoje uwagi i spostrzeżenia.

W ogóle chlewnie zarodowe i stacje knurów odgrywają u nas tę samą rolę przy podniesieniu chowu nierogacizny, co stacje buhajów przy podniesieniu hodowli bydła.

W przeświadczeniu, że pouczenie naszych włościan w praktycznym, postępowym gospodarstwie może wiele się przyczynić do postępu w naszych gospodarstwach włościańskich, udała się Rada Oddziału do Komitetu z prośbą o wysłanie do naszego Oddziału prelegienta praktycznego, który w porozumieniu z Radą Oddziałową w przystępny i praktyczny sposób dawałby w wykładach odpowiednie wskazówki i rady naszym włościanom.

XI. Oddział Gródecko-Janowski

obejmujący powiaty sądowe: Gródek i Janów, z siedzibą w Gródku Jagiellońskim.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Edward Kopecki, Rokitno ost. poczt. Brzuchowice do dnia 5/10 1911, a na Walnym zgromadzeniu odbytym w dniu 5/10 1911 wybrany Jan Głowacki, Leśniowice ost. poczta Białogóra.

Zastępca: Adolf Baron Brunicki, Lubień wielki.

Radni: Ks. Jan. Adam, Franciszek Bobowski, Jan Bogdanowicz, Józef Chmielowski, Stanisław Chruściel, Iwan Iwaszczyszyn, Edward Kopecki, August Kossowski, Henryk Kinzi, Dr. O. Lille, Stanisław Niezabitowski, Ks. Michał Piotrowski, Władysław Piotrowski, Łucjan Turnau i Benedykt Wygoda

Delegat Tow. Kółek roln. do Rady Oddziału: Zdzisław Szybalski radca sądowy i naczelnik c. k. sądu powiat. w Gródku.

Delegat do Zarządu pow. Kółek roln.: Benedykt Wygoda, powiatowy inspektor rolnictwa.

Delegaci na Radę Ogólną: Stanisław Chruściel, Henryk Kinzi, Stanisław Jaroszyński, Władysław Piotrowski, Łucjan Turnau i Benedykt Wygoda.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Henryk Kinzi i Gracjan Radomski, zastępcy Piotr Bachmann i Georg Scheer.

Delegaci do Komisji dla zalesień: Władysław Piotrowski i Benedykt Wygoda.

Personal urzędniczy: Jan Bogdanowicz sekretarz, Franciszek Bobowski skarbnik.

Ilość członków: łączna 182; kobiet 6; narodowości polskiej 118; ruskiej 58; Kółek rolniczych 6; właścicieli większych posiadłości 8; jednofolwarcznych 10; dzierżawców 8; zarządców dóbr 1; księży 7; profesorów i nauczycieli 3; urzędników gospodarczych 2; weterynarzy 1; włościan 113; mieszczan rolników 19; innych zawodów 4.

Abonentów „Rolnika" 33.

Z wkładką powyżej 20 K 5, z wkładką 20 K 8, z wkładką 10 K 23, z wkładką 5 K 146.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 2, posiedzeń Rady Oddziału 3.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 11.133, w rozchodach łącznie K 8.077, reszta kasowa K 3 057, zasiłek Rady powiatowej K 3.800, inne zasiłki Komitetu na maszyny do przeróbki lnu K 300, na płacę inspektora rolnictwa K 1000, na płacę sekretarza Oddziału K 700.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 1, pół krwi 1, gminnych 1, objętych kontrolą użytkowej dzielności 1. Stacji buhajów łącznie 15. Chlewni zarodowych 23, zbiorowych 3. Stacji knurów 16. Subwencjonowanych 1. Ogierów rządowych na stacjach do powszechnego użytku 7, do prywatnego chowu z dopłałą 2. Koziarń 1.

Przez inspektora rolnictwa p Benedykta Wygodę i pomocnika jego p. Stanisława Wójcika są lustrowane wszystkie stacje, obory i chlewnie, co 2 lub 3 tygodnie, o ile choroby lub wypadki nie wymagają częstszej bytności.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych: Ustawa nie jest wykonywana, z powodu ogromnego braku materjału rozpłodowego.

Relacja o gospodarstwie rybnym: W dwu majątkach większych, to jest w Lubieniu wielkim i Lelechówce prowadzi się sztuczna hodowla dobrze. W innych stawach chociaż ich tak wiele, trwa jeszcze gospodarka dzika, lub na pół dzika.

Rolnictwo.

Doświadczeń z uprawą łącznie 72. Ze zbożem 48. Z ziemniakami 5. Z roślinami pastewnymi 19. Z uprawą łąk i pastwisk łącznie u włościan 2. Badań gleby przeprowadzono mechanicznych 12.

Relacja o stanie chmielarstwa: Chmiel uprawia tylko Dr. Kolischer w Bratkowicach i Wołczuchach i tylko dla własnego browaru, w sposób bardzo prymitywny, pomimo pięknych urodzajów.

W r. b. wykształcono jednego chłopa w szkole brodzkiej.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Drzewek i krzewów owocowych zakupiono i rozdano 300. Założono wzorowych sadów włościańskich 21, na obszarach dworskich 1, pasiek wzorowych 1.

Obrót handlowy.

Sprowadzono nawozów za K 1.700, nasion K 490, węgla K 2.400.

Przemysł i handel rolniczy.

Stacji opasowych bydła założono 2.

Nowe połączenia telefoniczne: Zaprowadzono telefon międzymiastowy w Gródku.

Relacja o stanie dróg: szutrowanych gościńców 174 klm w tem rządowych 36 klm, krajowych 37 klm, powiatowych 14 klm, gminnych I. klasy 74 klm, gminnych II. klasy 13 klm.

Kursy i wykłady.

Zorganizowano 7-dniowe kursy rolnicze w Rokitnie, w Czerlanach, w Rodatyczach, w Wołczuchach, w Barze, kurs trzydniowy sadowniczy w Rokitnie, kosztem subwencji Komitetu 500 K i Wydziału krajowego 1000 K.

Kierownikiem był Benedykt Wygoda insp. roln. i Władysław Lichański insp. sadownictwa.

Ilość uczestników zebrała się od 32 do 77 na każdym wykładzie.

Po zatym odbywały się wykłady każdej niedzieli i święta z tematem dostosowanym do danej wsi i okolicy, razem wykładów poza kursami 26.

Wreszcie na Walnych zebraniach miał wykład insp. Br. Janowski „O uprawie łąk i pastwisk“ i Benedykt Wygoda „O organizacji przeróbki lnu“.

Stosunki rabotnicze i służbowe.

Z powodu masowych wędrówek do Prus, robotnik jest bardzo drogi i niema go w czasie robót. Folwarki pracują robotnikiem sezonowym, o ile go nie miały, poniosły olbrzymie straty w zbożach i sianie (deszcze podczas żniw i sianokosów), tudzież w ziemniakach (mróz w październiku). Szkody dochodzą na niektórych folwarkach do 10 tysięcy q ziemniaków przepadłych.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Pryszczyca prawie cały rok, wiele bydła i świń padło; myszy na wiosnę — koniczyna prawie zupełnie przepadła, ulewy

w czasie żniw i sianokosów, mróz w październiku na niewykopane okopowe.

Myszy truto; z powodu jednak ciemnoty chłopa nie można było tej akcji zrobić powszechną.

Zaś przeciwko akcji rządowej w tłumieniu pryszczycy rujnującej całe wsi, podnoszono protesty bezskutecznie.

Wnioski do Komitetu z inicjatywą

1. Zmiana ustawy o pryszczycy w tym duchu, by zarażać odrazu wszystko bydło, a za padłe sztuki płacić;

2. Ustanowić agientów do zakupna po targach bydła i świń chłopskich;

3. Urządzić na własny rachunek jatki z mięsem z tego bydła we Lwowie;

4. Urządzić w tutejszym okręgu masarnię dla przeróbki mięsa wieprzowego, po uprzedniem wykształceniu kilku ludzi w Czechach;

5. Dopomódz tutejszymu okręgowi do założenia fabryki przeróbki lnu, po wystaraniu się o subwencję rządową.

Program czynności w myśl § 17 lit. c. Statutu.

Praca dalsza w dotychczasowym kierunku oświaty rolniczej. Oddział dokłada wszelkich starań, by sporadyczne kursy po wsiach zamienić na stałą naukę w szkole zimowej rolniczej w Gródku Jagiel. Dzięki prywatnej ofiarności naszego wiceprezesa Adolfa Br. Brunickiego, tudzież ofiarności Rady powiat. mamy nadzieję, że w roku przyszłym Sejm uchwali budowę tej szkoły. Próby polowe i łąkowe, dające dobre rezultaty, staramy się rozszerzyć na zboża jare i ziemniaki. Rozwiązać piekącą sprawę fabryki przeróbki lnu jest naszym usilnym staraniem. Przez pozyskanie pomocy Komitetu z funduszów rumuńskiej subwencji staramy się podnieść jakość bydła w kierunku mleczności i organizacji dostawy mleka. Niestety brak buhajów jest tak ogromny, że akcja, mimo wysiłków, idzie bardzo wolno naprzód. Zakładając chlewnie zbiorowe mieliśmy na myśli wyprodukować dużą ilość świń jednogatunkowych, a potym przystąpić do założenia spółkowej masarni, do czego usilnie dążymy.

Działalność innych organizacyj rolniczych w obszarze Oddziału.

Miejscowe Koło T. S. L. urządza odczyty z dziedziny gospodarstwa z pomocą prelegientów sprowadzanych ze Lwowa.

Biblioteka.

Dzieł i broszur przybyło 39. Czasopism 1.

Uwagi ogólne.

Wobec klęsk, które nawiedziły kraj cały, a nasz okręg w szczególnie ostrej formie, widocznym jest pewien zastój i upadek tak w hodowli, jak i produkcji płodów rolnych.

Pryszczyca zabrała kilkadziesiąt sztuk bydła i kilkaset sztuk świń, mróz przedwczesny sto kilkadziesiąt tysięcy q ziemniaków.

XII. Oddział Łańcucko-Jarosławski

obejmujący powiaty Jarosław, Przeworsk i Łańcut, z siedzibą w Jarosławiu.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Witold książę Czartoryski.

Zastępca: Jerzy Turnau.

Radni: Leonard Dąbrowski, Józef Dąbrowski, E. Wolski, Włodz. Szulczewski, E. Homolacs, Stefan Myczkowski, M. Lisowiecki, W. Łoziński, J. Zabierzański, J. Podczaski, M. Hajnusz, A. Dworski, M. Popkiewicz i St. Zalasiński.

Delegat do Zarządu pow. Kółek roln : Dr. Marjan Lisowiecki.

Delegaci na Radę Ogólną: Dąbrowski Józef i Leonard, Dworski Aleks., Myczkowski Stef., Gwóźdź Józef, Popkiewicz M., Szulczewski Włodz., Łoziński Wit., Wolski E., Homolacs, Wł. hr. Dzieduszycki, Jan hr. Mycielski, Misiąg; zastępcy: Goń i Brodowicz.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Włodzimierz hr. Szembek; zast.: St. Zalasiński.

Personal urzędniczy: Stanisław Załasiński, sekretarz i inspektor hodowlany.

Ilość członków: łączna 257; kobiet 10; kółek rolniczych 38; innych osób prawnych (Cukrownia w Przeworsku) 1; właścicieli większych posiadłości 41; jednofolwarcznych 36; dzierżawców 14; zarządców dóbr 14; księży 10; nauczycieli 3; weterynarzy 3; włościan 48; mieszczan rolników 7; innych zawodów 3.

Z wkładką powyżej 20 K 20, z wkładką 20 K 23, z wkładką 10 K 57, z wkładką 5 K 117.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 3, posiedzeń Rady Oddziału 13.

Na walnych zebraniach wygłosili referaty: Jerzy Turnau, — „O szczepieniu tuberkuliny“, Chmielowski z Dublan, — „O tępieniu myszy“, Dr. Wład. Kubik. — „O sadownictwie“.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 14.034, w rozchodach łącznie K 10.827, reszta kasowa K 2.207, zasiłek Rady powiat. K 720.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 5, pół krwi 6, gminnych 5, objętych kontrolą użytkowej dzielności 5. Stacji buhajów łącznie 43. Chlewni centralnych 1, zarodowych 41, stacji knurów 24. Ogierów łącznie 3, subwencjonowanych 3. Przeprowadzonych lustracji 21, przez sekretarza insp. hodowl. Stanisława Zalasińskiego. Zlustrowano stac. buch Krzeczowice, Żuklin, Albigowa, Handzlówka, Rakszawa, Głuchów, Korniaktów, Świątoniowa, Tryncza, Grodzisko górne i dolne, Wierzawice, Gorliczyna, Przeworsk, Wierzbna, Jarosław, Harystany, Dąbrowica, tudzież obory zarod. gminne: Szówsko, Mikulice, Ostrów, Gać Albigowa.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych: W kilku wsiach używano buhaji nie licencjonowanych. Na interwencję inspektora winni zostali ukarani przez c. k. Starostwo.

Rolnictwo.

Przyprowadzo częściową meliorację pastwiska gminnego w Nielepkowicach za subwencją Oddziału i przy pomocy p. inspektora Janowskiego.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Założono wzorowych sadów włościańskich 3.

Obrót handlowy.

Sprowadzono nawozów za K 222.214, nasion za K 86.829, węgla za K 30.917, maszyn i narzędzi rolniczych za K 12.588, różnych towarów za K 21.895. Sprzedano produktów gospodarstwa rolnego za K 70252. Podjęto dostaw wojskowych za K 119.962.

Przemysł i handel rolniczy.

Spółka handlowo-rolnicza istniała 1, oraz 1 spółka zbytu bydła i trzody chlewnej.

Pozatym wszystkie sprawy handlowe nasze, objęła Spółka handlowa „Ziarno“ w Jarosławiu. W Spółce wspomnianej ma Oddział nasz 1000 koron udziału.

Nowe połączenia telefoniczne: Kańczuga.

Relacja o stanie dróg: Drogi gminne złe bardzo, nikt ich nie naprawia. Gościńce dosyć dobrze utrzymane.

Kursy i wykłady.

Kurs sadownictwa odbył się w Zarzeczu i trwał 2 dni; koszta tegoż wynosiły około 86 koron. Oddział nasz dał na ten cel subwencji 100 koron, a Komitet 50 kor. i premje w narzędziach rolniczych. Kierownikiem był Dr. Władysław Kubik. Ilość uczestników 38.

Premiowanie służby gospodarczej.

W jesieni 1911 roku premjowano w Zarzeczu, Jarosławiu, Krzeczowicach, Ostrowie, Urzejowicach, Pantalowicach, Pruchniku, Majdanie i Wiązownicy. Ogólny koszt 1900 koron i srebrne medale. Komitet dał subwencji 598 kor. 12 h, resztę Oddział pokrył z własnych funduszów.

Premjowano sług 19. Oddział dał dla każdego premjowanego po 50 koron i medal srebrny, chlebodawca dał także dla każdego premjowanego 50 kor.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Duża emigracja do Prus, Francji, Czech i Ameryki. Gospodarstwa większe zmuszone są utrzymywać sezonowych robotników. O służbę bardzo trudno. Wobec przestarzałej ustawy dla służby, chlebodawcy są bez wszelkiej opieki prawnej wobec służby.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Tutejszy okręg nawiedziła klęska myszy. Oddział zaprosił z odczytem p. Z. Chmielowskiego z Dublan, który się odbył na Walnym zgromadz. członków w Łańcucie, dnia 7 września 1911. Wskazano sposoby tępienia myszy i źródła do nabycia trucizny. Spółka handlowa „Ziarno“ pośredniczyła obficie w sprowadzaniu trutki na myszy.

Działalność innych organizacji rolniczych w obszarze Oddziału.

Kółka rolnicze są dosyć ruchliwe i rozwijają się pomyślnie. Walne zgromadzenie tutejszego Oddziału uchwaliło dążyć do zjednoczenia Towarz. gospodarskiego z Kółkami rolniczymi.

W obszarze Oddziału istnieją dwa „Kółka ziemian“, które mają na celu postęp gospodarstw średnich i większych. Kółka te założyły fermę doświadczalną w Łopuszce wielkiej. Istnieje również „Kółko ziemianek“, które ma głównie charakter filantropijny.

Pomyślnie i pożytecznie pracuje także „Towarzystwo chowu drobiu“ w Jarosławiu.

Biblioteka

Dzieł i broszur przybyło 13.

Uwagi ogólne.

Spis członków wykazuje ubytek tychże. Pochodzi to stąd, że wielu gospodarzy zapisywało się do Towarzystwa gosp., by ciągnąć materjalne zyski, n. p. tani grys, buhaja. Po zreformowaniu wkładek odpadło wielu, w miejsce ich wpisało się wielu innych i są rzeczywistymi członkami, tak, że Oddział nasz wzrasta w członków, którzy pojmują swoje prawa i obowiązki.

XIII. Oddział Jaworowski

obejmujący powiat Jaworów, z siedzibą w Jaworowie.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Jan hr. Szeptycki.

Zastępca: Franciszek hr. Czosnowski.

Radni: Leon hr. Szeptycki, Aleksander Zawidowski Weismann, Kazimierz Zbyszewski, Stefan Younga, Maksym Demkowicz, Henryk Karczewski i Adam Chlebowicz.

Delegaci na Radę Ogólną: Henryk Karczewski, Leon hr. Szeptycki, Stefan Younga i Klemens Majewski.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Komisja licencyjna okręgów Jaworów i Krakowiec.

Delegaci do Komisji dla zalesień: Leon hr. Szeptycki i Franciszek hr. Czosnowski.

Personal urzędniczy: Leon Czermak, sekretarz Rady powiatowej, jako sekretarz i skarbnik Twa., zaś Wincenty Liciński, oficjał Rady powiatowej, jako protokolant.

Ilość członków: łączna 105, w roku poprz. 95; kobiet 1; narodowości polskiej 55, — ruskiej 48, — niemieckiej 42; Kółek rolniczych 1.

Właścicieli większych posiadłości 19; jednofolwarcznych 3; dzierżawców 2; zarządców dóbr 3; księży 7; profesorów i nauczycieli 3; urzędników 1; lekarzy 1; weterynarzy 1; włościan 63; innych zawodów .1.

Abonentów „Rolnika“ 23.

Z wkładką powyżej 20 K 8, — 20 K 9, — 15 K 6, — 10 K 2, — 5 K 47 — poniżej 5 K 33.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie 1181·99 K, w rozchodach łącznie 663·94 K, (w roku poprz. 94 K). Reszta kasowa 518·05 K.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 3, — gminnych (przyznana) 1, — stacji buhajów łącznie 30 (subwencyjnych 20, subwencjonowanych 4, bez subwencji 2, traktatowych 4), ubezpieczonych 27. Chlewni zarodowych 37, — stacji knurów 5. Stacji ogierów łącznie 2 (subwencyjnych 1). Owczarń 2, koziarń (przynana) 1.

Z kosztów komisyjnych zakupiła Komisja licencyjna okręgu Krakowieckiego w roku 1911. dwa buhaje dla gmin Boża wola i Rehberg, udzieliła subwencji 80 K, i na dalsze zakupno posiada gotówkę w kwocie 212 K. 22 groszy.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych: Niektóre gminy posiadają własne buhaje, Innym gminom, które nie ustanowiły pewnej kwoty na kupno buhaji, Wydział powiatowy wstawia z urzędu do budżetów gminnych.

Relacja o gospodarstwie rybnym. Oddział jest członkiem Twa. rybackiego w Krakowie. Gminy Czerczyk, Jażów stary i Schumlau mają gminne stawki rybne.

Filia lwowskiego (jarosławskiego) Tow. chowu drobiu posiada kurnik wzorowy 1.

Przemysł i handel rolniczy.

Stacji opasowych bydła 12. Gorzelń 10. Mleczarń prywatnych 4. Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej 1.

Relacja o stanie dróg: Komunikacja dróg jest w dobrym stanie.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Wydział powiatowy ma powiatowe Biuro pośrednictwa pracy.

Biblioteka.

Dzieł i broszur 80; korzystających z biblioteki 42.

XIV. Oddział Kałuski

obejmujący powiat Kałusz, z siedzibą w Kałuszu.

Przewodniczący: Konstanty Czarkowski.

Zastępca przewod.: Feliks Scazighino.

Radni: Ks. Leopold Mikrut, Roman Smoleński, Wojciech Komornicki i Władysław Rozwadowski; sekr. Erazm Skrzyński.

Delegaci na XLVII. Radę Ogólną: Władysław Rozwadowski, jako przewodniczący Oddziału wybrany r. 1912, ks. Leopold Mikrut, Roman Smoleński, Wojciech Komornicki, Jan Małek i ks. Nestor Koszyński.

Członków 97.

Na polu hodowlanym, zwłaszcza w dziedzinie chowu nierogacizny daje się widzieć znaczny postęp. Celem korzystnego zbytu świń, oraz uwolnienia się od zależności handlarzy świń, postarała się Rada Oddziału o zastępstwo organizacji Kółek rolniczych dla trzody chlewnej i wysyłała tuczniki wprost do Wiednia, lub też, sprzedając razem większą ilość trzody, uzyskiwała na miejscu lepszą cenę, niżby się uzyskało po jarmarkach za pojedyncze sztuki. Składnice nawozów sztucznych budowane w roku zeszłym a w r. 1911 ukończone, dostarczały członkom Oddziału nawozy sztuczne. Sprowadzono 5 wagonów żużli Thomasa i 3 wagony superfosfatów. Prowadzenie składnicy dotąd dość trudne, ulegnie znacznemu uproszczeniu, dzięki wejściu w porozumienie z Zarządem nowo powstałego w Kałuszu sklepu Towarzystwa Kółek rolniczych.

XV. Oddział Liski

obejmujący powiat Lisko, z siedzibą w Lisku.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: A. Juściński.

Zastępcy: I. ks. Jan Bierzecki, II. Gustaw Mauthner.

Radni: J. Biodrowicz, J. Cycak, J. Czerkawski, J. Dauksza, St. Dobrzański, K. T. Dzierzyński, A hr. Krasicki, ks. G. Makar, R. Pragłowski, Dr. J. Schram, A. Śliżyński, ks. M. Sapecki, S. Suszycki, A. Szulakiewicz, Dr. J. Tomasik.

Delegaci na XLVII. Radę Ogólną: A Juściński, G. Mauthner, Aug. hr. Krasicki, St. Nanowski, St. Dziedziecki, J. Czerkawski.

Personal urzędniczy: Artur Ślaski, sekretarz i Stanisław Dobrzański, skarbnik

Ilość członków: łączna 225, w roku poprz. 203; o biet 10; narodowości polskiej 131, ruskiej 94.

Właścicieli większych posiadłości 11; jednofolwarycznych dzierżawców 6; zarządców dóbr 1; księży 15; profesorów i uczycieli 3; urzędników gospodarczych 7; weterynarzy 1; wł cian 117; mieszczan rolników 28; innych zawodów 17.

Abonentów „Rolnika“ 10.
Z wkładką 10 K 48, — 5 K 36, — poniżej 5 K 141.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 6, posiedzeń Rady Oddziału 9.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie 40.728·97 K, w rozchodach łącznie 38.345·28 K, reszta kasowa 2.383·69 K, fundusz zapasowy 1.000·00 K. Oddział uzyskał od Tow. zaliczkowego w Lisku zasiłek w kwocie 500 00 K.

Hodowla.

Obór zarodowych pół krwi, objętych kontrolą dzielności użytkowej 1, stacji buhajów łącznie 29 (subwencyjnych 19, subwencjonowanych 2, bez subwencji 8). Chlewni zarodowych 19, stacji knurów 2. Stacji ogierów łącznie 2 (subwencyjnych 1). Przeprowadzonych lustracji na wszystkich stacjach 20 przez Ant. Juścińskiego, Antoniego Szulakiewicza i c. k. weterynarza.

Relacja o gospodarstwie rybnym: Olszanica koło Ustrzyk ma 10 morgów pod wodą; hoduje karpia, produkując od 6—10 cetnarów metrycznych.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Drzewek i krzewów owocowych zakupiono i rozdano 690, Założono wzorowych sadów włościańskich 15, — na obszarach dworskich 10, pasiek wzorowych 6. Obsadzono drzewami drogi 3 km.

Obrót handlowy.

Sprowadzono nawozów za K 11.129·14, nasion za K 8.407·45 za K 2033·70 różnych towarów.

Przemysł i handel rolniczy.

Gorzelń 1.

Nowe połączenia telefoniczne.

Na prośbę Oddziału Liskiego dyrekcja poczt i telegafów ma przeprowadzić w tym roku telefon tylko od Sanoka do Liska, a nie jak podaliśmy prośbę, by połączyć Sanok, Lisko, Chyrów z Przemyślem.

Relacja o stanie dróg: Gościńców mało. Drogi gminne z powodu terenu górskiego i małych funduszów, w bardzo złym stanie.

Kursy i wykłady.

21 lutego 1911 Ziętarski „O hodowli koni“, 18 marca Lichański „O kulturze drzew owocowych“, 11 kwietnia Lindenbaum „O pryszczycy“ i Pragłowski „O uprawie łubinu“, 20 września Lindenbaum „Groza pryszczycy i jej następstwa“, 7 listopada Lichański „Wzorowe zakładanie sadów“, 15 listopada St. Nanowski „Uprawa roli“ i Lindenbaum „O szelestnicy“.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Podczas zasiewów wiosennych długa posucha. Podczas zbiorów słota, pioruny i grady, a do tego wszystkiego w całym naszym powiecie szalona pryszczyca, a więc rok 1911 wyjątkowo był bardzo zły. Oddział nasz chcąc choć w części temu zaradzić, odniósł się do c. k. Starostwa w Lisku o wyjednanie soli bydlęcej i grysu po zniżonych cenach. Co do grysu, to odniósł się także Oddział do Komitetu z gorącą prośbą, by Komitet raczył nas ratować. Co do pryszczycy i zwalczania tejże — zwołał Oddział specjalną ankietę, zapraszając na nią weterynarza powiatowego dla omówienia wszechstronnego w tej ważnej sprawie. Wynikiem obrad był memorjał, wystosowany do c. k. galic. Tow. gospodarskiego we Lwowie. Także na skutek wyniku rzeczonej ankiety odniesiono się do Komitetu o wyjednanie u c. k. Namiestnictwa, ażeby podczas epidemji u bydła, zdrowe sztuki wolno było transportować i wyładować na stacjach kolejowych, za zezwoleniem odnośnych Starostw, a nie — jak dotąd było, za zezwoleniem c. k. Namiestnictwa.

Biblioteka.

Dzieł i broszur „Biblioteczka rolnicza“ 9.

Uwagi ogólne.

Na posiedzeniach walnych, radach Oddziału, oraz na posiedzeniu ankiety została kilkakrotnie przedyskutowana sprawa zakładania obór polskiego bydła czerwonego i czerwono-łacias[illegible]. Przedewszystkim chodzi nam o te dawne, piękne sztuki [illegible] czerwono-łaciastego, którego kolebką była cała ziemia San[illegible] a które jeszcze po dziś dzień, tu i ówdzie, dają się w[illegible] w pięknych okazach. Wynikiem tej dyskusji była ogólna uch[illegible] by w tej sprawie odnieść się do Komitetu.

Ażeby zabezpieczyć i stworzyć fundusze potrzebne do rozszerzenia Oddziału handlowego, wybrano komisję składającą się z pp.: prezesa Gustawa Mauthnera, Aleksandra Sliżyńskiego, Dr. Józefa Tomasika, Augusta hr. Krasickiego i Stanisława Dobrzańskiego. Komisja ta ma na celu rozszerzenie działu handlowego, który stał się wielce pożytecznym i nieodzownym dla naszego powiatu. W tym celu Oddział Liski już złożył 1000 koron w Towarzystwie Zaliczkowym w Lisku, jako fundusz rezerwowy.

W końcu nadmienia się, że i w roku ubiegłym wysłano na kurs kucia koni przy akademji weterynarji Jędrzeja Szmyda z Liska, który ukończył kurs z dobrym postępem. Tak więc w Lisku mamy dwóch egzaminowanych podkowaczy, Zakrzewskiego i Szmyda.

XVI. Oddział Lwowski

obejmujący powiat Lwów, z siedzibą we Lwowie.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Walerjan Krzeczunowicz.

Zastępca: Dr. Jan Paygert.

Radni: S. Balicki, M. Janeczko, M. Miksiewicz, I. Papara, E. Riedl, J. K. Stojowski, W. Traczewski, ks. G Trzebicki, A. Tyszkowski.

Delegat do Zarządu pow. Kółek roln.: Mieczysław Miksiewicz.

Delegaci na Radę Ogólną: S. Balicki, ks. A. Bilinkiewicz, Dr. B. Dulęba, S. Gostyński, M. Janeczko, P. Kiernoha, J. Kintzi, T. Kreczkowski, S. Mars, M. Miksiewicz, I. Papara, J. K. Stojowski, A Tyszkowski.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Balicki Szczepan, Baltarowicz Jan, Małaczyński Franciszek.

Skład komisji licencjonujących buhaje.

a) W okręgu lwowskim:

Przewodniczący: Tyszkowski Andrzej w Żydatyczach.

Zastępca Przew.: Papara Adam w Podliskach małych.

Członkowie: Małaczyński Franciszek w Zimnowódce, Papara Ignacy w Podliskach małych.

Zast. członków: Kosturkiewicz Adolf w Grzybowicach, Zygmuntowicz Marjan w Skniłówku.

b) W okręgu Jaryczowsko-Winnickim:

Przewodniczący: Traczewski Witołd we Lwowie.

Zastępca Przew.: Ciągło Michał w Biłce szlacheckiej.

Członkowie: Baltarowicz Jan w Jaryczowie starym, Kiernoha Dymitr w Podbereżcach.

Zast. członków: Kintzi Henryk w Dawidowie, Smolnicki Jan w Zubrzy.

c) W okręgu Szczerzeckim:

Przewodniczący: Supiński Paweł w Krasowie.

Zastępca prz.: Kühner Leopold w Chruśnie nowym.

Członkowie: Balicki Szczepan w Siemianówce, Huber Jakób w Falkensteinie.

Zast. członków.: Kreczkowski Teodor w Piaskach, Korolak Jan w Czerkasach.

d) Członkowie komisji licencjonującej ogiery: Kühner Leopold w Chruśnie nowym, Stojowski Jan Kanty w Laszkach murowanych, Traczewski Witold we Lwowie.

Personal urzędniczy: Mieczysław Miksiewicz — sekretarz, Władysław Lisowski — inspektor rolniczy, Franciszek Małaczyński lustrator hodowlany.

Ilość członków: łączna 300; członków honorowych 1; kobiet 4; narodowości polskiej 197, — ruskiej 62, — niemców 34, żydów 7; Kółek rolniczych 17; innych osób prawnych 3 (Miasto Lwów, Wydz. pow. Lwów i Towarz. akc. dla przem. chem. w Zniesieniu).

Właścicieli większych posiadłości 12; jednofolwarycznych 3 dzierżawców 23; zarządców dóbr 14; księży 15; profesoró i nauczycieli 16; urzędników gospodarczych 14; weterynarzy włościan 117; mieszczan rolników 4; innych zawodów 30.

Abonentów „Rolnika" 108.

Z wkładką powyżej 20 K 19,— 20 K 7,— 10 K 131, — 5 K 118.

Posiedzenia.

W roku 1911 odbyło się dwa Walne zebrania Oddziału, a to, 21 lutego we Lwowie, 8 czerwca w Prusach; ostatnie Walne zebranie było połączone z wystawą i premjowaniem bydła. Posiedzenia Rady Oddziału odbyły się dnia 8 i 21 lutego, 22 marca, 26 maja i 5 grudnia.

Oprócz powyższych posiedzeń odbyto dnia 9. września posiedzenie sekcji sadowniczo-ogrodniczej ze współudziałem inspektora sadownictwa Komitetu Towarzystwa gospodarskiego i kilku kierowników szkół ludowych w powiecie lwowskim

Na posiedzeniach zajmowano się najżywotniejszymi kwestjami z dziedziny gospodarstwa rolnego i załatwieniem spraw bieżących, zawsze przy znacznym udziale i zainteresowaniu uczestników.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie 10372·84 K, w rozchodach łącznie **7342 11** K, reszta kasowa 3030·73 K, fundusz zapasowy 400·00 K, Zasiłek Rady powiatowej 2413·00 K, zasiłek Komitetu Tow. gospodarskiego 1440 00 K.

Hodowla.

Obór zarodowych półkrwi (w Podliskach małych i Siemianówce) 2, — gminnych (w Kukizowie i Siemianówce) 2, — stacji buhajów łącznie 31, (subwencyjnych z funduszów traktatowych 8, subwencjonowanych 23). Chlewni zarodowych po 3 sztuki 41, — zbiorowych po 7 sztuk 2, — objętych kontrolą użytkowej dzielności po 2 sztuki 23, — stacji knurów po 1 sztuce 25. Stacji ogierów łącznie i subwencjonowanych 3. Przeprowadzonych lustracji w całym Oddziałe 2.

F. Małaczyński lustrator hodowlany Oddziału dwa razy do roku objeżdża wszystkie stacje i zdaje sprawozdanie Oddziałowi i Komitetowi Towarzystwa.

Wobec wzmagającej się z każdym rokiem rentowności gospodarstwa nabiałowego w powiecie lwowskim, przychodzi chów bydła do coraz większego znaczenia. W każdej wsi, gdzie na obszarze dworskim jest obora zarodowa, widzi się postęp i w bydle włościańskim i nie tylko, że ta obora wychowuje dobre sztuki opasowe mleczne, lecz dostarcza także dobrych rozpłodników na całą okolicę.

Oddział lwowski miał w roku 1911 jedną oborę zarodową włościańską założoną w roku 1909 w Kukizowie, umieszczoną u członków Kółka rolniczego, która rozwija się dosyć dobrze. Opiekunem obory jest p. Antoni Kornecki, kierownik szkoły ludowej w Kukizowie.

Drugą oborę włościańską założono w jesieni roku 1911 w Siemianówce. Opiekunem obory jest ks. Jan Biliński, rz. kat. proboszcz w Siemianówce. Na koszta założenia tej obory złożył Oddział kwotę 1000 koron i Wydział powiatowy lwowski 1000 koron, — resztę pokrył Komitet Towarzystwa gospodarskiego.

Staraniem Oddziału jest obecnie założenie w roku 1912 trzeciej obory zarodowej włościańskiej i w myśl uchwały Rady Oddziału z dnia 5 grudnia L. 415, udano się do Komitetu Towarzystwa i Wydziału powiatowego o subwencję na ten cel.

Chów bydła rogatego ze względu na bardzo korzystne warunki sprzedaży mleka i wogóle nabiału, jakoteż bydła rzeźnego we Lwowie, ma dla ludności rolniczej powiatu lwowskiego szczególnie doniosłe znaczenie. Niestety, ludność ta nie dba tyle o podniesienie chowu bydła, jakby należało.

Ażeby zachęcić włościan do racjonalnego utrzymania i pielęgnowania bydła, urządził Oddział w roku 1911 dnia 8 czerwca wystawę przeglądową bydła w Prusach, połączoną z premjowaniem. Na wystawę spędzono około 200 sztuk bydła z 14 okolicznych miejscowości. Rozdzielono premje po 40, 30, 20 i 10 koron, — wydano 750 koron.

Projektowana w jesieni druga wystawa bydła w Wołkowie nie przyszła do skutku, ponieważ w tamtejszej okolicy panowała pryszczyca.

Jednym z bardzo ważnych warunków podniesienia wartości bydła, jest staranny dobór rozpłodników. Do tego celu zmierza też krajowa ustawa hodowlana, która przymusowo wprowadza ocenę buhajów przez komisję znawców, mających orzekać, czy który buhaj może być dopuszczony do pokrywania krów cudzych lub nie. Takich komisji, licencjonujących buhaje, je w powiecie lwowskim trzy — dla trzech okręgów hodowlanyc.

Z uznaniem podnieść należy, że wskutek wpływu Rad Oddziału, trzy komisje licencjonujące buhaje w powiecie roz winęły energiczną akcję w kierunku polepszenia stosunków ho dowlanych, przez zwalczanie od lat dawnych zakorzenionego

lekceważenia przez ludność wiejską naszego powiatu, przepisów ustawy hodowlanej.

Ażeby umożliwić rolnikom jak najłatwiejsze przyprowadzenie buhaji przed komisje licencjonujące, podzielono powiat na 17 miejscowości, a licencjonowanie odbywa się w czasie najdogodniejszym dla włościan.

Kontrolę nad oborami zarodowymi, stacjami ogierów, buhajów i chlewniami utrzymywał do końca roku 1911 lustrator hodowlany Oddziału pan Franciszek Małaczyński, który dwa razy do roku objeżdżał wszystkie stacje i zdawał sprawozdanie Oddziałowi — w odpisie Komitetowi Towarzystwa, czyniąc zarazem swoje uwagi i spostrzeżenia.

Stała a ścisła opieka i nadzór nad rozwojem tak cennego materjału hodowlanego, jaką się wykonuje w tutejszym Oddziale przez regularne perjodyczne lustrowanie, wykazały bardzo dobre rezultaty, gdyż tak często dawniej zdarzające się marnowanie materjału przez nieroztropnych hodowców, bądź to przez złe utrzymanie, bądź też przez nieświadome przedwczesne użycie sztuk rozpłodowych do chowu, lub co najgorsze, niszczenie przez sprzedaż lub bicie powierzonych sobie sztuk rozpłodowych nawet zaraz w pierwszym roku przez niesumiennych członków hodowców, prawie że zupełnie ustały. Niewłaściwości bowiem takie powodowały marnowanie i przedwczesne niszczenie materjału hodowlanego, a fundusz hodowlany narażały na znaczne straty.

Powyższą kontrolę nad inwentarzem Oddziału będzie wykonywał w roku 1912 p. Władysław Lisowski, inspektor rolniczy Rady powiatowej.

Postęp Oddziału na polu hodowlanym wzmaga się z każdym rokiem, a objawia się w licznie wyrażanych życzeniach, lub przedłożonych zgłoszeniach i podaniach o udzielanie pomocy i subwencji, o nadanie stacji rozpłodników, zakładanie chlewni, owczarń i obór zarodowych. Okoliczność ta była dla Rady Oddziału niepomiernym bodźcem w kierunku usiłowań rozwoju hodowli bydła i wyszukaniu potrzebnej pomocy materjalnej. W sprawach podniesienia akcji hodowlanej Oddział odnosił się do Komitetu Towarzystwa gospodarskiego, oraz Wydziału Rady powiatowej lwowskiej i w tym kierunku doznawał w miarę możności zawsze przychylnego poparcia.

Na pokrycie kosztów podróży lustratora hodowlanego otrzymał Oddział od Towarzystwa gospodarskiego subwencję w kwocie 187 koron 50 groszy.

Inwentarz hodowlany Oddziału powiększył się o osiem nowych stacji buhaji z funduszów traktatowych, o dwie obor rodowe (jedną włościańską, jedną dworską), o jedną stację ogiera subwencjowanego i o 30 chlewni zarodowych rasy Yorkshiere. Stan inwentarza żywego w Oddziale z końcem roku 1911 przedstawia się następująco: 4 obory zarodowe pół krwi Oldenburg, z tego dwie dworskie i dwie włościańskie, 3 stacje ogierów subwencjonowanych, 23 stacji buhajów subwencjonowanych, 8 stacji buhajów z funduszów traktatowych, 91 chlewni zarodowych rasy Yorkshiere (w tych 2 po siedem sztuk. 41 po trzy sztuki, 23 po dwie sztuki i 25 po jednej sztuce — knurek lub loszka).

Spłacono Towarzystwu gospodarskiemu 29 chlewni zarodowych założonych w roku 1908, 1909 i 1910, a odpisano cztery chlewnie.

W jesieni otrzymał Oddział pięć klaczy wojskowych wybrakowanych, zdolnych do rozpłodu, po cenie 100 koron za sztukę. Klacze te sprowadzono z Delatyna i rozdzielono członkom Ackermanowi, Balickiemu, Kreczkowskiemu, Kuźniarzowi i Małaczyńskiemu, po cenie własnych kosztów.

W myśl pisma Komitetu Towarz. gospodarskiego z dnia 3 czerwca 1910 L. 2820, zarządzono ubezpieczenie w Krakowskiem Towarzystwie wszystkich buhaji subwencjowanych i traktatowych po 406 koron za sztukę.

Na cele podniesienia chowu bydła udzielił Oddziałowi Wydział powiatowy zasiłek w kwocie 2100 koron, zaś Komitet c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego 940 koron.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych: W roku 1911 z powodu pryszczycy nie odbyło się licencjonowanie buhaji w powiecie lwowskim.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Akcja rozpoczęta w roku 1910 w kierunku podniesienia sadownictwa i ogrodnictwa w powiecie lwowskim przez zakładanie wzorowych sadów, przeciągnęła się na rok 1912. W roku tym założono ogrody wzorowe przy szkołach ludowych w Brzuchowicach, Pikułowicach i Zarudcach; projektowane jest w naj-

bliższej przyszłości założenie ogrodu takiego w Hołosku małym. Koszta urządzenia tych ogrodów ponosi w 1/3 Rada powiatowa lwowska, w 1/3 Komitet c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, w 1/3 zaś Rada Szkolna krajowa.

Działalność oświatowa na tym polu uskuteczniona była przez wykłady i pogadanki, prowadzone przez inspektora sadowniczego Komitetu Towarzystwa gospodarskiego Władysława Lichańskiego i profesora Akademji rolniczej w Dublanach dr. Władysława Kubika. — Jako skutek tej działalności projektowane jest założenie z wiosną roku 1912 kilka sadów wzorowych włościańskich. — Pozatym Rada Oddziału lwowskiego, zdając sobie sprawę, jak ważne jest podniesienie sadownictwa i ogrodnictwa dla powiatu położonego tak jak powiat lwowski, zwróciła się do Komitetu c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego z prośbą, by w marcu 1912 urządził kurs sadowniczo-ogrodniczy dla nauczycieli powiatu lwowskiego, tak, by ci mogli później roznosić wiedzę tam uzyskaną po poszczególnych gminach powiatu.

Jak w latach poprzednich, tak samo i w roku ubiegłym Witold Traczewski, członek Rady naszego Oddziału i profesor wędrowny rolnictwa na powiat lwowski, sprowadzał dla mieszkańców powiatu, a w szczególności dla włościan szczepy drzew owocowych, a mianowicie: jabłoni, grusz, śliw i czerech kleparowskich, nasiona warzyw i buraków dla celów próbnych, wystarał się od Stacji doświadczalnej botaniczno-rol. o kilka odmian ziemniaków. Ktokolwiek z członków Oddziału lub rolników pow. lwowskiego zechce otrzymać na próbę, albo też kupić nasion, lub szczepów, zgłasza się u niego co piątku, jako dniu targowym we Lwowie, przy ulicy Chmielowskiego l. 5.

Pan Traczewski udziela także w dniu powyższym wszelkich nauk, rad i wskazówek dotyczących każdej gałęzi gospodarstwa wiejskiego.

Szczepy dorodne jabłoni sprzedaje po 80 groszy, grusze 90, śliwy 90, czerechy kleparowskie 1 K 20 gr. i wyżej, len wy- i za 4 litry 1 K.

Przemysł i handel rolniczy.

Pośredniczono członkom przy zakupnie grysu z magazynów wojskowych XI. Korpusu we Lwowie, a przeznaczony grys dla Oddziału rozdzielono w następujący sposób:

a) dla dzierżawców większych dóbr ziemskich po 10 ctn. m.;
b) dla każdej stacji buhaji subwencjonowanych po 8 ctn.m.;
c) dla wszystkich innych włościan rolników po 5 i 3 ctn. m.

Wydano opinię dla c. k. władzy politycznej, co do zamierzonych korczunków lasów w Kozielnikach.

Za pośrednictwem Oddziału handlowego c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego sprowadzono dla członków nasiona zbóż, roślin pastewnych i okopowych, nawozy sztuczne, węgiel i narzędzia rolnicze, tudzież drzewka owocowe po zniżonej cenie.

Rolnicy powiatu lwowskiego korzystali również z akcji wszczętej przez Komitet c. k galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, mającej na celu sprowadzenie bydła z Czech. Bydło to sprowadzali włościanie z Siemianówki i Werbiża, pozatym cały szereg obszarów dworskich, z dużym jak dotąd zadowoleniem do tego stopnia, że włościanie z Siemianówki n. p., po otrzymaniu pierwszego wagonu zaraz następny zamówili.

Oddział jest członkiem wspierającym Towarzystwa Kółek rolniczych.

Wystawy rolnicze.

W dniu 8 czerwca 1911 odbyła się w Prusach wystawa i premjowanie bydła, spędzonego z 14-tu okolicznych gmin.

Na premję w Prusach rozdzielono 750 koron — inne wydatki przeszło 400 koron, pokrył prezes Oddziału z własnych funduszów.

Przyprowadzono na wystawę w Prusach 200 sztuk bydła.

Rozdzielono 30 premii po 40, 30, 20 i 10 koron.

Wycieczki naukowe.

W miesiącu lipcu 1911 urządono pod kierownictwem Feliksa Żyszkiewicza, kierownika szkoły ludowej z Prus wycieczkę dzieci szkolnych w wieku 12—14 lat do Krakowa w celu zwiedzania miasta i pamiątek.

Ilość uczestników 30 dziewcząt i 30 chłopców.

Koszta wycieczki pokryli: Rada powiatowa i prezes Oddziału lwowskiego z własnych funduszów.

Kursy i wykłady.

Pięciodniowy kurs praktyczny dla włościan powiatu lwowskiego w Dublanach od 6 do 10 lutego 1911.

Koszt kursu wynosił 1000 koron; 500 koron złożył Komitet Towarzystwa gospodarskiego, 500 koron złożył Wydział Rady powiatowej Lwowskiej. Kierował kursem J. Profic, kierownik niższej szkoły rolniczej w Dublanach.

Ilość uczestników: 50 uczni.

Wykłady na kursie były następujące: 1. Uprawa łąk i pastwisk, A. Karpiński; 2. Wychów cielęcia i prosięcia, J. Profic; 3. Żywienie krów, świń i używanie krów do zaprzęgu, J. Profic; 4. Dojenie, obchodzenie się z mlekiem i spółkach mlecznych, H. Smoliński; 5. Gnój i gnojownia, J Profic; 6. Pomoc przy porodach, A. Greis; 7. O rozpoznaniu bydlęcych chorób zakaźnych, A. Greiss.

Prócz tego odbyły się odczyty, a mianowicie:

Na Walnym zebraniu w dniu 21 lutego we Lwowie wygłosił August Kruger, lekarz weterynarji Komitetu Towarzystwa gospodarskiego, bardzo zajmujący wykład o pryszczycy. Prelegient omówił najpierw przebieg tej zarazy w Europie w dawnych czasach i skutek środków policyjno-weterynaryjnych na jej ograniczenie. Szczególny nacisk położył prelegient na szerzenie się jej w ostatnich czasach u nas w kraju zaznaczywszy, że do nas dostała się ona wskutek sprowadzenia zwierząt racicowych z ominięciem przepisów weterynaryjno-policyjnych, przez niesumienne jednostki dla chwilowego zysku z miejscowości dotkniętych tą zarazą w Królestwie polsk, Węgrzech i Bukowinie, będących niewygasającymi ogniskami wszelkiego rodzaju chorób zaraźliwych bydlęcych. Wykazał również, iż do jej szerzenia przyczyniło się tępienie zarazy przez ludność nie rozumiejącą doniosłości przepisów policyjno-weterynaryjnych. W wielu wypadkach uciekano się po ratunek do władz dopiero wtedy, kiedy zaraza przybrała groźne, nie dające się zataić rozmiary. Ratunek zwykle był spóźniony tymbardziej, że w kraju naszym ogólny brak lekarzy weterynaryjnych, bowiem Galicja jest w tym względzie najbardziej upośledzoną ze wszystkich krajów koronnych.

Referent wykazał dalej w cyfrach olbrzymie szkody, iakie ta zaraza spowodowała w różnych państwach w ludziach i zwierzętach, motywując tem konieczną potrzebę jej zwalczania. Wreszcie przedstawił sposoby jej szerzenia się, objawy chorobowe, sposoby wystrzegania się jej i leczenia, oraz odnośne postanowienia ustawodawcze.

Na Walnym zebraniu w Prusach dnia 8 czerwca wygłosił Tadeusz Zakrzewski, instruktor mleczarstwa Towarzystwa gospodarskiego wykład z praktycznymi demonstracjami o racjonalnem dojeniu krów, o wadach mleka, o obchodzeniu się z mlekiem po udoju, tudzież o wychowawczym znaczeniu Spółek mleczarskich.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Z inicjatywy Oddziału poczynił Wydział powiatowy starania o złagodzenie przepisów policyjno-weterynaryjnych w czasie panującej pryszczycy w powiecie.

Działalnośc innych organizacji rolniczych w obszarze Oddziału.

Starania Oddziału w kierunku stworzenia ścisłej łączności z Towarzystwem Kółek rolniczych, pracującym bardzo dodatnio nad podniesieniem gospodarstw włościańskich, odnosi dodatnie skutki, ponieważ coraz więcej Kółek przystępuje do Oddziału.

Biblioteka.

Dzieł i broszur 20, czasopism 2, („Rolnik“ i „Przewodnik Kółek rolniczych“).

Uwagi ogólne.

Jako najważniejszy, dodatni wynik pracy prawie dwuletniej Oddziału, uważamy mianowanie w roku 1911 posady inspektora rolniczego powiatu lwowskiego, mającego za zadanie służyć gminom, tudzież ludności rolniczej powiatu, jako doradca fachowy w sprawach dotyczących uprawy roli, meljoracji pastwisk, ogrodnictwa, uprawy roślin pastewnych, chowu zwierząt domowych, administracji gospodarczej, organizacji handlowej, kredytu rolniczego, komasacji i t. p. Jakkolwiek inspektor rolniczy jest urzędnikiem Wydziału powiatowego lwowskiego, jednakowoż cała działalność inspektora rolniczego jest prowadzona w najściślejszym porozumieniu z Prezesem i Radą Oddziału. Wydział powiatowy czuwa nad tem, ażeby inspektor rolniczy działał zawsze według wskazówek i życzeń Oddziału.

Inspektor rolniczy Rady powiatowej urzęduje zawsze we wtorki i piątki w godzinach urzędowych w biurze Rady powiatowej lwowskiej, Lwów, ulica Mochnackiego l. 4, udzielając porady we wszelkich sprawach rolniczych, hodowlanych i sadowniczych.

Mianowany w lipcu inspektorem rolnictwa powiatu lwowskiego p. Władysław Lisowski objął z dniem 1 października 1911 swoje obowiązki. Oczywiście, że w ciągu trzech miesięcy urzędowania jego nie może być jeszcze mowy o jakichkolwiek wynikach jego pracy. Rok pierwszy to musi być zapoznanie się z powiatem, tak zwłaszcza rozległym, jak powiat lwowski.

W ciągu dotychczasowego urzędowania zwiedził i skontrolował obydwie w powiecie się znajdujące obory zarodowe włościańskie t. j. w Kukizowie i Siemianówce, interweniował w sprawie założenia mleczarni w Biłce szlacheckiej i Żydatyczach, osuszenia gruntów w Sokolnikach i Tołszczowie; w obu ostatnich miejscowościach odbyły się też pogadanki o meljoracji gruntów zapomocą drenowania. Nadto wyjazdy do Rzęsny polskiej i Tołszczowa tyczyły się osuszenia pastwisk gminnych tam się znajdujących.

Założenie mleczarni w Biłce szlacheckiej na najlepszej jest drodze. Tak samo pewnym jest dzisiaj już to, że Rzęsna polska z wiosną roku 1912 przystąpi do meljoracji pastwisk swych, a przepuszczać należy, że w najbliższym czasie da się to powiedzieć również o osuszeniu gruntów w Sokolnikach i Tołszczowie.

W sześciu wypadkach opiniował Oddział na żądanie c. k. Starostwa sprawy reklamacji wojskowych, co do wydatności gruntów, będących własnością reklamantów.

Udzielono pięć opinii, co do zamianowania mężów zaufania na sądowych ocenicieli, rzeczoznawców i przymusowych zarządców większych posiadłości rolnych i leśnych

Co do wydawania opinii na ocenicieli większych posiadłości rolnych i leśnych, uchwaliła Rada Oddziału wydawać opinię przychylną tylko tym kandydatom, którzy posiadają akademickie wykształcenie rolnicze, względnie lasowe i kilkuletnią praktykę.

Na zarządców przymusowych większych posiadłości powinien kandydat posiadać wyższe studja rolne i lasowe, ponie[illegible] zakres działalności przymusowego zarządu wchodzi z re[illegible]nictwo i lasowość. Pod zarząd przymusowy przypadają [illegible] albo zrujnowane, albo do ruiny się chylące. Zarządca [illegible]zymusowy posiadać musi wiedze fachowe i praktyczną [illegible]ść nowoczesnej techniki kultury ziemiańskiej w obu kierunkach, t. j. w rolnictwie i leśnictwie. — Inaczej bowiem grożącej ruiny nietylko nie wstrzyma, lecz przyprawi jeszcze rodzinę, która w nieszczęście przymusowego zarządu popadła o straty

nieobliczalne — a to pod osłoną nominacji z urzędu. To samo należy powiedzieć o znawcach sądowych, których zdanie w procesach, nie rzadko o krociowe sumy, ma znaczenie rozstrzygające.

Wydano opinię co do kreowania nowej apteki w Kulparkowie.

Starano się o certyfikaty na zniżki kolejowe przy transportach bydła do chowu dla członków.

XVII. Oddział Mościski

obejmujący powiat Mościska, z siedzibą w Mościskach.

Skład Oddziału:

Przewodniczący: Excellencja Stanisław Hr. Stadnicki.

Zastępca: Jan Mars.

Radni: Ks. Szymon Dziedzic, Ferdynand Gużkowski, Piotr Lach, Aleksander Misiągiewicz, Djonizy Pogłodowski, Józef Smiałowski, Władysław Skibniewski, Adam Younga.

Delegaci na Radę ogólną: Ferdynand Gużkowski, Aleksander Misiągiewicz i Djonizy Pogłodowski.

Ilość członków: łączna 114, a to: 2 członków z wkładką roczną po 30 koron, 3 członków z wkładką roczną po 20 koron, 15 członków z wkładką roczną po 14 koron, 22 członków z wkładką roczną po 10 koron, 16 członków z wkładką roczną po 5 koron, 4 członków z wkładką roczną po 4 koron, 52 członków z wkładką roczną po 2 koron; razem 114 członków z sumą wkładek 750 koron, w której to kwocie mieści się też prenumerata 20 egzemplarzy „Rolnika“.

W powyższym zestawieniu jest 11 członków nowych, których Rada Oddziału na Walnym Zebraniu przedstawi do przyjęcia.

Spraw bieżących wpłynęło 189.

W ciągu roku 1911 odbyto 2 posiedzenia Rady, a zaś jedno Ogólne Zebranie.

Do najważniejszych spraw, którymi Oddział tutejszy się zajmował, były przeważnie sprawy odnoszące się do podniesienia hodowli bydła i nierogacizny w okręgu Mościskim.

Z końcem roku 1911 było stacji buhajów subwencyjnych 18. W siedmiu stacjach sprzedano — za poprzednim zarządzeniem Ko-

mitetu i wskazaną ceną buhaje za łączną kwotę 2168 koron. a w miejsce sprzedanych nowe buhaje udzielono.

Za staraniem się Oddziału udzielono Dr. Emilowi Lebedowiczowi i Walentemu Wanczak w Czerniawie po 1 knurku i loszce, Franciszkowi Mierzwa w Małnowskiej Woli 2 loszki, Michałowi Wenger i Andruchowi Libicz ze Starzawy, oraz Pawłowi Linowskiemu z Zakościela po 1 knurku, a nadto poparto prośby i poczyniono starania o udzielenie chlewni Iwanowi Fedewiczowi i Iwanowi Keluch z Czerniawy.

Wszystkie stacje buhajów i knurów, tudzież chlewnie zarodowe zostały przez referenta hodowlanego Djonizego Pogłodowskiego w Maju i Czerwcu 1911 zwiedzone i znalezione wszystkie w należytym porządku.

Przy tej sposobności nadmienia się, iż Komitet postanowił zakładać od roku 1911 chlewnie zarodowe, składające się z jednej loszki i jednego knurka, a nie jak poprzednio, 2 loszek i 1 knurka.

Nadto zaznacza się, że w r. 1911 sprzedano z polecenia Komitetu Secikowi Kałużnemu z Sokoli, tamże umieszczonego na stacji knurka, za kwotę 24 koron i w miejsce sprzedanego nowego knurka temuż udzielono.

Z końcem roku 1911 znajduje się w okręgu Mościskim Oddziału 4 stacje obór zarodowych prywatnych właścicieli, 17 stacji buhajów subwencyjnych, 3 chlewnie centralne, 13 chlewni zarodowych i 11 stacji knurów.

Oprócz powyższych spraw odnoszących się do podniesienia hodowli bydła, zajmował się Oddział także i innymi sprawami, a w szczególności: Pośredniczono w zakupnie przez niektórych członków grysu i koniczyny czerwonej, Grysu przyznał Komitet dla tutejszego Oddziału 130 ctn. mtr. i 41 ctn. mtr. pośladu, który to grys i poślad za odnośnymi asygnatami pobierali członkowie z magazynu wojskowego w Przemyślu, a zaś koniczyny, zamówionej przez członków sprowadzono 153 kg, na co Komitet przyznał subwencję w kwocie 100 koron celem obniżenia ceny za tę koniczynę.

Następnie starał się Oddział przez wniesienie oferty do magazynu wojskowego w Przemyślu o zakupno w drodze licytacji grysu w jesieni 1911 roku, jednakowoż oferta ta nie została przychylnie załatwioną. natomiast wskutek odniesienia się do Komitetu z prośbą o przyznanie 4—5 wagonów grysu na rok

1912 — tenże Komitet przyznał, — ze względu, że w tutejszym Oddziale aż 3 chlewnie centralne się znajdują, tutejszemu Oddziałowi 3 wagony grysu i 1 wagon pośladu, które w lutym, marcu i kwietniu b. r. wydane zostaną z Magazynu wojskowego w Przemyślu, a następnie rozsprzedane być mają w pierwszym miejscu tym członkom, którzy muszą wychowywać bydło lub trzodę do chowu na cele Towarzystwa, a zatym: obory zarodowe, chlewnie centralne, chlewnie zarodowe. Rozdział musi nastąpić w miarę ilości sztuk bydła lub trzody do rozpłodu, a w drugim miejscu mogą być zgłaszającym się członkom Oddziału odsprzedane.

Pośredniczono w zamówieniu szczepów owocowych przez członków.

Poparto prośbę p. Linowskiego z Zakościela w sprawie założenia u niego stacji ogierów rządowych.

Zaopinjowano przychylnie sprawę karczunku lasu w Czyżowicach przez Aleksandra Misiągiewicza, oraz w Sokoli przez Alfreda Głowińskiego.

Przeprowadzono w czerwcu w 23 gminach akcję tępienia myszy polnych, a to za uzyskaną subwencję rządową w kwocie 400 koron, o udzielenie której starał się Oddział za pośrednictwem tutejszego c. k. Starostwa. Za powyższą subwencję zakupiono w Oddziale handlowym c. k. gal. Tow. gosp. 275 kg owsa strychninowego, oraz w aptece Oskara Spirera w Mościskach 30 kg pszenicy strychninowej.

Zakupiono z funduszów Oddziału 25 sztuk jabłoni, którymi na próbę obsadzona została, — w myśl uchwały Rady Oddziału, droga polowa w Pnikucie.

Zamianowano na wezwanie Wydziału krajowego Alojzego Vaneka, dzierżawcę dóbr w Mokrzanach małych, zastępcą członka Komisji licencjonującej buhaje na okręg Sądowo-Wiszeński.

Udzielono opinji tutejszemu c. k. Starostwu w sprawie ustanowionych przez gminę Krukienice taks za użycie ustawionej na targowicy zwierzęcej wagi pomostowej.

Odniesiono się do Komitetu o przyznanie subwencji za urządzenie wzorowej gnojarni przez Piotra Lacha w Strzelczyskach i Pawła Linowskiego w Zakościelu.

Poparto petycję Oddziału w Lisku wniesioną do Komitetu w sprawie kreowania tamże Inspektoratu leśnictwa.

Wystosowano do członków tutejszego Oddziału okólnik w sprawie zakupna cieląt w Czechach bez gwarancji płci i wieku. Ponieważ członkowie zażądali przeważnie cieliczek, gdyż na zgłoszonych 21 sztuk przez 6 ciu członków żądano 17 szt. cieliczek — czego związek gospodarski w Czechach nie mógł uskutecznić, sprawa ta nie została pomyślnie załatwiona i wskutek tego musiał Oddział zaniechać sprowadzania z Czech cieląt dla swych członków.

Przedstawiono c. k. Namiestnictwu sprawę braku paszy w tutejszym powiecie i przedsięwziąść się mającej akcji ratunkowej w tym kierunku, a odpis tego przedstawienia udzielono Komitetowi celem poparcia.

Poparto prośbę Michała Wengra ze Starzawy o założenie u niego wzorowego sadu.

Odnoszono się do Komitetu o założenie koziarni zarodowej u p. Bolesława Charzewskiego w Pnikucie i o założenie obory zarodowej u p. Antoniego Kocha w Sądowej Wiszni, lecz tak w pierwszym, jak i drugim wypadku Komitet nie przychylił się do tutejszych próśb, a to z tego względu, iż zakłada tylko koziarnie zarodowe gminne, a zaś założenie obory zarodowej wymaga znacznych funduszów ze strony Oddziału, który takich funduszów nie posiada.

Oprócz powyższych spraw zajmował się Oddział tutejszy rozmaitymi sprawami drobiazgowymi, których w sprawozdaniu swym z powodu małej ważności nie przedstawia.

XVIII. Oddział Nadwórniański

obejmujący powiaty: Nadwórna, z siedzibą w Nadwórnej.

Skład Oddziału:

Przewodniczący: ks. Kornel Mandyczewski.

Radni: ks. Atanazy Mojseowicz, Michał Koczerzuk, Iwan Danyluk, ks. Włodzimierz Lisieniecki.

Delegaci na Radę Ogólną: Dr. Andrzej Jeż, właściciel dóbr w Weleśnicy i Iwan Danyluk, gospodarz w Kamiennej.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Dr. Andrzej Jeż i Michał Koczerzuk.

Personal urzędniczy: Czynności Oddziału prowadzi kancelarja Wydziału powiatowego.

Ilość członków: łączna 64; kobiet 1; narodowości polskiej 14, narodowości ruskiej 50; właścicieli większych posiadłości 3, — jednofolwarcznych 1, zarządców dóbr 1, księży 6, włościan 34, mieszczan rolników 13, innych zawodów 6.

Abonentów „Rolnika“ 6.

Z wkładką 10 K. 36, — 5 K. 9, — poniżej 5 K. 19.

Ogólna suma wkładek na r. 1912 — 487 koron.

Posiedzenia.

Ilość posiedzeń Rady Oddziału 2.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K. 825 57: w rozchodach łącznie, K. 340 87; reszta kasowa K. 484 70.

Hodowla.

Obór zarodowych w r. 1911 gminnych 3; stacji buhajów subwencyjnych 34; -- chlewni zarodowych 53, stacji knurów 4.

Przeprowadzonych lustracyj 4

Krajowy instruktor hodowli bydła lustrował obory zarodowe. a delegat Oddziału podczas licencjonowania buhajów lustrował buhaje subwencyjne.

Relacja o stanie dróg: W powiecie nadwórniańskim są drogi dobre.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Ceny robocizny w ostatniem dziesięcioleciu podniosły się w powiecie nadwórniańskim do 50%.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Z powodu słoty i powodzi w lecie 1911 r., uzyskano dla włościan prawo poboru solanki dla poprawy paszy bydlęcej także na letnie miesiące.

Biblioteka.

Dzieł i broszur w r. 1911 34.

Uwagi ogólne.

W stosunkach i warunkach tutejszego powiatu możliwa była do teraz działalność Oddziału jedynie w kierunku podniesienia chowu bydła i rozwoju hodowli nierogacizny ulepszonej rasy, a praca na tym polu wydała jak najlepsze owoce.

Reprezentacja powiatowa przy współudziale Oddziału przystępuje do akcji w kierunku podniesienia w powiecie podupadłego dziś sadownictwa, a rozpoczyna tę akcję, zakładając szkółkę drzew owocowych dla użytku ludności powiatu.

XIX. Oddział Podolski

obejmujący powiaty: Buczacz, Czortków, Husiatyn, Zaleszczyki i okręg sądowy Budzanów, z siedzibą w Zabińcach p. Probużna.

Skład Oddziału:

Przewodniczący: Kazimierz Horodyski.

Zastępcy: Jan Gromnicki i Dr. Stanisław Henryk Hr. Badeni.

Radni: Mieczysław Bogdanowicz, Włodzimierz Cieński, Karol Geringer, Dr. Adam Głażewski, Aleksander Gniewosz, Ludwik Kawecki, Władysław Mieczychowski, Tomasz Ochocki, Franciszek Rudrof, Władysław Serwatowski, Stanisław Wychowski.

Delegaci Tow. Kółek roln. do Rady Oddziału:

Artur Zaremba Cielecki, Szymon Morozowicz.

Delegaci do Zarządu pow. Kółek roln.

Franciszek Rudrof (Czortków), Kazimierz Horodyski (Husiatyn), Włodzimierz Cieński (Husiatyn).

Delegaci na Radę Ogólną: Dr. Stanisław Henryk hr. Badeni, Mieczysław Bogdanowicz, Włodzimierz Cieński, Dr. Adam Głażewski, Tomasz Ochocki, Franciszek Rudrof, Michał Sitków, Leon Wierzbicki; zastępcy: Stanisław Ujejski, Jan Bylicki.

Delegaci do Komisji licencjonującej:

W okręgu Buczackim

Stanisław Rudrof, zast. Piotr Babiak;

w okręgu Monasterzyska

Karol Jabłoński, zast. Jan Wozowczyk;

w okręgu Potok złoty

Aleksander Gniewosz, zast. Michał Baraniecki;

w powiecie Czortkowskim

Leonard Sawicki, zast. Józef Korzeniowski;

w okręgu Husiatyńskim

Czesław Swirski, zast. Eliasz Anderst;

w okręgu Kopyczynieckim

Władysław Borowiec, zast. Piotr Ornatowski;

w okręgu Tłusteckim

Dr. Józef Bernstein, zast. Antoni Bielański;

w okręgu Zaleszczyckim

Eugieniusz Wartanowicz, zast. Dr. Oswald Kimelman.

Personal urzędniczy: Stanisław Orzelski, sekretarz.

Ilość członków w r. 1911: łączna 138; kobiet 4; narodowości polskiej 136 — ruskiej 2; kółek rolniczych 10; innych osób prawnych 5; właścicieli większych posiadłości 16, — jednofolwarcznych 52; dzierżawców 16; zarządców dóbr 8; księży 4; profesorów i nauczycieli 2; włościan 18; innych zawodów 3.

Abonentów „Rolnika“ 86.

Z wkładką powyżej 20 K. 17, — 20 K. 25, — 10 K. 66, — 5 K. 12 — poniżej 5 K. 18.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 2; ilość posiedzeń Rady Oddziału 6.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K. 3310 50.

W rozchodach łącznie K. 3204 30.

Reszta kasowa K. 106 20.

Fundusz zapasowy (lokacje kapitału) K. 4507·57.

Zasiłki Rad powiatow. Husiatyn, Trembowla i Zaleszczyki K. 125 00.

Inne zasiłki K. 758 76.

Hodowla.

Obór zarodowych pół krwi 3, — gminnych 4.

Stacji buhajów łącznie 31 (subwencyjnych 24, subwencjonowanych 2, traktatowych 5); ubezpieczonych 31.

Chlewni zarodowych 16, — stacji knurów 12.

Stacji ogierów łącznie 2 (subwencyjnych 1, ogierów Towarzystwa bez subwencji 1).

Owczarń 3, stacji tryków 3.

Przeprowadzonych lustracji 12.

A mianowicie lustrował: A. Gniewosz w Kośmierzynie 10/3 1911, — T. Ochocki w Białobóżnicy 17/8 1911, w Słobódce dżuryńskiej 15/10 1911, — A. Swieżawski w Olszynie 9 4, w Sosolówce 17/5 1911 i w Zwiniaczu 18/5 1911,— M. Grabowski w Szmańkowcach 13/11 1911, — K. Horodyski w Majdanie 21/10 1911, w Suchodole 10/12 1911, w Łóżkach 8/11 1911, w Hadyńkowcach 27/10 1911, — S Sieklucki w Oryszkowcach 8/4 1911.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych: Ustawa o licencjonowaniu buhajów bywa dość ściśle przestrzegana. Wypadków wybitniejszych nadużyć nie było.

Rolnictwo.

Doświadczeń z uprawą łącznie przeprowadzono w r. 1911 6, a to ze zbożami 5, z ziemniakami 1.

Badań gleby przeprowadzono 1.

Gnojowni wzorowych założono 1.

Relacja o stanie chmielarstwa. Przed paru laty uprawiano w obrębie działalności naszego Oddziału chmiel w Kociubińczykach, powiat Husiatyn. Obecnie jednak zaniechano. Pozatym chmielarni nie mamy.

Obrót handlowy.

Z inicjatywy Rady Oddziału naszego powstał w roku 1902 Podolski Syndykat rolniczy w Czortkowie.

Zajmuje się on sprowadzaniem nawozów sztucznych, nasion, węgla, ropy opałowej, maszyn i narzędzi rolniczych i t. p.

Przemysł i handel rolniczy.

Suszarń ziemniaków 1; przedsiębiorstw dla przeróbki owoców 1.

Nowe połączenia telefoniczne: Z dniem 1. stycznia 1912 zostaną zaprowadzone następujące połączenia telefoniczne: Czortków-Kolędziany, Czortków-Kopyczyńce, Kopyczyńce-Suchostaw. — W ciągu r. 1912 powstaną: Husiatyn-Probużna-Kolędziany, Probużna-Hadyńkowce.

Relacja o stanie dróg: W obrębie Oddziału Podolskiego drogi znajdują się w stosunkowo bardzo dobrym stanie. W każdym roku prawie przeprowadzają Wydziały powiatowe budowy gościńców murowanych.

Wystawy rolnicze.

W celu podniesienia zamiłowania do pielęgnowania bydła, postanowiła Rada Oddziału urządzić przeglądową wystawę bydła włościańskiego w Koropcu, połączoną z premjowaniem.

Z powodu panującej jednakże w powiecie buczackim prysz czycy, musieliśmy odroczyć premjowanie bydła do wiosny 1912 r.

Kursy i wykłady.

Instruktor mleczarstwa Tadeusz Zakrzewski wygłosił w Budzanowie, Korościatynie i Liczkowcach odczyty o racjonalnym obchodzeniu się z mlekiem i bydłem. — Instruktor uprawy lnu i konopi W. Chłopiński miał na Walnym zebraniu dnia 19. grudnia 1911 wykład „O uprawie konopi“.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Stosunki służbowe znacznie się pogorszyły; wielka trudność w dostaniu służby gospodarskiej. Powodem największa chęć emigracji do Ameryki, gdzie dobór ludzi zdrowych i silnych wychodzi, pozostają zaś ludzie słabsi, do pracy mniej skłonni. — Robotnicze stosunki również znacznie się pogorszyły. Od kilku lat następuje przełom w gospodarstwie. Obszary dworskie sprowadzają robotników sezonowych (od 1. kwietnia do 1. listopada), nie mogąc liczyć na odpowiednią ilość robotników miejscowych.

Gdzie jeszcze ludzi sezonowych nie sprowadzano, tam odbywa się wprost licytacja robotników. Z tego więc względu demoralizuje się robotnika, bo furami za drogie pieniądze sprowadzony robotnik, ledwie 6—7 godzin przy długim dniu licho pracuje.

Premiowanie służby gospodarskiej.

Odbyło się w drugiej połowie listopada 1911 w Koropcu. Zwiniaczu, Żabińcach, Sosolówce, Husiatynie i Uwiśle. Uzyskaliśmy na ten cel 520 koron w tem subwencja Rady powiatowej Husiatyn, Trembowla, Zaleszczyki, dopłaty chlebodawców (1/2 część) i dopłata z funduszów Oddziału. Ogólne koszta premiowania wynosiły 789 K. 50 h.

Premiowano 19 sług (18 gospodarskich i 1 leśny) i rozdano 9 nagród pieniężnych po 30 koron, 10 nagród po 25 koron, oraz medale srebrne i bronzowe.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

W naszym Oddziale mieliśmy cały szereg klęsk gospodarczych, a mianowicie: W maju 1911 silne przymrozki zwarżyły kukurudzę, stanowiącą jeden z głównych produktów włościan tutejszych. Długotrwałe słoty, trwające od połowy czerwca do końca września 1911 (gdyż dnie pogodne możnaby wyliczyć na palcach w tym okresie czasu) sprawiły, że z zapowiadającego się bardzo dobrego roku, stał się rok średni. Zbiór ozimin, jakoteż jarzyn, z powodu słot w najgorszych warunkach został dokonany. Przy młocce okazał się bardzo lichy wydatek, ziarno mierne i zrośnięte. Wreszcie w połowie paździer. 1911, z powodu spóźnionych robót kopanie ziemniaków dopiero rozpoczęto. Silny mróz kilkodniowy naruszył ziemniaki tak, że poprostu po wykopaniu wszystko zgniło.

Sprawy podejmowane łącznie z innymi Oddziałami.

Rada Oddziału wniosła za pośrednictwem Oddziału Pokuckiego petycję dotyczącą budowy linji kolejowej Buczacz-Potok złoty-Obertyn-Kołomyja (Turka), wychodząc z założenia, że kolej ta leży w interesie rolników, zwłaszcza południowej połaci powiatu buczackiego, pozbawionej komunikacji.

Poparto następnie rezolucję wniesioną do Kom. przez Oddział Liski w sprawie kreowania inspektoratu leśnictwa przy Komitecie.

Program czynności w myśl § 17. lit. c. Statutu.

1) Dążyć do podniesienia chowu bydła rogatego i świń przez tworzenie stacyj buhajów i chlewni zarodowych w obrębie Oddziału;

2) Z wiosną 1912 r. urządzić w Koropcu wystawę przeglądową bydła, połączoną z premiowaniem;

3) Popierać przez Zarządy powiatowe Tow. Kółek rolniczych sadownictwo i ogrodnictwo;

4) Poczynić starania o utworzenie w kilku miejscowościach pól próbnych pod doświadczenia z nawozami sztucznymi;

5) Przedkładać sprawozdania członków z doświadczeń poczynionych we własnym gospodarstwie z narzędziami rolniczymi odmianami zbóż.

Działalność innych organizacyi rolniczych w obszarze Oddziału.

Podolski Syndykat rolniczy w Czortkowie, będący pod kierownictwem członków naszego Oddziału, rozwija się normalnie, zajmując się stroną handlową naszego Oddziału.

Zreorganizowane z inicyatywy Rady Oddziału Zarządy powiatowe Tow. Kółek rolniczych dają gwarancję, że będą pracować nad podniesieniem rolnictwa wśród mniejszych rolników.

Biblioteka.

Dzieł i broszur w r. 1911 było 32, czasopism 1.
Korzystających z biblioteki 6.

Uwagi ogólne.

Przebiegając w porządku chronologicznym ważniejsze momenty działalności Oddziału — zacząć należy od wzmianki o projekcie postawienia cukrowni na Podolu. Sprawa ta była w roku bieżącym przedmiotem obrad Rady Oddziału i obu walnych zebrań. W zebraniu dnia 6. maja 1911 wziął udział p. Moszczyński, reprezentant cukrowni w Żuczce i p. Stanisław Gołaszewski. P. Gołaszewski podniósł na tem zebraniu konieczną potrzebę coraz intenzywniejszej gospodarki przez powiększenie uprawy roślin okopowych i wykazał, jakie korzyści przedstawiałoby powstanie cukrowni w obrębie działalności naszego Oddziału. Dla zajęcia się akcją w tym kierunku, wybraną została komisja złożona z p. p.: Kazimierza Horodyskiego, Włodzimierza Cieńskiego, Dra Adama Głażewskiego, Stanisława Gołaszewskiego, Jana Gromnickiego, Ludwika Horodyskiego, Tomasza Ochockiego, Władysława Serwatowskiego, Stanisława hr. Siemieńskiego-Lewickiego, Antoniego Zawadzkiego-Ochockiego, Cudyka Zeimera, Wojciecha Borowskiego i Michała Sitkowa Komisja ta odbyła kilka posiedzeń i poruczyła zebranie deklaracyj od plantatorów

buraków, jakoteż projekt sfinansowania cukrowni na Podolu Biuru dla spraw rolniczych we Lwowie.

XX. Oddział Pokucki

obejmujący powiaty: Kołomyja, Śniatyn, Horodenka, Peczeniżyn i Kosów, z siedzibą w Kołomyji.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Dr. Mikołaj Krzysztofowicz.

Zastępca: Leon Kniaż Puzyna.

Radni: Wiktor Abrahamowicz, Cieński Leszek, Krzysztofowicz Eugienjusz, Łążyński Stanisław, Strzelbicki Antoni, Theodorowicz Antoni, Dr. Dzianot Jan Kanty, Agopsowicz Kajetan, Komar Edmund, Agopsowicz Mieczysław.

Delegaci na Radę Ogólną: Agospowicz Mieczysław, Cieński Leszek, Komar Edmund, Krzysztofowicz Eugienjusz, Łążyński Stanisław, Leon Kniaż Puzyna, Antoni Theodorowicz, Wiktor Abrahamowicz; zastępcy: Mełnyczuk Nykoła, Plezia Jan.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Leon Kniaż Puzyna, Antoni Strzelbicki, Ludwik Piskozub.

Personal urzędniczy: Ludwik Piskozub, sekretarz Oddziału.

Ilość członków: łączna 142; kobiet 6; narodowości polskiej 79, — ruskiej 45, — niemieckiej 4; kółek rolniczych 8; innych osób prawnych 1.

Właścicieli większych posiadłości 41; właścicieli jednofolarcznych 2; dzierżawców 6; zarządców dóbr 2; księży 4; rofesorów i nauczycieli 3; włościan 45; mieszczan i rolniów 45; innych zawodów 1.

Z wkładką 20 K 21, — 10 K 57, — 5 K 45; z wkładką pożej 5 K 19.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 1, posiedzeń Rady Oddziału 8.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 7700·09; w rozchodach łącznie K 5333·72; reszta kasowa K 2366·37. Fundusz zapasowy (Efekta) K 395 —.

Zasiłek Rady powiatowej Kołomyja K 600, — Śniatyna K 200, — Horodenki K 200, — Kosowa K 100.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 3, — pół krwi — gminnych 9; stacji buhajów subwencyjnych 31. Chlewni zarodowych 24. Ogierów Towarzystwa bez subwencji 1, ogierów rządowych z ograniczonym prawem własności 5. Owczarń zwykłych 4, i 1 centralna, składająca się z 100 matek i 1 tryka; koziarń 2.

Ludwik Piskozub przeprowadzał lustracje w ciągu roku 1911 w miejscowościach, gdzie powyższy inwentarz znajduje się. Ze względu na znaczne oddalenie od siedziby Oddziału, lustracje inwentarza przeprowadza się zwykle raz do roku, w wyjątkowych wypadkach kilka razy.

Hodowla bydła rasowego u włościan w obrębie Oddziału pokuckiego, jakto dowodnie skonstatowano, z każdym rokiem wzrasta mimo pewnego nieurodzaju w niektórych powiatach od lat kilku i braku odpowiedniej paszy, zwłaszcza w tym roku. Pocieszający to objaw zamiłowania do hodowli, że włościanie nie spieniężają sztuk rasowych, lecz je odpowiednio utrzymują, upatrując w tej gałęzi rolnictwa niepomierną dźwignię swego dobrobytu. To też Rada Oddziału dążąc nieustannie do podniesienia hodowli bydła w tej części kraju, założyła przy pomocy Komitetu dziewiątą z rzędu oborę gminną w Turce, powiatu Kołomyjskiego

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych: Odniesiono się do c. k. Starostw z prośbą o wydanie zarządzeń dla powołanych organów wykonawczych celem przestrzegania ściślejszego wykonywania ustawy o licencjonowanych buhajach.

Rolnictwo.

Sprawy rolnicze załatwiała Rada Oddziału po części sama za pomocą tak zwanych sekcji rolniczych stworzonych po powiatach, które dokładnie informowały Radę w kwestjach rolniczych

i ekonomicznych. Oprócz zwykłych spraw, w 12-tu wypadkach opiniowano sprawę dochodów gospodarstw rolnych mniejszych. w odniesieniu do reklamacji wojskowych, gdy rozchodziło się o stwierdzenie, czy reklamowany, a do służby czynnej obowiązany, jest niezbędnie potrzebny do prowadzenia danego gospodarstwa: w 7. wypadkach wydano opinię w sprawie zmiany kultury leśnej, bądź to już dokonanej, bądź też dokonać się mającej, a to celem podniesienia kultury leśnej, lub też zmiany jej na kulturę rolną. Rada Oddziału zbadawszy dokładnie stosunki pod względem zapasu paszy będących do dyspozycji rolników, przedstawiła Komitetowi w obszernym sprawozdaniu wyniki tych badań z prośbą, ażeby tenże ze względu na szczupłą ilość paszy zimowej i jej gorszą jakość, spowodowaną słotami letnimi i klęską myszy, poczynił starania w kierunku dostarczenia rolnikom pasz treściwych i grysu po zniżonych cenach, udzielenia bezpłatnego soli dla bydła dla poprawy zepsutej paszy, tudzież kainitu po cenie zniżonej dla poprawy zamulonych pastwisk celem wywołania szybszego porostu traw z wiosną.

Gnojowni wzorowych założono 1.

Celem ożywienia stosunków handlowych, przemysłowych i gospodarczych zaopiniowano przychylnie sprawę połączenia utworzyć się mającej sieci telefonicznej Kołomyja-Horodenka-Zaleszczyki.

Wystawy rolnicze.

Przeglądowa wystawa bydła w Peczeniżynie odbyła się dnia 27. czerwca 1911, kosztem 7200 koron (z Komitetu 600 koron i z Oddziału pokuckiego 120 koron).

Wystawiono 72 sztuk krów i jałówek, 19 buhajów.

Przyznano premje w kwocie 720 koron i nadano 1 dyplom honorowy i 2 listy pochwalne.

Stosunki robotnicze i służbowe

Robotnik coraz droższy mimo mniejszej sprawności i dokładności w wykonywaniu roboty. Rozluźnienie jest wielkie i brak karności pośród służby. Ogólna jest opinia, iż w celu zaradzenia istniejącym w tej mierze niedostatkom, należy się domagać od władzy ścisłego wypełniania obowiązków regulaminu służbowego, niemniej petycjonować w Sejmie, aby uchwalił projekt ustawy o robotnikach sezonowych.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Z powodu klęski myszy i słotnego lata, bardzo mało w obrębie Oddziału znajduje się paszy. Pszenicę zniszczyła od 30—50% mucha heska, ziemniaki ucierpiały skutkiem wczesnych mrozów i nieokreślonego dotychczas szkodnika w postaci grzybka.

Zwrócono się do Komitetu z prośbą o poczynienie starań w kierunku dostarczenia rolnikom pasz treściwych i grysu po cenach zniżonych i udzielenia bezpłatnego soli dla bydła, dla poprawy zepsutej paszy, tudzież kainitu po cenie zniżonej dla poprawy zamulonych pastwisk.

Co do pryszczyny i jej przebiegu w bieżącym roku należy zaznaczyć, że władze starają się złagodzić surowość ustawy, a mianowicie ostatnie zarządzenia c. k. Namiestnictwa byłyby rzeczywiście wielką ulgą dla hodowców, gdyby ludność zrozumiała ducha i cel ustawy i chciała być pomocna władzom. Byłoby też do życzenia, ażeby oglądacze bydła odznaczali się lepszym wyszkoleniem w swoim urzędzie, a zarazem pewną inteligiencją i gorliwością. Również możnaby się spodziewać korzystniejszego przebiegu pryszczycy, gdyby weterynarzom przyznane zostały pewne ryczałty zamiast djet.

Sprawy podejmowane łącznie z innymi Oddziałami.

Poparto petycję Oddziału Podolskiego w sprawie projektu budowy linji kolejowej Podhajce-Wiśniowczyk-Budzanów-Chorostków.

Biblioteka.

Dzieł i broszur 75 sztuk. Czasopism: 1) Rolnik, 2) Tygodnik rolniczy, 3) Ziemianin.

Uwagi ogólne.

Przedewszystkim dokładała Rada Oddziału starań celem podniesienia hodowli bydła w obrębie Oddziału, czego wyrazem była wystawa hodowlana w Peczeniżynie i założenie 9-tej obory zarodowej bydła (gminn.) w Turce przy finansowej pomocy kołomyjskiego Wydziału powiatowego.

Celem podniesienia rolnictwa, przemysłu i handlu w powiatach Kołomyjskim, Horodeńskim, Buczackim, Śniatyńskim i Tłumackim, Rada Oddziału uchwaliła poprzeć:

1) budowę linji kolejowej Buczacz Potok złoty-Obertyn-Kołomyja (Turka);

2) budowę linji kolejowej Tłumacz Horodenka (Winogród) i odniosła się do interesowanych miast, miasteczek, obszarów dworskich i Zwierzchności gminnych o wniesienie umotywowanych petycji do Wydziału krajowego, na ręce Rady Oddziału pokuckiego.

Petycji takich wpłynęło 37, które Rada Oddziału dla zadokumentowania ważności budowy tych linji kolei lokalnych wraz ze swoją petycją Wydziałowi krajowemu przedłożyła.

XXI. Oddział Przemyski

obejmujący powiaty: Przemyśl i Dobromil, z siedzibą w Przemyslu.

Skład Oddziału:

Prezes honorowy: Władysław ks. Sapieha.

Przewodniczący: Dr. Feliks Drużbacki.

Zastępcy: I. Józef Midowicz, II. Adolf Turnau.

Radni: Andrzej Bartnicki, Dmytro Cymbałko, Dr. Fryderyk Fried, Karol Janecki, Józef Jarzymowski, Józef Jaruzelski, Ksawery Jarużelski, Aleksander Pragłowski, Dr. Józef Romanowski, Zygmunt Sroczyński, Juljan Studnicki, Antoni Wołkowicki, Franciszek Żygata.

Delegat Tow. Kółek roln. do Rady Oddziału: Michał Ukleja.

Delegat do Zarządu pow. Kółek roln.: Ks. Dr. Tomasz Wąsik.

Delegaci na Radę ogólną: J. Midowicz, A. Turnau, Ksawery Jarużelski, Z Sroczyński, Karol Janecki, Aleksander Pragłowski, J. Studnicki; zastępcy: Andrzej Bartnicki, J. Teśla, J. Hadło, Mikołaj Duży.

Delegaci do Komisyi licencjonującej: Dr. Feliks Drużbacki, zast. Michał Skirka; Gustaw Brubacher, zast. Fr. Żyguta; Adolf Turnau, zast Jan Pawłucki; Józef Kotarski, Adam Dębicki, zast. Bazyli Fenik; Antoni Wołkowicki, zast. Roman Wierzchlejski.

Personal urzędniczy: Rościsław Rościszewski pełni funkcje sekretarza.

Ilość członków: łączna 273, w roku poprzednim 256; członków honorowych 1; kobiet 5; narodowości polskiej 179, ruskiej 90; Kółek rolniczych 3; innych osób prawnych 1.

Właścicieli większych posiadłości 9; właścicieli jednofolwarcznych 19; dzierżawców 49; zarządców dóbr 9; księży 9; profesorów i nauczycieli 1; weterynarzy 1; włościan 174; innych zawodów 2

Abonentów „Rolnika“ 48.

Z wkładką powyżej 20 K 9, z wkładką 20 K 19, z wkładką 10 K 49, z wkładką 5 K 18, z wkładką poniżej 5 K 178.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 3, posiedzeń Rady Oddziału 9.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 14803 84, w rozchodach łącznie K 11867·78, reszta kasowa K 2936 06, fundusz zapasowy K 1748·37.

Zasiłki: Rady powiatowej Przemyskiej K 1000, Rady powiatowej Dobromilskiej K 100.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 3,— pół krwi 2,— gminnych 1, Stacji buhajów łącznie 33 (subwencyjnych 26, subwencjonowanych 3, dotacyi traktatowej 4). Chlewni zarodowych 55. Stacji ogierów łącznie 4 (subwencyjnych 2, subwencjonowanych 1, ogierów Towarzystwa bez subwencji 1), ogierów rządowych na stacjach do powszechnego użytku 1.

Założona w r. 1909 obora zarodowa gminna w Tarnawcach rozwija się dobrze i stan jej od czasu założenia po dzień 1 grudnia 1911, według sprawozdania opiekuna jej p. Janeckiego przedstawia się następująco: cieląt urodziło się 20 sztuk, z tego 40% (9) cieliczek, a 60% (11) buhajków; z tego sprzedano 1 byczka

na rzeź z powodu choroby, 1 cieliczka zginęła na biegunkę, 1 buhajka zakupił Komitet c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego na stację do Balic za kwotę 450 K. Obora liczy obecnie 13 krów.

W r. 1912 zostanie założoną druga obora zarodowa gminna, gdyż Komitet pismem z dnia 16 grudnia 1911 L. 5678 zawiadomi Radę Oddziału, iż przychylił się do jej prośby i postanowił założyć oborę zarodową gminną w Medyce. Do założenia tej obory przyczyniła stę Rada powiatowa kwotą 2000 K.

W roku sprawozdawczym Komitet założył 3 obory zarodowe dworskie pełnej krwi, a mianowicie rasy Simenthal u p. Dra Drużbackiego w Grabownicy, rasy fryzyjskiej u p. Adama Dębickiego w Pikulicach i p. Adolfa Turnaua w Tyszkowicach.

Do obory w Grabownicy zostało już bydło dostarczone, do innych nadejdzie z początkiem r. 1912.

Komitet założył również u p. Mieczysława du Lauransa w Zielonce oborę zarodową pół krwi rasy Simenthal.

Rolnictwo.

Siewnik rzędowy sprowadzony w r. 1908, a umieszczony u p. Midowicza z Żurawicy, został w r. 1911 przeniesiony do p. Hadło w Ostrowie dla użytku mieszkańców Ostrowa i okolicznych gmin. Członkowie Oddziału płacą za półdniowe użycie siewnika 1 K, — niečłonkowie 2 K.

Gnojowni wzorowych założono 2.

Chmielarni w okręgu Oddziału jest 6. Chmielarstwo jednak jest bardzo mało rozwinięte.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Drzewek i krzewów owocowych zakupiono i rozdano 120, a to: 63 jabłoni, 36 grusz, 10 śliw, 2 czereśnie, 5 wiszni i 2 winorośle. Założono wzorowych sadów 2, mianowicie 1 włościański i 1 na obszarze dworskim. Obsadzono drzewami owocowymi drogi (Rada powiatowa) Km. 9.

Obrót handlowy.

Sprawami handlowymi zajmuje się utworzona przez Oddział Spółka rolnicza.

Sprowadzono nawozów za K 35229·93, — nasion za K 14462·56, — węgla za K 1757·22, — różnych towarów za K 312·20.

Rada Oddziału otrzymała za pośrednictwem Komitetu z c. i k. Magazynów wojskowych 6 i pół wagonów grysu celem rozdzielenia pomiędzy członków. Członkowie nabywając ten grys, płacili zawsze połowę ceny notowanej każdego 1. i 15. miesiąca na targu wiedeńskim.

Przemysł i handel rolniczy.

Gorzelń w powiecie przemyskim 8, mleczarń prywatnych 2, Spółki handlowo-rolnicze 1.

Sprawami handlowymi zajmowała się założona przez Oddział Spółka rolnicza, której zadaniem jest zaopatrywać członków w nasiona i towary potrzebne w gospodarstwie, doborowej jakości i po umiarkowanej cenie.

Niestety jednak członkowie Oddziału nie doceniają widocznie znaczenia jakie mogła by mieć dla nich instytucja handlowa, założona nie dla zysków, lecz wyłącznie w interesie rolników i nie przystępują do niej w tej mierze, jakby to czynić powinni.

Z dniem 30 czerwca 1911 liczyła Spółka 65 członków, a to: właścicieli i dzierżawców dóbr 55, właścicieli mniejszych posiadłości 5, księży 5.

Na udziałach tych członków wynosiła deklarowana kwota z dniem 30 czerwca 1911 K 1770, a wpłacone udziały w tym dniu K 1478·40.

Fundusz rezerwowy wynosił K 2563, a powstał z wpisowego członków, dotacji, tudzież ze zysku za lata 1907/8, 1908/9, 1909/10.

Ogólny obrót wynosił z końcem roku administracyjnego K 305354·96; towarów zakupiono za K 49871·84, — sprzedano za K 51761·91, — pozostaje w zapasie za K 1112·52.

W szczególności sprzedano: tomasyny za K 17141·08, superfostatu za K 15006·70, saletry chilijskiej i soli potasowej za K 2753·51, węgla za K 1757·22, nasion zbóż i traw za K 14462·56, kainitu i gipsu za K 328·64, zboża za K 312·20.

Kursy i wykłady.

K u r s w e t e r y n a r y j n o - p o ł o ż n i c z y. Rada Oddziału widząc, że wskutek braku należytej i umiejętnej pomocy, tudzież pielęgnacji krów w czasie ich brzemienności, w czasie porodu i po tymże zdarzają się często, szczególnie w gospodarstwach włościań-

skich nieszczęśliwe porody u krów, które pociągaja za sobą znaczne straty dla rolników, urządziła w Przemyślu w czasie od 22. do 29. stycznia 1911. 8-dniowy popularny kurs weterynaryjno położniczy pod kierunkiem c. k. st. wet. pow. Dra Frieda.

Na kurs ten uczęszczało 39 słuchaczy, w tem 1 kobieta z okolicy Przemyśla.

Dr. Fried w wykładach swych kładł główny nacisk na pomoc przy porodach i w nagłych wypadkach zasłabnięć, posługując się przytym sztucznymi i naturalnymi preparatami, uprzytomniającymi budowę części rodnych, rozwój płodu i sposoby prostowania nieprawidłowego ułożenia płodu. Dalej zapoznano słuchaczy ze sposobem ratowania zwierząt przy kolkach, wzdęciach, udławieniach, okaleczeniach i innych nagłych wypadkach i wskazano na szkodliwe zabobony w tej mierze istniejące.

Słuchacze bardzo pilnie uczęszczali na kurs, a liczne ich pytania świadczyły, że się przedmiotem nadzwyczajnie zainteresowali. Popis odbyty w obecności Prezesa p. Dra Drużbackiego, Prezesa p. Midowicza i zaproszonych gości, dał wyniki bardzo zadawalające. Nadmieniamy przytem, że 25 uczestników kursu otrzymywało zasiłki po 1 K dziennie, a przy końcu kursu 20 uczniów otrzymało nagrody w formie troakarów.

Koszta urządzenia kursu wynosiły 520 K, na pokrycie których otrzymał Oddział subwencję z Komitetu c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego w kwocie 500 K.

Kurs sadownictwa odbył się w Dubiecku w dniach 4., 5. i 6. maja przy 67 uczestnikach, — między nimi 2 księży i 2 nauczycieli. Zainteresowanie było bardzo wielkie i wyniki bardzo korzystne, jak to stwierdzono przy zakończeniu kursu. Kierownikiem kursu był inspektor Towarzystwa gosp. Wł. Lichański.

Kurs gospodyń wiejskich. Z inicjatywy i staraniem Przemyskiego Koła Ziemianek odbył się już trzeci z rzędu, w czasie od 15 stycznia do 23 marca 1911, kurs gospodarstwa domowego dla dziewcząt wiejskich. Kurs ten w rb. odbył się we Wołczy pod kierownictwem pp. Stankiewiczówien. Naukę praktyczną prowadziła p. Kielarówna, była uczenica szkoły w Albigowej. Prócz tego uczyli ks. Teofil Kukietyński, pp. Marja Żebracka, Zofia Agopsowiczówna, Jadwiga i Zofia Stankiewiczówne Uczenic było 11, a nadto 3 mężatki korzystały z nauki praktycznej robót gospodarstwa domowego i przysłuchiwały się chętnie wykładom. Miejscowych uczenic było 5, reszta zamiejscowe.

Dziewczęta pracowały w trzech oddziałach, które zmieniały się co tydzień; w sklepie Kółka rolniczego uczyły się praktycznego towaroznawstwa. Godziny wolne od zajęć praktycznych, oznaczonych podziałem pracy i nauce teoretycznej, były poświęcone nauce kroju, szycia ręcznego i na maszynie i haftu. Nauki teoretycznej udzielało się w 4 godzinach dziennie. Obejmowała ona katechizm, biblię, historję polski, język polski, rachunki. gieografię kraju rodzinnego, najważniejsze zjawiska przyrody, hygjenę, gospodarstwo domowe i podwórzowe i śpiew. Oprócz tego urządzano pogadanki o poczcie, przekazach, telegramach, listach.

Dnia 23 marca 1911 odbył się egzamin i uroczyste rozdanie świadectw, na który przybyły Ks. Sapieżyna i p. Drużbacka. W nagrodę za pilność odbyły uczenice, staraniem i kosztem Koła Ziemianek, wycieczkę do Przemyśla celem zwiedzenia wystawy Ligi Pomocy Przemysłowej.

Koszta urządzenia tego kursu wynosiły ogółem kwotę 524 K.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Myszy polne. Wobec klęski myszy polnych, jaka nawiedziła w r. 1911 cały powiat przemyski, okazała się konieczną akcja ratunkowa celem ochrony zasiewów ozimin od zupełnego zniszczenia. Rada Oddziału zwróciła się przeto do Komitetu z prośbą, by wpłynął na Wydział krajowy, aby tak samo jak w r. 1910 przyszedł gminom tut. powiatu z pomocą, ponosząc połowę ceny zakupna trutki „Troxol“ z fabryki „Tlen“, przy zamówieniach zbiorowych za pośrednictwem Wydziału powiatowego. Wydział krajowy uwzględnił w całości naszą prośbę i poniósł połowę kosztów zakupna i sprowadzenia trutki. Mając również na względzie to, że klęska myszy polnych nawiedza rok rocznie powiat przemyski i nie jest lokalną, lecz nawiedza większość powiatów galicyjskich, zwróciła się Rada Oddziału na skutek uchwały Walnego Zebrania do Komitetu z prośbą, by zwołał najpóźniej w jesieni r. 1911 ankietę celem naradzenia się nad środkami, mogącymi posłużyć do zapobieżenia klęskom myszy i aby postarał się o ukrajowienie, albo o założenie krajowej fabryki pewnej trucizny na myszy.

XXII. Oddział Przemyślański

obejmujący powiaty: Przemyślany, z siedzibą w Przemyślanach.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Roman Tyzenhauz.

Zastępca: Robert Sander.

Radni: Stanisław Wybranowski, Stanisław Kędzierski, Kazimierz Tchórznicki, Teodor Borys, Benedykt Ziegelheim, Włodzimierz Witosławski, Franciszek Bieniasz, Konstanty Kołodziej.

Delegat Tow. Kółek roln. do Rady Oddziału. Edward Reicher.

Delegat do Zarządu pow. Kółek roln.: ks: Maksym Panasiuk.

Delegaci na Radę Ogólną: Adam Treter, Franciszek Bieniasz, Pawło Goj.

Delegaci do Komisji licencionującej: Konstanty Kołodziej.

Personal urzędniczy: Konstanty Kołodziej.

Ilość członków: łączna 201, w roku poprzednim 171; kobiet 1; narodowości polskiej 89, — ruskiej 112; Kółek rolniczych 3.

Właścicieli większych posiadłości 3; właścicieli jednofolwarcznych 15; dzierżawców 9; zarządców dóbr 12; księży 9; profesorów i nauczycieli 4; włościan 108; mieszczan rolników 28; innych zawodów 11.

Abonentów „Rolnika" 19.

Z wkładką 20 K 4, z wkładką 10 K 37, z wkładką 5 K 24, z wkładką poniżej 5 K 136.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 3, posiedzeń Rady Oddziału 4.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 50958·91, w rozchodach łącznie 43913 20, reszta kasowa 7045·71.

Fundusz zapasowy K 1820·89, zasiłek Rady powiatowej K 1200·—, inne zasiłki K 600·—.

Hodowla.

Stacji buhajów subwencyjnych 19; obór zarodowych 24; stacji knurów 1, stacji tryków 2. Przeprowadzonych lustracji 33. Lustracje stacji buhajów, chlewni zarodowych i stacji tryków przeprowadzał sekretarz-lustrator Oddziału p. Konstanty Kołodziej, a mianowicie: dnia 8/4 1911 w Uszkowicach, 9/4 i 9/9 w Kimirzu i Chlebowicach św., 19/4 i 20/10 w Zędowicach i Czupernosowie, 20/4 w Ciemierzyńcach, 24/4 i 18/6 w Krosienku, 27/4 i 18/10 w Meryszczowie, 28/4 w Błotni, 28/4 i 30/5 w Dunajowie, 25/5 i 9/9 w Dobrzanicy, 28/5 i 9/9 w Wojciechowicach, 29/5 i 18/10 w Poluchowie m., 30/6 i 4/11 w Majdanie, 30/6 w Lipowcach, 18/7 i 28/10 w Sodowej, 9/9 w Ostałowicach, 15/7 w Hanaczowie, 18/6 w Borszowie, 19/6, 28/9 i 14/10 w Przemyślanach, 16/9 w Przegnojowie, 25/8 w Świrzu, 15/7 w Wyznaniach i Poluchowie w.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych: Nie ma buhajów gminnych w powiecie, jakkolwiek zachodzi ich potrzeba. Wydział powiatowy za mało kładzie nacisk w tym kierunku na gminy.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Drzewek i krzewów owocowych zakupiono i rozdano 360.

Obrót handlowy.

Sprowadzono nawozów za K 4973·50, — nasion za K 1186·35, — różnych towarów za K 528·32.

Przemysł i handel rolniczy.

Gorzelń w powiecie 6, mleczarń spółkowych 2, spółek zbytu bydła i trzody chlewnej 1.

Relacja o stanie dróg: Stan dróg zły, a w szczególności dróg gminnych.

Kursy i wykłady.

Wykład o uprawie lnu i jego przeróbce przez instruktora W. Chłopińskiego, delegowanego przez Komitet c. k. gal. Tow.

gospod. we Lwowie i wykład o sadownictwie przez p. Teodora Borysa z Borszowa.

Premiowanie służby gospodarskiej.

Dnia 27. lutego 1911. podczas walnego zebrania Oddziału w Przemyślanach, odbyło się premjowianie sług gospodarczych na co wydano ogółem 450 K. Wydatek ten pokryto subwencją Komitetu c. k. gal. Tow. gosp. w wysokości 300 K, subwencją Oddziału w wysokości 60 K i dopłatą chlebodawców w wysokości 90 K. Nagrodzono 9 sług gospodarczych kwotą po 50 K.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Sił roboczych zawsze brak wskutek masowej emigracji z kraju, i mimo dobrego wynagrodzenia, o robotnika trudno. O czeladź również co raz trudniej z powodu emigracji.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Brak paszy z powodu słoty, a nadto z powodu skarmienia jej w porze letniej bydłem utrzymywanym na paszy suchej w stajni skutkiem panującej pryszczycy w powiecie. Również brak ziemniaków skutkiem wczesnych przymrozków.

Stan klęski przedstawiono Komitetowi c. k. gal. Towarz. gospod. we Lwowie oraz władzy rządowej z prośbą, o dostarczenie grysu celem przezimowania bydła. Niestety, dotąd to nie odniosło żadnego skutku.

Sprawy podejmowane łącznie z innymi Oddziałami.

Ustanowienie przy Komitecie c. k. gal. Towarzystwa we Lwowie Inspektoratu lasowego.

Biblioteka.

Dzieł i broszur 65, czasopism 10; korzystających z biblioteki 83.

XXIII. Oddział Rawski

obejmujący powiaty sądow.: Rawa, Uhnów i Niemirów, z siedzibą w Rawie

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Dr. Leszek Majewski.

Zastępca: Antoni Skibniewski.

Radni: Karol Kruzenstern, Roman Czajkowski, Tytus Siedlecki, Józef Szczerbicki, ks. Marjan Antoniewicz i Dmytro Czerwińczak.

Delegaci na XLVI. Radę Ogólną: Antoni Skibniewski, Roman Czajkowski, Wiktor Stanisławski i ks. Marjan Antoniewicz.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Albert Kaempffe, ks. Jan Reszetyło i Mieczysław Wysocki.

Delegaci do Komisyi dla zalesień: Dr. Leszek Majewski.

Personal urzędniczy: Antoni Nadolski, sekretarz.

Ilość członków w r. 1911: łączna 87; kobiet 3.

Narodowości polskiej 59, — ruskiej 27; kółek rolniczych 1.

Właścicieli większych posiadłości 4, — jednofolwarcznych 19, dzierżawców 5, zarządców dóbr 4, księży 6, profesorów i nauczycieli 1, włościan 24, mieszczan rolników 18, innych zawodów 6.

Z wkładką powyżej 20 K. 5, — 20 K. 17, — 10 K. 17, — 5 K. 48.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 1, ilość posiedzeń Rady Oddziału 2.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K. 1400, w rozchodach łącznie K. 1245, reszta kasowa K. 155. Zasiłek Komitetu na sekretarza K. 600.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi objętych kontrolą użytkowej dzielności 1, — stacji buhajów subwencyjnych 7.

Chlewni zarodowych 24, — stacji knurów 3. Stacji ogierów łącznie 8, — ogierów rządowych na stacjach do powszechnego użytku w r. 1911 2, — ogierów rządowych danych w najem za opłatą 1. Owczarń w r. 1911 1, — stacji tryków 1, — koziarń 1.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych: Ustawa z 1892 r. prawie zupełnie jest niewykonywaną, gdyż stałym referentem w Starostwie jest weterynarz powiatowy, który tak jest zajęty od 2 lat pryszczycą, że mowy nie ma o tym, aby sprawom takim jakiś czas poświęcił. Rada Oddziału od 2 lat robi możliwe usiłowania, aby stan ten zmienić.

Relacja o gospodarstwie rybnym: Na obszarze Oddziału nie ma gospodarstw rybnych w właściwem słowa znaczeniu, chyba małe przy niektórych dworach wiejskich, — ale i tu gospodarstwo dzikie. Ponieważ powiat obfituje w znaczną ilość nieużytków, które wobec dostatecznej ilości wód na założenie gospodarstw rybnych nadawałyby się, — a nadto uprawia się tu wiele łubinu, który jako karma mógłby służyć — należałoby w tej gałęzi gospodarstwa czynić starania. Obecnie znaczną ilość ryb sprowadza się z Królestwa Polskiego przez Tomaszów.

Rolnictwo.

Doświadczeń z uprawą łąk i pastwisk łącznie przeprowadzono 2.

Relacja o stanie chmielarstwa: Do roku mniej więcej 1908 uprawa chmielu, jakkolwiek w niewielkich rozmiarach, praktykowaną była na wielu obszarach-dworskich. Od roku 1908 i ten nieznaczny stan uprawy znacznie zmalał z powodu bardzo niekorzystnych cen w latach 1907—1910, a głównie z powodu braku robotnika, który wychodzi do Prus. Włościanie uprawą chmielu nie zajmują się wcale.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Założono wzorowych sadów gminnych (przy szkołach) 10,— na obszarach dworskich 2.

Przemysł i handel rolniczy.

Stacji opasowych bydła 5, — trzody chlewnej 7; gorzelń (u 25 członków Oddziału) 36; mleczarń prywatnych z wliczeniem

pachciarzy 52, — spółkowych 2; przedsiębiorstw dla przeróbki owoców 1.

Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 13. lutego 1911. Oddział przystąpił do stowarzyszenia dla zbytu jaj, z 10 udziałami po 10 K.

Nowe połączenia telefoniczne: Szczerzec Niemirów (Łazienki) — Ruda Wróblaczyńska, Kamionka Wołoska dwór — stacya kolejowa.

Relacja o stanie dróg: Do roku mniej więcej 1904 bardzo zły. Później widoczne ze strony Wydziału powiatowego usiłowania w kierunku poprawy dróg gminnych I. a nawet II. klasy i budowy dróg powiatowych. — Wskutek wybudowania w powiecie w okresie 1904 — 1911 około 60 kl. dróg powiatowych, postęp ku lepszemu widoczny, — jakkolwiek daleko jeszcze do tego, aby złe komunikacje nie utrudniały ciągle i stale postępu gospodarstw rolnych.

Kursy i wykłady.

W dniu 13. lutego 1911 wykład Dra Augusta Rodakiewicza o Stowarzyszeniach dla zbytu jaj.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Brak służby ogromny, — zarówno rocznej na ordynarję jak i sezonowej wskutek wyjazdu robotników do Prus i Francji. Pozostają przeważnie indywidua rozleniwione lub niezdolne, których za granicą nikt 24 godzin nie trzymałby. Ale i ta służba zupełnie zdemoralizowana ogromnym zastojem w wykonywaniu przez Władze administracyjne, zupełnie zresztą dostatecznego regulaminu służbowego.

Zastój spowodowany brakiem sił w Starostwie, które powinnoby rzeczywiście być w możności ustanowienia osobnego urzędnika do natychmiastowego załatwiania naruszeń regulaminu służbowego, gdyż jedynie bezzwłoczne ukaranie może mieć skutek. Obecnie jest tak, że służba za najmniejsze wytknięcie jej ze strony służbodawcy opieszałości lub niemoralności, a bardzo często i bez tego — ot tak dla odmiany, samowolnie i bez należytego wypowiedzenia porzuca służbę, zostawiając inwentarz bez opieki i pielęgnacji na zmarnowanie.

Rozluźnia się w ten sposób i u reszty służby wszelka karność, gdyż winowajcy albo nie spotyka żadna kara z powodu,

że zanim Starostwo przestępcę ukarze, on już dawno opuścił daną okolicę, albo jeżeli po biernych osobistych zabiegach służbodawcy wreszcie kara nastąpi, kończy się na jednym ukaraniu 1—3 dniowym aresztem, podczas gdy sługa taki powinien być ciągle i tak długo karany ponownie, dopóki do swego obowiązku nie wróci i nie wykona go.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Dość znaczne straty z powodu posuchy w zbiorze paszy, — a słoty w zbiorze żyta i pszenicy, — bardzo zaś znaczne straty wskutek zmarznięcia i wskutek tego gnicia ziemniaków. Do zasiewu niewątpliwie będzie znaczny brak ziemniaków. O akcji żadnej dotychczas nie słychać, gdyż Starostwo nie wykazało powiatu rawskiego jako dotkniętego klęskami.

Działalność innych organizacji rolniczych w obszarze Oddziału.

1) Spółka dla zbytu bydła (Spiłka z obmeżennoju porukoju dla zbytu chudoby:), przewodn. Antoni Halka — dyrektor Dr. Luniów, — od 20/1 1912 ładowała do końca stycznia 1912 dwa razy świnie do Wiednia.

2) Spółka gospod.-handlowa „Narodny Dom“ (Spiłka Hospodnio-handlowa „Narodnij Dim“ w Rawi. przewodn. Profesor szkoły realnej Jakób Jackiewicz), od 7/2 1911 biją raz na tydzień wieprza lub krowę i sprzedają między członków.

3) „Selskij Hospodar“ w Rawie (przewodniczący Antoni Halka, zast. ks. Kiprian). W skutek awantury na posiedzeniu od roku 1910, na której obito ks. Kipriana — Towarzystwo jest nieczynne.

Biblioteka.

Dzieł i broszur 23; korzystających z biblioteki 3.

XXIV. Oddział Rohatyński

obejmujący powiaty: Rohatyn, z siedzibą w Rohatynie.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Franciszek Biesiadecki (z Firlejowa).
Zastępca: Franciszek Miliński (Cześniki, poczta Rohatyn).

Radni: Stanisław ks Jabłonowski, Antoni Karacewicz, Stefania z Morawskich Kępliczowa, ks. Adam Małaczyński, Artur hr. Russocki, Klemens Torosiewicz, Michał Turkuł.

Delegaci na Radę Ogólną: Artur hr. Russocki, Franciszek Miliński i Michał Turkuł.

Personal urzędniczy: Sekretarz Apolinary Jamrógiewicz.

Ilość członków: łączna w r. 1911 129 (w roku poprzednim 111); kobiet 6. Narodowości polskiej 103, — ruskiej 26; Kółek rolniczych 2; innych osób prawnych 1; właścicieli większych posiadłości i jednofolwarcznych 22; dzierżawców 6; zarządców dobr 1; księży 9; profesorów i nauczycieli 3; weterynarz 1; włościan 77; mieszczan i rolników 4; innych zawodów 3.

Z wkładką powyżej 20 K. 7, — 20 K. 3, — 10 K. 28, — poniżej 5 K. 91.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 1, posiedzeń Rady Oddziału 2.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K. 6103·40; w rozchodach łącznie K. 5649·56; reszta kasowa K. 453·84; fundusz zapasowy (lokowany) K. 1064.82.

Hodowla.

Obór zarodowych prywatnych pół krwi 1, — gminnych 2; stacji buhajów subwencyjnych 18; chlewni zarodowych 15; stacji ogierów subwencyjnych 2; stacji zarodowych drobiu 2.

Rolnictwo.

Doświadczeń z uprawą łąk i pastwik łącznie przeprowadzono 1.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Wykład Dr. Władysława Kubika na Walnym Zebraniu dnia 12/12 1910 r. o ogrodnictwie obudził zainteresowanie u włościan dla tej sprawy. W r. 1911 na wiosnę skutkiem pouczających

wykładów Dr. Władysława Kubika w Łukowcu przystąpili tamtejsi włościanie do zakładania dużych sadów.

Drzewek i krzewów owocowych zakupiono i rozdano 100.

Założono wzorowych sadów na obszarach dworskich 3.

Przemysł i handel rolniczy.

Gorzelń 16; mleczarń prywatnych 1, — spółkowych 2; przedsiębiorstw dła przeróbki owoców 1.

Oddział przystąpił z udziałem 1000 K. do Składnicy Tow. Kółek rolniczych.

Nowe połączenia telefoniczne: Lwów via Rohatyn-Bursztyn.

Kursy i wykłady.

Na wiosnę 1911 odbyły się dwa wykłady z zakresu sadownictwa, a mianowicie w Firlejowie i Łukowcu żurowskim, kosztem własnych funduszów. Kierownikiem był Dr. Władysław Kubik. Ilość uczestników wynosiła w Firlejowie 15, w Łukowcu 40. Pozatym ten sam prelegient wygłosił na walnym zebraniu dnia 12/12 1910 wykład o ogrodnictwie, zaś Tadeusz Zakrzewski, instruktor Towarzystwa, również na walnym zebraniu dn. 11/11 1911 wygłosił odczyt na temat hodowli bydła, mleczarstwa i spółek mleczarskich.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Grad nawiedził południowo wschodnią część powiatu, rząd przyszedł w pomoc przez udzielenie zboża na zasiew.

XXV. Oddział Rudecki

obejmujący powiat Rudki, z siedzibą w Rudkach.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Józef Jarzymowski.
Zastępca: Karol Surówka.

Radni: Albin Rayski, Dr. Al. hr. Skarbek, Janko Stefan, Śmiałowski Bolesław, Małaczyński Józef, Zerygiewicz Wiktor, Biederman Adam, Jarzymowski Wojciech, Popiel Antoni, Kazimierz Pasicki, Dżugaj Mateusz.

Delegat Tow. Kółek roln. do Rady Oddziału: Eugienjusz Skorupski.

Delegat do Zarządu pow. Kółek roln.: Józef Małaczyński.

Delegaci na Radę Ogólną: Albin Rayski, Dr. Aleksander hr. Skarbek, K. Surówka, ks. Wład. Frydel, Bolesław Śmiałowski, Stefan Janko, Mateusz Dżugaj.

Delegaci do Komisyi licencjonującej: Adam Biederman, Wojciech Jarzynowski; — zastępcy: Mateusz Nowicki i Michał Orzelski.

Delegaci do Komisji dla zalesień: Józef Jarzynowski i Karol Surówka.

Personal urzędniczy: Kazimierz Maziak, sekretarz.

Ilość członków: łączna 200; narodowości polskiej 156, narodowości ruskiej 44, Kółek rolniczych 30, innych osób prawnych 1. Wedle zawodów: właścicieli większych posiadłości oraz jednofolwarcznych 12, dzierżawców 5, Zarządców dóbr 10, księży 6, profesorów i nauczycieli 2, weterynarzy 2, włościan 139, mieszczan rolników 8, innych zawodów 6.

Abonentów „Rolnika“ 33.

Z wkładką powyżej 20 K 5, z wkładką 20 K 8, z wkł. 10 K 14, z wkładką 5 K 48, z wkładką poniżej 5 K 125.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 1, ilość posiedzeń Rady Oddziału 6.

Zamknięcie rachunków.

W dochodach łącznie 1106 K 65 h, w rozchodach łącznie 805 K 71 h, reszta kasowa 300 K 94 h, fundusz zapasowy 12.773 K 57 h.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 1, obór zarodowych pół krwi 2, obór zarodowych gminnych 3, stacji buhajów łącznie

27 (subwencyjnych 26, bez subwencji 1). Chlewni zarodowych 48. Stacji ogierów Towarzystwa bez subwencji 1.

Przeprowadzonych lustracji 12; zlustrowano 3 obory gminne. Lustracje przeprowadzali kolejno delegaci Komitetu 2 razy, prezes Oddziału p. Józef Jarzynowski 3 razy, sekretarz Oddziału p. K. Maziak 5 razy i p. Józef Małaczyński, delegat Rady Oddziału 2 razy.

Premii za budynki stajenne udzielono w kwocie 52 kor.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych. Starostwo w Rudkach mimo doniesień o puszczaniu buhaji licencjonowanych bardzo rzadko karze winnych hodowców,

Relacja o gospodarstwie rybnym: Wskutek regulacji Strwiąża i Dniestru gospodarstwo rybne upada. Rada Oddziału starała się założyć gospodarstwo rybne na stawie gminnym w Chłopach, ale sprawa rozbiła się o opór Rady gminnej tejże miejscowości.

Filia lwowskiego (jarosławskiego) Towarzystwa chowu drobiu posiada stacji zarodowych i kurników wzorowych 73.

Rolnictwo.

Doświadczeń z uprawą zbóż 5,— ziemniaków 4. Badań gleby przeprowadzono 3.

Produkcja chmielu upada. W ostatnich latach zwinęły chmielarnie obszary dworskie w Nowosiółkach gościnnych i Chłopach.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Drzewek i krzewów owocowych zakupiono i rozdano 695,— nasion warzywnych porcji 896.

Obrót handlowy.

Sprowadzono nawozów za K 2660, — nasion za K 2829. — węgla za K 23.080, — maszyn i narzędzi rolniczych za K 956, — różnych towarów za K. 12.560 Sprzedano produktów gospodarstwa rolnego za 5.270 K,— produktów hodowlanych (eksport nierogacizny za pośrednictwem Zarządu pow. Kółek roln.) za K 450, — produktów sadownictwa i ogrodnictwa za K 750.

Przemysł i handel rolniczy.

W obrębie Oddziału znajduje się stacji opasowych bydła 10, gorzelń 10, mleczarń prywatnych 18, mleczarń spółkowych 14, przedsiębiorstw prywatnych dla przeróbki owoców 3, jedna spółka zbytu bydła i trzody chlewnej (Zarząd pow. Kółek r.), wreszcie Agiencja handlowa Rady Oddziału Twa gospod. w Rudkach, która znajduje się w toku reorganizacji na Spółkę handlowo rolniczą.

Relacja o stanie dróg: Rada Oddziału interweniowała w Radzie pow. Rudki o brak połączeń drogami bitymi Rudki-Milczyce, Komarno-Brzeziec-Nowa wieś, Komarno-Rumno-Horażana wielka, Rudki-Michalewice-Kupnowice stare.

Wydział powiatowy wstawił budowę tych dróg w program na rok 1912.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Wskutek rosnącej coraz więcej emigracji zarobkowej do Prus i do Ameryki oraz do Czech, stosunki robocizny są coraz trudniejsze, a to zarówno dla większych posiadłości, jakoteż i dla włościan. Już na rok 1912 pozamawiała większa własność stałych robotników rolnych miejscowych (miesięczników), zaś część sprowadziła zamiejscowych robotników sezonowych.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Przez cały rok 1911 dokuczały hodowcom nierogacizny i bydła rogatego uciążliwe zarządzenia weterynaryjne c. k. Starostwa, uniemożliwiające z powodu pryszczycy obrotu nierogacizną. Również ucierpiał bardzo i inwentarz, który przeważnie przebył tę chorobę. W jesieni 1911 z powodu wczesnych przymrozków zmarzło $^1/_3$ ziemniaków na obszarach dworskich a także tu i ówdzie u włościan. — Ponieważ zachodzi obawa braku ziemniaków na wiosnę, odniosła się Rada Oddziału do c. k. Namiestnictwa z prośbą o subwencję, jednak bez dodatniego skutku.

Program czynności w myśl §. 17. lit. c. Statutu.

Rada Oddziału poczyniła starania o uzyskanie subwencji z Komitetu Twa. gospod. na utworzenie w Rudkach zakładu rolniczego, za pośrednictwem którego zamierza w roku 1912 podjąć rozległą akcję rolniczą.

Działalność innych organizacji rolniczych w obszarze Oddziału.

Zarząd powiat. Kółek roln. w Rudkach zajmował się głównie urządzeniem doświadczeń polowych u włościan, oraz eksportem nierogacizny do Wiednia.

Filja Twa „Silskij hospodar“ w Komarnie zorganizowała w r. 1911 kilka pól doświadczalnych, kurs sadownictwa w Komarnie, założyła kilka chlewni zarodowych i urządziła 3 wysyłki nierogacizny do Wiednia.

Filja Twa „Proświty“ w Komarnie poczyniła przygotowania celem urządzenia w r. 1911 na swoim folwarku w Uhercach wieniawskich kursu dla gospodyń wiejskich.

Biblioteka.

Dzieł i broszur 141, czasopismo 1; korzystających z biblioteki 5.

XXVI. Oddział Samborski

obejmujący powiaty: Sambor, Stary Sambor, Turka, z siedzibą w Samborze.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Stefan hr. Komorowski.

Zastępcy: I-y Tomasz Ujejski, II gi Wiktor Poten.

Radni: Ks. Franciszek Dobrowolski, Michał Iwańczyszak, Bolesław Kuśniewiacz, Jan Sobolewski i Stanisław Stefanowski.

Delegat Tow. Kółek roln. do Rady Oddziału: Antoni Nadybski.

Delegat do Zarrządu pow. Kółek roln.: Stanisław Stefanowski.

Delegaci na Radę Ogólną: Bolesław Kuśniewicz, Antoni Nadybski, Zdzisław Nowosielecki, Stanisław Stefanowski i Wojciech Ziemniak.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Bolesław Kuśniewicz (Sambor), Wiktor Smalawski (Łąka), Stanisław Stefanowski (Stary Sambor), Jan Sobolewski (Starasól), Ks. Eustachy Kasiurak (Turka) i Paweł Wysznianczyn (Borynia).

Delegaci do Komisji dla zalesień: Wiktor Poten, Stanisław Stefanowski.

Personal urzędniczy: Stanisław Stefanowski, sekretarz-lustrator.

Ilość członków: łączna 95; kobiet 4; narodowości polskiej 71, — ruskiej 24; Kółek rolniczych 6; innych osób prawnych (Konwenty) 4.

Właścicieli większych posiadłości 3,— jednofolwarcznych 25; dzierżawców 6; zarządca dóbr 1; księży 9; profesorów i nauczycieli 6; urzędników gospodarczych 1; włościan 26; mieszczan rolników 2; innych zawodów 4.

Abonentów „Rolnika“ 37.

Z wkładką 20 K 4, z wkładką 10 K 46, z wkładką 5 K 40, z wkładką poniżej 5 K 5.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 2, Ilość posiedzeń Rady Oddziału 8.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie 11.276 K 63 h., w rozchodach łącznie 11.136 K 94 h., reszta kasowa 193 K 06 h., fundusz zapasowy: (premiowania sług) 1.456 K 44 h., zasiłek Rady powiatowej na kurs sadownictwa 120 K.

Hodowla.

Obór zarodowych pół krwi 1, obór zarodowych gminnych 1, stacji buhajów łącznie 33, (subwencyjnych 20, subwencjonowanych 13); chlewni zarodowych 25, stacyj knurów 4; stacji ogierów łącznie 3 (subwencjonowanych w Nadybach 1, bez subwencji w Humieńcu i Bilince 2), ogierów rządowych na stacjach do powszechnego użytku 3; owczarnia 1.

Przeprowadzonych lustracji 26.

Lustrator Oddziału p. Stanisław Stefanowski zlustrował w r. 1911 następujące stacje: 12/5 w Topolnicy, 15/5 w Grąziowej, 17/5 w Łaurowie, 30/5 w Bilince, 7/6 w Radłowicach, 8/6 w Szadem, 25/6 w Topolnicy, 5/7 na Zamiejskiej i na Średniej w Samborze, 37/7 w Botełce wyżnej, 25/7 w Turce, 31/8 na Powtórnej w Samborze, 5/9 na Powodowej, 9/9 w Łupisznej,

10/9 w Błażowie, 22/9 w Strzelbicach, 6/10 w Bukowej, 7/11 w Topolnicy, 9/10 w Tarnawie niżnej, 14/10 w Siekierczycach, 21/10 w Felsztynie, 31/10 w Starejsoli, 24/10 w Uhercach, 25/10 w Dorożowie, 31/10, w Wykotach i 7/11 w Radłowicach.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych. Ze sprawozdań delegatów do 6 Komisji licencjonujących okazało się, że w niektórych okręgach sądów powiatowych znachodzą się jeszcze gminy nie posiadające ani jednego licencjonowanego buhaja. W protokołach spisywanych przy komisjach zaznaczali zatym Delegaci Oddziału żądania, aby odnośne władze zastosowały z całą surowością przepisy z § 11. ustawy hodowlanej.

Relacja o gospodarstwie rybnym. Na walnym zgromadzeniu Oddziału, odbytem w dnia 28. września 1911 powziętą została na wniosek p. Karola Jędrzejowicza, po dyskusyi rozwiniętej nad wnioskiem p. Raka „O hodowli ryb“ następująca uchwała: „Walne Zgromadzenie poleca Radzie Oddziału, by w sprawie zmiany ustawy rybackiej i utworzenia mniejszych okręgów rybackich, zwróciła się do Komitetu z prośbą o podjęcie inicjatywy i poczynienie odpowiednich kroków“.

Filja lwowskiego (jarosławskiego) Towarzystwa chowu drobiu posiada stacji zarodowych 30.

Rolnictwo.

Doświadczeń z uprawą łąk i pastwisku włościan i członków Kółek rolniczych przeprowadzono łącznie 12. Gnojowni wzorowych założono (w Bilince wielkiej) 1.

Relacja o stanie chmielarstwa: Uprawą chmielu zajmują się obszary dworskie w Nadybach i Wykotach.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Założono pasiek wzorowych 4; obsadzono drzewami owocowymi drogi gminnej I. klasy km. 10.

Obrót handlowy.

Sprowadzono nawozów za K 4833, — nasion za K 130.

Przemysł i handel rolniczy.

Gorzelń 10, mleczarń prywatnych 3, mleczarń spółkowych 1, spółka handlowo-rolnicza 1.

Udział Oddziału w Spółkach i Stowarzyszeniach a w szczególności: 1) W galic. Spółce zbytu jaj i drobiu 1 udział w kwocie 10 K, 2) w Spółce handlowej w Samborze 50 K.

Relacja o stanie dróg· Najlepszy stan dróg w powiecie samborskim, gdzie na utrzymanie tychże i budowę wstawioną została do budżetu Rady powiatowej na r. 1912 kwota 172 000 K; w mniej dobrym stanie utrzymywane są drogi w powiecie starosamborskim, a najmniej na konserwę dróg wydaje ubogi powiat turczański.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Z powodu tłumnego wychodźtwa sił roboczych do Niemiec, Czech, Ameryki i t. d. z jednej, a dość intensywnej jeszcze eksploatacji lasów w starosamborskim i turczańskim powiecie z drugiej strony, uczuwać się daje czemraz dotkliwiej brak robotnika, osobliwie zaś w czasie żniw i sianokosów, skutkiem czego koszt robocizny i utrzymania służby folwarcznej i gospodarskiej od lat 10 wzrasta rok rocznie, tak, że w ciągu tego okresu podniósł się niemal w dwójnasób. Podnieść przytym należy i tę okoliczność, że przy zwiększającej się ciągle opieszałości robotnika, tudzież coraz późniejszego zgłaszania się i rozpoczynania pracy w polu. także i wydatność roboczej siły stała się o połowę mniejszą, W okolicach Sambora płacono w r. 1911 robotnikom w czasie żniw przy kopaniu ziemniaków po 1 K 60 h. do 2 K dziennie.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Parna i wilgotna aura w lipcu 1912 spowodowała zrastanie się zbóż, skutkiem czego ziarno straciło wiele na swej wartości. Zbiór paszy jakkolwiek nie wypadł gorzej niż w r. 1910, to jednak pod względem jakości pozostawia wiele do życzenia. Okoliczność ta spowodowała Radę Oddziału do wniesienia do c. k. Starostw petycji w sprawie dostarczenia gospodarzom pewnej ilości odpadków soli kamiennej dla poprawienia nadpsutej paszy.

Drugą dotkliwą klęską była niemal cały rok i na wszystkich prawie gminach grasująca zaraza pyskowo-racicowa, powodująca

zastój w ruchu handlowym tak materjału rzeźnego, jak i produktów nabiałowych.

Trzecia wreszcie klęska spowodowaną została przez myszy polne, które w wielu gminach i we wszystkich trzech do okręgu Oddziału należących powiatach ogromne wyrządziły szkody.

W sprawie dostarczenia trucizny (pszenicy strychn.) dla gmin interweniowała Rada Oddziału w kilku wypadkach.

Program czynności w myśl § 17 lit. c. Statutu.

1) Posiedzenia Rady Oddziału odbywają się z reguły każdego miesiąca, w razie potrzeby i częściej, a zawsze wskutek zarządzeń Przewodniczącego Oddziału;

2) Walne, zwyczajne Zgromadzenia w ciągu roku 2, nadzwyczajne zaś wedle potrzeby, na żądanie Członków Oddziału, członków Rady lub wskutek zarządzenia Przewodniczącego;

3) Lustracje stacji hodowlanych Oddziału przeprowadza lustrator Oddziału zgodnie z przepisami wydanej dla niego instrukcji;

4) W r. 1912 premiowanie bydła włościańskiego w Samborze;

5) Urządzenie kursu sadownictwa w Samborze.

Działalność innych organizacji rolniczych w obszarze Oddziału.

W okręgu Oddziału najpomyślniej rozwijają się Kółka rolnicze w powiecie samborskim, w którym liczba Kółek wynosi 25. Działalność tych Kółek zaznacza się jednakże przeważnie w rozwoju handlu, mniej zaś pod względem ściśle rolniczym, o czem świadczy zresztą fakt, iż tylko 6 Kółek rol. znachodzi się na liście Członków Oddziału.

Ruskie Towarzystwo gospod. „Silskij hospod." rozwinęło w ostatnich czasach akcję organizacyjną we wszystkich 3 powiatach, jednakże o wydatniejszych rezultatach działalności tego Towarzystwa Rada Oddziału nie mogła zasięgnąć bliższych informacji.

Biblioteka

Dzieł i broszur 237, czasopism 46; korzystających z biblioteki 12.

XXVII. Oddział Sanocki

obejmujący powiaty Sanok i część Brzozowa (okręg sądu pow. Brzozów), z siedzibą w Sanoku.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Jan Wiktor.

Zastępca: Kazimierz Jachimowski.

Radni: Mieczysław Urbański, Władysław Morawski, Władysław Grotowski, Bronisław Nowosielecki, Tadeusz Strzelecki, Kazimierz Brodkiewicz, Tadeusz Poźniak, Juliusz Kozma, Henryk Tchórznicki, Karol Łępkowski, Ks. Wojciech Dobrowolski, Michał Tutak.

Delegaci na XLVII. Radę Ogólną: Dr. Stanisław Nowosielecki, Mieczysław Urbański, Kazimierz Ostaszewski, Kazimierz Rodkiewicz.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Teofil Kondyjowski, Henryk Tchórznicki, Tadeusz Poźniak, Zdzisław Kwolewski.

Personal urzędniczy: Kazimierz Rodkiewicz, Franciszek Moskal.

Ilość członków: łączna 103; członków honorowych 1; kobiet 6; narodowości polskiej 91, — ruskiej 8; Kółek rolniczych 2; innych osób prawnych 3; właścicieli większych posiadłości 35, — jednofolwarcznych 16; dzierżawców 12; zarządców dóbr i urzędników gospodarczych 5; księży 13; weterynarzy 1; włościan 8; innych zawodów 11.

Abonentów „Rolnika“ 58.

Z wkładką 10 K 95, z wkładką 5 K 1, z wkładką poniżej 5 K 7.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 4, — posiedzeń Rady Oddziału 6.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 1.069, w rozchodach K 1.035, reszta kasowa K 34, fundusz zapasowy K 1.220.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 6, — pół krwi 20, — gminnych 6, — objętych kontrolą użytkowej dzielności 5; stacji buhajów łącznie 36 (subwencjonowanych 34, bez subwencji 2); ubezpieczonych 34. Chlewni centralnych 4, — zarodowych 16, stacji knurów 16. Ogierów rządowych na stacjach do powszechnego użytku 10, — danych w najem za opłatą 4, — do prywatnego chowu z dopłatą 2. Owczarń 4, stacji tryków 4. Lustracji przeprowadzonych przez lustratora Oddziału Kazimierza Rodkiewicza 50, mianowicie zlustrował tenże wszystkie obory zarodowe, stacje buhajów, chlewnie zarodowe i owczarnie, — wszystko w ciągu roku 1911.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych: Na nizinach prawie nic nie pozostaje do życzenia, natomiast przeważna ilość górskich gmin dotychczas obojętnie zapatruje się na ustawę hodowlaną, a z powodu ubóstwa tych gmin przewidziany w ustawie przymus nie może być dość ściśle zastosowany.

Relacja o gospodarstwie rybnym: W roku 1911 założono cztery stawy włościańskie.

Filia lwowskiego (jarosławskiego) Towarzystwa chowu drobiu posiada stacji zarodowych 25, kurników wzorowych 22, królikarni 3.

Rolnictwo.

Przeprowadzono doświadczeń z uprawą zbóż 2, — ziemniaków 1, — uprawy łąk i pastwisk włościańskich 4, uprawy łąk i pastwisk na obszarach dworskich 6. Pastwisk trwałych założono 2. Badań gleby przeprowadzono 10, — prób z maszynami i narzędziami rolniczymi 2. Pozatym założono jedną szkółkę dla produkcji nasion. Gnojowni wzorowych założono 2.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Drzewek i krzewów owocowych zakupiono i rozdano 48 Przeszczepiono starych drzew owocowych 150. Założono wzorowych sadów włościańskich 4, — na obszarach dworskich 10 pasiek wzorowych założono 3.

Obrót handlowy.

Sprowadzono nawozów za K 2.500,— nasion za K 1.200,— różnych towarów za K 560.

Przemysł i handel rolniczy.

Dział ten przedstawia się następująco: gorzelń 12, mleczarń prywatnych 15, mleczarń spółkowych 4, jedna spółka handlowo rolnicza i dwie spółki zbytu bydła i trzody chlewnej.

Oddział przystąpił z dwoma udziałami do powiatowego Domu handlowo-przemysłowego w Sanoku.

Uzyskaliśmy nowe połączenie telefoniczne Sanok-Rymanów.

Relacja o stanie dróg: Z powodu zniesienia szarwarków stan dróg znacznie się pogorszył, bo robotnika zbyt drogo płacić trzeba, a fundusze na to nie pozwalają. Jedynie dzięki temu, że w roku 1911 odbywały się tutaj manewry wojskowe, komunikacja dotychczas jest znośna.

Wycieczki naukowe.

Pod kierownictwem lustratora Kazimierza Rodkiewicza zwieedzano gospodarstwa postępowe w powiecie, jak Zarszyn, Klimkówka, Jaćmierz, Niebieszczany, Odrzechowa.

Ilość uczestników wynosiła 60; koszta pokryto częścią z własnych funduszów, częścią przy pomocy Oddziału.

Kursy i wykłady.

Kosztem i staraniem Sodalicyi maryańskiej odbył się w maju pod kierownictwem p. Amalii Starowiejskiej kurs gospodarstwa kobiecego wiejskiego w Starej wsi, zaś w listopadzie — kosztem Komitetu Tow. gospod. i gminy Sanok kurs dla przeróbki owo ców w Sanoku.

Ostatnim kursem kierowali Michał Zając i Wł. Lichański, inspektor Tow. gosp.

Ilość uczestników w Starej wsi wynosiła 60, w Sanoku 45.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Stosunki służbowe i robotnicze coraz gorsze. Z jednej strony emigracja, z drugiej niepoślednie zarobki przy robotach publicznych, a wreszcie za daleko posunięta emancypacja wśród ludu wiejskiego sprawiły, że sługę lub najemnika tylko z trudem i za niepomiernie wysoką cenę można znaleść.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Z początkiem lata posucha, potem pryszczyca — a wreszcie myszy polne, oto klęski, które dotknęły gospodarzy rolnych w ubiegłym roku.

Pszenica strychninowa, której kilkanaście ctm. sprowadzono z lwowskiej chemicznej fabryki „Tlen" okazała się bardzo skuteczną dla tępienia myszy polnych. O ileby więc fundusze Komitetu Tow. gosp. na to pozwalały, już dzisiaj upraszamy o znaczniejszą subwencję na zakupno takiej pszenicy, gdyż jest obawa, że z wiosną myszy znowu się pojawią, bo likwidacja i ewentualny opust w podatku nie wynagrodzi szkody przez te zwierzątka rolnictwu wyrządzonej.

Program czynności w myśl § 17 lit. c. Statutu.

Doświadczenia z nawozami. Próby użyteczności maszyn rolniczych Zakładanie łąk i pastwisk. Racjonalna hodowla bydła.

Działalność innych organizacji rolniczych w obszarze Oddziału.

Towarzystwo chowu drobiu i królików tudzież Towarzystwo ogrodniczo sadownicze — z powodu braku funduszu nie mogą podołać swemu zadaniu; pomoc dla nich jest niezbędną.

Biblioteka.

Dzieł i broszur 250, czasopism 5, Korzystających z biblioteki 56.

XXVIII. Oddział Stanisławowski

obejmujący powiaty Stanisławów i Bohorodczany, z siedzibą w Stanisławowie.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Mieczysław Brykczyński.

Zastępca: Stanisław Pieniążek.

Radni: Burzyński Tadeusz, Dzieduszycki hr. Władysław, Jaroszyński Marjan, Mendel Karol, Winniczuk Łazarz.

Delegat Tow. Kółek roln. do Rady Oddziału: Sigmund Józef.

Delegat do Zarządu pow. Kółek roln.: Pieniążek Stanisław.

Delegaci na Radę Ogólną: Władysław hr. Dziedu szycki, Burzyński Tad., Dr. Halpern Karol, Jacyszyn Aleks., Jaroszyński Marjan, Pieniążek Stanisł.

Delegaci do Komisji licencjonującej: Smulski Władysław.

Personal urzędniczy: Sekretarz lustrator Smulskt Wła dysław.

Ilość członków: łączna 113; członków honorowych 1; kobiet 2; narodowości polskiej 73, — ruskiej 40; Kółek rolniczych 10; właścicieli większych posiadłości 8, — jednofolwarcznych 19, dzierżawców 6, zarządców dóbr 1, księży 2, urzędników gospodarczych 1, weterynarzy 2, włościan 36, mieszczan rolników 18, innych zawodów 16.

Abonentów „Rolnika" 37.

Z wkładką powyżej 20 K 3, z wkładką 20 K 2, z wkładką 10 K 42, z wkładką 5 K 66.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 1, posiedzeń Rady Oddziału 3.

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 2.007, w rozchodach łącznie K 1.609, reszta kasowa K 398, fundusz zapasowy K 1,140, zasiłek Rady powiatowej 100.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 1,— pół krwi 2, — gminnych 5, — objętych kontrolą użytkowej dzielności 1. Stacji buhajów łącznie 37 (subwencyjnych 22, subwencjonowanych 8, traktatowych 7). ubezpieczonych 15. Chlewni centralnych 2, — zarodowych 20, — zbiorowych 8, stacji knurów 7. Stacji ogierów łącznie 3 (subwencyjnych 2, ogierów Towarzystwa bez subwencyi 1), ogierów rządowych do prywatnego chowu z dopłatą 2. Owczarń 1, stacji tryków 2. Koziarń 1.

Sekretarz lustrator przeprowadził lustracje w następujących miejscowościach: 17/1 chlewni w Maryampolu, 16/2 buhaja w Dubowcach, 18/1 buhaja w Kołodziejówce, 21/1 buhaji w Bratkowcach, 30/1 chlewni w Subotowie, 17/2 chlewni i buhaji w Knihininie kol., 18/2 chlewni w Wołczkowie, 27/2 buhaja i chlewni w Delejowie, 21/3 obory zarod. i chlewni w Bednarowie, 29/3 obory i chlewni w Tyśmieniczanach, 1/4 chlewni w Drohomirczanach, 6/5 buhaja i chlewni w Krechowcach, 17/5 buhaja w Pobereżu, 21/5 buhaja i chlewni w Wołczyńcu, 29/5 buhaja w Rybnie, 20/6 buhaja i chlewni w Medusze, 26/6 chlewni i koźlarni w Jeziórku, 3/7 chlewni w Tumirzu, 26/7 buhaja w Uhrynowie, 28/10 buhaja w Dubowcach, 29/11 buhaja i chlewni w Maryampolu, 5/12 chlewni w Wołczkowie, 27/12 buhaja i chlewni w Błudnikach.

Premie za wzorową stajnię na bydło i chlewnik otrzymał Eusignie Iwanowicz w kwocie 200 kor.

Relacja co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych. Porozumiewano się z Wydziałem powiatowym i zapewniono 15 gminom buhaje z kraj. funduszu hodowlanego. Donoszono c. k. Starostwu o faktach używania buhaji nielicencjonowanych do stanowienia cudzych krów i powodowano karanie winnych.

Relacja o gospodarstwie rybnym: Stawek Laszkiewicza w Knihininie kol., zapuszczony w r. 1909 narybkiem karpia złotego, został odczyszczony i uporządkowany, a ryby karmione odpowiednio dorastają znacznie.

Filia lwowskiego Towarzystwa chowu drobiu posiada stacji zarodowych 53, kurników wzorowych 1, królikarni 23.

Rolnictwo.

Doświadczeń z uprawą przeprowadzono łącznie 3, — ze zbożami 1, z lnem i konopiami 2. Prób z maszynami i narzędziami rolniczymi urządzono 2. Gnojowni wzorowych założono 1.

Obrót handlowy.

Sprowadzono nasion za K 935.

Przemysł i handel rolniczy.

Dział ten przedstawia się jak następuje: gorzelń 1, mleczarń spółkowych 1 i jedna spółka zbytu bydła i trzody chlewnej.

Co do nowych połączeń telefonicznych, podejmowano ingerencję w sprawie założenia sieci telefonicznej na przestrzeni Stryj-Dolina-Kałusz-Stanisławów.

Relacja o stanie dróg: Drogi komunikacyjne po większej części są bardzo dobre, mniejsza część pozostaje w przebudowie lub znaczniejszej konserwacji. Drogi zaś mniejszego znaczenia, o rzadszej komunikacji pozostawiają dużo do życzenia i w tym kierunku nieustanny wpływ obywatelstwo wywiera na odnośne czynniki.

Premiowanie służby gospodarczej.

Dnia 30. grudnia 1911 udzielono premie sługom dworskim w Wiktorowie i Zagwożdziu i słudze gospod. w Subotowie. Łączna kwota premij wynosi 225 kor., na które udzieliła stanisławowska Rada powiatowa 100 kor., chlebodawcy odznaczonych sług 56 kor. 25 hal. i fund. Oddziału 168 kor. 76 hal.

I. premię 100 kor. otrzymał Andrzej Petryk za 32 letn. służbę polowego;

II. premię 75 kor. otrzymał Wasyl Onufrejów za 18 letn. służbę dozorcy chlewni;

III. premię 50 kor. otrzymał Marcin Bahrij za 21 letn. służbę dozorcy bydła, prócz tego rozdano trzy dyplomy i 1 medal srebrny.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Robotnika i służby gospodarczej w zwykłych warunkach nie brak jakkolwiek cena znacznie podnosi się, natomiast robotników sezonowych, a zwłaszcza w czasach przykrych robót nie cierpiących zwłoki np. po słotnych przerwach, lub z okazji wczesnych mrozów zupełny brak ze względu na to, iż ludność zarobkująca zwykła szukać zarobków po uprzątnięciu swoich zbiorów. W takich warunkach otrzymanie robotnika w między czasie należy do rzeczy bardzo trudnych i kosztownych.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Koniczyna wskutek klęski mysiej na wiosnę prawie nie wyszła z ziemi, — nasianka wobec posuchy nie przyjęła się, inne zaś trawy nie wzrastały. Skoszone trawy na długotrwałych deszczach zamokły i zgniły — wobec czego brak paszy.

Z powodu wczesnych mrozów ziemniaki w polu zmarzły, dlatego w stertach gniją. Całej ilości naraz zużytkować nie można, powolnie zatym obracają się w gnój. Akcji w kierunku rychłego wybrania ziemniaków z braku robotnika — jak wyżej powiedziano — nie można było żadnej wprowadzić. Czynione starania o uzyskanie w ostatecznym razie więźniów do wybierania mimo interwencji Komitetu, Ministra dla Galicyi i różnych wpływowych osób nie wydały pożądanych skutków, bowiem nawet w takich nagłych wypadkach zagrażających zniszczeniem całorocznych prac ziemian, Władze Centralne zachowując system biukracji zapóźno gotowość pomocy oświadczyły, było więc po mrozach i po robotach.

Działalność innych organizacyj rolniczych w obszarze Oddziału.

Zarząd powiatowy Kółek rolniczych w Stanisławowie za pomocą swego lustratora urządził 21 objazdów Kółek rolniczych w powiecie; za pomocą Głównego Zarządu Kółek rolniczych urządził dwu miesięczny kurs gospodyń wiejskich i zawiązał spółkę mleczarską w Delejowie; urządzał wycieczki zbiorowe dla oglądania wzorowych gospodarstw i w ogóle nadzoruje działalność Kółek rolniczych.

Biblioteka.

Dzieł i broszur 56, czasopism 1. Korzystających z bibljoteki 5.

XXIX. Oddział stryjsko-żydaczowski

obejmujący powiaty: Stryj, Żydaczów i Skole, z siedzibą w Stryju.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Julian br. Brunicki.

Zastępcy: Edmund hr. Dzieduszycki i ks. Piotr Szankowski.

Radni: Stan. Dzierzbicki, Wład. Siemianowski, Ks. R. Szeparowicz, Seń Wasylczyszyn, A. Onyszkiewicz, Bolesław Widajewicz, Wincenty Zacharyów; zastępcy: Ks. J. Halkiewicz, Jan Makowicz, Jan Hoch, Ks. Wł. Potuczko, Iwan Wolicki, Wł. Polański, Ks. B. Klein.

Delegat Tow. Kółek roln. do Rady Oddziału: Radca sądu w Żurawnie Stan. Orski.

Delegaci na Radę Ogólną: Dzierzbicki Stanisław, Ks. Klein Bernard, Onyszkiewicz Adam, Widajewicz Bolesław, Polański Władysław, Skobłyk Paweł, Szlezak Maksymilian, Bernyk Andrzej, Olijnyk Iwan, Zawadzki Ludwik, Ostasz Michał, Siemianowski Wład., Załuski Junosza Marceli; zastępcy: Windisch Józef, Lechowicz Józef, Nykołyszyn Michał, Hoch Jan, Wasyłyszyn Seń, Opryszko Jnrko, Ks. Jaworski Stefan.

Delegaci do Komisji licencjonującej buhaje Na okręg Skole-Stryj: p. Stanisław Dzierzbicki, kier. szkoły rolniczej w Bereżnicy i p. Innocenty Zacharyów, kier. szkoły w Dulibach; na okręg żurawieński powiatu żydaczowskiego: p. p. Jan i Józef Windisch w Kornelówce; na okręg mikołajowski powiatu żydaczowskiego: p. Mikołaj Czuczman, weterynarz w Mikołajowie i p. Mikołaj Greszczuk w Czernicy; na okręg żydaczowski: p. Marceli Junosza Załuski, wł. realn. w Iwanowcach i p. Andrzej Hywel w Żydaczowie.

Personal urzędniczy: Kazimierz Polański, instruktor hodowli i rolnictwa i Józef Waltz, sekretarz Oddziału.

Ilość członków: łączna 812, w roku poprzednim 679; kobiet 11; narodowości polskiej 155, — ruskiej 570, — niemców 78, — żydów 9; Kółek rolniczych 3; Innych osób prawnych (kraj. szkoła rolnicza) 1.

Wedle zawodów: właścicieli większych posiadłości 18, właścicieli jednofolwarcznych 9, dzierżawców 7, zarządców dóbr 8, księży 30, (rz. kat. 4, gr. kat. 26), profesorów i nauczycieli 22, urzędników gospodarczych 1, urzędników Oddziału 2, weterynarzy 2, włościan 660, mieszczan rolników 27, innych zawodów 11.

Abonentów „Rolnika“ 23.

Z wkładką powyżej 20 K 8, z wkładką 20 K 9, z wkładką 10 K 41, z wkładką 5 K 221, z wkładką poniżej 5 K 533.

Ilość członków na rok 1912 wynosi około 530.

Posiedzenia.

Ilość walnych zebrań 1, ilość posiedzeń Rady Oddziału 6.

Hodowla.

Obór zarodowych 3 (oldenburgska w Łowczyczach, pół krwi simentalskie w Podhorcach i Izydorówce), — gminnych 6. Stacji buhajów łącznie 53 (subwencyjnych 40, traktatowych 13), bez subwencji 1 (4 stacje mają subwencję Oddziału); wszystkie te stacje są ubezpieczone od ognia. Chlewni zarodowych 48, — zbiorowych 1, stacji knurów 3. Stacji ogierów łącznie 2 (subwencyjnych).

Instruktor Oddz. p. Polański przeprowadził cały szereg lustracji — był on w czasie od końca marca 1911 do końca roku 1911 w oborach zarodowych gminnnych po 3—4 razy, w stacjach ogierów i buhajów 1—4 razy, w chlewniach 3—4 razy. Wynik bardzo korzystny; usuwa się nadużycia, wprowadza lepsze karmienie i pielęgnowanie bydła i t. d.

A. Lustracje obór zarodowych.

1). Dobrzany kontrolowano 6 razy: 28/III, 26/VI, 26/IX 10/X, 17/XI i 11/XII; 2). Siechów kontrolowano 4 razy: 29/III, 4/VIII, 18/XI i 29/XII; 3). Manasterzec kontrolowano 4 razy: 5/IV 2/VIII, 21/XI i 15/XII; 4). Obłażnicę kontrolowano 4 razy: 7/IV,,.

28/VI, 3/VIII i 29/XI; 5). Daszawę kontrolowano 5 razy: 10/VI, 3/VIII, 19/IX, 6/X i 9/XII; 6). Podhorce Wierczany kontrolowano 3 razy: 1/IV, 5/VIII i 17/XI.

B) Lustracje stacji, chlewni i t. d.

(Podane miejscowościami, przyczem poddawano inspekcji stacje buhajów Komitetu i traktatowe, chlewnie i stacje knurów, stacje ogierów, kurniki zarodowe, poletka doświadczalne z nawozami i t. d.)

Rudniki i Czernicę kontrolowano 5 razy; Nadiatycze, Mikołajów, Stulsko 4 razy; Żydaczów, Iwanowce, Turady, Zarogóżno, Bereżnicę król., Zabłotowce, Jajkowce, Lubszę, Żurawno, Pobereże, Tarnawkę, Bujanów, Czerteż i Lutynkę po 4 razy; Machliniec, Kornelówkę, Nowe Sioło i Juseptycze 3 razy; Duliby i Grabowiec stryjski 3 razy; Dołhe 2 razy; Hurnie, Dołhołukę, Wolę dołhołucką 1 raz; Stryj z Zapłatynem 3 razy; Lisiatycze, Pczany, Tejsarów, Wolicę hnizdycz. 3 razy; Brygidyn 2 razy; Rozdół 1 raz; Wierczany, Podhorce i Oleksice 1 raz; Dobrowlany 1 raz; Miertiuki bratkowieckie 1 raz; Felizienthal, Smorze, Koziowe i Annaberg 1 raz. Podczas inspekcyi naturalnie także udzielano odpowiednich pouczeń i wskazówek, dostosowanych do chwilowej potrzeby miejscowej i do charakteru braków stwierdzonych w danej miejscowości.

Co do wykonywania ustawy o buhajach gminnych w pow. auton. stryjskim stosunki nie złe, zwłaszcza na dołach, w żydaczowskim gorzej. Licencjonuje się dość ostro. Wszędzie brak buhajów licencjonowanych, wszędzie nie licencjonowane „fuszerują“ — samo wykonanie tej ustawy podobnie jak wielu innych nader marne, bo władze rządowe nie chcą się zadzierać z gminami.

Co do gospodarstwa rybnego niema prawie żadnych stawów, tylko małe stawki tu i ówdzie. Oddział postarał się w kraj. Towarzystwie rybackiem o znaczniejszą ilość ikry sandacza dla zarybienia Dniestru.

Rolnictwo.

W ciągu r. 1911 przeprowadziliśmy w porozumieniu i na podstawie instrukcji Stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach do-

świadczenia nawozowe i tak: na wiosnę przeprowadziliśmy trzy doświadczenia u większej własności, t. j. u p. Wł. Barańskiego w Łukawicy, u p. J. br. Brunickiego w Podhorcach i u p. br. Groedla w Dębinie skolskiej, — wyniki przedłożono Stacji; — u włościan w Dobrzanach, Daszawie, Chodowicach, Korczynie, Bujanowie, Łowczycach, Mikołajowie, Tarnawce i Żurawnie przeprowadzono razem 27 prób, — wyniki przesłano Stacji do opracowania. W jesieni zaś przeprowadzono u włościan w Kawsku, Chodowicach, Orawie, Tuchli, Mikołajowie, Dołhołuce, Daszawie, Dobrzanach i Żurawnie — razem 23 prób z superfosfatem amoniakalnym i kainitem, tudzież z żużlami i kainitem.

Na wiosnę b. r. rozdaliśmy między członków naszego Oddziału większe ilości zboża i roślin pastewnych i tak: wydaliśmy 350 kg owsa tatrzańskiego, 410 kg jęczmienia czwórniaka, 850 kg ziemniaków, 410 kg żyta jarego, 284 kg pszenicy jarej, 45 kg buraków pastewnych, 408 pakietów nasion roślin pastewnych, 80 kg lnu parnawskiego. W jesieni zaś zakupiliśmy 1300 kg żyta szlansztedzkiego po Kor. 24 za 100 kg i 765 kg pszenicy ostki mikulickiej I-go odsiewu po Kor. 31 za 100 kg i odsprzedaliśmy tę ilość członkom naszym po cenie zniżonej t. j. żyto po Kor. 20, pszenicę zaś po Kor. 27 za 100 kg. Różnicę między ceną kupna a ceną sprzedaży w kwocie Kor. 82·60 dopłacił Oddział z własnych funduszów.

Ogrodnictwo, sadownictwo i pszczelnictwo.

Drzewek i krzewów owocowych zakupiono i rozdano 959,— nasion warzywnych porcyj 1782. Przeszczepiono starych drzew owocowych 327. Założono wzorowych sadów włościańskich 1.

Przemysł i handel rolniczy.

Oddział tutejszy jest członkiem Syndykatu krakowskiego; z dostaw jesteśmy bardzo zadowoleni. Interweniowaliśmy bez skutku w sprawie utworzenia Filii Banku austro-węg. w Stryju.

Staraniem prywatnem przemieniono przystanek Wierczany na stację. Interweniował bardzo gorliwie Związek przemysłu fabrycznego

Wystawy rolnicze.

W dniu 8 czerwca 1911 odbył się w Stryju targ na bydło rozpłodowe. Przyznano przytem medal srebrny Oddziału Szkole

rolniczej w Bereżnicy za doskonałego buhaja, — 50 koron premii Pawłowi Sikorze z Daszawy, również za dobre buhaje.

Kursy i wykłady.

Instruktor urządził cztery wykłady hodowlane, a to dwa razy w Jajkowcach, raz w Daszawie i raz w Obłażnicy; w Jaj kowcach tematem wykładu było żywienie krów i cieląt, w Obłażnicy o karmieniu i obchodzeniu się z krowami i cielętami. Wykłady miały więcej charakter pogadanki.

Stosunki robotnicze i służbowe.

Pogorszyły się bardzo w tym roku, zwłaszcza robotnicze. Z jednej strony spóźnienie robót skutkiem słoty, z drugiej zaś rodzaj strejku, zrazu cichego, potem miejscami jawnego, doprowadziły do spóźnionego zbioru ziemniaków i ogromnych strat wskutek przemarznięcia. Brak robotnika dziennego powiększa się wskutek wyjazdu na Saksy, zapotrzebowania sił do robót regulacyjnych, konkurencji gospodarstw niemców i mieszczan, wzrostu przemysłu i t. d. a zwłaszcza wskutek tego, że zarobki większe łatwiej pokrywają zapotrzebowanie robotnika, pracującego tylko z konieczności.

Klęski gospodarcze i akcja w tej mierze.

Ciągła słota w czasie żniw i zbioru ziemniaków, wczesne silne mrozy w październiku spowodowały zrośnięcie plonów zboża, zgnicie paszy, zmarznięcie ziemniaków, — miejscami bardzo żnaczne.

Akcji żadnej nie wdrożyliśmy, — bo dla większej własności i tak nic nie zyskamy, a mniejszą własnością opiekuje się rząd bez nas.

Sprawy podejmowane łącznie z innymi Oddziałami.

Poparliśmy inicyatywę Oddziału Liskiego utworzenia inspektoratu leśnego przy Komitecie Twa.

Działalność innych organizacji rolniczych w obszarze Oddziału.

a) Kółka rolnicze (Daszawa, Jajkowce, Miertniki Felicienthal ?!, Machliniec, Nowe Sioło, Ruda, Obłażnica, Żyrawa) jednem słowem: spią. Może teraz od r. 1912, gdy delegat Zarządu

Gł. p. Radca Orski wszedł do Rady Oddziału, można będzie coś zrobić, by Kółka do życia rolniczego pobudzić. W niektórych z tych Kółek mamy dość członków osobistych, po części chętnych i pracowitych;

b) Stowarzyszenia niemieckie pracują wprost skrycie, nic się o nich nie wie. Z wsi niemieckich mamy członków korzystających z Oddziału, ludzi b. porządnych, doskonałych po części hodowców;

c) Silskij Hospodar pracuje energicznie, zakłada różne składy, sklepy, organizuje wysyłkę świń do Wiednia.

Uwagi ogólne.

Do podniesienia działalności Oddziału i poprawy stosunków w hodowli, — tej najważniejszej gałęzi gospodarstwa wiejskiego, przyczyniło się bardzo ustanowienie instruktora, który kontrolowaniem obór, stacji, chlewni, i t. d. podniósł bardzo stan utrzymania inwentarzy danych, a tem samem i stan hodowli. Bardzo też byłoby pożądanem ustalenie tej posady, w formie odpowiedniej przy Oddziale bezpośrednio. Dlatego wielką nadzieję pokładamy w projekt stworzenia czy to zakładu, czy stałego inspektoratu, i z niecierpliwością oczekujemy wyniku starań Komitetu, w tej mierze podjętych.

Od roku mniej więcej, to jest od czasu powstania u nas filii ruskiego towarzystwa gospodarczego, formy exkluzywnie ukraińskiej, czujemy różnicę na gorsze. Członkowie rusini przestają płacić wkładki, chcąc milczkiem wynieść się, lub też darmo na dwie strony korzystać; teraz już wprost występują, uważając, że ich towarzystwo da im więcej. Liczba członków na r. 1912 maleje też, i prawdopodobnie spadnie do 500—530. Polacy niektórzy zupełnie są apatyczni, mimo starań nie przystępują na członków i mało korzystają, jak to wskazaliśmy w lecie w sprawie buhajów traktatowych.

XXX. Oddział Tarnopolski

obejmujący powiaty: Skałat, Tarnopol, Trembowla, Zbaraż, z siedzibą w Tarnopolu.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Tadeusz Fedorowicz; zastępcy: I. Leon Podlewski, II. dr. Stefan Godlewski.

Radni: Jan Gużkowski, Józef Jurystowski, Tadeusz Sochanik, Aleksander Fedorowicz, Stanisław Kopczyński, Kazimierz Kański, Stanisław Kozłowski, Józef hr. Koziebrodzki, A. Celestyn Podlewski, Władysław Jankowski, Leon Willner.

Delegat do Zarządu pow. Kółek roln.: A. Celestyn Podlewski.

Delegaci na Radę Ogólną: Aleksander Fedorowicz, Jan Gużkowski, Władysław Jankowski, Józef Jurystowski, Józef hr. Koziebrodzki, Leon Podlewski, Wiktor Rozwadowski; zastępcy: Kazimierz Kański, Stanisław Kozłowski, Tadeusz Sochanik.

Delegaci do Komisyi licencjonującej: Bron. Kopczyński, Stefan Dembiński, Jan Gużkowski, Zygm. Mochnacki, Ant. Dzierzanowski, Stan. Sutkowski, Henryk Miączyński, Zygm. Reinsperger, Julj. Cielecki, Marjan Strzyżowski, Ott. Baborsky, Jan Gromnicki, Ignacy Sochanik, Stan. Kozłowski, Jan Dziwiński, K. Kossowski.

Personal urzędniczy: Stefan Wszelaczyński.

Ilość członków: łączna 693, w roku poprz. 159; kobiet 5; narodowości polskiej 672, — ruskiej 10, — niewiadomej Oddziałowi 11; Kółek rolniczych 31; innych osób prywatnych 2.

Właścicieli większych posiadłości 49; właścicieli jednofolwarcznych 6; dzierżawców 31; zarządców dóbr 4; księży 6; profesorów i nauczycieli 1; weterynarzy 1; włościan 564; innych zawodów 8.

Abonentów „Rolnika“ 106.

Z wkładką powyżej 20 K 16, — 20 K 35, — 10 K 48, — 7 i 8 K 9, — 5 K 2, — poniżej 5 K 583.

Posiedzenia.

Ilość walnych Zebrań 2, ilość posiedzeń Rady Oddziału 13

Zamknięcie rachunkowe.

W dochodach łącznie K 14.423·42; w rozchodach łącznie 13.373·64; reszta kasowa K 1.049·78. Fundusz zapasowy śp. Ign. Mochnackiego K 1.446·36. Zasiłki: Rad powiatowych na premiowanie sług K 155; subwencja Komitetu na nasienie ziemniaków dla włościan K 200, — na kurs popularny weterynarji K 300, — na premje sług K 400.

Hodowla.

Obór zarodowych pełnej krwi 1, — pół krwi 5, — gminnych 1; stacji buhajów z funduszu traktatowego, subwencyjnych i subwencjonowanych 47; chlewni zarodowych nowo założonych 20; stacji knurów 7; stacji ogierów łącznie 9; (subwencjonowanych 7, subwencyjnych 2); owczarń 4; stacji tryków 2.

Rolnictwo.

Doswiadczeń z uprawą lnu i konopi 1, prób z maszynami i narzędziami rolniczymi 1.

Premiowanie służby gospodarczej.

Podczas walnego zebrania dnia 29 grudnia 1909 (na r. 1911) odbyło się premjowanie służby gospodarskiej kosztem 1065 kor. Na ten cel udzielił Komitet 400 K, Rada pow. Zbaraż 30 K, Rada pow. Skałat 100 K, chlebodawcy 213 K, dopłata Oddziału 262 K, resztę pokryto procentem od funduszu śp. Mochnackiego w kwocie 60 koron.

Sprawy podejmowane łącznie z innymi Oddziałami.

a) projekt założenia cukrowni na Podolu;
b) projekt kolei lokalnej z Podhajec do Chorostkowa.

XXXI. Oddział Tłumacki

obejmujący powiat Tłumacz, z siedzibą w Tłumaczu.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Bohdanowicz Stanisław.
Zastępca: Dr. Ludwik Wiśniewski, — sekr. Jan Piotrowicz.

Radni: Jakubowicz Jan, Ładomirski Zdzisław, Doschet Alfred, Mycielski hr. Maurycy, Klimkiewicz Henryk, Głąba Adolf, Zagórski Rudolf, Kamiński Eliasz, Koropecki Mikołaj.

W r. 1911 liczył Oddział członków 150, w tem 22 z wkładką roczną wyżej 10 koron, zaś 128 z wkładkami niżej 10 koron Wskutek śmierci i przesiedlenia się w inne strony Oddział stracił 14 tu członków płacących wyżej 10 kor., prócz tego z grona płacących niżej 2 kor. wskutek śmierci ubyło wielu tak, że obecnie Oddział liczy członków 150 i jednego honorowego. Wielką stratą dla Oddziału jest śmierć śp. Stanisława Brykczyńskiego, honorowego członka, który jako prezes Towarzystwa zdziałał dla Oddziału bardzo wiele na polu hodowli bydła.

Oddział tłumacki rozwój hodowli bydła zawdzięcza ś. p. zmarłemu, który szczerze Oddziałem się opiekował, a praca jego w tym kierunku nie poszła na marne. Stworzenie 4 obór zarodowych, 40 stacji buhajów subwencj., wiele stacji chlewni zarodowych, to Jego zasługa, a Oddział zawsze wdzięczną pamięć o Nim zachowa. Na wiadomość o śmierci śp. Brykczyńskiego, Oddział wysłał pismo kondolencyjne do rodziny, a przewodniczący oddał śp. prezesowi ostatnią usługę. Cześć Jego pamięci!

Oddział poniósł również stratę przez śmierć śp. Augusta Szczurowskiego ze Strychaniec

Z powodu kilkumiesięcznej choroby przewodniczącego Oddziału, prócz kilku posiedzeń Rady Oddziału, nie odbyło się Walne zgrom. Wszystkie sprawy dotyczące hodowli bydła idą własnym torem. Chów bydła ma ustaloną markę, rozwodzić się nad tem nie potrzebuję, bo sama cyfra 40 buhajów stacyjnych i 4 obór zarodowych najlepiej o tem świadczy. W tym roku powstanie zapewne 5 obora zarodowa gminna z poparciem Rady powiatowej, która stale 10 stacji subwencjonuje.

Oddział wydał kilka opinji w sprawie korczunka, w sprawie ulg na podstawie § 34. dla wojskowych oraz w sprawie powstałej gorzelni w Teodorówce i szkoły gospodyń wiejskich w Tłumaczu z przychylnym wnioskiem.

XXXII. Oddział Żółkiewski

z siedzibą w Żółkwi.

Skład Oddziału.

Przewodniczący: Stanisław Śnieszko.

Zastępca przewod.: Jan Muller.

Radni: Ks. Acela Albin, Michalczuk Michał, Stelmach Maciej, ks. Kruszyński Teodor, Schlosser Szymon, Turek Nikodem.

Personal urzędniczy: Sekretarz i instruktor rolniczy: Kazimierz Strzyżowski.

Obecnie liczy Oddział, 176 członków, w tem 26 właścicieli dóbr, 9 dzierżawców dóbr, 10 administratorów dóbr i urzędników, 2 Kółka rolnicze, 14 proboszczów, 6 nauczycieli, 5 gmin, 1 stowarzyszenie, 104 włościan i 1 kupiec.

W okresie sprawozdawczym odbyły się wykłady z dziedziny ogrodnictwa, wygłoszone przy demonstracji obrazów świetlnych przez delegata Komitetu Dr. Kubika. Wykładom przysłuchiwało się około 150 słuchaczów, tak inteligencji miejscowej, jak i włościan.

Od Komitetu otrzymaliśmy 300 kor. subwencji na płacę sekretarza, a prośba nasza o podwyższenie tej subwencji pozostała niestety bez skutku.

Tak samo prośba nasza o subwencję na lokal dla pomieszczenia biura Oddziału, nie doczekała się dotychczas, mimo upływu z górą roku jakiegokolwiek załatwienia.

Sprawy rolnicze.

Przystępując do omówienia tego tak ważnego działu naszych agend zaznaczyć musimy, że rozwój rolnictwa w ogólnym słowa tego znaczeniu potrzebuje w powiecie żółkiewskim troskliwej opieki i z tego założenia wychodząc, Rada Oddziału dążyła już od dłuższego czasu do stworzenia instytucji, instruktora rolniczego.

Do zadań instruktora rolniczego należałoby właśnie skierować rolnictwo na racjonalne tory.

Przykładowo tylko przytoczymy fakt, iż w powiecie naszym wielkie obszary łąk są zupełnie zaniedbane, brak umiejętnej siły by je doprowadzić do tej kultury, by się produkowały lepiej, a tym samym wpłynęły dodatnio na podniesienie hodowli, wreszcie stosunkowo licznie już w powiecie rozsiane chlewnie zaro-

dowe i stacje buhajów potrzebują koniecznej kontroli, czem skutecznie zająć się może instruktor rolniczy.

Te ważne powody, a nie mniej okoliczność, że w licznych wypadkach zwracali się członkowie do Rady Oddziału o różne porady z zakresu fachowo rolniczego, spowodowały Radę Oddziału do stanowczego kroku.

Mianowicie uchwaliła Rada Oddziału kreować posadę instruktora rolniczego, a na pokrycie płacy do posady tej przywiązanej odnieść się do Komitetu c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego, Wydziału krajowego i Wydziału powiatowego o przyznanie stałych subwencji rocznych, równocześnie zaś zamianowała prowizorycznie na tę posadę p. Kazimierza Strzyżowskiego, któremu też poruczono prowadzenie agend sekretarza.

P. Strzyżowski po objęciu urzędowania udzielał w kilku wypadkach porad i praktycznych wskazówek co do kultury łąk, nadto zlustrował niektóre stacje buhajów i chlewnie zarodowe.

Sprawy hodowlane.

W roku sprawozdawczym uzyskaliśmy 3 nowe stacje buhajów traktatowych, a to w Konstantówce u p. Streckera, w Bojańcu u p. Żychonia i w gminie Wiesenberg, natomiast zwiniętą została stacja u p. Stelmacha w Stanisłówce. Mamy więc obecnie 16 stacji, a nadto 7 podań a nowe stacje przedłożyliśmy Komitetowi z wnioskiem przychylnym, dotąd jednak nie zostały podania te załatwione.

Nowych chlewni zarodowych założono 17; z dawnych spłaconą została jedna, obecnie zatem jest w powiecie razem 34 chlewni Komitetowi przedłożyliśmy propozycję na założenie 23 chlewni, co jednak jeszcze nie zostało załatwionem.

Na zarazę padło 10 sztuk zarodowych, które zostały zastąpione nowymi sztukami.

O obory zarodowe wpłynęły podania Gminy Przemiwółki i Ks. Józefa Dołoszyckiego. Podania te przedłożyliśmy Komitetowi z wnioskiem przychylnym, definitywne jednak załatwienie tych podań dotychczas nie nastąpiło.

Z powodu zachodzącej obawy braku paszy odnieśliśmy się do Komitetu o przyznanie nam grysu, i o ile polegać można na informacji w krótkiej drodze zasiągniętej, pewna ilość grysu zostanie nam przyznaną.

Ze strony Rządu przyznaną została dla powiatu żółkiewskiego subwencja w kwocie 6000 K. na zakupno paszy, a realizacja akcji w tym kierunku jest w toku.

Zbytem materjału rzeźnego zajmywał się Zarząd główny Kółek rolniczych, za którego pośrednictwem wysłano do Wiednia około 700 sztuk nierogacizny.

Sadownictwo.

Za pośrednictwem naszym zamówili członkowie 420 sztuk drzewek owocowych subwencjonowanych.

Inspektor sadowniczy Komitetu udzielał informacji Konwentowi OO. Bazylianów w Żółkwi, co do projektu założenia sadu wzorowego.

Na prośbę ks. Chylaka w Mierzwicy uchwalił Komitet założyć tam sad wzorowy.

Sprawy handlowe.

W lipcu 1911 utworzyliśmy sklep artykułów rolniczych pod nazwą „Sekcja handlowa Oddziału żółkiewskiego“, której działalność przedstawia się w następujących cyfrach: sprzedano tomasyny 300 ctm., kanitu 200 ctm., węgla kam. 4 wagony, oliwy 500 kg., nasion za 524 Kor., bron łąkowych 2 sztuki.

Zakładając rzeczoną Sekcję byliśmy przekonani, że stwarzamy dzieło odpowiadające licznym zewsząd życzeniom tak naszych Członków, jak i ogółu rolników, a tem samem liczyliśmy na silne poparcie naszej akcji, skierowanej dla ochrony w pierwszym rzędzie włościan od wyzysku i niesumienności różnych spekulantów.

Jak jednak z powyższych cyfr wynika, poparcie na które liczyliśmy ujawniło się niestety w bardzo słabej formie, dlatego nie chcąc brać odpowiedzialności na siebie, uzależniamy dalsze istnienie Sekcji handlowej od decyzji dzisiejszego Zebrania.

Premiowanie służby.

W roku 1911 przeprowadziliśmy premjowanie służby gospodarskiej o następującym rozmiarze.

Na zgłoszonych przez chlebodawców 20 kandydatów, służących przez lat 5 — 30, przyznano premię: 3-em kandydatom

po 50 K, 6-ciu po 30 K, 11-stu po 15 K. Nadto każdy z kandydatów otrzymał stosowny dyplom.

Sprawy różne.

Potwierdziliśmy 12 świadectw dla producentów ubiegających się o dostawy wojskowe.

W 8 wypadkach opiniowaliśmy reklamacje wojskowe.

Interweniowaliśmy w sprawie rychłego zawiązania spółki wodnej dla regulacji rzeki Raty.

Sprawą organizacji zbytu jaj zajmował się Zarząd Kółek rolniczych, wprowadzając przy niektórych swych sklepach próbny skup i wysyłkę jaj ze pośrednictwem Gal. spółki zbytu jaj i drobiu, a wobec tego Rada Oddziału wstrzymała się na razie z wykonaniem uchwały Walnego Zgromadzenia, zapadłej w sprawie wdrożenia akcji w tym kierunku.

Czyniliśmy starania celem założenia w naszym powiecie szkoły rolniczej dla synów włościańskich.

Projekt pochodził z Wydziału krajowego i wymagał na cel założenia takiej szkoły części kosztów w kwocie 50.000 koron, którą w myśl projektu winien był pokryć powiat, resztę zaś kosztów pokrywać miał Wydział krajowy.

Doniosła ta sprawa nie mogła dojść do skutku dla braku funduszów.

CZĘŚĆ CZWARTA.

Wykaz Członków

c. k. Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego.

A. Członkowie honorowi:

Jego C. i K. Wys. Najd. Arcyks. Franciszek Ferdynand d'Este.
Jego Ces. i Król. Wys. Najd. Arcyks. Karol Stefan.
Abrahamowicz Dawid, Eksc.
Brykczyński Stanisław, Prezes honorowy c. k. Gal. Tow. Gosp.
Chlumetzky Jan, były c. k. minister handlu w Wiedniu.
Chłapowski Kazimierz.
Kozłowski-Bolesta Włodzimierz dr.
Kurnatowski Władysław.
Kwilecki Mieczysław, hrabia.
Lobkowitz Ferdynand, książę, członek Izby Panów i Prezes Rady kultury krajowej w Czechach.
Pilat Tadeusz dr., radca Dworu, Prezes gal. Wydz. kraj.
Sapieha Władysław, książę.
Schwarzenberg Józef August Fryderyk, książę, Prezes Tow. rolniczego w Pradze.
Schwarzenberg Karol, książę, prezes Zentrallstelle w Wiedniu.
Sułdrzyński Zygmunt.
Tarnowski Zdzisław, hrabia, Prezes Tow. roln. krak.
Trapp Trappenberg Jan, Prezes Tow. rolniczego w Tyrolu.

B. Członkowie korespondujący:

Eksner Wilhelm dr., prof. Akademji w Wiedniu.
Fischach Karol w Sigmaringen.
Grebe Karol dr., dyrektor szkoły leśnej w Eisenach.
Hartig Robert dr., prof. w Neustadt-Eberwalde.
Heinrich Ernest, c. k. profesor w Proszkowie.
Judeich Fryderyk dr., dyrektor Akademji leśnej w Tharand.
Knorr A. br., prof. Akademji leśnictwa w Münden.
Lützwitz Rudolf br. na Śląsku.

Marchet Gustaw dr., prof. Akademji rolniczej w Wiedniu, Eksc., b. minister oświaty.
Miączyński Antoni, korespondent Tow. roln. w Krakowie.
Osser Jan dr., prof. Akademji leśnictwa w Mariabrun.
Schlessinger Józef, prof. Akademji leśnej w Wiedniu.
Schulberg Karol, prof. leśnictwa na politechnice w Karlsruhe.
Steiner Biard, prof. na Wszechnicy w Peszcie.
Struszkiewicz Władysław, radca Dworu.
Szczawiński Hipolit, właściciel dóbr w W. Ks. Poznańskiem.
Weber H. L., inspektor leśnictwa w Bernie.
Wiesner Julian dr., prof. Szkoły politechnicznej w Wiedniu.

C. Członkowie czynni:

I. Nienależący do żadnego Oddziału:

Agopsowicz Józef
Kozłowiecki Adam
Lazarus Maurycy
Lilien Ernest
Mars Tadeusz dr.
Sołowij Tadeusz dr.
Sołowij Władysław dr.
Żurowski Zygmunt

Razem 8.

II. Przydzieleni do Oddziałów:

I. Oddział Bełz - Sokal.

a) Członkowie płacący po 100 K wkładki (1)

Dzieduszycki hr. Tadeusz.

b) Członkowie płacący po 90 K wkładki (1)

Plater - Zyberg hr. Stanisław

c) Członkowie płacący po 50 K wkładki (2)

Ederowa Marja
Rylski Eustachy

d) Członkowie płacący po 40 K wkładki (1)

Hulimka Aleksander

e) Członkowie płacący po 30 K wkładki (7)

Kruszewski Wincenty
Krzyżanowski Jan
Krzyżanowski Władysław
Lang Bronisław
Madeyski Jan
Nikorowicz Józef
Wiśniewski hr. Stanisław

f) Członkowie płacący po 20 K wkładki (14)

Artymowicz Oktaw
Białoskórski Stanisław
Biliński Karol
Konwent OO. Bernadynów w Sokalu
Kraiński Wincenty dr.
Kruszewski Mieczysław
Kurzweil Józef
Merta br. Klotylda
Potworowski Tadeusz
Raciborski Aleksander
Tarnowski hr. Juliusz
Wojciechowski Marjan
Żukiewicz Bronisław
Żukiewicz Józef

g) Członkowie płacący po 10 K wkładki (35)

Bąkowski Antoni
Bąkowski Stanisław
Biliński Jan
Biliński Stanisław
Ks. Boryszko Władysław
Csadek Józef
Dogilewski Jakób
Drohojowski Zygmunt
Ks. Dyhdalewicz Michał
Ecker Ozjasz

Fabryka Jaworski i Bielski
Fisch N.
Galiński Leon
Głogowski Franciszek
Harasymczuk Grzegorz
Hulimka Michał
Inslicht Dawid
Jaworski Bolesław
Juchnowicz Stanisław
Kółko rolnicze w Żniatynie
Konwent OO. Bernardynów w Krystynopolu
Kownacka Aniela
Kruszewski Roman
Ks. Krynicki Juljan
Kubelka Zygmunt
Kurz Mozes
Ks. Małecki Onufry
Ks. Moszyński T.
Nadwodzka Zofia
Pass Jakób
Ks. Prorok Adolf
Ks. Rastawiecki Szczęsny
Semetkowski Jan
Sosnowski Jakób
Turski Karol

h) Członkowie płacący po 5 K wkładki (13)

Brzuchacz Józef
Bajwolski Jędrzej
Delągowski Jakób
Karawan Grzegorz
Kisilewicz Władysław
Kislinger Kazimierz
Ks. Krynicki Emil
Kunach Ignacy
Melnyk Iwan
Pruchidko Jan
Swadowski Aleksander
Steink Konstanty
Żegleń Ludwik

i) Członkowie płacący niżej 5 K wkładki (57)

włościanie — przeważnie narodowości ruskiej

Razem członków . 131

2. Oddział Bobrka.

a) Członkowie płacący po 100 K wkładki (1)

De Vaux br. Kazimierz

b) Członkowie płacący po 60 K wkładki (1)

Mycielski hr. Stanisław dr.

c) Członkowie płacący po 30 K wkładki (2)

Czajkowski Włodzimierz
Szeptycki hr. Kazimierz dr.

d) Członkowie płacący po 20 K wkładki (7)

Czajkowski Henryk
Mały Alfred
Niwicki Władysław
Palac Józef
SS. Miłosierdzia w Choderkowcach
Zawidowski Weisman Wład.
Zwolski Stanisław

e) Członkowie płacący po 10 K wkładki (21)

Albinowski Julian
Blindner Abraham
Budnowa Karolina
Chmura Franciszek
Czajkowski Adam
Gajewski Adolf
Gałuszka Kazimierz
Gromnicki Eugieniusz
Ks. Jarymowicz Jan
„ Jarymowicz Julian
„ Klecan Władysław
„ Kołomyjec Władysław
Korzenny Leopold
Kowal Jan
Ks. Łoziński Kazimierz
Madejski Adam
Ożarowski Adam
Rotter Jan
Szwarz Mozes
Wallisch br. Józef
Zawałkiewicz Roman

f) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (9)

Cybruch Dominik
Czad Hryńko
Dyki Dmytro
Kółko rolnicze Stare Sioło
" " Wybranówka
Komendowski Piotr
Łastawiecki Franciszek
Michałowski Jan
Smalawski Ignacy

Razem członków . 41

3. Oddział Borszczów.

a) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (7)

Baworowski hr. Michał
Borkowski Dunin hr. Juliusz
Czarkowski Golejewski Tadeusz
Dobek Zdzisław
Domański Stanisław
Gromnicki Stanisław
Kümmelmann Mojżesz

b) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (2)

Kümmelmann Selig
Raczyńska Teodozya

c) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (35)

Anderman Izak
Borkowski Junosza Kazimierz
Borkowski Junosza Ryszard
Bogdanowicz Marjan
Brodziński Henryk
Czarkowski - Golejewski Cyryl
Dłuski Bronisław
Domański Piotr
Dzierżek Edmund
Ks. Fidyk Wisarjon
Gamski Marjan
Gottesman Herman
Henisz Karol
Kostecki Kajetan
Kościszewski Zygmunt
Kotarski Stefan
Kraus Kazimierz
Krzysztofowicz Tadeusz
Margules Mendel
Mejer Ferdynand
Mynarski Seweryn
Niemczewski Erazm
Niemczewski Franciszek
Piszczakowski Zygmunt
Reich Jura
Romanowski Kazimierz
Scholtz Gustaw
Sielski Józef
Silberbusch Leon
Skowroński Stanisław
Sochanik Felicjan
Spis Filip
Tchorzewski Albin
Tyszyński Włodzimierz
Wojnarowski Franciszek

d) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (3)

Kółko rolnicze w Wołkowcach
Książyna Tomasz
Szczepanowski Michał

Razem członków . 47

4. Oddział Brody - Złoczów.

(Wedle stanu z r. 1910).

a) Członkowie
płacący po 80 K wkładki (1)

Schmidt Wilhelm Fryderyk

b) Członkowie
płacący po 50 K wkładki (1)

Gniewosz Władysław

c) Członkowie
płacący po 40 K wkładki (2)

Jasiński Wiktor
Schnell Oskar

d) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (6)

Ederowa Marja
Górski Franciszek
Jaworski Kazimierz

Madejska Amelja
Pilatowski Bolesław
Wikarska Julja

c) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (16)

Doliniański Treter Roman
Gniewosz Feliks
Gold Józef
Hubicka Aniela
Koziek Teodor
Obertyński Kazimierz
Puntschert Stanisław
Rotter Bolesław
Sala Oktaw
Schoffer Jan
Schoffer Karol
Thürhaus Emil
Ujejski Bronisław
Weissman Klemens
Wittlin Bernard dr.
Woroszyński Konstanty

f) Członkowie
płacący po 15 K wkładki (2)

Kownacki Juljan
Kownacki Rudolf

g) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (17)

Ks. Brzeziński Jan
„ Dutkiewicz Tomasz
Eder Zdzisław
Haller Hallenberg Józef
Hoff Marjan
Jasiński Adolf
Jaworski Tadeusz
Linder Chaim
Listowski Bolesław
Mosiewicz Jan
Piórkowski Izydor
Przybysławski Wincenty
Rupp Jan
Schachter Szymon
Schutzmann N.
Skomorowski Jan
Tobis Juljan

h) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (60)

włościanie — przew. narodowości ruskiej

Razem członków . 105

5. Oddział Brzeżany - Podhajce.

a) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (1)

Potocki hr. Jakób

b) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (1)

Raczyński Aleksander

c) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (48)

Axentowicz Ludwik
Aszkenazy Anzelm
Bajewski Ignacy
Bajewski Zygmunt
Bieder Dawid
Bielenicka Stefania
Błażowski br. Juljan
Błażowski br. Marjan
Bocheński Franciszek
Cywiński Rafał
Czajkowski Tadeusz
Czyżewa Jan
Czyżewicz Jan
Dyduszyński Jan
Eigenfeld Ignacy
Frosch Józef
Gołaszewski Napoleon
Gołaszewski Stanisław
Gołębski Julian
Gołębski Kazimierz
Gołębski Władysław
Grabowska Marja
Greiss Adolf
Konwent OO. Bazyljanów w Krasnopuszczy
Kossak Leon
Korzeniowski Ignacy
Krzakowski Franciszek
Krzysztofowicz Józef
Leszczyński Aleksander

Leszczyński Włodzimierz
Lityński Edmund
Lityński Walenty
Lityński Zygmunt
Łastowiecki Bronisław
Łoboś Longin
Łupkowski Juliusz
Maromorosz Karol
Maromorosz Tomasz
Romanowski Aleksander
Słomnicki Bronisław
Sommerstein Maurycy
Trześniecki Tadeusz
Wallerstein Karol
Wiśniewski Stanisław
Wittlin Maksymiljan
Wojciechowski Karol
Wolfart Juliusz
Zeitleben Jan

d) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (21)

Bojko Jan
Brubacker Zygmunt
Czytelnia polska
Drzewiecki Władysław
Duderowicz Emil
Ks. Kociuba Grzegorz
Kółko rolnicze Rochaczyn
„ „ Chatki
„ „ Hnilcze
„ „ Taurów
„ „ Toustobaby
„ „ Zamelów
Kumitało Teodor
Ks. Łopotyński Eugen
Maromorosz Sylwester
Maiblum
Nemet Michał
Ryżewski Jan
Sapin Leopold
Sokulski Jan
Żubr Jan

e) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (23)

Razem członków . 94

6. Oddział Busk-Kamionka.

a) Członkowie
płacący po 120 K wkładki (1)

Badeni hr. Stanisław, Eksc.

b) Członkowie
płacący po 80 K wkładki (1)

Badeni hr. Ludwik

c) Członkowie
płacący po 34 K wkładki (5)

Bartmański Kazimierz
Dzieduszycki hr. Włodzimierz
Torosiewicz Klemens
Wisłocki Bronisław
Ujejski Roman

d) Członkowie
płacący po 24 K wkładki (1)

Bartmański Józef

e) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (1)

Bogusz Adam

f) Członkowie
płacący po 14 K wkładki (12)

Ks. Aktyl Kazimierz, prałat
Dembiński Marcin
Domański Feliks
Korytyński Antoni
Moroz Mikołaj
Moroz Klemens
Ossoliński Władysław
Roztworowski hr. Kazimierz
Rozwadowski Wincenty
Stanek Wacław
Thullie Adam
Ks. Zielski Juljan

g) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (13)

Bartmańska Henryka
Bromberg Beer
Ks. Buchhorn Franciszek
„ Cegielski Michał
„ Czyrek Jan
Domańska Seweryna

Ks. Kinasz Maksymilian
Kraiński Romuald
Ks. Kurczaba Jan
Mazurek Tomasz
Ostrowicz Józef
Rapp Herman
Ks. Syweńki Michał

h) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (19)

Bereziński Adam
Ks. Chruszczewski Estafi
Fischer Stanisław
Hebal Józef
Hładczuk Michał
Hnatów Hryńko
Kółko rolnicze w Pawłowie
Kółko roln. w Jazienicy polskiej
Koszycki Hryńko
Marmol Józef
Michalewski Józef
Myśków Jan
Passota Ignacy
Poznański Karol
Przyszlak Grzegorz
Rosłanowski Władysław
Sawczyn Jurko
Szadaj Józef
Zieliński Matwij

i) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (141)

włościanie — przeważnie narodowości ruskiej

Razem członków . 194

7. Oddział Cieszanów.

a) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (9)

Gnoiński Jan
Jampolski Kazimierz
Moszyński Leon
Parnas Emil dr.
Puzyna kn. Juljan
Sapieha Władysław, ks.
Skarszewski Żuk Stanisław
Spindel Salomon
Wattman br. Hugo

b) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (24)

Dąbrowski Juljan
Dobrzyński Erazm
Dobrzyński Zygmunt
Fink Feliks
Younga Adam
Kaliński Henryk
Kółko rolnicze Cieszanów
Komberec Józef
Koralewski Władysław
Ks. Kostek Jan
Krokowski Djonizy
Kwitniowski Bronisław
Ks. Metella Seweryn
Müller Edward
Prašil Józef
Rupp Gustaw
Sochacka Zofia
Skibiński Hipolit
Ks. Stojak Jan
Szczygielski Jan
Zabłocki Mieczysław
Zaleski Józef
Zarzycki Józef
Zduńczyk Bronisław

c) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (62)

Adamek Antoni
Adamek Ludwik
Brzyski Adolf
Brzyski Juljan
Bednarski Jędrzej
Ciećkiewicz Wincenty
Czeryło Marja
Domaradzki Grzegorz
Fedak Michał
Fil Hryń
Fil Iwan
Gach Wasyl
Gawlik Maciej
Gawlik Wojciech
Ks. Gawrzyński Józef

Głaz Sebastjan
Ks. Harasowski Teofil
Horoszko Semko
Kogut Jan
Koszła Jurko
Kłymuś Iwan
Kółko rolnicze Zalesie
Kołodziej Marcin
Krućko Mikołaj
Kuc Józef
Kurek Jan
Kuryk Wasyl
Lasota Karol
Lasota Wojciech
Makowski Jan
Marek Stanisław
Markiewicz Maciej
Ks. Masny Czesław
Mazurkiewicz Stanisław
Nieckarz Jędrzej
Niedużak Jan
Niedużak Michał
Niemiec Szczepan
Obszański Jan
Panek Piotr
Paszko Jan
Pijos Marcin
Płonczyński Wiktor
Polniak Marcin
Polniak Rudolf
Przednowek Jan
Pudełko Franciszek
Śliwiński Józef
Skowronek Wojciech
Sponar Michał
Staniszewski Wawrzyniec
Stankiewicz Jędrzej
Stupak Dańko
Surowiec Władysław
Sycz Piotr
Szłapa Jakób dr.
Tabeczek Jan
Wilk Tadeusz
Wolanin Stanisław
Załuska Marja
Żołądek Grzegorz
Żołądek Wojciech

d) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (19)

włościanie — przeważnie narodowości ruskiej

Razem członków . 114

8. Oddział Dolina.

a) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (3)

Agopsowicz Antoni
Sielski Feliks
Ks. Zaremba Hipolit

b) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (67)

Bazarkiewicz Jan
Bielecki Leon
Biliński Iwan
Borys Aftanas
Brill Józef
Deindl Wacław
Didocha Michał
Dolina — gmina
Dobrowolski Józef dr.
Ks. Górnikiewicz Teofil
Grela Filip
Grünfeld Markus
Hasko Karol
Hausmann Maurycy
Hładuń Piotr
Hładuń Wasyl
Hoszowski-Siarkiewicz Franc.
Hrycej Dymitr
Hrycej Ołeksa
Ks. Humiecki Kornel
Janków Wasyl
Ks. Jarema Teodor
Kalecun Eljasz
Kardasz Stefan
Kółko roln. Dolina
Komarski Michał
Kossakiewicz Władysław
Kossakowski Edward
Kosyło Józef
Kotłowski Stanisław dr.
Lisowice — gmina

Lisowski Władysław
Lorenz Jan
Lubieniuk Andrzej
Ludwikówka — gmina
Ławrowski Jan
Magas Dmytro
Ks. Malinowski Franciszek
Marcinków Jan
Marszałko Nykoła
Misiewicz Jan
Misiewicz Michał
Mizuń Jurko
Mizuń stary — gmina
Ks. Ochrymowicz Józef
Pasiecznik Piotr
Pompein Władysław
Pfeifer Wilhelm
Redisch Markus
Regner Józef
Regner Leopold
Salz Józef
Schwarz Adam
Ślipak Michał
Ks. Sojka Włodzimierz
Stroka Kazimierz
Strutyn wyżny — gmina
Ks. Terlecki Józef
Türschmidt Ludwik
Ks. Twardyjewicz Juljan
Tymków Fedio
Tymowski Euzebiusz
Wallisch br. Emil
Ks. Wieliczkowski Teodor
Witowski Michał
Wolf Wilhelm
Wyszków — gmina

c) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (77)

Andryiszak Fedio
Andryiszak Mikołaj
Bodlak Jakób
Bornstein Lipman
Borys Jan
Ciuk Wasyl
Deputat Wasyl
Dmytrów Mikołaj
Duda Dymitr
Dyda Ołeksa
Dyrów Dmytro
Fedorów Iwan
Gołuchowski Antoni
Gutenberg Noe
Hnatiuk Jurko
Hoszków Onufry (Hrynia)
Hoszowski Wasyl
Hrycej Józef (Dmytra)
Ks. Ilewicz Włodzimierz
Ilnicki Michał
Kalecun Pańko
Kapeć Wasyl
Kiszka Stefan
Kłym Nykoła
Kohut Dmyter
Koladzin Bazyli
Komar Hryń
Komar Hryń (Ołeksy)
Komar Michał
Komar Wasyl
Kostecki Stefan
Kostew Stefan
Kosyło Iwan
Kosyło Teodor
Kropowicz Michał
Kuchta Mikołaj
Langenfeld Jan
Leszczyński Michał
Lorenz Jan
Lorenz Wilhelm
Lutczyn Wasyl
Macewicz Józef
Magas Wasyl
Maksymec Jurko
Maksymońko Jacko
Maksymońko Stefan
Małanij Semen
Marczuk Andrzej
Martynów Jurko
Mazurkiewicz Bazyli
Melnikiewicz Fedio
Mikulin Jurko
Muller Józef
Myk Walenty
Paczowski Michał dr.
Pawłowicz Stefan
Picyk Bazyli

Popadiuk Juljan
Płoszczański Józef
Regner Jan
Regner Leopold
Regner Marjan
Romanczukiewicz Leon
Rothbauer Kazimierz
Rudolf Karol
Ks. Sapruka Grzegorz
Skrypka Mikołaj
Śmigielski Fedio
Soroczyński Andrej
Soroczyński Ignacy
Sowa Iwan
Sowa Michał
Tkaczow Wasyl
Tymoczko Mikołaj
Wajman Karol
Winciów Wasyl
Zacharjasiewicz Aleksander

d) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (26)

Razem członków . 173

9. Oddział Drohobycz.

a) Członkowie
płacący po 14 K wkładki (10)

Brück Franciszek
Dembiński Andrzej
Frey Juljusz
Frey Rudolf
Konwent OO. Bazylianów w Drohobyczu
Kryśko Aleksander
Kryśko Mikołaj
Landenberger Jan
Niedźwiecki Michał
Ostafiński Feliks

b) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (8)

Borgman Ahraham
Frey Józef
Kiszko Jan
Kryśko Otylia
Markiewicz Józef
Szychowski Antoni
Tarnowska hr. Marja
Wiesenberg Jonasz

c) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (34)

Armbruster Marcin
Bernstein Józef
Broder Jan
Brück Józef
Buliczek Edmund
Grzegorzewicz Michał
Heuchert Jan
Höhn Filip
Höhn Franciszek
Höhn Jerzy
Jach Grzegorz
Ks. Kiszyk Stefan
„ Kozak Anatol
Lutyk Mikołaj
Lutyk Wasyl
Marcynyszyn Iwan
Mohr Filip
Mohr Jakób
Mohr Jan
Pełechaty Hawryło
Pielech Maciej
Popp Jakób
Popp Jan
Prystaj Jan
Reichert Jan
Ks. Royer Maurycy
Tempel Jan
Ks. Waluch Jan
„ Warcholak Anatol
Weiss Feliks
Woron Michał
Zaremba Józef
Zintel Jakób
Zintel Zygmunt

d) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (18)

e) Członkowie
niepłacący żadnej wkładki (20)

Razem członków . 90

10. Oddział Dynów.

a) Członkowie
płacący po 100 K wkładki (1)

Skrzyński Zdzisław

b) Członkowie
płacący po 60 K wkładki (1)

Krasicki hr. Ignacy

c) Członkowie
płacący po 12 K wkładki (1)

Dydyński Stanisław

d) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (2)

Nowakowski Juljusz
Ks. Trzyna Andrzej

e) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (16)

Błoński Walenty
Drewniak Tomasz
Duda Szymon
Gładysz Wojciech
Kocaj Władysław
Kółko rolnicze Harta
" " Wesoła
Ks. Kopystiański Orest
Król Walenty
Krupa Franciszek
Lasko Andrzej
Skałuba Mateusz
Stankiewicz Antoni
Szurlej Jan
Wąsowicz Władysław
Wrona Józef

f) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (10)

Razem członków . 31

11. Oddział Gródek-Janów.

a) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (5)

Brunicki br. Adolf
Głowacki Jan
Kopecki Edward
Niezabitowski Stanisław
Zawiadowski-Weissmann Edw.

b) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (8)

Gołuchowski hr. Agenor
Kolischer Henryk dr.
Radomski Gracjan
Schafferowa Adela
Stanek Wilhelm
Tyszkiewicz hr. Janusz
Weigl Millerat Józef
Wiszniewski Karol

c) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (23)

Ks. Adam Jan
Bobowski Franciszek
Chodziński Kazimierz
Hapka Szczepan
Jaroszyński Stanisław
Kintzi Henryk
Kintzi Hugo
Kossowski August
Krammer Juljusz
Ks. Lachiewicz Michał
Maler Adolf
Ks. Moczarowski Leonard
Olszewski Piotr
Ostrowski Władysław
Piotrowski Władysław
Ks. Romaniuk Mikołaj
Rostek Ignacy
Szaffer Hersch
Szulz Antoni
Staufer Edward
Turnau Lucjan
Ks. Tychowski Leon
Wygoda Benedykt

d) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (146)

Andrzejowski Henryk
Bachmann Piotr
Bachmann Rudolf
Bäcker Barbara
Bäcker Jan

Bäcker Jakób
Bäcker Filip
Bechtlof Jakób
Blicharski Wacław
Błaszczak Józef
Bogdanowicz Jan
Bołkot Mikołaj
Borowiec Wasyl
Bordun Hryńko
Bordun Michał
Bosy Michał
Bożek Mikołaj
Chmielowski Józef
Chmielowski Jan
Chodak Bazyli
Choma Jan
Chruściel Kasper
Czekajło Michał
Ćwiok Błażej
Dawid Jan
Dejnega Mikołaj
Ditrich Jakob
Ditrich Jakób
Ditrich Jan
Ditrich Krystjan
Ditrich Piotr
Durkacz Józef
Duszeńko Michał
Dziura Franciszek
Fichtel Jan
Gleich Leon
Gleich Fischel
Gleisner Józef
Gełeszko Michał
Gereń Józef
Gmytruch Fedko
Gnatek Władysław
Greń Michał
Gundermann Józef
Herman Franciszek
Herman Józef
Horoszko Hryńko
Hruszyński Hryńko
Huber Karol
Hubert Jakób
Hutter Filip
Iwaszczyszyn Jan
Jacheć Franciszek
Jachowski Jan
Jachowski Karol
Jaceńko Piotr
Janson Filip
Jestadt Adam
Jezierski Franciszek
Jurzyna Jędrzej
Kaczmarski Włodzimierz
Kaniak Jan
Kisil Zofia
Kober Fryderyk
Kober Jakób
Kohut Antoni
Kółko rolnicze Bar
„ „ Białagóra
„ „ Doliniany
„ „ Gródek cz. prz.
„ „ „ lw. prz.
„ „ Mszana
Kowalski Franciszek
Kozioł Oleksa
Krammer Ernest
Kruk Kseńka
Kupińska Anna
Kurylas Jan
Lang Jakób
Lechowicz Antoni
Leibfritz Jakób
Lille Ozjasz
Liss Antoni
Łapan Iwan
Łobodzic Anna
Łobodzic Franciszek
Łobodzic Jan
Łobodzic Józef
Maciejowski Wasyl
Mocowicz Szczepan
Madej Kasper
Maksymowicz Teodor
Mang Henryk
Mang Jan
Mazur Piotr
Mercało Iwan
Michajliszyn Jan
Modła Piotr
Mońka Teodor
Müller Jakób
Müller Rudolf

Murzyniec Hryńko
Niedźwiedzki Stanisław
Ks. Obrizków Andrzej
Olejarnik Fedko
Opaliński Michaj
Ottenbreit Franciszek
Pajda Onyśko
Pawłów Andrzej
Pawłów Ilko
Pfeifer Krystjan
Piss Jan
Pisiura Iwan
Pisulski Jan
Ks. Ploszek Józef
Pomirczy Jan
Rap Marya
Romanowicz Jan
Rudkowski Jędrzej
Sadowy Hawryło
Schmidt Piotr
Seibel Jan
Seniów Józef
Seniuta Wasyl
Senyk Jan
Sienicki Mikołaj
Siromski Józef
Smyk Antoni
Smyk Ignacy
Śnieda Stefan
Solatycki Michał
Swadko Michał
Szała Mikołaj
Traskowski Iwan
Trojanowski Hryńko
Tymcio Jan
Ujda Franciszek
Walaszek Piotr
Wasiuta Michał
Weiler Piotr
Wołoszczyk Franciszek
Wołoszyn Józef
Worobij Michał
Zadorożny Grzegorz
Zaharko Michał
Zawalij Jan

Razem członków . 182

12. Oddział Jarosław.

a) Członkowie
płacący po 120 K wkładki (1)

Lubomirski ks. Andrzej, Eksc.

b) Członkowie
płacący po 100 K wkładki (1)

Dzieduszycki hr. Tadeusz

c) Członkowie
płacący po 90 K wkładki (1)

Siemieński-Lewicki hr. Stan.

d) Członkowie
płacący po 80 K wkładki (1)

Czartoryski ks. Adam

e) Członkowie
płacący po 70 K wkładki (1)

Czartoryski ks. Jerzy

f) Członkowie
płacący po 50 K wkładki (2)

Czartoryski ks. Witold
Kellermanowa Kazimiera

g) Członkowie
płacący po 40 K wkładki (1)

Wydział Rady pow. w Łańcucie

h) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (2)

Lisowiecki Marjan dr.
Turnau Jerzy

i) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (23)

Drohojowski hr. Bolesław
Dworski Aleksander
Dzieduszycki hr. Włodzimierz
Fedorowicz Adam
Grodzicki Marjan
Homolacs Emanuel
Kopecki Władysław
Langie Kazimierz
Langie Tadeusz
Łastowiecki Adam
Łastowiecki Bronisław
Łastowiecki Franciszek

Marynowska Zofja
Micewski Włodzimierz
Mycielski hr. Jan
Myczkowski Stefan
Neustein Feliks
Scipio hr. Roman
Spett Emanuel
Szembek hr. Włodzimierz
Szczekot Antoni
Szulczewski Włodzimierz
Wolski Eustachy

j) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (59)

Ks. Budnik Józef
Cukrownia w Przeworsku
Czartoryska ks. Anna
Czartoryska ks. Jadwiga
Czartoryska ks. Marja
Czartoryska ks. Wanda
Czartoryski ks. Olgierd
Dąbrowski Leonard
Dzieduszycki hr. Paweł
Dulęba dr.
Gedroyć Władysław ks.
Harkam Seweryn
Iwanowski Feliks
Jarochowski Joachim
Ks. Jarosz Andrzej
Kaus Stanisław
Kazanowicz Józef
Kisielewski Stanisław
Korzeniowski Stanisław
Kruppa Juljan
Lachmann Zygmunt
Lubomirska ks. Eleonora
Łoziński Józef
Łozińska Jadwiga
Łoziński Witołd
Łysakowski Ludwik
Malczewski Stanisław
Micewska Jadwiga
SS. Miłosierdzia w Przeworsku
" " w Moszczanach
Ks. Motyl Wawrzyniec
Myczkowska Sabina
Nowiński Bronisław
Orzelski Antoni
Ostrowski Aleksander
Ks. Pawłowski Feliks
Podczaski Jan
Pogonowski Władysław
Poleska Jadwiga
Rawski Michał
Romanowski Eustachy
Sawicki Antoni dr.
Smalawski Stanisław
Ks. Stańczak Jan
Starek Jan
Ks. Świdnicki Jan
Tuczyński Antoni
Turnauowa Genowefa
Ks. Tyczyński Antoni
" Ulanowski Józef
Urbanek Franciszek
Ustrzycki Kazimierz
Ks. Węgrzynowicz Dyonizy
Wolska Helena
Wolski Żdzisław
Ks. Włazowski Tomasz
Zabierzański Jan
Zalasiński Stanisław
Zamoyski hr. Zygmunt

k) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (85)

Amosz Michał
Bogdanowicz Kazimierz
Brodowicz Wojciech
Brożbar Wojciech
Buszko Olech
Cybulski Stanisław
Czaja Mikołaj
Czerwony Michał
Dąbrowski Józef
Duda Szymon
Duda Wojciech
Dziedzic Walenty
Gondek Franciszek
Gwóźdź Józef
Harpula Katarzyna
Hartleb Konrad
Homa Wojciech
Janas Jan
Jurczak Jędrzej
Kielarski Roman

Kipczak Jan
Kiwała Jakób
Kiwała Walenty
Kojder Walenty
Kółko rolnicze Albigowa
„ „ Budy przew.
„ „ Bystrowice
„ „ Cieszacin
„ „ Cieszacinek
„ „ Czarna
„ „ Dębów
„ „ Gać
„ „ Gniewczyna
„ „ Handzlówka
„ „ Kaszyce
„ „ Korniaktów
„ „ Manasterz
„ „ Markowa
„ „ Mikulice
„ „ Morawsko
„ „ Munina
„ „ Nielepkowce
„ „ Ostrów
„ „ Pantalowice
„ „ Pawłosiów
„ „ Pełkinie
„ „ Rakszawa
„ „ Roźwienica
„ „ Siennów
„ „ Sietesz
„ „ Świątaniowa
„ „ Szówsko
„ „ Tuczempy
„ „ Urzejowice
„ „ Zarzecze
„ „ Żuklin
Kowalik Jan
Krokos Walenty
Kruba Jan
Krysa Jan
Kurpiel Józef
Leszczak Józef
Lis Jakób
Maciałek Tomasz
Misiąg Andrzej
Obrębski Zdzisław
Olejarski Jan
Piątek Franciszek
Podolec Antoni
Puziewicz Filip
Rydzik Antoni
Rydzik Michał
Skiba Joachim
Socha Bartłomiej
Socha Franciszek
Tkaczyk Jędrzej
Tkaczyk Paweł
Trojniar Paweł
Wańczycki Józef
Weselak Jan
Wlazło Antoni
Wojtyga Franciszek
Wrześniowski Antoni
Wysocki Sebastjan
Żardecki Bolesław

Razem członków . 177

13. Oddział Jaworów.

a) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (8)

Czerny Karol dr.
Czosnowski Collona hr. Fr.
Dębicki hr. Karol
Kostkiewicz Kazimierz
Szeptycki hr. Jan
Szeptycki hr. Leon
Weisman-Zawidowski Al.
Younga Stefan

b) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (9)

Czarkowski Antoni
Fangor Romuald
Kapiszewski Tadeusz
Karczewski Henryk
Keiper Karol
Lachowicz Stanisław
Małachowski Mieczysław
Myszkowski Józef
Myszkowski Stanisław

c) Członkowie
płacący po 15 K wkładki (6)

Chlebowicz Adam
Fangor Stanisław

Łucka Zofia
Majewski Klemens
Wysocki Zdzisław
Zbyszewski Kazimierz

d) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (2)

Ks. Czyczyłowicz Szymon
Malec Stefan

e) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (47)

Bazylewicz Jan
Bajdała Michał
Baran Fedko
Bereziak Hryń
Buczko Fedio
Buszko Hryńko
Broński Jan
Cząstka Franciszek
Dębski Grzegorz
Dubik Michał
Garandża Piotr
Harasym Stefan
Janeczko Franciszek
Jancyszyn Iwan
Kałytiak Michał
Kisslinger Feliks
Kłymak Jan
Konwent OO. Dominikanów
Krzeszowiec Leon
Kułaga Michał
Linder Franciszek
Lechociński Jan
Łupak Jurko
Malec Seńko
Mańko Jacko
Mocko Teodor
Muciek Tadeusz
Nehrebecki Antoni
Nowak Karol
Perun Stefan
Petuczka Fed'ko
Przybyłkiewicz Stefan
Piwowar Jędrzej
Riczkowy Dymitr
Russocki Stefan
Seredowicz Mikołaj
Seremiak Mikołaj
Śliwiński Filip
Sikora Jan
Steń Fed'ko
Szkremetka Dmytro
Szkremetka Iwan
Trzemżalski Franciszek
Tymkiewicz Bazyli
Ks. Wenhrynowicz Włodzim.
Żminkowski Mikołaj
Żukiewicz Jacko

f) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (32)

Razem członków . 104

14. Oddział Kałusz.

a) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (29)

Barzykowski Bronisław
Chaliszewski
Ks. Chodziński Józef
Czarkowski Konstanty
Czarkowski Konstanty
Dorożyński Bazyli
Ks. Dudawski Włodzimierz
Dzieduszycki hr. Marcin
Głodziński Aleksander
Groblewski Zygmunt
Ks. Gurguła Józef
Kółko rolnicze Bereźnica
Komornicki Wojciech
Kozicka Iza
Łoś hr. Stefan
Menzel Karol
Mierzeński Henryk
Ks. Mikrut Leopold
Prek Henryk
Rozwadowski Franciszek
Rozwadowski Władysław
Scazighino Feliks
Smoleński Roman
Sobota Karol
Ujejski Adam
Wiszniewski Władysław
Würst Adolf dr.
Zaworski Feliks
Zborowski Mieczysław

b) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (68)

Bajor Franciszek
Baran Hryń
Biernat Adam
Biernat Jan
Biernat Władysław
Bronczyk Jakób
Busch Eleonora
Czolij Fedio
Czolij Marja
Chymycz Nykoła
Dobrowolski Iwan
Duda Bohdan
Duda Konstanty
Dzus Jurko
Dzus Tymko
Fornalik Wincenty
Galowski Jan
Gembała Rafał
Godek Andrzej
Gogoł Michał
Hapczyn Dmytro
Iskrzyński Erazm
Jaciów Fed
Jakimeczko Prokop
Karaim Jurko
Kata Fabian
Kopeć Marek
Ks. Korzyński
Kseniów Andrzej
Kuchar Marko
Kuchar Stefan
Kuź Wasyl
Liebersbach Jakób
Litwiniec Matyj
Małek Jan
Mazur Adam
Mortko Jan
Mroczko Stanisław
Mykietyn Iwan
Mykietyński Michał
Ordyk Jan
Ordyk Michał
Pojlański Jan
Popadiuk Mar.
Rak Antoni
Rak Franciszek
Rodzeń Jędrzej
Rodziński Antoni
Rodziński Dmytro
Ropelewski Karol
Ks. Siczyński Hilary
Skrycki Hawryło
Szaramajluk Stefan
Szetłak Walenty
Szewczuk Antoni
Szewczuk Dmytro
Szewczuk Iwan
Szewczuk Wasyl
Szewczuk Wasyl
Tabaczuk Matij
Trzaska Franciszek
Turbiak Wojciech
Tymczyszyn Dmytro
Tymczyszyn Onufry
Wojtków Jan
Wojtków Onufry
Wyrostek Ołeksa
Zaremba Michał

Razam członków . 97

15. Oddział Lisko.

(Wedle stanu z roku 1910).

a) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (72)

Adamski Robert
Adamski Roman
Baczyński Roman
Bal Adam dr.
Baran Stanisław
Barański Robert
Ks. Bierzecki Jan
„ Biliński Józef
Binzer Szymon
Czerkawski Józef
Ks. Czerteżyński Dymitr
Darasz Józef
Dauksza Józef
Dobrzański Stanisław
Domain Alfred
Feuerstein Józef
Frankowski Tadeusz
Ks. Gardziel Andrzej

Garncarski Piotr
Herczka Hugo
Hołyńska Wanda
Ks. Hunkiewicz Włodzimierz
Indra Gustaw
Indra Jan
Jakubowski Jan
Janowski Jerzy
Juściński Antoni
Ks. Kałużniacki Bolesław
Kinasz Teofil
Konarski hr. Henryk
Kościński Wiktor
Krasicki hr. August
Kwiatkowski Eugienjusz
Lenczewski Kazimierz
Linder Henryk
Ks. Ładyżyński Roman
„ Makar Grzegorz
Makowiecki Andrzej
Mauthner Gustaw
Mazur Wawrzyniec
Ks. Mermon Tytus
Moczarowski Paweł
Ks. Mróz Jan
Nanowski Józef
Nanowski Stefan
Negrusz Piotr
Ovecka Piotr
Pawlikiewicz Athenogenes
Podwapiński Władysław
Ks. Polański Bazyli
Porajewski Jan dr.
Pragłowski Robert
Ramułt Ludwik
Roiński Emil dr.
Russocka hr. Jadwiga
Rusocki hr. Kazimierz
Samolewicz Janusz
Ks. Sapecki Michał
Schramm Juljan
Slaski Artur
Sołowij Tadeusz dr.
Stanecki Mieczysław dr.
Stein Kazimierz Dietrich
Strzelecki Tadeusz
Szymulik Józef
Till Ernest dr.
Udrycki Aleksander
Workiewicz Bolesław
Zakliczyński Aleksander
Zatorski Jan
Zbiegniewicz Walerjan
Ziętarski Bohdan

b) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (10)

Hryckowian Michał
Jarosiewicz Juljan
Kauczak Aleksander
Kubiczek Józef
Ks. Marcinek Antoni
Śliżyński Aleksander
Ks. Stasiowski Jakób
Szulakiewicz Antoni
Wisz Ludwik
Ks. Zaremba Antoni

c) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (121)

włościanie — przew. narodowości ruskiej

Razem członków . 203

16. Oddział Lwów.

a) Członkowie
płacący po 76 K wkładki (1)

Lubomirska ks. Karolina

b) Członkowie
płacący po 36 K wkładki (2)

Lubomirski ks. Jerzy
Król. stołeczne m. Lwów

c) Członkowie
płacący po 26 K wkładki (16)

Baltarowicz Jan
Brohocki Dienheim Adam
Brykczyński Stanisław
Czudżak K. i Kleczyński St.
Kapituła rzym.-kat.
Kintzi Jan
Konwent OO. Dominikanów
Krzeczunowicz Walerjan

Malczewski Włodzimierz
Mars Stanisław dr.
Papara Ignacy
Santi Paweł
Sapieżyna ks. Seweryna
Stojowski Jan Kanty
Sulatycki Kazimierz
Wydział Rady pow. we Lwowie

d) Członkowie
płacący po 16 K wkładki (7)

Franz Karol
Konwent OO. Franciszkanów
Lisiewicz Aleksander dr.
Lisiewicz Zygmunt dr.
Małobęcki Mieczysław
Papara Adam
Thom Maksymiljan

e) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (130)

Abrahamowicz Dawid Eksc.
Abrahamowiczowa Antonina Eksc.
Ackerman Henryk
Adamowicz Konstanty
Androchowicz Michał
Ks. Baar Jan
Baczewski Leopold
Balicki Szczepan
Ks. Bakowicz Jan
Beinlich Adolf
Ks. Bilinkiewicz Aital
Bieliński Stanisław dr.
Ks. Biliński Jan
Blauth Jan dr.
Bohosiewicz Teodor dr.
Clement Marjan
Cybulski Juljan
Czajkowski Robert dr.
Dzierżanowski Grzymała Ludw.
Ekielski Józef dr.
Ewy Jakób
Fedorowicz Kazimierz
Fibich Stanisław dr.
Fruchtman Jakób dr.
Głąbiński Stanisław dr.
Głowaczewski Józef
Gostyński Stanisław
Groo Leopold
Gubrynowicz Władysław
Harlfinger Jan
Ks. Hentschel Adam
„ Humiecki Juljan
Iżycki Włodzimierz
Janeczko Michał
Janowski Bronisław
Jasiński Konstanty
Jędrzejowicz Marjan
Kapellner Juljusz
Kamieński Franciszek
Karłowicz Janina
Kawecki Zdzisław
Konopka Nowina Adam
Kędzior Andrzej
Kintzi Henryk
Kisielnicki Jerzy
Kółko rolnicze w Basiówce
„ „ w Bilce szlacheckiej
„ „ w Czyszkach
„ „ w Dornfeldzie
„ „ w Dublanach
„ „ w Kukizowie
„ „ w Siemianówce
„ „ w Tołszowie
„ „ w Wołkowie
Kostórkiewicz Adolf
Kretowicz Paweł
Kubik Władysław dr.
Kuhner Leopold
Kunert Jan
Kurtz Stanisław
Kurylas Teodor
Laise Fryderyk
Lech Kazimierz
Łączyński Gustaw
Makowiecki Jan
Maksymowicz Jan
Markiewicz Hiacynt Adolf
Markowski Zygmunt dr.
Mars Tadeusz dr.
Marszałkowicz Jan
Merunowicz Teofil
Miczyński Kazimierz dr.

Miksiewicz Mieczysław
Mikuszewski Jan
Mittlener Józef
Miziewicz Stanisław dr.
Morgenbesser Hipolit
Muller Henryk
Muller Jan
Müller Jan
Muller Ryszard
Nikorowiczowa Zofia
Nowak Wojciech
Obfidowicz Bronisław dr.
Ks. Oleksij Mikołaj
Pawlik Stefan dr.
Paygert Jan dr.
Pillat Tadeusz dr.
Porębski Teodor
Przysiecki Stanisław
Rogalski Jan
Rodakiewicz August dr.
Roliński Edward
Rupp Henryk
Rupp Jan
Safrin Leon
Sagawy Hugo
Schreyer Jakób
Schreyer Rudolf
Schuman Jan
Seeger Eugieniusz
Seferowicz Lubicz Jan
Sklepiński Michał
Skrochowski Feliks
Sobolewski Stanisław
Sobótka Henryk
Stauffer Krystjan
Steczkowski Jan dr.
Stroynowski Edward dr.
Strzelecki Stefan
Supiński Paweł
Świeżawski Tadeusz
Szczepański Ludwik
Ks. Szumyło Michał
Thom Józef dr.
Towar. akc. dla przem.
Traczewski Witold
Treter Adam
Ks. Trzebicki Gabryel
Tyszkowski Andrzej
Ks. Wegeman Hubert
Wiciński Stanisław
Wittlin Kuno dr.
Ks. Wolańczyk Władysław
Zalewski Feliks
Zaremba Bronisław
Zaremba Bronisław
Zinkiewicz Józef
Żurowski Ludwik
Żurowski Zygmunt
Zygmuntowicz Marjan

f) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (117)

Adam Ferdynand
Andryjek Maksym.
Baar Jan
Balicki Michał
Baranowski Paweł
Baron Filip
Bartoszewski Jędrzej
Bautro Piotr
Beń Aleksander
Bezrąk Antoni
Ks. Bilinkiewicz Jan
Bizanz Jakób
Bławacki Ilko
Błażek Marcin
Bobilak Justyn
Boniak Jurko
Chmiel Wiktor
Chomiak Jan
Chomin Michał
Chomin Mikołaj
Cieślak Antoni
Cieślewicz Wacław
Czornyj Andrzej
Czyczkiewicz Hryńko
Dereń Franciszek
Dereniowski Grzegorz
Diaków Tomasz
Dżugaj Michał
Fajda Michał
Głuchy Mikołaj
Grefner Janusz
Guweńko Wasyl

Hadyna Tekla
Hartman Wacław
Hewakowski Teofil
Heksel Franciszek
Hładki Hryńko
Huber Jakób
Humiński Michał
Jędrzejowski Hilary
Kiernoha Dmytro
Kintzi Artur dr.
Kober Jakób
Kohut Wasyl
Koli Jan
Kółko rolnicze w Kamienopolu
„ „ w Nawaryi
Koniuch Jan
Kornecki Antoni
Korolak Jan
Korzeniowski Jan
Korzeniowski Paweł
Korzeniowski Walenty
Kowal Tytus
Kreczkowski Teodor
Krömer Leopold
Kulik Grzegorz
Kuna Kazimierz
Kunec Piotr
Kurylec Roman
Kuryłas Hryńko
Kuźniarz Jędrzej
Łagocki Mikołaj
Łukaszyński Władysław
Maciech Grzegorz
Mahler Adolf
Maksymów Andrzej
Malicki Mikołaj
Małaczyński Franciszek
Małaczyński Marjan
Maruszczak Ludwik
Messner Krystjan
Messner Jan
Mirota Jan
Moczurad Jan
Moskwa Hryńko
Ks. Mussij Teofil
Müller Karol
Mykietka Michał
Mykietka Piotr
Mykietka Wasyl
Owczarz Jan
Pankiewicz Józef
Pasierski Jędrzej
Pasławski Jan
Pawlaczek Leonard
Pawłowski Józef
Pawłyszyn Jurko
Piwko Tomasz
Pohodzaj Jerzy
Przyszlak Aleksander
Puhacz Jan
Rebczyński Karol
Ks. Romanowski Karol
Samborski Bazyli
Saramaka Jan
Sempik Michał
Senica Fedko
Senica Jan
Serbinowicz Michał
Skokun Wasyl
Sojan Marcin
Sroka Józef
Szczepaniuk Jan
Szemberski Aleksander
Szponarski Jan
Szponarski Jan
Szponarski Józef
Ks. Szukalski
Tomaszewski Michał
Topolski Wawrzyniec
Tryjanowski Jan
Tuźnicki Teodor
Uścieński Stanisław
Wowk Ilko
Woźniczka Jan
Zachaczewski Nikodem
Żyszkiewicz Feliks

Razem człoków . 275

17. Oddział Mościska.

a) Członkowie
płacący po 26 K wkładki (2)

Stadnicki hr. Stanisław
Younga Adam

b) Członkowie
płacący po 16 K wkładki (3)

Mars Jan
Misiągiewicz Aleksander
Stadnicki hr. Stan. Adam

c) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (37)

Bachmann Henryk
Ks. Białogórski Alfred
Bizanz Edward
Charzewski Bolesław
Ks. Chotyniecki Klemens
Diamanstein Izaak
Drohojowski hr. Adam
Drohojowski hr. Karol
Dutkiewicz Jan
Ks. Dziedzic Szymon
Gutteter Edward
Gużkowski Ferdynand
Irsay Marja
Jabłoński Ignacy
Karabanik Barbara
Kochanowski Jan
Ks. Kwieciński Władysław
Lebedowicz Emil dr.
Mieczałowski Stanisław
Muller Fryderyk
Orzechowicz Bolesław
Pawelski Władysław
Petryk Ignacy
Pogłodowski Dyonizy
Roliński Stanisław
Rolle Józef
Skarbek hr. Aleksander
Skibniewski Władysław
Smarzewski Tadeusz
Śmiałowski Bolesław
Śmiałowski Józef
Spicka Franciszek
Stupnicki Franciszek
Ks. Szandrowski Józef
„ Szurek Tomasz
Wyszyński Mieczysław
Ks. Ziobro Antoni

d) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (16)

Czerwiński Józef
Koch Antoni
Koczaj Józef
Kółko rolnicze Krysowice
„ „ Kulmatycze
„ „ Maławola
„ „ Myślatycze
„ „ Pnikut
„ „ Radochowce
„ „ Sądowa Wiszn.
„ „ Stojańce
„ „ Strzelczyska
„ „ Trzcieniec
„ „ Twierdza
„ „ Zakościele
Wasyłyszyn Michał

e) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (56)

Razem członków . 114

18. Oddział Nadworna.

a) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (36)

Biłous Jakim
Bodnar Marja
Bogdański Bronisław dr.
Bohatczuk Hrehor
Bornstaedt Stanisław
Buraczyński Bazyli
Danyluk Iwan
Fedorów Fedor
Fedoryszyn Ołeksa
Fedoryszyn Wasyl
Gregorasz Nykoła
Grochola Mieczysław
Holinej Jakób
Hołowczak Wasyl
Horbejczuk Iwan
Jeż Andrzej dr.
Koch Georg
Koczerzuk Michał
Król Michał
Ks. Kuczyński Józef
„ Lisieniecki Włodzimierz

Łuciuk Jurko
Ks. Mandyczewski Kornel
Matkowski Władysław
Maksymiuk Iwan
Meroniak Prokop
Montyński Fedor
Moczerniak Iwan
Niżnikiewicz Michał
Pawluk Ołeksa
Prokopiuk Jakób
Radoszewski Kazimierz
Rubinstein Rafał
Soroczyński Dmytro
Szuszkiewicz Karol
Wintoniak Nykoła

b) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (9)

Ks. Androchowski Andrzej
Atlas Kalman
Bohatczuk Wasyl
Danyluk Onufry
Jaworski Antoni
Lewicki Aleksander
Mełnyczeńko Iwan
Mojsewicz Atanazy
Swyszcz Wasyl

c) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (19)

włościanie — przew. narodowości ruskiej.

Razem członków . 64

19. Oddział Podolski.

a) Członkowie
płacący po 50 K wkładki (2)

Bogucki Władysław
Siemieński-Lewicki hr. Stanisł.

b) Członkowie
płacący po 40 K wkładki (2)

Ochocki-Zawadzki Antoni
Wolański hr. Władysław

c) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (13)

Badeni hr. Stanisław Henryk
Baworowski hr. Rudolf
Bogdanowicz Mieczysław
Cielecki Zaremba Artur
Cieński Tadeusz
Czaykowski Władysław
Gołuchowski hr. Adam
Potocki hr. Aleksander
Potocki Szeliga Tadeusz
Rudrof Franciszek
Serwatowski Władysław
Wartanowicz Eugienjusz
Wolgner Józef

d) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (25)

Błażowski br. Marjan
Cielecki Zaremba Juljusz
Feldschuh Józef
Gniewosz Aleksander
Gołaszewski Stanisław
Gromnicki Jan
Heydel br. Franciszek
Horodyski Kazimierz
Horodyski Leon
Jełowicki Aleksander
Kimelman Oswald dr.
Łukasiewicz Jakób
Mencel Karol
Mysłowski Rawicz Franciszek
Ochocki Roman
Paygert Kornel dr.
Piniński hr. Mieczysław
Potocki Lubicz Ksawery
Rudrof Stanisław dr.
Rudrof Stanisław junior
Słonecki Teofil
Stojowski Jordan Władysław
Świdrygiełło-Świderski ks. Stan.
Świdrygiełło-Świderska ks. M.
Turnau August

e) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (66)

Anderst Eliasz
Antoniewicz Bołoz Jan dr.

Antoniewicz Bołoz Karol
Bernstein Józef
Bielański Antoni
Bogucki Aleksander
Byłicki Jan
Cieński Kazimierz
Cieński Włodzimierz
Dembiński Leon
Demian Samuel
Domański Władysław
Doschot Alfred
Festing Józef
Geringer Karol
Geringer Ksawery Franciszek
Głażewski Adam dr.
Głażewski Ignacy
Ks. Gliński Józef
„ Głowiński Kazimierz
Gniewoszanka Helena
Grabowski Marjan
Horodyski Andrzej
Horodyski Franciszek
Horodyski Ludwik
Horodyska Natalia
Juhn Tomasz
Kański Stanisław
Konwent OO. Bazylianów w Ułaszkowcach
Konwent OO. Dominikanów w Ułaszkowcach
Ks. Kopystiański Roman
Korytko Paweł
Korytowski hr. Feliks
Krasnopolski Michał
Krokowski Józef
Liskowacki Teofil
Młodecki hr. Władysław
Mysłowski Rawicz Józef
Mysłakowski Adam
Noel Adam
Ochocki Tomasz
Podlewski Karol
Regenstreif Bruno
Respaldiza Ferdynand
Sawicki Leonard
Siedlecki Bolesław
Ks. Sigmund Adolf
Sieklucki Gustaw
Smalawski Zygmunt
Solecki Jan
Staniszewski Bolesław
Stecker Jakób
Strawińska Henryka
Świrski Czesław
Szaszkiewicz Zdzisław
Szkoła rolnicza, Jagielnica
Syndykat rolniczy Podolski
Turkuł Jan
Ujejski Stanisław
Vivien Jan
Wachowicz Spirydjon
Wesoliński Franciszek
Wolniewicz Antoni
Wyhowski Stanisław
Zaliwski Stanisław
Zeimer Cudyk

g) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (12)

Jurkowski Jan
Kółko rolnicze Buczacz
„ „ Dobropole
„ „ Hadyńkowce
„ „ Jazłowiec
„ „ Korościatyn
„ „ Nagorzanka
„ „ Podzameczek
„ „ Porchowa
„ „ Sosolówka
„ „ Wasylkowce
Szkoła ludowa Podzameczek

h) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (18)

Razem członków . 138

20. Oddział Pokucki.

a) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (16)

Abrahamowicz Wiktor
Bogdanowicz Feliks
Jewisch Coll. Association
Kleski Jan
Komorowski Władysław

Krzysztofowicz Alfred
Krzysztofowicz Eugienjusz
Krzysztofowicz Marjan
Krzysztofowicz Mikołaj dr.
Łukasiewicz Mikołaj
Moysa Stefan
Puzyna kn. Leon
Puzyna kn. Tadeusz
Romaszkan br. Jakób
Theodorowicz Antoni
Wielowiejski Jan

b) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (65)

Agopsowicz Jakób
Agopsowicz Jan
Agopsowicz Kajetan
Agopsowicz Mieczysław
Atheim Aba
Asłan Mikołaj
Biskupski Kazimierz
Bezner Józef
Bohosiewicz Kajetan
Bohosiewicz Teodor dr.
Borysiewicz Adam dr.
Chlibowiecka Anastazja
Ks. Chlibowiecki Paweł
Chłopecki Tadeusz
Cieński Adolf
Cieński Leszek
Czaykowski Zdzisław
Dobkowa Aniela
Eisenstein Izak
Froń Józef
Gańczakowski Zdzisław
Geffner Chaim
Gmina — Kamionka wielka
Grunberg Samson
Hüttner Dawid
Jasiński Stanisław
Kobylański Józef
Kohn Józef
Komar Edmund
Krzysztofowicz Witold
Kuńcowa Paulina
Linde Stanisław
Lis Bronisław
Łążyński Stanisław
Łukasiewicz Mikołaj
Mlcoch August
Mniszek Stanisław
Moysa Jędrzej
Moysowa Janina
Moysowa Ludwika
Mücke Emil
Passakas Kajetan
Piskozub Ludwik
Przybysławski Kazimierz
Reuscher Chaim
Rogożewski Stanisław
Romanowski Michał
Siwicki Kazimierz
Skałecki Zygmunt
Starkiewicz Leon
Stetkiewicz Ignacy
Strzelbicki Antoni
Sumorok Konstanty dr.
Szymanowska Henryka
Teodorowicz Jan
Tyszkowski Antoni
Weiselberg Emil
Weiss Stefan
Wielowiejski Henryk
Wimmer Antoni
Wojciechowski Jan
Worek Wojciech
Zerygiewicz Antoni
Zerygiewicz Józef
Złowocki Stanisław

d) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (56)

Artymiuk Semen
Beck Jan
Berey Alfred
Brus Leś
Cymbaluk Iwan
Dancewicz Józef
Ks. Gamułka Jakób
Fischer Gustaw
Gaszyński Piotr
Geresz Iwan
Hajowy Fedor
Humunilewicz Włodzimierz

Kobyn Paweł
Kółko rolnicze Kamionki W.
„ „ Kołomyja
„ „ Kułaczkowce
„ „ Podhajczyki
„ „ Rożniów
„ „ Rudniki
„ „ św. Stanisław
„ „ Turka
„ „ Trójca
„ „ Załucze n. Cz.
Komarański Władysław
Konował Stefan
Konwent OO. Bernardynów w Gwoźdźcu
Kopczuk Petro
Kosiewicz Włodzimierz
Kosior Wojciech
Kruszelnicki Stefan
Löwenberg Marcin
Łukaniuk Fedor
Łukaniuk Wasyl
Masirer Jakób
Maksymiuk Petro
Matczyńska Kazimiera
Mazepa Mikołaj
Mełnyczuk Dmytro
Myroniuk Iwan
Myroniuk Michał
Pauluk Jakób
Petrydiuk Petro
Piskozub Karol
Piskozub Michał
Plezia Jan
Podłaski Jan
Prytuliński Iwan
Sagat Stanisław
Sander Konrad
Stefański Ludwik
Tomiuk Dmytro
Tomiuk Hrehor
Tomiuk Łukasz
Wintoniuk Jurko
Zawadzki Mieczysław
Żydło Walenty

e) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (27)

włościanie — przew. narodowości ruskiej

Razem członków . 164

21. Oddział Przemyśl.

a) Członkowie
płacący po 150 K wkładki (1)

Sapieha ks. Władysław

b) Członkowie
płacący po 140 K wkładki (1)

Lubomirska ks. Marja

c) Członkowie
płacący po 100 K wkładki (1)

Lubomirska ks. Karolina

d) Członkowie
płacący po 70 K wkładki (1)

Pawlikowski Jan dr.

e) Członkowie
płacący po 40 K wkładki (3)

Agopsowicz Antoni
Drużbacki Feliks dr.
Jocz Bolesław

f) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (2)

Bielawski Jan
Czajkowski Władysław dr.

g) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (19)

Dembowski Ignacy dr.
Ks. Federkiewicz Jakób, infułat
Jarużelski Józef senior
Jarużelski Józef junior
Jarzymowski Józef
Kochanowski Jan
Konarski hr. Jerzy
Kraiński Władysław dr.
Myszkowski Józef
Nowosielecki Bronisław
Ossowska z hr. Dzieduszyckich Helena

Ks. Biskup Pelczar Sebastjan
Pragłowski Aleksander
Ks. Rogulski Józef
Skalski Eugienjusz
Skibniewski Ludwik
Sroczyński Zygmunt
Tarnawski Leonard dr.
Zajączkowski Mieczysław

h) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (49)

Ks. Bałaban Szymon
Bardecki Maciej
Brubacher Gustaw
Ciecharzewski Karol
Ks. Czuczkiewicz Juljan
Dębicki Adam
Długosz Józef
Drużbacka Wanda Feliksowa
Fischerowa Michalina
Fried Fryderyk
Ks. Hajduk Piotr
„ Hajdukiewicz Włodzimierz
Hatschier Witołd
Hinze Adam
Janecki Karol
Jarużelski Ksawery
Jocz Mieczysław
Kędzierski Kazimierz
Ks. Kostecki Antoni
Kostrzewski Józef
Kotarski Józef
Kozarski Antoni
du Laurans Mieczysław
Ks. Maszczak Józef
Midowicz Józef
Mroczkowski Adolf
Muller Ferdynand
Ks. Padoch Juryj
Przybylski Józef
Radoń Bronisław
Reimer Józef
Romanowska Janina
Romanowski Józef dr.
Romanowski Mieczysław
Schmidt Rudolf
Smalawski Stanisław
Smoleń Władysław
Sprung Alter
Studnicki Juljan
Turnau Adolf
Wasilkowski Edmund
Wierzchlejski Roman
Wink Stanisław
Wodczyński Tadeusz
Wojakowski Zdzisław
Wolf Antoni
Wołkowicki Antoni
Younga Aleksander
Żak Jan

i) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (18)

Bobrowski Józef
Bogdański Kazimierz
Chrobak Mikołaj
Chodorowski Antoni
Drzewiński Paweł
Gniazdo sieroce w Stanisławczyku
Kadyk Józef
Koeller Klemens
Kółko rolnicze Krasiczyn
„ „ Krzywczyce
„ „ Medyka
Kropiński Bolesław
Krupa Franciszek
Lityński Rudolf
Mul Bazyli
Oleszko Filip
Skirka Michał
Świdrak Jan

j) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (178)

włościanie — przeważnie narodowości ruskiej.

Razem członków . 273

22. Oddział Przemyślany.

a) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (4)

Hofmokl Stanisław dr.
Lamezan hr. Robert
Potulicki hr. Franciszek
Wybranowski Stanisław

b) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (37)

Adler Markus
Ks. Baczyński Paweł
„ Buczko Antoni
Burliga Stanisław
Dutschek Franciszek
Hawranek Józef
Helczyński Alfred
Kędzierski Alfred
Kintzi Gustaw
Kuttin Lazar
Łysak Władysław
Matkowski August
Manaczyński Józef
Niebrzydowski Piotr
Niesiołowski Jan
Olszowski Wiktor
Padlewski Włodzimierz
Ks. Panasiuk Maksym
Pfeiffer August
Plaskowski Artur
Rylski Stefan
Sander Robert
Safran Aleksander
Schrott Wincenty
Skrzyszowski Marjan
Stanek Rolisław
Stamirowski Bogusław
Sternhel Efraim
Tchórznicki Kazimierz
Tretter Adam
Tyszkowska Michalina
Tyzenhauz Roman
Witosławski Włodzimierz
Wink Tadeusz
Wiśniewski Roman
Ks. Wojnarowicz Antoni
Ziegelheim Benedykt O.

c) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (24)

Basaches Józef
Bieniarz Franciszek
Ks. Bilski Zygmunt
Broszka Piotr
Ettinger Mozes
Fałkiewicz Ignacy
Frankow Szczepan
Kołodziej Konstanty
Krzywy Józef
Ks. Kułakowski Wojciech
Kuśnierz Hryńko
Kuśnierz Michał
Lewkowski Antoni
Liebersbach Piotr
Matern Henryk
Mizio Ignacy
Mudrak Marcin
Nowosielski Czesław
Senycia Bazyli
Szczur Hordij
Utzig Ludwik
Wereczuk Zygmunt
Zarugiewicz Andrzej
Żukrowski Józef

d) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (136)

włościanie — przeważnie narodowości ruskiej.

Razem członków . 201

23. Oddział Rawa.

a) Członkowie
płacący po 60 K wkładki (1)

Lewandowski Stanisław

b) Członkowie
płacący po 50 K wkładki (1)

Lewandowska Marja

c) Członkowie
płacący po 40 K wkładki (1)

Krusenstern Karol

d) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (2)

Czajkowski Roman
Sapieha ks. Paweł

e) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (17)

Dąbrowski Zygmunt
Haszlakiewicz Gottleb Henryk
Kaempffe Albert

Kapliński Bolesław (spadkob.)
Łączyński Zygmunt
Majewski Leszek dr.
Marmorosz Kazimierz
Obertyński Zdzisław
Parnas Maksymilian
Romer Adam
Serwatowska Felicja
Skibniewski Antoni
Skolimowska Leontyna
Wittlin Adolf
Wittlin Bernard
Wysocki Kazimierz
Wysocki Mieczysław

f) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (18)

Ks. Antoniewicz Marjan
Bachmann Gustaw
Boski Wacław
Chłopiński Wojciech
Grunwald Józef
Ks. Hryniewiecki Emil
Kaempffé Ernest
Ks. Kozak Jan
Krasucki Bogusław
Krusenstern Aleksander
Ks. Leontowicz Teofil
Muller Edward
Ks. Ośmiłowski Mikołaj
Rybicki Aleksander
Siedlecki Tytus
Stanisławski Wiktor
Szczerbicki Józef
Ks. Wołoszynowicz Bazyli

g) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (48)

Baran Józef
Białek Bartłomiej
Bożyk Michał
Czerwińczak Dmytro
Gach Jan
Goldberg Abraham
Gil Juljan
Hawrylas Iwan
Hołowka Stefan
Iwanicki Hryń
Karg Józef
Klimko Emiljan
Konimiec Maksym
Kółko rolnicze Szczerzec
Kropiński Jan
Krupa Hryń
Krycki Józef
Krysa Wasyl
Kuc Jan (Marcina)
Kuc Jan (Szymona)
Kuc Józefa
Latawiec Mikołaj
Ładyk Mikołaj
Marko Jan
Martyn Teodor
Martyn Teodor z Rawy
Meininger Scheller
Nogal Tymko
Nowicki Jan
Oborski Mieczysław
Panasowiec Jan
Prystaj Szymon
Przeorowa Marja
Ragan Karol
Schadler Henryk
Semak Iwan
Sołoducha Andrzej
Sołoducha Onufry
Spatzer Jankiel
Stormiański Kość
Świątkiewicz Antoni
Tomaszewski Łukasz
Werbowy Stefan
Wielgosz Michał
Wołoszyn Franciszek
Zariczny Dmytro
Zdrada Piotr
Zubrzycki Jan

Razem członków . 88

24. Oddział Rohatyn.

a) Członkowie
płacący po 50 K wkładki (1)

Jabłonowski ks. Stanisław

b) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (6)

Biesiadecki Franciszek
Bittner Mikołaj
Krzeczunowicz Aleksander
Miliński Franciszek
Russocki hr. Artur
Zarząd dóbr Rohatyn ks. Czartoryskiego

c) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (3)

Kępliczowa z Morawskich Stef.
Torosiewicz Klemens
Tustanowski Stefan

d) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (28)

Bachman Jan
Biesiadecka Aniela
Borzemski Antoni dr.
Cieński Mikołaj
Czyżewski Marjan
Dzieduszycki hr. Klemens
Harsdorfowa br. Oktawowa
Janko Jan
Jankowa Gabryela
Kowalewski Tadeusz
Krasicki hr. Michał
Krüger August
Lewakowski Zygmunt
Ks. Małaczyński Adam
„ Maszczak Jan
Milińska Marja
Pyrzanowski Witołd
Ks. Rozłucki Dymitr
Rupp Henryk
Rupp Jan
Rupp Jakób
Słabicki Ignacy
Sweryda Teodor
Torosiewiczowa Anna
Turkułł Michał
Tustanowski Michał
Wojakowski Mieczysław
Zawadzki Aleksander

d) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (1)

Krawców Teodor

f) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (89)

włościanie — przeważnie narodowości ruskiej.

Razem członków . 128

25. Oddział Rudki.

a) Członkowie
płacący po 60 K wkładki (1)

Lanckoroński hr. Karol

b) Członkowie
płacący po 50 K wkładki (2)

Bal Stanisław
Skarbek hr. Aleksander dr.

c) Członkowie
płacący po 40 K wkładki (2)

Brückmann br. Ludwik
Lewicki Mieczysław

d) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (8)

Brunicki br. Seweryn
Janko Stefan
Jarzymowski Józef
Jarzymowski Wojciech
Niedźwiecki Władysław
Rayski Albin
Śmiałowski Bolesław
Śmiałowski Tadeusz

e) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (14)

Ks. Augustyn Marcin
„ Frydel Władysław
Germak Kazimierz
Grunwald Józef
Ks. Humiecki Julian
Krzyczkowski Antoni
Kowalski Aital
Kintzi Piotr
Rupp Henryk
Rupp Jakób
Surówka Karol
Ks. Wojtaś Michał
Zając Michał
Zeregiewicz Wiktor

f) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (48)

Biedermann Adam
Buždyński Adam
Drewinkiewicz Teodor
Kółko rolnicze Andryanów
" " Beńk. Wisznia
" " Buczały
" " Brzeziec
" " Chłopczyce
" " Chłopy
" " Czajkowice
" " Czernichów
" " Dułobów
" " Hołodówka
" " Hoszany
" " Komarno
" " Koniuszki siem.
" " Kupnowice
" " Laszki zawiąz.
" " Łówczyce
" " Małpa
" " Michalewice
" " Milczyce
" " Nowosiółki goś.
" " Podhajczyki
" " Pohorce
" " Ostrów pohor.
" " Rudki
" " Rumno
" " Susułów
" " Tuligłowy
" " Wistowice
" " Zagórze
Krell Adolf
Krzeczkowski Józef
Lachol Leon
Lityński Leopold
Małaczyński Józef
Müzdner Gustaw
Orzelski Michał
Paleolog Zygmunt
Popiel Antoni
Rutkowski Marceli
Seniów Bazyli
Skorupski Eugieniusz
Uhmann Henryk
Waizberg Adolf
Waśkowski Witold
Zbrożek Bogdan

g) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (125)

włościanie — przeważnie narodowości

Razem członków . 200

26. Oddział Sambor.

a) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (3)

Sozański Feliks
Tchórznicki Władysław
Ujejski Tomasz

b) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (48)

Balicka Wiktorja
Barański Michał
Charłampowicz Bronisław
Cieszewska Zofia
Ks. Dobrowolski Franciszek
Giebułtowski Kazimierz
Grąziowa — gmina
OO. Jezuici w Bąkowicach
Jędrzejowicz Karol
Jędrzejowicz Stanisław
Ks. Kalinicz Emil
" Kalinicz Maksymilian
Ks. Kasiurak Eustachy
Kasparek Jan dr.
Komorowski hr. Stefan
Konwent OO. Bazylianów w Bukowej
Konwent OO. Bazylianów w Ławrowie
Konwent OO. Karmelitów w Sąsiadowicach
Ks. Kozaniewicz Leon
Kuśniewicz Bolesław
Laskowski Józef
Łęcki Karol
Maniewski Jan
Matkowski Stanisław
Nowosielecki Zdzisław

Ks. Owoc Wojciech
„ Pohorecki Piotr
Poten Wiktor
Ramułt Stanisław
Salamon Nestor
Serwacki Andrzej
Smalawski Jan
Smalawski Wiktor
Sobolewski Jan
Ks. Sołtykiewicz Hilary
Sozański Stefan
Szajna Tomasz
Szechowiczowa Marja
Tabaczyński Władysław
Theimer Jan
Turowski Marjan
Ujejska Marja
Weeber Alfred
Wołkowicki Stanisław
Ziembicki Grzegorz
Ziemniak Franciszek
Żukowski Stanisław
Żurawski Edward

c) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (40)

Baraniecki Grzegorz
Byrka Wawrzyniec
Chłopecki Józef
Cykowski Jan
Dybacz Piotr
Hrycyk Iwan
Jaworski Józef
Karwacki Marceli
Kółko rolnicze w Biskowicach
„ „ w Buczycach
„ „ w Czukwi
„ „ w Kalinowie
„ „ w Sąsiadow.
„ „ w Strzałkow.
„ „ w Uhercach zap.
Kotschy Antoni
Ks. Kulczycki Celestyn
Kulczycki Grzegorz
Kuny Jan
Michniewicz Aleksander
Mitek Jędrzej
Mochnacka Olga
Moralski Andrzej
Myrdzio Franciszek
Nadybski Antoni
Niklewicz Franciszek
Niklewicz Jędrzej
Nowak Roman
Pruc Mikołaj
Ryguc Jędrzej
Schafer Józef
Stefanowski Stanisław
Suchy Iwan
Wolański Wincenty
Wisznianczyn Paweł
Zachodny Mikołaj
Ziemniak Jan
Ziemniak Jakób
Ziemniak Wojciech
Żebecki Aleksander

d) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (5)

Razem członków . 96

27. Oddział Sanok.

a) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (89)

Ks. Antoniewski Ignacy
„ Bardzik Jan
Bobczyńska Klara
Bobrowska hr. Katarzyna
Ks. Borczyk Józef
Cukrownia w Przeworsku
Czarnowski Stanisław
Ks. Dobrowolski Wojciech
Dydyńska Marja
Dydyński Bolesław
Dydyński Mieczysław
Dydyński Stanisław
Dwernicki Józef
Dzieduszycki hr. August
Gątkowski Zenon
Giedlowa Bronisława
Gniewosz Aleksander
Gołkowski Antoni
Grodzicki Stanisław
Grotowski Leon
Grotowski Władysław

Hoszowski Franciszek
Ks. Hryń Jan
Jabłoński Jacek dr.
Jachimowski Kazimierz
Janowski Adam
Ks. Jasienicki Piotr
Kabriel Bogumił
Kaszubski Wacław
Ks. Knapp Stanisław
Kółko rolnicze w Besku
„ „ w Brzozowie
Kondyjowski Teofil
Konwent OO. Franciszkanów w Sanoku
Kozłowski Florjan
Kozma Juljusz
Kraiński Antoni
Kraınski Władysław dr.
Kudelski Władysław
Kuzian Zdzisław
Kwolewski Zdzisław
Laskowska Anna
Laskowski Kazimierz
Liwicki Stanisław
Ks. Lisiński Jan
Łępkowska Gabryela
Łępkowski Karol
Małecki Kazimierz
Marszałkowicz Jan
Morawski Władysław
Nowak Eugienjusz
Nowak Tadeusz
Nowosielecki Bronisław
Nowosielecki Stanisław
Opolski Ferdynand
Ks. Orłowski Adam
Ostaszewski Kazimierz
Ostaszewski Adam dr.
Ostaszewski Stanisław
Piliński Kazimierz
Potocki hr. Dominik
Potocki hr. Jan
Potocki hr. Józef
Poźniak Adolf
Poźniak Tadeusz
Raszowski Stanisław
Rodkiewicz Kazimierz
Skąpski Bolesław
Stawiarski Walerjan
Strzelecki Mieczysław
Strzelecki Tadeusz
Szeliska hr. Marja
Tchórznicki Aleksander dr.
Tchórznicki Henryk
Towarzystwo ogrodn.-sadown. w Sanoku
Trziński Franciszek
Urbański Mieczysław
Wasilewski Włodzimierz
Wiktor Jan
Wiktor Stanisław
Wiktor Władysław
Wiktor Władysław
Wiktorowa Olga
Ks. Wolski Józef
Wrześniowski Tadensz
Ks. Zając Włodzimierz
Zatorski Bolesław
Zawadowski Juljan
Żurowski Wiktor

b) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (1)

Nowosielecki Kazimierz

c) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (7)

Razem członków 97

28. Oddział Stanisławów.

a) Członkowie
płacący po 40 K wkładki (2)

Dzieduszycki hr. Władysław
Jaroszyński Marjan

b) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (2)

Brykczyński Mieczysław
Zakrzewski Mścisław

c) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (2)

Cieński Stanisław
Kozicki Edward dr.

d) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (40)

Ks. Anger Henryk
Bietkowski Franciszek
Budzyński Maurycy
Burczyk Mieczysław
Burzyński Jan
Burzyński Stanisław
Burzyński Tadensz
Chlebowski Roman
Cywiński Rafał
Dobrucki Gustaw dr.
Geller Salamon
Grodecki Mieczysław
Gryziecki Józef
Halpern Adolf
Halpern Karol dr.
Hofmokl Oskar
Horoszkiewicz Stanisław
Iwanowicz Eusignie
Jacyszyn Aleksander
Lewicki Aleksander
Lieberman Filip
Linderski Henryk
Łukasiewicz Kajetan Kazim.
Mencel Karol
Myczkowski Władysław
Ks. Nawrocki Aleksy
Olszewski Adam
Potworowski Henryk
Pilecki Mateusz
Pyrzanowski Ignacy
Romaszkan br. Franciszek
Schweiner Tomasz
Sigmund Józef
SS. Miłosierdzia w Marjampolu
Słonczyński Ignacy
Smulski Władysław
Świerczak Wojciech
Szeparowicz Ewelina
Tracz Jakób
Zabęcki Stanisław

e) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (66)

Barta Jan
Barta Józef
Barta Stanisław
Basarab Ołeksa
Ciuciak Michał
Cyperdiuk Stefan
Dobosz Hryń
Danyluk Semań
Danyłyszyn Iwan
Demianuk Maksym
Draganczuk Dmytro
Draganczuk Hawryło
Draganczuk Hnat
Draganczuk Nykoła
Fiałkowski Franciszek
Fitkowski Dmytro
Fitkowski Jurko
Forgacz Marcin
Gesz Wasyl
Gęsior Michał
Głowacki Piotr
Grochalski Jan
Grochalski Michał
Haluk Andrzej
Hargesheimer Krystjan
Hołyński Franciszek
Jakubów Iwan
Kocowski Władysław
Kohutiak Jerzy
Kółko rolnicze Bednarów
" " Błudniki
" " Delejów
" " Drohomirczany
" " Halicz
" " Jeziorko
" " Łany
" " Tumierz
" " Tyśmieniczany
" " Wołczków
Kostyszyn Wasyl
Kowaluk Michał
Kusznierczuk Dmytro
Laszkiewicz Tytus
Lipczuk Nykoła
Magnowski Juljan
Magnowski Michał
Mazak Pawło
Ostapiuk Iwan
Ostapiuk Jan
Ostapowicz Hryń
Ostapowicz Michał

Pawłowicz Józef
Popiel Józef
Petrycki Mikołaj
Pyłypczuk Mykieta
Romanowski Władysław
Switny Iwan
Tereszkun Jurko
Tkaczuk Iwan
Warceba Wasyl
Waryszko Fed
Wasyluk Antoni
Wasylko Antoni
Winniczuk Łazarz
Zacharczak Ilko
Zieliński Walenty

Razem członków . 112

29. Oddział Stryj-Żydaczów.

a) Członkowie
płacący po 120 K wkładki (1)

Lubomirski ks. Kazimierz

b) Członkowie
płacący po 70 K wkładki (2)

Brunicki br. Juljan
Skrzyński Antoni

c) Członkowie
płacący po 40 K wkładki (2)

Barański Włodzimierz
Gartenberg Bracia

d) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (4)

Dzieduszycki hr. Edmund
Polański Władysław
Starzeński hr. Henryk
Widajewicz Bolesław

e) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (10)

Czajkowska Witoldowa
Dembowski Felicjan
Gosiewski Antoni
Grödel Bracia
Nartowski Bronisław
Onyszkiewicz Adam
Seelib Albert
Simon Amalia
Tyszownicki Jakób
Zaleski Ksawery

f) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (40)

Agopsowicz Ludwik
Aichmüller Włodzimierz dr.
Benz Józef
Berezowska Romana
Ks. Bordun Jan
Brunicki br. Juljan jun.
Ks. Cisło Aleksander
Czepielowski Emil
Donicht Jan
Ks. Dubicki Andrzej
Dzierzbicki Stanisław
Faatz Ludwik
Gąsiorowski Zygmunt
Ks. Giegiejczuk Jan
Görtz Filip
Ks. Halkiewicz Juljan
„ Iwasyk Stefan
Jabłoński Władysław
Ks. Kowalski Filomen
Korzenny Leopold
Krasowski Wincenty
Kronstein Henryk
Ks. Machnowski Józef
Makowicz Jan
Petr Józef
Pilz Bolesław
Ks. Podlisiecki Antoni
„ Potuczko Włodzimierz
Prokopowicz
Schrecker Karol Dr.
Schweizer Leopold
Seweryna Edward
Spaltenstein Maciej
Ks. Szankowski Piotr
„ Szeparowicz Roman
Szkoła rolnicza Bereźnica
Ks. Trzopiński Jan
„ Władysyn Wasyl
Zaklika Walerjan
Zarząd dóbr Sokołów

g) Członkowie płacący po 5 K wkładki (162)

Altheim Filip
Atamańczuk Jakób
Bławajder Marcin
Baziuk Eugieniusz
Baziuk Iwan
Ks. Berezowski Tomasz
Berdychowski Stanisław
Bernyk Andrzej
Bienko Jan
Bigos Tomasz
Bill Wawrzyniec
Bohonos Mikołaj
Breyvogel Jan
Burdzy Józef
Bychwicki Michał
Byjmuk Fedio
Cypuk Michał
Czaban Jurko
Czabania Franciszek
Dec Józef
Dec Wojciech
Demkiw Tymko
Deresz Petro
Deresz Nykoła
Durda Józef
Duwało Ilko
Dyba Jan
Dyba Onufry
Dzierżyński Włodzimierz
Fedów Iwan
Floryański Zenon
Ks. Folwarków Mikołaj
Frank Henryk
Galiński Józef
Głaz Franciszek
Gołda Kazimierz
Greśków Iwan
Greszczuk Józef
Greszczuk Nykoła
Gretczyn Łeś
Guzik Anna
Halij Pańko
Haranko Fedio
Harasymów Hryń
Hargesheimes Walenty
Hoch Jan
Hoineć Hryń
Hojsak Asafat
Hojsak Prokop
Humeńczuk Dmytro
Hywel Jędrzej
Ilnicki Włodzimierz
Iwanków Prokop
Iwanyszyn Semko
Jaciów Jędrzej
Jagielnicki Franciszek
Ks. Jamiński Seweryn
Jankowski Jan
Jasiński Jan
Ks. Jaworski Stefan
Jurków Ilko
Jurków Wasyl
Kamiński Andrzej
Kłosowski Szymon
Knopp Adolf
Kocyna Stefan
Kółko rolnicze Daszowa
„ „ Obłaźnica
Ks. Kordek Jan
Kotów Michał
Kozak Stefan
Köstler Jan
Kraszewski Józef
Kraus Ludwik
Kulczycki Antoni
Lach Józef
Lachowicz Józef
Lang Andrzej
Ludkiewicz Mikołaj
Ławryś Oleksa
Łenczyk Dmytro
Łesiuk Teodor
Łobojko Oleksa
Majcher Jan
Maślij Pawło
Masłyjowicz Jakim
Masztalir Michał
Matwijów Nykoła
Mediuch Hryń
Michajłów Fedio
Mokrzycki Ignacy
Mühlbauer Jan
Müller Jakób
Mykietyn Hryń

Mykietyn Iwan
Nowak Antoni
Nowak Józef
Opryszko Jurko
Ortyński Stefan
Orzechowski Stefan
Ostasz Michał
Pączka Andrzej
Peczar Herasym
Pekar Mykita
Peternek Karol
Piróg Jan
Pittner Jan
Pokiński Dmytro
Polański Kazimierz
Prasmajer
Probst Jan
Proć Josyf
Prociów Jać
Prorok Michał
Pyrih Kość
Pyrih Staś
Radecki Tadeusz
Reichert Józef
Regiec Jan
Reif Wincenty
Roth Samuel jun.
Roth Samuel
Saja Adam
Sałdan Iwan
Sałdan Petro
Schneider Henryk
Schneider Jan
Sekl Georg
Shorowski Marcin
Siemianowski Władysław
Skobielski Julian
Skobłyk Pawło
Sonhem Filip
Spyków Tomko
Stefanów Nykoła
Strzęp Józef
Stryhanyn Iwan
Styszko Józef
Sydoryk Michał
Sydoryk Stefan
Szlezak Maksymiljan
Szuster Jan
Tkaczyk Józef
Ullmann Józef
Walencichowski Józef
Waltz Józef
Wasylczyszyn Nykoła
Wasylczyszyn Nykoła Senia
Wasylków Wasyl
Weiss Krzysztoff
Werner Wojciech
Wieczorek Walenty
Windisch Jan
Windisch Józef
Wojciechowski Nykoła
Wojnarowski Marjan
Wolf Daniel
Wolicki Iwan
Worobiec Józef
Zacharyów Innocenty
Załuski Junosza Marceli
Zawadzki Ludwik

h) Członkowie płacący niżej 5 K wkładki (375)

włościanie — przew. narodowości ruskiej

Razem członków . 596

30. Oddział Tarnopol.

a) Członkowie płacący po 130 K wkładki (1)

Baworowski hr. Michał

b) Członkowie płacący po 70 K wkładki (1)

Baworowski hr. Jerzy

c) Członkowie płacący po 60 K wkładki (2)

Koziebrodzki hr. Leopold
Rosenstock-Rostocki M. dr.

d) Członkowie płacący po 40 K wkładki (5)

Gall Rudolf
Małachowska Gabrjela
Piniński hr. Leon
Serwatowski Teodor
Zaleski Wacław

e) Członkowie płacący po 30 K wkładki (7)

Fedorowicz Tadeusz
Koziebrodzki hr. Antoni
Koziebrodzki hr. Ludwik
Maniewski Marjan
Stopczyńska Adela
Ujejski Aleksander
Willner Leon

f) Członkowie płacący po 20 K wkładki (35)

Altstadter Leon
Bączkowski Aleksander
Basseches Fany
Buber Leopold dr.
Cebrowski Piotr dr.
Cieński Bogusław
Czarniakowski Michał
Fedorowicz Aleksander
Frenkel Leon
Fried Zacharjasz
Friedberg Juljusz
Glogier Konrad
Jankowski Władysław
Jurystowski Józef
Kański Kazimierz
Kieszkowska Nikodema
Kimelmann Markus
Konopacki Mieczysław
Kopczyński Bronisław
Kopczyński Stanisław
Korytowski hr. Józef
Koziebrodzki hr. Józef
Kozłowski Stanisław
Matecki Tadeusz
Mochnacki Zygmunt
Morawska Marja
Ks. Nowobielski Jakób
Ostrowski Włodzimierz
Podlewski Leon Edward
Rozwadowski Bronisław
Rozwadowski Jan dr.
Rozwadowski Wiktor
Somerstein Jakób dr.
Gal. Tow. przemysłu cukrowniczego w Przeworsku
Vivien Jan

g) Członkowie płacący po 10 K wkładki (48)

Asłan Józef
Baborski Ottoman
Bozowski Alojzy
Byliński Józef dr.
Dembiński Stefan
Dickes Szymon
Dzierżanowski Antoni
Fedorowicz Bolesław
Findling Jakób
Garapich Alfred
Garapich Kazimierz
Godlewski Roman
Godlewski Stefan dr.
Glogier Adam
Gużkowski Jan
Hawranek Jakób
Heilpern Jakób
Janicki Ryszard
Jawetz Adolf
Jawetz Filip
Ks. Korzeniowski Stanisław
Kuzian Bolesław
Laner Józef
Matecki Józef
Machnowski Józef
Mandel Stanisław dr.
Maniewski Adam
Morgenbesser Edward
Noel Szczęsny Adam
Parnes Zygmunt
Pasternak Józef
Pilecki Stanisław
Puntschert Jan
Reinsperger Zygmunt
Rothstein Izrael
Sochanik Ignacy
Sochanik Julian
Sochanik Tadeusz
Ks. Srodoń Jan
„ Szpila Salwator
„ Stefanicki Marcin
Strzyżowski Marjan
Swistun Atanazy dr.
Tabęcki Antoni
Treister Gerson

Ks. Walenta Aleksander
Willner Juda
Zuckermann Maurycy

h) Członkowie
płacący po 8 K wkładki (1)

Kółko rolnicze Berezowica m.

i) Członkowie
płacący po 7 K wkładki (8)

Brudziński Ludwik
Eitelberg Bruno
Krysowaty Ołeksa
Podlewski Celestyn dr.
Sambor Jan
Szczepan Franciszek
Trypałuk Iwan
Wszelaczyński Stefan

k) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (2)

Glazarewicz Stanisław
Mieszko August

l) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (583)

włościanie zorganizowani w Kółkach rolniczych

Razem członków . 693

31. Oddział Tłumacz.

a) Członkowie
płacący po 50 K wkładki (1)

Lubomirska ks. Eleonora

b) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (4)

Bohdanowicz Stanisław
Doschof Alfred
Horodyńska Antonina
Jełowicki Włodzimierz

c) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (7)

Jakubowicz Jan
Ladomirski Zdzisław
Mycielski hr. Maurycy
Rylski Adam
Szczepański Piotr
Urbański Jan
Wiśniewski Dr. Ludwik

d) Członkowie
płacący po 12 K wkładki (10)

Abgarowicz Antoni
Bielski Juliusz
Bohosiewicz Marjan
Dolais Władysław
Klimkiewicz Henryk
Fabryka maszyn rolniczych
Knihynicki Władysław
Pinterhoffer Jan
Stadler Celestyn
Słonecki Wiktor

e) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki 128

Razem członków . 150

32. Oddział Żółkiew.

a) Członkowie
płacący po 30 K wkładki (1)

Münter Alfred

b) Członkowie
płacący po 24 K wkładki (1)

Szponerowa Melita

c) Członkowie
płacący po 20 K wkładki (2)

Lang Władysław
Żychoń Marjan

d) Członkowie
płacący po 14 K wkładki (2)

Rudnicki Zygmunt
Zandler Michał

e) Członkowie
płacący po 10 K wkładki (57)

Ks. Antoniewicz
Bachmann Jakób
Biliński Jan
Bojaniec — gmina
Ciesielski Teofil dr.

Ks. Chylak Eugieniusz
„ Dołoszycki Józef
„ Durkot Piotr
Gerstinger Karol
Herzog Zygmunt
Ks. Jaremkiewicz Aleksander
Kamiński Roman
Karowiec Jan
Ks. Kokotajło Roman
Kółko rolnicze Kłodno
„ „ Przedrzymichy
Konwent OO. Bazylianów w Żółkwi
Konwent OO. Dominikanów w Żółkwi
Kotula Walenty
Kozicki Dunin Stefan
Krechów — gmina
Ks. Kruszyński Teodor
Krzysztofowicz Jan
Laise Jan
Laise Otto
Lipski Mieczysław
Matwisiów Jakób
Michniewski Stanisław
Mochnacki Maurycy
Mosty wielkie — gmina
Muller Jan
Murzyn Jan
Obertyński Adam
Obertyński Emil
Ks. Olszański Włodzimierz
Papara Aleksander
Ks. Piasecki Leon
Puchalski Eugieniusz
Romanowski Ludwik
Romanowski Józef
Rudziński Michał
Rungo Tadeusz
Ryziewicz Stanisław
Ks. Salamon Leon
„ Salamon Onizin
Śnieszko Stanisław
Starzyński Tadeusz
Stelmach Maciej
Świnarski Bogusław
Szlosser Szymon
Tow. „Pomoc przemysłowa"
Urbański Jan
Wiesenberg — gmina
Ks. Zaleśny Stanisław
Zarząd dóbr Polany
Żarski Bojomir
Żółkiew — gmina

f) Członkowie
płacący po 5 K wkładki (7)

Baliński Tadeusz
Chuderski Paweł
Halka Józef
Pasternak Piotr
Sapruka Ołeksa
Turek Nikodem
Wacek Władysław

g) Członkowie
płacący niżej 5 K wkładki (105)

włościanie — przeważnie narodowości ruskiej

Razem członków . 175

Adresy Przewodniczących,

Zastępców i Sekretarzy Oddziałów.

Adresy Przewodniczących, Zastępców i Sekretarzy Oddziałów.

L. porz.	Oddział	Przewodniczący	Adres Przewodniczącego: zamieszkanie	Adres Przewodniczącego: poczta	Adres Zastępcy		Adres Sekretarza	
1	Bełz-Sokal	Kraiński Wincenty dr.	Perespa	Tartaków	Kruszewski Mieczysław	Łubów p. Warez	Juchnowicz Stanisław	Sokal
2	Bóbrka	Czaykowski Włodzim. dr.	Lwów Batorego 38		Korzeniowski Wiktor	Brzozdowce	Karaczewski Izydor	Bóbrka
3	Borszczów	Czarkowski-Golejewski T.	Wołkowce	Borszczów	Bogdanowicz Marjan	Dobranówka p. Jezierzany	Kaliński Aleksander	Borszczów
4	Brody-Złoczów	Schnell Oskar	Firlejówka	Krasne	Jasiński Wiktor	Bełzec p. Skwarzawa	Bierzyński Emil	Złoczów
5	Brzeżany-Podhaj.	Krzysztofowicz Józef	Brzeżany		Cywiński Rafał	Lwów	Stadnicki Roman	Brzeżany
6	Busk-Kamionka	Domański Feliks	Ubinie	Zadwórze	Osmoliński Wład.	Horpin p. Kamionka str.	Szadaj Józef	Żołochów W.
7	Cieszanów	Wattmann br. Hugo	Ruda różaniecka		Dobrzyński Zyg.	Niemstów p. Cieszanów	Kwiatkowski Bronisław	Cieszanów
8	Dolina	Kotłowski Stanisław dr.	Dolina		Ks. Sojka Włodz.	Cieniawa p. Rożniatów	Guttentag Noe	Dolina
9	Drohobycz	Frey Juliusz	Opary	Medenice	Kiszko Jan	Drohobycz		
10	Dynów	Skrzyński Zdzisław	Bachórz		Ks. Trzyna Andrzej	Harta p. Bachórz	Błoński Walenty	Harta p. Bachórz
11	Grodek-Janów	Głowacki Jan	Leśniowice	Białogóra	Hrunicki Adolf	Lubień wielki	Bogdanowicz Jan	Gródek Jag.
12	Jarosław	Czartoryski ks. Witold	Pełkinie	Jarosław	Turnau Jerzy	Mikulice p. Kańczuga	Zalasiński Stanisław	Cieszacin m. p. Zarzecze
13	Jaworów	Szeptycki hr. Jan	Przyłbice		Czosnowski Colonna hr. Fr.	Ożomla	Czermak Leon	Jaworów
14	Kałusz	Rozwadowski Władysław	Dołpotów	Wojniłów	Ks. Mikrut Leopold	Dołha w. p. Niegowce		

L. porz.	Oddział	Przewodniczący	Adres Przewodniczącego: zamieszkanie	Adres Przewodniczącego: poczta	Adres Zastępcy		Adres Sekretarza	
15	Lisko	Juściński Antoni	Olszanica		Ks. Bierzecki Jan	Lisko	Ślaski Artur	Lisko
16	Lwów	Krzeczunowicz Walerjan	Jaryczów nowy		dr. Paygert Jan	Lwów	Miksiewicz Mieczysław	Lwów
17	Mościska	Stadnicki hr. Stanisław	Krysowice	Mościska	Mars Jan	Sadowa Wisznia		
18	Nadworna	Ks. Mandyczewski Kornel	Nadworna					
19	Podolski	Horodyski Kazimierz	Żabińce	Probużna	Gromnicki J. Badeni hr. H.	Łaskowce Koropiec	Orzelski Stanisław	Czortków
20	Pokucki	Krzysztofowicz Mik. dr.	Załucze nad Czeremoszem		Puzyna kn. Leon	Gwoździec	Piskozub Ludwik	Kołomyja
21	Przemyśl	Drużbacki Feliks dr.	Prałkowce	Przemyśl	Turnau Adolf Midowicz Józ.	Tyszkowce Żurawica	Rosciszewski Roscisław	Przemyśl
22	Przemyślany	Tyzenhauz Roman	Kimirz	Świrz	Sander Robert	Błotnia	Kołodziej Andrzej	Przemyślany
23	Rawa	Majewski Leszek dr.	Radruż	Horyniec	Skibniewski Antoni	Ulicko p. Szczerzec k. N.	Nadolski Antoni	Rawa Ruska
24	Rohatyn	Biesiadecki Franciszek	Firlejów		Miliński Franciszek	Cześniki p. Rohatyn	Jamrógiewicz Apolinary	Rohatyn
25	Rudki	Skarbek hr. Aleks. dr.	Rudki		Surówka Karol	Rudki		
26	Sambor	Komorowski hr. Stefan	Siekierczyce	Kranzberg Dublany	Ujejski Tomasz	Chlewiska p. Sambor	Stefanowski Stanisław	Sambor
27	Sanok	Wiktor Jan	Zarszyn		Gniewosz K.	Nowosielce	Moskal Franciszek	Sanok
28	Stanisławów	Brykczyński Mieczysław	Zagwóźdź	Stanisławów	Pieniążek Stanisław	Meducha p. Halicz	Smulski Władysław	Stanisławów
29	Stryj-Żydaczów	Brunicki br. Juljan	Podhorce koło Stryja		Dzieduszycki hr. Edmund	Izydorówka p. Żurawno	Waltz Józef	Podhorce koło Stryja
30	Tarnopol	Fedorowicz Tadeusz	Kamionki	Bogdanówka	I. Podlewski L. II. Godlewski dr.	Czerniełów m. Krasówka	Wszelaczyński Stefan	Tarnopol
31	Tłumacz	Bohdanowicz Stanisław	Tłumacz		Wiśniewski Ludwik dr.	Horyhlady p. Koropiec	Piotrowicz Jan	Tłumacz
32	Żółkiew	Śnieszko Stanisław	Lubella	Dobrosin	Żarski Bojomir	Nowa Skwarzawa p. [illegible]	Strzyżowski Kazimierz	Żółkiew

Stan wkładek.

Liczba porz.	Oddziałów	1909			1910			1911		
		Członków	Wkładek		Członków	Wkładek		Członków	Wkładek	
1	Bełz-Sokal	170	1155	—	131	1133	—	131	1349	—
2	Bobrka	34	590	—	40	600	—	41	585	—
3	Borszczów	37	555	—	41	600	—	47	615	—
4	Brody-Złoczów	112	519	—	105	963	—	105	963	—
5	Brzeżany-Podhajce	52	478	—	51	540	—	94	681	—
6	Busk-Kamionka	122	606	—	173	1002	—	194	1089	—
7	Cieszanów	63	532	—	114	860	—	114	806	—
8	Dolina	129	969	—	178	1240	—	173	1186	—
9	Drohobycz	108	372	—	112	444	—	90	430	—
10	Dynów	37	288	—	31	236	—	31	302	—
11	Gródek-Janów	76	968	—	144	1168	—	182	1270	—
12	Jarosław	226	1809	20	255	2878	—	177	2135	—
13	Jaworów	68	546	—	95	802	—	104	844	—
14	Kałusz	36	700	—	93	635	—	97	630	—
15	Lisko	166	1018	—	203	1028	—	203	1028	—
16	Lwów	135	1455	—	220	2200	—	275	2576	—
17	Mościska	66	505	—	88	660	—	114	670	—
18	Nadwórna	43	328	—	67	470	—	64	481	—
19	Podolski	180	1613	—	110	1623	—	138	1826	—
20	Pokucki	211	1455	—	145	1290	—	164	1324	—
21	Przemyśl	276	1353	—	256	1810	—	273	1690	
22	Przemyślany	170	624	—	171	690	—	201	842	—
23	Rawa	71	838	—	81	935	—	88	970	—
24	Rohatyn	104	756	—	119	715	—	128	791	—
25	Rudki	145	536	—	145	657	—	200	1000	—
26	Sambor	94	700	—	99	809	—	96	753	—
27	Sanok	81	796	—	93	869	—	97	909	—
28	Stanisławów	91	800	—	118	1005	—	112	910	—
29	Stryj-Żydaczów	505	2290	—	679	2841	—	596	2634	—
30	Tarnopol	130	1307	—	159	2124	—	693	2126	40
31	Tłumacz	164	784	—	183	784	—	150	598	—
32	Żółkiew	24	330	—	132	903	—	175	1097	—
	Razem	3391	27540	20	4631	34514	—	5347	35110	40
	Przybyło	431	1997	80	700	6973	80	716	596	40

Ad poz. 4 i 15 przyjęto stan wedle r. 1910.

CZĘŚĆ PIĄTA.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

C. K. GALICYJSKIEGO

TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO

ZA ROK 1911.

Do L. 1247.

Prześwietna Rado Ogólna!

Komitet c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, przedkłada niniejszem zamknięcie rachunków **za rok 1911** zestawione w dołączonych wykazach:

I. Bilans z końcem grudnia 1911.
II. Zestawienia ruchu kasowego.
III. Zamknięcie rachunków Zarządu centralnego.
IV. Zamknięcie rachunków różnych i ruchu pieniężnego.
V. Zamknięcie rachunków fundacji stypendyjnych.
VI. Zamknięcie rachunków subwencji państwowych i krajowych.

Wynik bilansu przedstawia, iż z końcem grudnia 1911 czysty stan czynny majątku Towarzystwa **wynosi sumę K 187.196·25.**

Wykazane w bilansie wynikłości pojedyńczych działów, przeniesiono do ksiąg rachunkowych, jako wstępne podstawy obrotów roku następnego.

Zaoszczędzoną z dochodów Zarządu centralnego **kwotę K 1850·93** w roku 1911 przeniesiono na rachunek roku bieżącego 1912 i wstawiono takową w budżecie w rubrykę dochodów.

Komitet uprasza zatem:

„Prześwietna Rada Ogólna raczy przyjąć niniejsze zamknięcie rachunków do wiadomości i udzialić Komitetowi absolutorjum **z obrotu funduszów za rok 1911.**

Z Komitetu c. k. Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego.

We Lwowie, dnia 6. marca 1912.

Prezes:

Witold książę Czartoryski m. p.

Referent: *Dr. Marjan Lisowiecki* m. p.

Dyrektor biura: *Władysław Niwicki* m. p.

Buchalter:

Eugeniusz Grużewski m. p.

I. Bilans z końcem grudnia 1911.

		Stan czynny K	h	Stan bierny K	h
1. Ruch kasowy:					
a) Reszta kasowa w gotówce		2.479	16	—	—
2. Zarząd centralny:					
a) Fundusz administracyjny . .	K. 1.471·05				
b) „ zapasowy	„ 98.214·54	99.685	59	—	—
3. Rachunki różne:					
a) Zaliczki zwrotne	K. 107.828·25				
b) Oddział handlowy.	„ 25.200·—	133.028	25	—	—
c) Depozyta pobrane	K. 100.493·22				
d) Związek Ziemian	„ 37.642·78				
e) Fundusze różne	„ 3.437·61	—	—	141.573	61
4. Rachunki przenośne:					
a) Na rachunek roku 1912		12.536	21	—	—
5. Ruch pieniężny:					
a) Z obrotu kapitałów		85.539	48	—	—
6. Fundusze pod zarządem Towarzystwa zostające:					
a) Fundacje stypendyjne . . .	K. 176.132·62	176.132	62	—	—
b) Fundusze subwencyjne . . .	„ 90.218·83	—	—	266.351	45
		509.401	31	407.925	06
7. Zarząd centralny:					
a) Kapitał zabezpieczony 4% rentą roczną przy oddaniu folwarku Dublany na własność kraju.		80.000	—	—	—
b) Wartość biblioteki z urządzeniem	K. 2.030·—				
„ sprzętów kancelaryjnych	„ 2.890·—				
„ kasy ogniotrwałej . .	„ 800·—	5.720	—	—	
Suma . . .		595.121	31	407.925	06
Dopełnienie czysty stan czynny		—	—	187.196	25
Suma ogólna . . .		595.121	31	595.121	31

II. Zestawienie ruchu kasowego.

w roku od 1. stycznia do 31. grudnia 1911.

Wyszczególnienie	PRZYCHÓD w gotówce K.	h.	w efektach K.	h.
I. Zarząd centralny:				
1. Fundusz administracyjny	93.801	21	—	—
2. „ zapasowy	3.545	20	3.789	96
I. Suma	97.346	41	3.789	96
II. Rachunki różne:				
1. Zaliczki zwrotne	38.216	40	—	—
2. Oddział handlowy	—	—	—	—
3. Depozyta pobrane	191.184	97	—	—
4. Związek Ziemian	68.062	95	—	—
5. Fundusze różne	3.820	24	631	42
II. Suma	301.284	56	631	42
III. Rachunki przenośne:				
1. Wyrównane w roku 1911	17.343	87	—	—
2. Na rachunek roku 1912	4.213	93	—	—
III. Suma	21.557	80	—	—
IV. Ruch pieniężny:				
1. Obrót kapitałów	463.530	—	545.917	48
IV. Suma	463.530	—	545.917	48
V. Fundusze pod zarządem Towarzystwa zostające:				
1. Fundacje stypendyjne	8.834	10	5.391	63
2. Fundusze subwencyjne	953.275	47	—	—
V. Suma	962.109	57	5.391	63
Sumy razem	1,845.828	34	555.730	49
Zapas z początkiem roku 1911	1.653	29	274.564	97
Suma ogólna	1,847.481	63	830.295	46

UWAGA: Pobory i wypłaty kasowe K 3,690.830·81
Rachunki przebieżne . . „ 1,302.135·28
Ogólny obrót w roku 1911 K 4,992.966·09

Wyszczególnienie	ROZCHÓD w gotówce K.	h.	w efektach K.	h.
I. Zarząd centralny:				
1. Fundusz administracyjny	93.801	21	—	—
2. „ zapasowy	3.545	20	—	—
I. Suma	97.346	41	—	—
II. Rachunki różne:				
1. Zaliczki zwrotne	125.498	49	—	—
2. Oddział handlowy	—	—	—	—
3. Depozyta zwrócone	91.374	95	—	—
4. Związek Ziemian	30.420	17	—	—
5. Fundusze różne	7.979	25	—	—
II. Suma	255.272	86	—	—
III. Rachunki przenośne:				
1. Wyrównane w roku 1911	9.371	12	—	—
2. Na rachunek roku 1912	16.750	14	—	—
III. Suma	26.121	26	—	—
IV. Ruch pieniężny:				
1. Obrót kapitałów	545.917	48	463.530	—
IV. Suma	545.917	48	463.530	—
V. Fundusze pod zarządem Towarzystwa zostające:				
1. Fundacje stypendyjne	8.834	10	2.107	50
2. Fundusze subwencyjne	911.510	36	—	—
V. Suma	920.344	46	2.107	50
Sumy razem	1,845.002	47	465.637	50
Zapas z końcem roku 1911	2.479	16	364.657	96
Suma ogólna	1,847.481	63	830.295	46

III. Zamkniecie rachunków Zarządu centralnego

za rok od 1. stycznia do 31. grudnia 1911.

	Według budżetu K.	h	A. Fundusz administracyjny.	Ilość członków wogóle	Przychód K	h	Stan czynny K.	h
1	—	—	Część obowiązkowa Oddziałów 35%.					
	396	55	1. Oddział Bełz	131	396	55	—	—
	210	—	2. „ Borszczów	40	210	—	—	—
	210	—	3. „ Bobrka	41	210	—	—	—
	337	05	4. „ Brody-Złoczów	105	337	05	—	—
	189	—	5. „ Brzeżany	51	189	—	—	—
	350	70	6. „ Busk-Kamionka	173	350	70	—	—
	301	—	7. „ Cieszanów	114	301	—	—	—
	434	—	8. „ Dolina	178	434	—	—	—
	155	40	9. „ Drohobycz	112	—	—	155	40
	82	60	10. „ Dynów	31	—	—	82	60
	408	80	11. „ Gródek	144	408	80	—	—
	1.007	30	12. „ Jarosław	255	1.007	30	—	—
	280	70	13. „ Jaworów	95	280	70	—	—
	222	25	14. „ Kałusz	93	—	—	222	25
	359	80	15. „ Lisko	203	359	80	—	—
	770	—	16. „ Lwów	220	770	—	—	—
	231	—	17. „ Mościska	88	—	—	231	—
	164	50	18. „ Nadworna	67	164	50	—	—
	568	05	19. „ Podolski	110	568	05	—	—
	451	50	20. „ Pokucki	145	451	50	—	—
	633	50	21. „ Przemyśl	256	633	50	—	—
	241	50	22. „ Przemyślany	171	241	50	—	—
	327	25	23. „ Rawa	81	327	25	—	—
	250	25	24. „ Rohatyn	119	250	25	—	—
	229	95	25. „ Rudki	145	230	—	—	—
	283	15	26. „ Sambor	99	283	15	—	—
	304	15	27. „ Sanok	93	304	15	—	—
	351	75	28. „ Stanisławów	118	351	75	—	—
	994	35	29. „ Stryj	679	994	35	—	—
	743	40	30. „ Tarnopol	159	743	40	—	—
	274	40	31. „ Tłumacz	183	—	—	274	40
	316	05	32. „ Żółkiew	132	316	05	—	—
	12.079	90	Razem	4.631	11.114	30	965	65
2	375	20	Zaległa część obowiązkowa na Oddziałach:					
	—	—	a) Oddział Drohobycz za r. 1909 K. 130·20					
	—	—	b) „ „ „ 1910 „ 130 20					
	—	—	c) „ Kałusz „ „ „ „ 245·—		—	—	505	40
3	3.200	—	Renta roczna od kapitału zabezpieczonego na folwarku Dublany		3.200	—	—	—
4	36.000	—	Subwencje na ogólne cele Tow.:					
	—	—	a) z funduszów państwowych K. 16.000·—					
	—	—	b) „ „ krajowych „ 20.000·—		36.000	—	—	—
5	5.000	—	Subwencja dla inspektora rolniczego:					
	—	—	a) z funduszów krajowych		5.000	—	—	—
	56.655	10	Do przeniesienia		55.314	30	1.471	05

	Według budżetu K.	h.	A. Fundusz administracyjny.	Rozchód K.	h.	Stan bierny K.	h.
1	34.180	—	Płace etatowe, dodatki i djurna	31.713	31	—	—
2	5.800	—	Czynsz za lokal wraz z podatkiem	2.879	—	—	—
3	450	—	Należytość ekwiwalentowa	659	32	—	—
4	500	—	Opał i oświetlenie	432	60	—	—
5	980	—	Druki i przybory kancelaryjne	1.228	41	—	—
6	780	—	Opłaty pocztowe i telegramy	771	34	—	—
7	150	—	Użytkowanie telefonu	205	90	—	—
8	800	—	Biblioteka i czasopisma	509	50	—	—
9	300	—	Remuneracja bibliotekarza	300	—	—	—
10	180	—	Sprzęty kancelaryjne	235	30	—	—
11	60	—	Ubezpieczenie kas od włamania	77	77	—	—
12	450	—	Wydatki na Radę Ogólną	782	98	—	—
13	180	—	Wydatki różne pomniejsze	269	94	—	—
	44.810	—	Razem	40.065	67	—	—
14	—	—	Płaca emerytalna p. Skrochowskiego				
	—	—	b. kasjera z rocznych 4.000 koron	1.666	67	—	—
15	1.200	—	Płace emerytalne wdów po urzędn. Tow.:				
	—	—	a) po śp. Zakrzewskim Janie . . K 900·—				
	—	—	b) „ „ Pleusie Janie . . . „ 300·—	1.200	—	—	—
16	7.400	—	Premie na ubezpieczenie emerytalne				
	—	—	urzędników i funkcjonarjuszów	7.362	—	—	—
17	30 000	—	Koszta wydawn. czasopisma „Rolnik"				
	—	—	organu urzędowego Towarzystwa	28.775	88	—	—
18	2.000	—	Wydatki i koszta podróży w sprawach				
	—	—	ekonomicz. i administracyjnych	2.060	20	—	—
19	4.500	—	Koszta druku i rozsyłka sprawozdania				
	—	—	Komitetu i z obrad Rady Ogólnej	2.865	76	—	—
20	1.500	—	Należytości stemplowe od pobranych				
	—	—	subwencji z fund. państwowych	1.498	16	—	—
21	2.000	—	Wydano na rach. dotacji do rozporządzenia Komitetu i Prezydjum:				
	—	—	a) remuneracje i zapomogi . . . K. 498·—				
	—	—	b) datki świąteczne funkcjonar. „ 660·—				
	—	—	c) datki noworoczne i na różne cele „ 239·—				
	—	—	d) wkładki do obcych Towarzystw „ 120·—				
	—	—	e) odpisane zaliczki na płace . . „ 171 20	1 688	20	—	—
22	2.772	04	Wydatki nadzw. i nieprzewidziane:				
	—	—	a) remuneracja buchaltera z uchwały Rady Ogólnej za rok 1910 . K. 1000·—				
	—	—	b) rata I. ryczałtowego odszkodowania za odstąpienie pomieszkania prywatn. dla Komitetu . „ 750·—				
	—	—	c) wkładka udziałowa z tytułu przystąpienia Tow. w charakterze Członka do Związku Ziemian . „ 500·—				
	96.182	04	Do przeniesienia . K. 2.250·—	87.182	54	—	—

III. Zamknięcie rachunków Zarządu centralnego

za rok od 1. stycznia do 31. grudnia 1911.

A. Fundusz administracyjny.

Nr	Według budżetu K.	h.	A. Fundusz administracyjny.	Przychód K.	h.	Stan czynny K.	h.
	56.655	10	Z przeniesienia	55.314	30	1.471	05
6	9.000	—	Subwencje na czasopismo „Rolnik":				
	—	—	*a)* z funduszów państwowych . . K 5.000·—				
	—	—	*b)* „ „ krajowych . . . „ 4.000·—	9.000	—	—	—
7	14·000	—	Dochody własne wydawn. „Rolnika":				
	—	—	*a)* za prenumeratę czasopisma . K 7.619·53				
	—	—	*b)* opłaty za ogłoszenia . . . . . „ 7.426·55	15.046	08	—	—
8	6.500	—	Udziały w ogólnych kosztach admin.:				
	—	—	*a)* Oddziału handlowego . . . . K 4.000·—				
	—	—	*b)* Funduszów subwencyjnych . . „ — —	4.000	—	—	—
9	2.000	—	Uzyskane odsetki z lokacji gotówki ogólnego funduszu obrotowego	1.998	37	—	—
10	6.800	—	Wpływy i zwroty z różnych źródeł:				
	—	—	*a)* za ubezpieczenie emerytalne . K 6.495·—				
	—	—	*b)* zwrot różnych należytości . . „ 720·52	7.215	52	—	—
	94.955	10	Razem	92.574	27	1.471	05
11	1.226	94	Nadwyżka w przychodach z roku 1910	1.226	94	—	—
	96.182	04	Suma	93.801	21	1.471	05
12			Kapitał zabezpieczony 4% rentą roczną przy oddaniu folwarku Dublany na własność kraju	—	—	80.000	—
13			Wartość biblioteki z urządzeniem . . . . . . K 2·030·—				
			„ sprzętów kancelaryjnych . . . . . . „ 2.890·—				
			„ kasy ogniotrwałej . . . . „ 800·—	—	—	5.720	—
			Suma ogólna	93 801	21	87.191	05

Nr	Według budżetu K.	h.	A. Fundusz administracyjny.	Rochód K.	h.	Stan bierny K.	h.
	96.182	04	Z przeniesienia K. 2.250·—	87.182	54	—	—
	—	—	*d)* rata I. na stypendja Komisji kółek Ziemian, dla wykształcenia praktyczn. młodzieży roln. . . 500·—				
	—	—	*e)* zasiłek sekretarzowi Oddziału Pokuckiego, na odbycie kursu asocjacji roln. w Wiedniu „ 200·—				
	—	—	*f)* honorarjum Syndyka i zwrot wydatków z tytułu zastępstwa Tow. w sprawach prawnych . . . . „ 588·18				
	—	—	*g)* honorarjum i wydatki z powodu przygotowania i ułożenia obszernego rekursu przeciw wymiarowi należytości ekwiwalentowej na VII. dziesięciolecie . „ 220·06				
	—	—	*h)* remuneracja za przeprowadzenie szkontra kasy i rewizyji ksiąg buchalteryjnych . . . . „ 230·—				
	—	—	*i)* na organizację archiwum i registratury Komitetu . . . . . „ 462·60				
	—	—	*k)* wydatki pomniejsze w sprawach ogólnych administracyjnych . „ 316·90	4.767	74	—	—
	96.182	04	Razem	91.950	28	—	—
23			Przeniesiono nadwyżkę w przychodach funduszu administracyjnego na rachunek r. 1912	1 850	93	—	—
			Suma	93.801	21	—	—
			Dopełnienie: stan czynny	—	—	87.191	05
			Suma ogólna	93.801	21	87.191	05

B. Fundusz zapasowy.

Nr	B. Fundusz zapasowy.	Przychód w gotówce K.	h.	Przychód w efektach K.	h.
1	Z obrotu kapitału	—	—	3.523	40
2	Uzyskane odsetki bieżące	3.545	20	266	56
	Suma	3.545	20	3.789	96
	Do przychodu: stan funduszu z początkiem roku 1911 .	—	—	94.424	58
	Suma ogólna	3.545	20	98.214	54

Nr	B. Fundusz zapasowy.	Rozchód w gotówce K.	h.	Rozchód w efektach K.	h.
1	Z obrotu kapitału	3.523	40	—	—
2	Należytość depozytowa od efektów	21	80	—	—
	Suma	3.545	20	—	—
	Dopełnienie: stan funduszu z końcem roku 1911 . . .	—	—	98.214	54
	Suma ogólna	3.545	20	98.214	54

IV. Zamkniecie rachunków różnych i ruchu pieniężnego

za rok od 1. stycznia do 31. grudnia 1911.

Wyszczególnienie	Przychód											
	z początkiem roku				w roku bieżącym				Razem			
	w gotówce		w efektach		w gotówce		w efektach		w gotówce		w efektach	
	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
I. Rachunki różne.												
1. Zaliczki zwrotne	—	—	—	—	38.216	40	—	—	38.216	40	—	—
2. Oddział handlowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Depozyta pobrane	683	20	530	60	191.184	97	—	—	191.868	17	530	60
4. Związek Ziemian	—	—	—	—	68.062	95	—	—	68.062	95	—	—
5. Fundusze różne	7.596	62	3.609	30	3.820	24	631	42	11.416	86	4.240	72
I. Suma	8.279	82	4.139	90	301.284	56	631	42	309.564	38	4.771	32
II. Rachunki przenośne.												
1. Wyrównane w roku 1911	—	—	—	—	17.343	87	—	—	17.343	87	—	—
2. Na rachunek roku 1912	—	—	—	—	4.213	93	—	—	4.213	93	—	—
II. Suma	—	—	—	—	21.557	80	—	—	21.557	80	—	—
III. Ruch pieniężny.												
1. Obrót kapitałów	—	—	3.152	—	463.530	—	545.917	48	463.530	—	549.069	48
III. Suma	—	—	3.152	—	463.530	—	545.917	48	463.530	—	549.069	48

Wyszczególnienie	Rozchód												Z końcem roku 1911							
	z początkiem roku				w roku bieżącym				Razem				Stan czynny				Stan bierny			
	w gotówce		w efektach		w gotówce		w efektach		w gotówce		w efektach		w gotówce		w efektach		w gotówce		w efektach	
	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
I. Rachunki różne.																				
1. Zaliczki zwrotne	20.546	16	—	—	125.498	49	—	—	146.044	65	—	—	107.828	25	—	—	—	—	—	—
2. Oddział handlowy	25.200	—	—	—	—	—	—	—	25.200	—	—	—	25.200	—	—	—	—	—	—	—
3. Depozyta pobrane	—	—	—	—	91.374	95	—	—	91.374	95	—	—	—	—	—	—	100.493	22	530	60
4. Związek Ziemian	—	—	—	—	30.420	17	—	—	30.420	17	—	—	—	—	—	—	37.642	78	—	—
5. Fundusze różne	—		—	—	7.979	25	—	—	7.979	25	—	—	—	—	—	—	3.437	61	4.240	72
I. Suma	45.746	16	—	—	255.272	86	—	—	301.019	02	—	—	133.028	25	—	—	141.573	61	4.771	32
II. Rachunki przenośne.																				
1. Wyrównane w roku 1911	7.972	75	—		9.371	12	—	—	17.343	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Na rachunek roku 1912	—	—	—	—	16.750	14	—	—	16.750	14	—	—	12.536	21	—	—	—	—	—	—
II. Suma	7.972	75	—	—	26.121	26	—	—	34.094	01	—	—	12.536	21	—	—	—	—	—	—
III. Ruch pieniężny.																				
1. Obrót kapitałów	—	—	—	—	545.917	48	463.530	—	545.917	48	463.530	—	—	—	85.539	48	—	—	—	—
III. Suma	—	—	—	—	545.917	48	463.530	—	545 917	48	463.530	—	—	—	85.539	48	—	—	—	—

V. Zamkniecie rachunków fundacji stypendyjnych

Za rok od 1. stycznia do 31. grudnia 1911.

Wyszczególnienie	Przychód							
	z początkiem roku				w roku bieżącym			
	w gotówce		w efektach		w gotówce		w efektach	
	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
1. Fundacja śp. Maciągi Jana *„Dublany“*	—	—	39.609	14	2.544	—	1.148	52
2. „ „ Maciągi Jana *„Czernichów“*	—	—	35.803	18	1.432	—	—	12
3. „ „ hr. Stadnickiej Amalji	—	—	39.996	63	2.331	50	1.146	26
4. „ „ hr. Borkowskiego Stanisława	—	—	16.926	53	683	60	1.513	44
5. „ im. śp. Jabłonowskiego Antoniego	—	—	15.941	59	694	—	734	18
6. „ „ „ hr. Krasickiego Kazimierza	—	—	10.566	98	400	—	418	84
7. „ „ „ Janki Henryka	—	—	7.841	40	416	—	[illegible]	[illegible]
8. „ śp. ks. Żmigrodzkiego Kajetana	—	—	6.163	04	333	—	243	89
Suma	—	—	172.848	49	8.834	10	5.391	63
Dopełnienie: Stan z końcem roku 1911	—	—	—	—	—	—	—	—
Suma ogólna	—	—	—	—	—	—	—	—

Wyszczególnienie	Przychód				Rozchód				Stan				Stypendja wypłacone		Uwagi
	Razem				w roku bieżącym				z końcem roku 1911						
	w gotówce		w efektach		w gotówce		w efektach		w gotówce		w efektach				
	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h	K.	h.	
1. Fundacja śp. Maciągi Jana *„Dublany“*	2.544	—	40.757	66	2.544	—	1.000	—	—	—	39.757	66	1.400	—	
2. „ „ Maciągi Jana *„Czernichów“*	1.432	—	35.803	30	1.432	—	—	—	—	—	35.803	30	1.401	64	
3. „ „ hr. Stadnickiej Amalji	2.331	50	41.142	89	2.331	50	787	50	—	—	40.355	39	1.207	50	
4. „ „ hr. Borkowskiego Stanisława	683	60	18.439	97	683	60	—	—	—	—	18.439	97	—	—	
5. „ im. śp. Jabłonowskiego Antoniego	694	—	16.675	77	694	—	100	—	—	—	16.575	77	—	—	
6. „ „ „ hr. Krasickiego Kazimierza	400	—	10.985	82	400	—	—	—	—	—	10 985	82	—	—	
7. „ „ „ Janki Henryka	416	—	8.027	78	416	—	120	—	—	—	7.907	78	240	—	
8. „ śp. ks. Żmigrodzkiego Kajetana	333	—	6.406	93	333	—	100	—	—	—	6.306	93	100	—	
Suma	8.834	10	178.240	12	8.834	10	2.107	50	—	—	176.132	62	4 349	14	
Dopełnienie: Stan z końcem roku 1911	—	—	—	—	—	—	176.132	62							
Suma ogólna	8.834	10	178.240	12	8.834	10	178.240	12							

VI. Zamkniecie rachunków subwencji państwowych i krajowych

za rok od 1. stycznia do 31. grudnia 1911.

Wyszczególnienie	Przychód														Rozchód						Z końcem roku 1911							
	Reszta kasowa z początkiem roku		W roku bieżącym – Subwencje – państwowe				W roku bieżącym – Subwencje – krajowe				Inne dochody		Razem		Niedobór kasowy z początkiem roku		W roku bieżącym		Razem		Stan czynny				Stan bierny			
			z r. 1910		za r. 1911		z r. 1910		za r. 1911												Reszta kasowa		Zaległości czynne		Niedobór kasowy		Zaległości bierne	
	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
Dział I.																												
I. Nauka gospodarstwa wiejskiego:																												
1. Na szkołę chmielarską w Brodach	—	—	—	—	4.000	—	—	—	2.900	—	2.052	46	8.952	46	1.977	59	7.955	62	9.933	21	—	—	—	—	980	75	—	—
2. „ stypendja naukowe leśne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. „ kursa weterynarji i kucia koni	—	—	833	03	1.000	—	—	—	1.000	—	—	—	2.833	03	843	23	3.487	30	4.330	53	—	—	1.000	—	1.497	50	—	—
4. „ naukę roln. i gosp. domowego	—	—	—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	562	50	1.560	75	2.123	25	—	—	—	—	123	25	—	—
5. „ wędrowne odczyty rolnicze	543	75	—	—	17.000	—	—	—	—	—	—	—	17.543	75	—	—	17.163	90	17.163	90	379	85	—	—	—	—	—	—
6. „ wydawnictwo czasopism	—	—	500	—	5.500	—	—	—	4.000	—	—	—	10.000	—	—	—	10.000	—	10.000	—	—	—	500	—	—	—	—	—
7. „ wydawn. podręczników gosp.	600	12	—	—	2.000	—	—	—	—	—	624	96	3.225	08	—	—	255	23	255	23	2.969	85	—	—	—	—	—	—
8. „ zakupno dzieł popularnych	211	68	—	—	500	—	—	—	—	—	164	28	875	96	—	—	875	96	875	96	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Statystyka rolnicza:																												
9. Na statystykę zbiorów	—	—	5.000	—	5.500	—	—	—	—	—	—	—	10.500	—	3.202	22	10.290	08	13.493	30	—	—	5.000	—	2.993	30	—	—
10. „ badania typowych gospodarstw	—	—	—	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	34	21	5.994	65	6.028	86	—	—	—	—	28	86	—	—
Suma działu I.	1.355	55	6.333	03	43.500	—	—	—	7.900	—	2.841	70	61.930	28	6.620	45	57.583	79	64.204	24	3.349	70	6.500	—	5.623	66	—	—
Dział II.																												
III. Wystawy w ogóle:																												
11. Na wystawy okręgowe rolnicze	192	32	1.000	—	9.000	—	—	—	—	—	—	—	10.192	32	—	—	9.258	20	9.258	20	934	12	1.667	—	—	—	1.000	—
12. „ wystawy maszyn i narzędzi roln.	2.188	77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.188	77	—	—	1.029	20	1.029	20	1.159	57	—	—	—	—	—	—
13. „ wystawę targową bydła rozpłodow.	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	2.500	—	—	—	—	—
IV. Uprawa roślin:																												
14. Na ogrodnictwo i sadownictwo	2.992	33	—	—	22.720	—	—	—	—	—	1.839	91	27.552	24	—	—	21.951	05	21.951	05	5.601	19	—	—	—	—	—	—
15. „ podn. uprawy lnu i konopi	—	—	—	—	7.000	—	—	—	1.000	—	10.322	13	18.322	13	—	—	18.322	13	18.322	13	—	—	—	—	—	—	—	—
16. „ zakład hodowli zbóż w Dublanach.	—	—	—	—	5.000	—	—	—	—	—	—	—	5.000	—	—	—	5.000	—	5.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. „ próbne uprawy nasion i zbóż	1 205	28	—	—	10.000	—	—	—	—	—	—	—	11.205	28	—	—	10.238	59	10.238	59	966	69	—	—	—	—	—	—
18. „ produkcję roślin pastewnych	1.095	03	—	—	11.300	—	—	—	—	—	2.960	07	15.355	10	—	—	9 436	16	9.436	16	5.918	94	—	—	—	—	—	—
19. „ poprawę połonin i pastwisk	1.884	29	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	2.084	29	—	—	5.229	82	5.229	82	—	—	5.000	—	3.145	53	—	—
20. „ poprawę pastwisk gminnych	3.756	10	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	4.756	10	—	—	4.756	10	4.756	10	—	—	—	—	—	—	—	—
21. „ budowę wzorowych gnojarń	2.457	34	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	—	5.457	34	—	—	2.556	43	2.556	43	2.900	91	—	—	—	—	2.100	—
V. Mleczarstwo:																												
22. Na podn. gospodarstwa mleczarskiego	—	—	4.000	—	8.000	—	—	—	—	—	300	—	12.300	—	4.089	09	9.006	93	13.096	02	—	—	—	—	796	02	—	—
Do przeniesienia	35.771	46	5.000	—	77.020	—	—	—	1.000	—	15.622	11	134.413	57	4.089	09	96.784	61	100.873	70	37.481	42	9.167	—	3.941	55	3.100	—

Uwaga: ad I/2. subwencja w kwocie 2.600 K wypłacona stypendystom Akademji ziemiańskiej w Wiedniu nieobjęta w tym rachunku.

VI. Zamknięcie rachunków subwencji państwowych i krajowych.

za rok od 1. stycznia do 31. grudnia 1911.

Wyszczególnienie	Przychód: Reszta kasowa z początkiem roku K. h.	Przychód: W roku bieżącym: Subwencje państwowe z r. 1910 K. h.	Subwencje państwowe za r. 1911 K. h.	Subwencje krajowe z r. 1910 K. h.	Subwencje krajowe za r. 1911 K. h.	Przychód: Inne dochody K. h.	Przychód: Razem K. h.	Rozchód: Niedobór kasowy z początkiem roku K. h.	Rozchód: W roku bieżącym K. h.	Rozchód: Razem K. h.	Z końcem roku 1911: Stan czynny: Reszta kasowa K. h.	Stan czynny: Zaległości czynne K. h.	Stan bierny: Niedobór kasowy K. h.	Stan bierny: Zaległości bierne K. h.
Z przeniesienia .	35.771 46	5.000 —	77.020 —	—	1.000 —	15.622 11	134.413 57	4.089 09	96.784 61	100·873 70	37.481 42	9.167 —	3.941 55	3.100 —
VI. Produkcja zwierzęca:														
23. Na podniesienie chowu koni	—	—	13.333 33	—	16.666 66	1.005 —	31.004 99	251 02	30.956 84	31.207 86	—	—	202 87	—
24. „ podniesienie chowu bydła . . .	15.983 46	—	156.000 —	—	93.066 66	122.805 10	387.855 22	—	387.549 97	387.549 97	305 25	—	—	—
25. „ podniesienie chowu trzody chlew.	—	—	42.000 —	—	23.000 —	16.680 87	81.680 87	1.526 78	95.091 21	96.617 99	—	—	14.937 12	—
26. „ podniesienie chowu owiec . . .	1.399 64	—	9.400 —	—	500 —	447 —	11.746 64	—	11.746 64	11.746 64	—	—	—	—
27. „ podniesienie chowu kóz	662 09	—	3.800 —	—	500 —	786 41	5.748 50	—	5.748 50	5.748 50	—	—	—	—
28. „ kontr. dzielności użytkowej bydła	—	—	12.800 —	—	4.750 —	11.471 30	29.021 30	—	36.601 71	36.601 71	—	—	7.580 41	—
29. „ agiencję sprzed. mater. rzeźnego.	1.721 77	—	42.000 —	—	5.000 —	6.295 46	55.017 23	—	55.017 23	55.017 23	—	—	—	—
30. „ podniesienie hodowli drobiu . .	—	—	20.600 —	—	3.000 —	—	23.600 —	4.716 90	18.589 12	23.306 02	293 98	—	—	—
31. „ podniesienie pszczelnictwa . . .	—	—	1.000 —	—	—	—	1.000 —	—	1.000 —	1.000 02	—	—	—	—
32. „ zakład chowu ryb w Oparach	4.913 42	—	4.500 —	—	3.000 —	4.430 84	16.844 26	—	9.258 21	9.258 21	7.586 05	—	—	—
Suma działu II. . .	60.451 84	5.000 —	382.453 33	—	150.483 32	179.544 09	777.932 58	10.583 79	748.344 04	758.927 83	45.666 70	9.167 —	26.661 95	3.100 —
VII. Dotacja z funduszu traktatowego;														
33. Na stacje buhaów gminnych . .	—	—	—	—	72.000 —	920 —	72.920 —	—	44.402 64	44.402 64	28.517 36	—	—	—
34. „ cele rolnicze i hodowlane . .	—	—	40.000 —	—	—	—	40.000 —	—	—	—	40.000 —	80.000 —	—	—
Suma ad VII. . .	—	—	40.000 —	—	72.000 —	920 —	112.920 —	—	46.402 64	44.402 64	68.517 36	80.000 —	—	—
VIII. Na cele ogólne:														
35. Na ogólne cele Towarzystwa . . .	—	—	16.000 —	—	20.000 —	—	36.000 —	—	36.000 —	36.000 —	—	—	—	—
36. „ zasiłki dla Oddziałów Tow. . .	3.725 57	—	—	—	18.000 —	—	21.725 57	—	17.304 89	17.304 89	4.420 68	—	—	2.400 —
37. „ premjowanie służby gosp. . .	125 —	—	800 —	—	500 —	—	1.425 —	—	875 —	875 —	550 —	—	—	—
38. Dla inspektora rolniczego	—	—	—	—	5.000 —	—	5.000 —	—	5.000 —	5.000 —	—	—	—	—
39. „ Oddziału handlowego	—	—	—	—	2.000 —	—	2.000 —	—	2.000 —	2.000 —	—	—	—	—
Suma ad VIII. . .	3.850 57	—	16.800 —	—	45.500 —	—	66.150 57	—	61.179 89	61.179 89	4.970 68	—	—	2.400 —
Sumy razem . .	65.657 96	11.333 33	482.753 03	—	275.883 32	183.305 79	1,018.933 43	17.204 24	911.510 86	928.714 [illegible]	122.504 44	95.667 —	32.285 61	5.500 —
Reszta kasowa z końcem roku 1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90.218 88	—	—	—	—
Suma ogólna . .	—	—	—	—	—	—	1,016.933 43	—	—	1,018.933 43	—	—	—	—

Budżet Przychodów i Rozchodów

c. k. Gal. Tow. Gospodarskiego na r. 1912.

do l. 1248.

Prześwietna Rado Ogólna!

Komitet c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego przedkłada niniejszem budżet Zarządu centralnego **na rok 1912** z wnioskiem następującym:

Rada Ogólna przyjmując niniejszy budżet wykazujący w dochodach K 79.711·18 i w wydatkach K 99.999·82 uchwala dla wyrównania niepokrytych przez subwencje i dochody zwykłe wydatków Zarządu centralnego **w kwocie K 20.288·64.**

a) **K 12.288·64** rozłożyć na Oddziały według stopy procentowej **35**% od wkładek obowiązkowych Członków.

b) **K 4.000** pobrać z dochodów bieżących Oddziału handlowego w roku 1912.

c) **K 4.000** rozłożyć procentowo na subwencje, jako udział w ogólnych kosztach administracyjnych.

Z Komitetu c. k. Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego.

We Lwowie, dnia 6. marca 1912.

Prezes:
Witold książę Czartoryski m. p.

Referent:
Dr. Marjan Lisowiecki m. p.

Dyrektor biura:
Władysław Niwicki m. p.

Buchalter:
Eugeniusz Grużewski m. p.

Budżet Zarządu centralnego na rok 1912.

	Rezultat z roku 1911 K.	h.	Wyszczególnienie	Preliminarz na rok 1912 K.	h.	Uwagi
			Przychód.			
1	—	—	Zaległa cześć obowiazkowa na Oddzia-			
	—	—	łach z końcem roku 1911	810	25	
2	3.200	—	Renta roczna od kapitału zabezpieczo-			
	—	—	nego na folwarku Dublany	3.200	—	
3	36.000	—	Subwencje na ogólne cele Towarzystwa:			
	—	—	*a)* z funduszów państwowych . . . K. 16.000·—			
	—	—	*b)* „ „ krajowych . . . . „ 20.000·—	36.000	—	
4	5.000	—	Subwencja dla inspektora rolniczego:			
	—	—	*a)* z funduszów krajowych	5.000	—	
5	9.000	—	Subwencje na czasopismo „Rolnik":			
	—	—	*a)* z funduszów państwowych . . . K. 5.000·—			
	—	—	*b)* „ „ krajowych . . . . „ 4.000·—	9.000	—	
6	15.046	08	Dochody własne wydawn. „Rolnika":			
	—	—	*a)* za prenumerate czasopisma . . . K. 7.500·—			
	—	—	*b)* opłaty za ogłoszenia . . . . . . „ 8.500·—	16.000	—	
7	1.998	37	Odsetki bieżące z lokacji gotówki ogól-			
	—	—	nego funduszu obrotowego	2.000	—	
8	7.215	52	Wpływy i zwroty z różnych źródeł:			
	—	—	*a)* za ubezpieczenie emerytalne . . K. 5.680 —			
	—	—	*b)* zwrot różnych należytości . . . . „ 170 —	5.850	—	
	77.459	97		77.860	25	
9	1.226	94	Nadwyżka w przychodach z roku 1911	1.850	93	
	78.686	91		79.711	18	
10			Dla wyrównania niepokrytych wydatków w kwocie **K. 20.288·64.**			
	11.114	30	*a)* rozłożyć na Oddziały według stopy			
	—	—	procentowej 35% od należytości wkła			
	—	—	dek obowiązkowych Członków . . K. 12.288·64			
	4.000	—	*b)* pobrać z dochodów bieżących Od-			
	—	—	działu handlowego w roku 1912 . „ 4.000 —			
	—	—	*c)* resztę rozłożyć procentowo na sub-			
	—	—	wencje, jako udział w ogólnych			
	—	—	kosztach administracyjnych . . . „ 4.000·—	20.288	64	
	93.801	21	**Suma pokrycia . .**	99.999	82	

	Rezultat z roku 1911 K.	h.	Wyszczególnienie	Preliminarz na rok 1912 K.	h.	Uwagi
			Rozchód.			
1	31.713	31	Płace etatowe, dodatki i djurna	35.100	—	
2	2.879	—	Czynsz za lokal wraz z podatkiem	3.600	—	
3	659	62	Należytość ekwiwalentowa	660	—	
4	432	60	Opał i oświetlenie	450	—	
5	1.228	41	Druki i przybory kancelaryjne	1.200	—	
6	771	34	Opłaty pocztowe i telegramy	800	—	
7	205	90	Użytkowanie telefonu	200	—	
8	509	50	Biblioteka i czasopisma	800	—	
9	300	—	Remuneracja bibliotekarza	300	—	
10	235	30	Sprzęty kancelaryjne	200	—	
11	77	77	Ubezpieczenie kas od włamania	80	—	
12	782	98	Wydatki na Rade Ogólna	780	—	
13	269	94	Wydatki różne pomniejsze	270	—	
	40.065	67		44.440	—	
14	1.666	67	Płaca emerytalna p. Skrochowskiego,			
	—	—	Feliksa byłego kasjera	4.000	—	
15	1.200	—	Płace emerytalne wdów po urzedn. Tow.:			
	—	—	*a)* po śp. Zakrzewskim Janie . . . K. 900·—			
	—	—	*b)* „ „ Pleusie Janie . . . . . . „ 300·—	1.200	—	
16	7.362	—	Premie na ubezpieczenie emerytalne			
	—	—	urzedników i funkcjonarjuszów	6.800	—	
17	28.775	88	Koszta wydawn. czasopisma „Rolnik"			
	—	—	organu urzedowego Towarzystwa	30.000	—	
18	2.060	20	Wydatki i koszta podróży w sprawach			
	—	—	ekonomicznych i administracyjnych	2.200	—	
19	2.865	76	Koszta druku i rozsyłka sprawozdania			
	—	—	Komitetu i z obrad Rady Ogólnej	3.000	—	
20	750	—	Rata II. ryczałtowego odszkodowania za			
	—	—	odstąpienie pomieszkania prywatnego			
	—	—	na rzecz Komitetu	750	—	
21	500	—	Rata II. na stypendja Komisji kółek			
	—	—	Ziemian, celem wykształcenia prak-			
	—	—	tycznego młodzieży rolniczej	500	—	
22	1.498	16	Należytości stemplowe od subwencji			
	—	—	z funduszów państwowych	1.500	—	
23	5.205	94	Na wydatki nadzw. i nieprzewidziane:			
	—	—	*a)* do rozporządzenia Komitetu . . . K. 2.[illegible]00·—			
	—	—	*b)* „ Prezydjum . . „ 3.409·84	5.609	—	
	91.950	28				
			Suma potrzeb	99.999	82	
			Od tego: pokrycie z własnych źródeł	79 711	18	
			Pozostaje do pokrycia	20.288	64	

Wykaz

należytości rocznej z wkładek obowiązkowych Członków w Oddziałach

według stanu z końcem roku 1911.

Liczba porządkowa	Nazwa Oddziału	Ilość członków w ogóle	Należytość wkładek K.	Należytość wkładek h.	Uwaga
1	Oddział Bełz	131	1.349	—	
2	„ Borszczów . .	47	615	—	
3	„ Bóbrka	41	585	—	
4	„ Brody-Złoczów	105	963	—	z roku 1910
5	„ Brzeżany . . .	94	681	—	
6	„ Busk-Kamionka	194	1.089	—	
7	„ Cieszanów . .	114	806	—	
8	„ Dolina	173	1.186	—	
9	„ Drohobycz . .	90	430	—	
10	„ Dynów	31	302	—	
11	„ Gródek	182	1.270	—	
12	„ Jarosław . . .	177	2.135	—	
13	„ Jaworów . . .	104	844	—	
14	„ Kałusz	97	630	—	
15	„ Lisko	203	1.028	—	z roku 1910
16	„ Lwów	275	2.576	—	
17	„ Mościska . . .	114	670	—	
18	„ Nadwórna. . .	64	481	—	
19	„ Podolski . . .	138	1.826	—	
20	„ Pokucki. . . .	164	1.324	—	
21	„ Przemyśl . . .	273	1.690	—	
22	„ Przemyślany. .	201	842	—	
23	„ Rawa.	88	970	—	
24	„ Rohatyn. . . .	128	791	—	
25	„ Rudki.	200	1.000	—	
26	„ Sambor	96	753	—	
27	„ Sanok	97	909	—	
28	„ Stanisławów .	112	910	—	
29	„ Stryj	596	2.634	—	
30	„ Tarnopol . . .	693	2.126	40	
31	„ Tłumacz . . .	150	598	—	
32	„ Żółkiew. . . .	175	1.097	—	
	Ogółem . .	5.347	35.110	40	

Tablica I.

Stacje ogierów subwencjonowanych w roku 1911.

Nr. bieżący	Oddział	Miejscowość	Właściciel ogiera
1	Jarosław	Wola Buchowska	Janas Jan
2	"	Wierzawice	Leszczak Tomasz
3	"	Rokietnica	Lis Jakób
4	"	Ubieszyn	Tkaczyk Pawło
5	Pokucki	Kołomyja	Sanojca Antoni
6	Tarnopol	Zabojki	Fostyk Justyn
7	Tłumacz	Puźniki	Jakubowicz Jan
8	Sambor	Nadyby	Zarząd Dóbr
9	Przemyślany	Kimirz	Utzig Ludwik
10	Bełz-Sokal	Żabcze	Kunach Ignacy

Tablica II.

Stacje ogierów subwencyjnych w roku 1911.

Nr. bieżący	Oddział	Miejscowość	Nazwa i Nr. ogiera	Maść	Miara	Właściciel stacji
1	Stryj	Czernica	Szejtan 10	szpak	158/172/18	Grzeszczuk Mikołaj
2	„	Pczany	Krzyzulasz 51	„	159/174/18	Orzechowski Stefan
3	Przemyśl	Krówniki	Halban 21	kasztan	153/170/18	Skirka Michał
4	„	Poździacz	Rotger 39	szpak	158/175/18	Kołodziej Iwan
5	„	Bolestraszyce	Nabi 34	„	158/172/18	Radochoński Marcin
6	Stanisławów	Delejów	Dahoman 47	gniady	159/174/19	Cywiński Rafał
7	Podolski	Barysz	Khediv 31	hreczk.	159/175/19	Świdrygiełło Stanisł.
8	Przemyślany	Wyżniany	Dahoman 36	gniady	162/174/18½	Goj Pawło
9	Rohatyn	Jawcze	Shagya 48	siwy	158/174/18	Krawców Teodor
10	„	Danilcze	MarschalBey 59	szpak	157/164/18	Czyżewski Marjan
11	Kamionka Str.	Sokołów	Zulemczyk 55	„	161/180/18	Koszycki Teodor
12	Drohobycz	Litynia	Hardy 37	„	160/174/18	Małaszczuk Piotr
13	Tarnopol	Chodaczków W.	Kolibri 58	kasztan	162/180/19	Kluwak Kasper
14	Borszczów	Cygany	Zot 28	„	156/170/19	Piszczkowski L.
15	Tłumacz	Tarnowica polna	Mörös 43	gniady	162/175/19	Ostapowicz Mikołaj
16	„	Olszanica	Aghil Aga 64	„	158/172/18	Deputat Wasyl
17	Lwów	Mostki	Topaz 53	kasztan	162/172/19	Kurylas Teodor
18	„	Siemianówka	Jaffa 19	gniady	164/187/20	Balicki Szczepan
19	Stryj	Monasterzec	Tupek 71	kasztan	153/165/18	Kulik Mykieta

Tablica III.

Ogiery Towarzystwa bez subwencji na rok 1911.

Nr. bież.	Oddział	Miejscowość	Nazwa i Nr. ogiera	Maść	Miara	Utrzymujący
1	Brzeżany	Litiatyn	Hetman 16	gniady	162/178/19	Wojciechowski Karol
2	Gródek	Leśniowice	Ataman 18	siwy	162/175/19	Głowacki Jan
3	Brody-Złoczów	Firlejówka	Mussafer Pa-scha 27	„	164/176/18	Schnell Oskar
4	„ „	Zarosławice	Wiarus 32	gniady	158/173/19	Komornicki Marjan
5	Tłumacz	Browary	Glaukus 33	„	154/172/$17\frac{1}{2}$	Prek Tadeusz
6	Dynów	Dynów	Managi 35	„	161/171/$18\frac{1}{2}$	Trzecieski Stefan
7	Tarnopol	Berezowica Mała	Radif 38	siwy	156/173/18	Konopacki M.
8	Pokucki	Uniż	Ataman 40	na prywatną własność		
9	Tarnopol	Budzanów	Feru Chan 41	gniady	162/182/18	Ochocki Tomasz
10	Jarosławski	Zarzecze	Sybaryt 44	siwy	166/180/$19\frac{1}{4}$	Zarząd Ordynacji
11	Tarnopol	Toustoług	Sahib 45	kasztan	165/181/19	Mochnacki Zygmunt
12	Przemyślany	Kimirz	Skandal 46	gniady	156/170/18	Tyzenhaus Roman
13	Przemyśl	Kosienice	Sojusz 49	szpak	162/175/18	Ebenberger Adolf
14	Tarnopol	Klebanówka	Athos 50	gniady	166/178/19	Fedorowicz Aleksander

Tablica III. (Ciąg dalszy).

Nr. bież.	Oddział	Miejscowość	Nazwa i Nr. ogiera	Maść	Miara	Utrzymujący
15	Sambor	Humleniec	Nur 52	gniady	166/182/19	Jędrzejowicz Karol
16	Brzeżany	Pisarówka	Brodzki 54	szpak	171/180/20	Korzeniowski Ignacy
17	Tarnopol	Łuka mała	Nabob 56	siwy	159/171/18	Kieszkowska Nikodema
18	„	Bieniawa	Haddżar 57	kasztan	160/172/19	Pilecki Stanisław
19	Przemyślany	Zadwórze	Markowiecki 60	gniady	163/178/19	Bohdan Tadeusz
20	Brzeżany	Taurów	Selim 61	siwy	167/180/20	Łoboś Longin
21	Tarnopol	Nastasów	Enis 62	„	158/170/19	Serwatowski Teodor
22	„	Łuka Wielka	Demon 63	kary	161/176/19	Dembiński Stefan
23	Brody-Złoczów	Pieniaki	Sembat II. 65	gniady	166/180/19	Cieński Tadeusz
24	Rudki	Chłopczyce	Ogłu 66	siwy	156/172/17	Jarzymowski Józef
25	Tarnopol	Cebrów	Ataman III. 67	szpak	157/162/19	Garapich Kazimierz
26	Przemyśl	Wojtkowa	Lalczuk 68	siwy	158/180/18	Nowosielecki Stanisł.
27	Podolski	Jezierzany	Gidran 69	„	164/176/19	Serwatowski Wład.
28	Stryjski	Izydorówka	Mazepa 70	gniady	164/176/19	Dzieduszycki hr. Edm.
29	Sokal	Tartaków	Excelsior 72	siwy	156/170/18	Ederowa Marja
30	Stanisławów	Zagwóźdź	Wulkan 73	gniady	166/176/19	Brykczyński Mieczysł.
31	Sanok	Bukowsko	Hetman 6	siwy	150/161/18	Rodkiewicz K.
32	—	Dyląegówka	Banzaj 74	kasztan	168/180/21	Jędrzejowicz Marjan

Tablica IV.

Wykaz

stanu obór zarodowych pełnej krwi w roku 1911.

Liczba p.	Właściciel obory zarodowej	Miejscowość	Rok zał.	Rasa	Stan obory przy założeniu		Stan z końcem roku 1911		Urodziło się		Przeciętna waga krowy kg
					buhajów	krów	buhajów	krów	byczków	jałówek	
1	Tadeusz Fedorowicz	Klebanówka	1882	Simmen.	1	8	1	17	6	4	590
2	Zdzisław Kwolewski	Bulów	—	„	1	8	—	—	—	—	—
3	Aleksander Hulimka	Myców	„	„	1	27	1	61	15	19	605
4	Jan Wiktor	Zarszyn	1887	„	1	10	1	59	13	17	—
5	Albin Rayski	Michalewice	1894	Majd.	1	14	1	63	15	22	—
6	Wiktor Jasiński	Bełżec	1897	Simmen	1	10	1	13	2	6	540
7	Marja Malachowska	Strzałki	1900	„	1	11	—	—	—	—	—
8	Oskar Schnell	Firlejówka	„	„	1	10	1	13	7	7	620
9	Jan Krzyżanowski	Hulicze	1902	„	1	18	1	24	11	8	560
10	Jerzy Turnau	Mikulice	„	Oldenb.	1	10	1	14	6	4	580
11	Marja Bohosiewiczowa	Wincentówka	1903	Simmen	1	10	—	—	—	—	—
12	Witold Ks. Czartoryski	Wierzbna	1904	„	1	10	1	10	5	4	632
13	Hugo Br. Wattmann	Ruda różaniecka	„	Oldenb.	1	10	—	—	—	—	—
14	Wincent. Rozwadowski	Kozłów	1905	„	1	10	—	—	—	—	—
15	Józef Myszkowski	Stulno	1906	„	1	10	1	19	6	8	575
16	Aleksander Hulimka	Tarnoszyn	„	„	1	10	—	—	—	—	—
17	Witold Czartoryski	Pełkinie	„	„	1	10	1	10	4	2	600
18	Stanisł. Hr. Mycielski	Horodyszcze	„	Simmen	1	10	1	18	8	5	620
19	Ludwik Wiśniewski	Horyhlady	1907	„	1	10	1	14	3	4	545
20	Roman Hr. Scipio	Łopuszka Wielka	1908	Oldenb.	1	10	—	—	—	—	—
21	Marjan Dr. Lisowiecki	Chłopice	1909	„	1	10	—	—	—	—	—
22	Ludwik Hr. Badeni	Busk	„	„	1	10	—	—	—	—	—
23	Mieczysł. Brykczyński	Zagwoźdź	„	Simmen.	1	10	1	34	15	11	690
24	Emil Mucke	Borszczów-Turka	„	„	1	10	1	15	8	2	600
25	Feliks Drużbacki	Grabownica	1911	„	1	10	—	—	—	—	—
26	Zofia Hr. Starzeńska	Łowczyce	1910	Fryz.	1	10	1	10	4	5	505

Tablica V.

Wykaz

stanu obór zarodowych, półkrwi, utworzonych przez Komitet c. k. gal. Tow. gosp. pod koniec r. 1911.

Liczba p.	Właściciel obory zarodowej	Miejscowość	Rok zał.	Rasa	Stan obory przy założeniu		Stan z końcem roku 1911		Urodziło się		Przeciętna waga krów kg
					buhajów	krów	buhajów	krów	byczków	jałówek	
1	Bolesł. Augustynowicz	Kniaże	1883	½ Sim.	—	—	—	—	—	—	—
2	Bolesław Orzechowicz	Kalników	„	„	1	10	1	72	24	25	530
3	Władysław Morawski	Odrzechowa	1892	„	1	24	—	—	—	—	—
4	Roman Kraiński	Zabawa	„	„	—	—	1	41	8	16	—
5	Zdzisław Kwolewski	Trześniów	1893	„	—	10	—	—	—	—	—
6	Jakób Bar. Romaszkan	Horodenka	1894	„	1	20	1	41	19	17	575
7	Michał Czerniakowski	Liszczyńce	„	„	1	20	1	17	6	4	—
8	Teresa Ks. Sapieżyna	Bilcze złote	1895	„	1	20	1	32	10	12	585
9	Wiktor Jasiński	Bełzec	1896	„	—	22	1	25	11	8	575
10	Jan Krzyżanowski	Hulcze	1897	„	1	26	1	27	11	10	550
11	Oskar Schnell	Skniłów	„	„	—	17	1	29	5	7	575
12	Józef Hr. Potocki	Rymanów	„	„	—	—	1	20	7	1	—
13	Władysław Pawelski	Dydiatycze	„	„	1	30	1	41	14	12	525
14	Feliks Scazighino	Przewoziec	1898	„	1	20	1	19	8	4	515
15	Roman Krzysztofowicz	Jasionów polny	1899	„	1	21	1	25	6	5	—
16	Stefania Jasińska	Pietrycze	1901	„	1	26	1	40	9	8	—
17	Zdzisław Łzdomirski	Markowce	1903	„	1	23	—	—	—	—	—
18	Bogusław Cieński	Horodyszcze	1907	„	1	20	1	28	6	1	550
19	Tadeusz Burzyński	Uhrynów	1904	„	1	20	—	—	—	—	—
20	Witold Ks. Czartoryski	Wierzbna	„	„	—	31	1	45	15	22	564
21	Stef. Hr. Komorowski	Bilinka	„	„	—	—	—	—	—	—	—
22	Władysław Kraiński	Niebocko	1905	„	1	26	1	41	13	19	—
23	Edm. Hr. Dzieduszycki	Izydorówka	1906	„	—	—	—	—	—	—	—
24	Władysł. Skibniewski	Balice	1884	½ Olden	—	—	1	43	16	17	500
25	Mikołaj Torosiewicz	Putiatyńce	1893	„	1	25	—	—	—	—	—
26	Kazimierz Sulatycki	Siemianówka	„	„	—	—	—	—	—	—	—
27	Bolesław Śmiałowski	Stojańce	1900	„	1	25	—	—	—	—	—
28	Dr. Marjan Lisowiecki	Chłopice	1901	„	1	26	—	—	—	—	—
29	Jerzy Turnau	Mikulice	„	„	—	5	1	38	13	17	590
30	Winc. Rozwadowski	Kozłów	1903	„	—	20	—	—	—	—	—
31	Witold Ks. Czartoryski	Pełkinie	1904	½ Olden.	1	57	1	26	11	8	555
32	Józef Myszkowski	Stubno	1904	„	—	57	1	71	36	32	560
33	Antoni Skibniewski	Ulicko	1906	„	1	25	1	50	18	21	—
34	Stan. Nieżabitowski	Uherce	„	„	1	28	—	—	—	—	—
35	Aleksander Hr. Skarbek	Podhajczyki	„	„	—	—	—	—	—	—	—
36	Roman Hr. Scipio	Łopuszka W.	„	„	—	45	—	—	—	—	—
37	Jerzy Ks. Czartoryski	Szówsko	1908	„	2	48	—	—	—	—	—
38	Zofia Hr. Starzeńska	Łowczyce	1907	„	1	29	1	21	7	7	530
39	Dr. Kaz. Hr. Szeptycki	Dziewiętniki	1908	½ Sim.	1	20	1	20	11	9	495
40	Wład. Hr. Dzieduszycki	Jezupol	„	„	1	26	—	—	—	—	—
41	Mieczysł. Brykczyński	Zagwoźdź	„	„	1	23	1	22	3	5	—
42	Stan. Hr. Badeni	Zubrzec	„	„	1	30	1	61	19	29	540
43	Władysł. Ks. Sapieha	Krasiczyn	„	„	1	17	—	—	—	—	—
44	Aleksander Hulimka	Ulhówek	„	„	1	20	—	—	—	—	—
45	Jan Urbański	Dobrosin	„	„	1	31	—	—	—	—	—
46	Leon Hr. Szeptycki	Przyłbice	„	„	1	20	—	—	—	—	—
47	Emil Mücke	Borszczów-Turka	„	„	1	20	1	19	—	3	550
48	Tadeusz Potworowski	Przewodów	1909	„	1	20	1	24	11	8	470
49	Dr. Stan. Hr. Badeni	Radziechów	„	„	1	20	—	—	—	—	—
50	Bronisław Lang	Wieczorki	„	„	1	31	—	—	—	—	—
51	Antoni Juściński	Olszanica	„	„	1	20	—	—	—	—	—
52	Aleksander Fedorowicz	Klebanówka	„	„	1	21	1	38	10	6	550
53	Adam Papara	Podliski	„	½ Olden.	1	20	—	—	—	—	—
54	Józef Myszkowski	Kobylnica r.	„	„	1	22	1	30	16	8	—
55	Stanisław Wychowski	Smańkowczyki	„	½ Sim.	1	20	—	—	—	—	—
56	Stanisław Kozłowski	Ochrymowce	1910	„	1	20	1	19	10	2	455
57	Dr. Jan Dzianott	Gwoździec st.	„	„	1	20	—	—	—	—	—
58	Tomasz Ochocki	Budzanów	„	„	1	20	1	20	4	7	425
59	Baron Grödl	Skole	„	„	1	20	1	26	12	12	—
60	Julian Bar. Brunicki	Podhorce	„	„	1	22	1	32	16	15	530
61	Aleksander Pragłowski	Komarowice	„	„	1	25	1	23	11	9	—
62	Mieczysław du Laurans	Zielonka	1911	„	—	—	—	—	—	—	—
63	Adam Nöel	Myszkowice	„	„	1	21	—	—	—	—	—
64	Jan Schofer	Zaszków	„	„	1	21	—	—	—	—	—
65	Stefan Myczkowski	Munina	„	½ Olden	—	—	—	—	—	—	—
66	Ks. Lubomirska	Miżyniec	„	„	—	—	—	—	—	—	—
67	Ks. Lubomirska	Złotowiec	„	„	—	—	—	—	—	—	—
68	Stan. Myszkowski	Hruszowice	„	„	—	—	—	—	—	—	—
69	Ks. Lubomirski	Podzamcze	„	„	—	—	—	—	—	—	—
70	Ks. Lubomirski	Gorliczyna	„	„	—	—	—	—	—	—	—

Tablica VI.

Wykaz

stanu obór zarodowych gminnych założonych przez Komitet c. k. gal. Tow. gosp. po koniec 1911 r.

Liczba p.	Rok zał.	Miejscowość	Opiekun obory	Rasa	Stan obory przy założeniu		Stan z końcem roku 1911		Urodziło się	
					buhajów	krów	buhajów	krów	byczków	jałówek
1	1893	Kamienna	Abgarowicz Ludwik	½ Simment.	1	10	1	21	2	7
2	„	Odrzechowa	Morawski Władysław	„	1	10	—	—	—	—
3	1894	Tarnowica Polna	Bohosiewicz Marjan	„	1	10	1	39	14	17
4	1895	Haczów	Urbański Mieczysław	„	1	10	1	12	3	2
5	1896	Woleśniów	Abgarowicz Ludwik	„	1	10	1	11	5	3
6	„	Bratkowce	„	„	1	10	1	13	4	4
7	1898	Tomaszowce	Ujejski Adam	„	1	10	—	—	—	—
8	1899	Piadyki	Metnyczuk Mikołaj	„	1	10	1	21	9	5
9	1900	Niżniów	Urbański Jan	„	1	10	—	—	—	—
10	„	Besko	Ksiądz Knap Stanisław	„	1	10	1	15	5	8
11	„	Markowa Gać	Turnau Jerzy	„	1	10	1	22	7	10
12	„	Dobrzany	Ks. Szaparowicz Roman	„	1	10	1	25	8	9
13	1902	Podhorce	Julian Baron Brunicki	„	1	10	1	32	14	17
14	1903	Gwoździec mały	Wałkowski Mieczysław	„	1	10	—	—	—	—
15	„	Myszyn	„	„	1	10	—	—	—	—
16	„	Danilcze	Witkowski Leon	„	1	10	1	19	3	2
17	„	Kobaki	Ksiądz Kosiewicz Włodzimierz	„	1	10	—	—	—	—
18	1904	Załucze n. Czeremoszem	Dr. Krzysztofowicz Mikołaj	„	1	10	1	10	1	2
19	„	Harta Lipnik	Skrzyński Zdzisław	„	1	10	—	—	—	—
20	1905	Zagwoździ	Brykczyński Mieczysław	„	1	11	1	16	5	3
21	„	Jezierzany	Serwatowski Władysław	„	1	10	1	2	2	3
22	„	Nadwórna	Abgarowicz Ludwik	„	1	10	—	—	—	—
23	„	Wicyń	Eder Marja	„	1	10	1	9	1	2
24	1906	Litatyn	Wojciechowski Karol	„	1	10	1	18	7	7
25	„	Cieniawa	Ks Sojka Włodzimierz	„	1	10	—	—	—	—
26	„	Siechów	„	„	1	10	—	—	—	—
27	„	Markowce	Łałumirski Zdzisław	„	1	10	1	13	2	5
28	„	Bananówka	Laskowski Kazimierz	„	1	10	1	19	5	1
29	„	Chłopy	Rutkowski Marceli	½ Olden.	1	8	1	10	4	4
30	„	Ostrów k. Sokala	Ksiądz Prorok Adolf	„	1	10	—	—	—	—
31	1907	Jezupol	Władysław Hr. Dzieduszycki	½ Simment.	1	10	—	—	—	—
32	1907	Turylcze	Ksiądz Topolnicki	½ Simment.	1	10	—	—	—	—
33	„	Pacześniżyn	Hałecki Marjan	„	1	10	1	14	4	5
34	„	Manasterzec	Ks. Władyczyn Wasyl	„	1	10	1	16	[illegible]	1
35	„	Mikulice Ostrów	Turnau Jerzy	½ Olden.	1	10	—	—	—	—
36	„	Albigowa	Ksiądz Tuczyński	„	1	10	—	—	—	—
37	„	Brzianka	Grodzicki Stanisław	½ Simment.	1	10	—	—	—	—
38	„	Korościatyn	Nowicki Henryk	„	1	10	1	17	5	7
39	1908	Sokołów	Ossoliński Władysław	„	1	19	—	—	—	—
40	„	Dolina	Dr. Kotłowski Stanisław	„	1	10	1	12	3	4
41	„	Martynów	Dzieduszycki Hr. Klemens	„	1	10	—	—	—	—
42	„	Horodenka	Dyrektor Froń	„	1	10	—	—	—	—
43	„	Kołpiec	Kisiko Jan	„	1	10	—	—	—	—
44	„	Lubliniec	Ks. Mettella Seweryn	½ Olden.	1	10	—	—	—	—
45	„	Gródek Jagielloński	Bobowski Franciszek	„	1	10	1	12	4	2
46	„	Stawsko	Turnau Jerzy	„	1	10	1	10	2	5
47	„	Wierzbna	Korzeniowski Stanisław	„	1	10	—	—	—	—
48	„	Powodowa	Stefanowski	„	1	10	—	—	—	—
49	„	Posada Sanocka	Moskal	½ Simment.	1	10	—	—	—	—
50	1909	Bernardów	Michalski Feliks	„	1	10	1	8	—	3
51	„	Pauszówka	Hosowicz Aleksander	„	1	10	1	6	4	—
52	„	Hwozd	Ksiądz Lisiniecki	„	1	10	1	10	3	5
53	„	Skała nad Zbruczem	Jougan Henryk	„	1	10	—	—	—	—
54	„	Tyśmieniczany	Abgarowicz Ludwik	„	1	10	—	—	—	—
55	„	Jezierzany	Zbudowski Zenon	„	1	10	1	10	—	5
56	„	Moskałówka	Strowski Marjan	„	1	10	—	—	—	—
57	„	Busk	Dembiński Marcin	½ Olden.	1	10	1	9	2	4
58	„	Lisowice	Ksiądz Terlecki	½ Simment.	1	10	—	—	—	—
59	„	Kukizów	Kornecki Antoni	½ Olden.	1	10	1	12	—	2
60	„	Tarnawce	Janecki Karol	½ Simment.	1	10	1	10	5	1
61	„	Horożanna-Rumno	Paleolog Zygmunt	½ Olden.	1	10	—	—	—	—
62	„	Żuklin	Ksiądz Jarosz	„	1	10	—	—	-	—
63	1910	Plancza	Kurzbauer Ryszard	½ Simment.	1	10	1	8	4	2
64	1911	Milcza	Ksi. Knap	„	1	10	—	—	—	—
65	„	Oldażnica	Ks. Podlisiecki	„	1	4	—	—	—	—
66	„	Niegowce	Czarkowski	„	1	10	—	—	—	—
67	„	Perhińsko	Ks. Sopruka	„	1	10	—	—	—	—
68	„	Josefsberg	Frey	„	1	10	—	—	—	—
69	„	Darzawa	Zawadzki	„	1	10	—	—	—	—
70	„	Siemianówka	Ks. Biliński Jan	„	1	10	—	—	—	—
71	„	Kozłów	Kijanowski Franciszek	„	1	10	—	—	—	—
72	„	Koniuszki Siemianowskie	„	½ Olden.	1	10	—	—	—	—

Tablica VII.

W y k a z

stacji buhajów subwencyjnych i subwencjonowanych dla włościan w okresie 1910/1911.

Oddział Towarzystwa	Wyszczególnienie	Subwencja płaci: Komitet: sub-wen-cyjne	Subwencja płaci: Komitet: sub-wen-cjon.	Subwencja płaci: Rada pow. lub Oddział	Bez subwencji	Rasa: Simental	Rasa: Oldenb.	Razem	Ogółem
Bełz-Sokal	miał	19	—	6	1	18	8	26	26
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Bóbrka	miał	11	—	—	—	11	—	11	11
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Borszczów	miał	13	—	—	—	13	—	13	13
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Brody-Złoczów	miał	24	—	3	—	26	1	27	27
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Brzeżany-Podhajce	miał	20	1	—	—	21	—	21	21
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Busk-Kamionka	miał	15	—	5	—	5	15	20	20
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Cieszanów	miał	19	—	—	—	—	19	19	19
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Dynów	miał	4	—	—	—	4	—	4	4
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Dolina	miał	25	—	1	—	26	—	26	26
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Drohobycz	miał	16	—	1	—	17	—	17	17
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Gródek-Janów	miał	15	—	10	1	1	25	26	26
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Jarosław-Łańcut	miał	31	4	—	—	—	35	35	35
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Jaworów	miał	21	—	4	—	13	12	25	25
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Kałusz	miał	14	—	—	—	14	—	14	16
	dano	2	—	—	—	2	—	2	
Lisko	miał	18	—	—	—	18	—	18	18
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Lwów	miał	25	—	—	—	23	2	25	25
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Mościska	miał	15	—	—	1	8	8	16	16
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Nadwórna	miał	20	—	11	—	31	—	31	31
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Podolski	miał	23	2	—	—	25	—	25	25
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Pokucki	miał	35	2	2	1	40	—	40	40
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Przemyski	miał	24	5	—	—	20	9	29	29
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Przemyślański	miał	18	1	—	—	19	—	19	19
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Rawa	miał	8	—	—	—	5	3	8	9
	dano	—	—	—	1	—	1	1	
Bohatyn	miał	19	—	—	—	19	—	19	19
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Rudki	miał	18	—	1	—	—	19	19	21
	dano	2	—	—	—	—	2	2	
Sambor	miał	21	—	12	—	21	12	33	35
	dano	2	—	—	—	2	—	2	
Sanok	miał	26	—	3	1	30	—	30	32
	dano	2	—	—	—	2	—	2	
Stanisławów	miał	22	—	8	—	30	—	30	30
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Stryj-Żydaczów	miał	35	—	3	1	39	—	39	41
	dano	2	—	—	—	2	—	2	
Tarnopol	miał	32	2	—	—	34	—	34	34
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Tłumacz	miał	27	1	10	—	38	—	38	38
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Żółkiew	miał	14	—	—	1	15	—	15	15
	dano	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem		657	18	80	8	592	171	763	763

Tablica VIII.

Wykaz

chlewni zarodowych i stacji knurów rasy Jorkshiredown, założonych w r. 1911.

Oddział Towarzystwa	Członkowie	Stacje knurów
Bełz-Sokal	5	1
Bobrka	10	1
Brody-Złoczów	11	—
Brzeżany	1	—
Cieszanów	34	—
Dolina	—	—
Dynów	3	—
Gródek-Janów	8	—
Jarosław	4	1
Jaworów	14	6
Kałusz	9	—
Kamionka strumiłowa	17	—
Lisko	7	—
Lwów	47	—
Mościska	5	2
Nadworna	6	1
Podolski	13	—
Pokucki	10	1
Przemyśl	16	—
Przemyślany	7	2
Rawa	12	—
Rohatyn	9	—
Rudki	7	—
Sambor	5	1
Sanok	1	—
Stanisławów	3	1
Stryj-Żydaczów	46	1
Tarnopol	10	5
Tłumacz	8	—
Żółkiew	16	—
Borszczów	3	—
Drohobycz	—	—
Razem	347	23
Do roku 1911 założono	1.813	482
Z końcem roku 1911 jest	2.160	505

Tablica IX.

Wykaz

chlewni centralnych w roku 1911.

L. porz.	Miejscowość	Właściciel chlewni
1	Lipniki	Marja Irsay
2	Pawelcze	Karol Mencel
3	Dydiatycze	Władysław Pawelski
4	Zarszyn	Jan Wiktor
5	Zagwóźdź	Mieczysław Brykczyński
6	Pełkinie	Witold Książe Czartoryski
7	Konty	Aniela Gulewoszowa
8	Wołowe	Alfred Mały
9	Artasów	Jan Krzysztofowicz
10	Sudkowice	Dyonizy Pogłodowski
11	Ubinie	Feliks Domański

Tablica X.

Tablice kontroli mleczności.

Zestawienie ogólne wyników kontroli mleczności w okresie kontrolnym 1910/11 *).

Wyszczególnienie	Było krów pod kontrolą		Krowy będące przez cały rok pod kontrolą dały przeciętnie		Na 1 kg masła zużyto mleka w kg	Z krów będących przez cały rok pod kontrolą dało			
						mleka ponad 2500 kg		masła ponad 100 kg	
	Ogółem	przez cały rok	mleka w kg	masła w kg		Ilość	%	Ilość	%
	Krowy rasy nizinnej czarno-srokatej:								
Obory zarod. pełnej krwi .	141	108	3475	124·47	27·91	73	67·6	68	62·9
„ „ pół „	578	386	2825	101·47	27·84	248	64·2	196	50·8
Wszystkie	**719**	**494**	**2967**	**118·42**	**27·85**	**321**	**64·7**	**264**	**53·4**
Obory prywatne pełnej krwi	71	57	4092	131·12	31·20	50	87·7	49	85·9
„ „ pół „	622	474	2524	96·80	26·07	255	53·7	222	46·8
Wszystkie	**693**	**531**	**2692**	**100·48**	**26·80**	**305**	**57·4**	**271**	**51·0**
Obor. „Związku podolskiego“									
a) pełnej krwi	46	42	4183	143·47	28·84	40	95·2	39	92·8
b) pół „	28	14	2306	93·08	24·77	2	14·2	2	14·2
Wszystkie	**74**	**56**	**3713**	**130·87**	**28·00**	**42**	**75·0**	**41**	**73·2**
Przecietnie	**1486**	**1081**	**3126**	**104·70**	**27·26**	**668**	**61·8**	**576**	**53·3**
	Krowy rasy simmentalskiej:								
Obory zarod. pełnej krwi .	185	139	2734	115·05	23·75	74	53·2	86	61·8
„ „ pół „	876	676	2295	93·32	24·59	242	35·8	249	36·8
Wszystkie	**1061**	**815**	**2360**	**95·79**	**24·48**	**316**	**38·7**	**335**	**41·1**
Obory pryw. pełnej i pół krwi	**571**	**444**	**2226**	**93·64**	**23·77**	**114**	**25·6**	**148**	**33·2**
Przeciętnie	**1632**	**1259**	**2397**	**95·01**	**24·21**	**430**	**34·1**	**483**	**38·3**
	Różne rasy:								
Obory prywatne	204	168	1939	82·19	23·85	25	14·9	30	17·8
Obory zarodowe przeciętnie	**1780**	**1309**	**2595**	**99·82**	**25·73**	**637**	**48·6**	**599**	**45·7**
Obory prywatne przeciętnie	**1542**	**1199**	**2462**	**96·75**	**25·25**	**486**	**40·5**	**490**	**40·8**
Wszystkie obory przeciętnie	**3322**	**2508**	**2529**	**98·35**	**25·49**	**1123**	**44·7**	**1089**	**43·4**
Najwyższa przeciętna mleczność w oborze rasy nizinnej (Chłopice pełna krew) .		11	5945	200·42	29·66	11	100	11	100
Najwyższa przeciętna mleczność w oborze simmenth. (Zagwóździ, pełna krew)		7	4707	195·48	24·08	7	100	7	100
Najmleczniejsza krowa:									
a) rasy nizinnej „Aneta“ w Chłopicach)			7945	250·48	31·72				
b) rasy simmenthalskiej („Strauss“ w Firlejówce) .			5688	259·12	21·96				

*) Przeciętne mleczności i masła wypośrodkowywano przez podzielenie sumy mleka i masła przez ilość krów kontrolowanych.

Tablica XI. # Zestawienie szczegółowe.

Liczba porządk.	Nazwa obory	Właściciel obory	Ogółem krów kontrolowano	Ilość krów, które przez cały rok były pod kontrolą	Przeciętna produkcja mleka w kg.	Przeciętna produkcja masła w kg.	Krów produkujących ponad 2500 kg mleka	Krów produkujących ponad 100 kg masła
			a) Obory zarodowe rasy nizinnej pełnej krwi:					
1	Chłopice (dwór) . . .	Dr. Marjan Lisowiecki	14	11	5945	200·42	11	11
2	Kozłów	Winc. Rozwadowski .	8	5	2810	98·53	3	2
2a	Kozłów	Winc. Rozwadowski .	8	8	3653	134·97	8	8
3	Lanckówka-Busk . . .	Ludwik Hr. Badeni .	9	8	3107	113·72	5	4
4	Łopuszka wielka . . .	Roman Hr. Scipio . .	13	10	4604	157·05	9	9
5	Łowczyce	Zofia Hr. Starzeńska .	10	10	2156	85·05	2	2
6	Mikulice	Jerzy Turnau	17	11	4502	158·13	11	11
7	Pełkinie	Witołd Ks. Czartoryski	13	9	3649	130·73	7	7
8	Ruda różaniecka . . .	Hugo Bar. Wattmann	7	7	2746	100·69	3	3
9	Stubno	Józef Myszkowski . .	27	19	2886	100·11	14	11
10	Tarnoszyn	Aleksander Hulimka .	15	10	1526	68·03	—	—
			141	108			73	68
			b) Obory zarodowe rasy nizinnej poł krwi:					
1	Balice	Wład. Skibniewski . .	44	25	2709	93·56	18	8
2	Chłopice dwór	Dr. Mar. Lisowiecki .	41	29	4121	146·21	29	29
3	Chłopice folwark . . .	Dr. Mar. Lisowiecki .	41	30	2779	100·29	19	14
4	Kobylnica ruska . . .	Józef Myszkowski . .	46	38	1870	70·70	2	—
5	Kozłów	Winc. Rozwadowski .	48	30	2558	89·96	16	10
6	Łopuszka wielka . . .	Roman Hr. Scipio . .	41	19	3608	132·20	18	17
7	Łowczyce	Zofia Hr Starzeńska .	36	18	2546	90·04	8	6
8	Mikulice	Jerzy Turnau	38	29	4472	161·00	28	28
9	Pełkinie	Witołd Ks. Czartoryski	38	23	3470	121·57	21	20
10	Podliski małe	Adam Papara	18	17	2425	82·09	8	3
11	Ruda różaniecka . . .	Hugo Bar. Wattmann	8	8	1749	68·20	—	—
12	Stubno	Józef Myszkowski . .	112	71	2644	93·91	44	27
13	Szówsko	Jerzy Ks. Czartoryski	23	16	3026	108·23	15	15
14	Ulicko	Antoni Skibniewski	44	33	2869	107·44	22	19
			578	386			248	196
			c) Obory prywatne rasy nizinnej pełnej krwi:					
1	Hawłowice dolne . . .	Aleksander Dworski .	18	14	3444	123·91	10	10
2	Jasionów	Feliks Gniewosz . . .	26	20	4205	134·07	19	18
3	Perespa	Dr. Winc. Kraiński . .	6	6	5257	155·00	6	6
4	Szówsko	Jerzy Ks. Czartoryski	21	17	3465	111·52	15	15
			71	57			50	49

Liczba porząd.	Nazwa obory	Właściciel obory	Ogółem krów kontrolowano	Ilość krów, które przez cały rok były pod kontrolą	Przeciętna produkcya mleka w klg.	Przeciętna produkcya masła w klg.	Krów produkujących ponad 2000 kg mleka	Krów produkujących ponad 100 kg masła
			d) Obory prywatne rasy nizinnej pół krwi:					
1	Czelatyce	Władysław Ustrzycki .	40	31	1761	74·79	—	—
2	Czernielów mazowiecki	Leon Podlewski . . .	53	48	2259	86·93	11	10
3	Glinna Nawarja . . .	Stanisław Mars . . .	75	63	2457	99·86	35	34
4	Hawłowice dolne . . .	Aleksander Dworski .	57	38	2693	106·26	22	20
5	Hawłowice górne . . .	Eustachy Wolski . . .	45	33	2801	108·58	18	19
6	Jasionów	Feliks Gniewosz . . .	71	65	2404	93·33	36	31
7	Kańczuga	Józef Kallerman . . .	64	45	2955	115·74	38	39
8	Pantalowice dolne . .	Władysław Bzowski .	46	36	2746	100·79	27	20
9	Podliski małe	Adam Papara	51	32	2472	82·69	15	3
10	Ubinie	Feliks Domański . . .	42	28	2114	82·25	8	5
11	Urzejowice	Herman Turnau . . .	78	55	3108	113·66	45	41
			622	474			255	222
			e) Obory zarodowe rasy Simmenthal pełnej krwi:					
1	Bełzec	Wiktor Jasiński . . .	21	19	1846	74·14	2	1
2	Borszczów-Turka . . .	Emil Mücke	14	14	2900	126·34	10	12
3	Firlejówka	Oskar Schnell	27	17	2971	130·01	12	14
4	Horodyszcze	Stanisław hr. Mycielski	17	15	2940	123·67	10	12
5	Horyhlady	Dr. Ludwik Wiśniewski	13	11	1624	74·38	—	2
6	Hulcze	Jan Krzyżanowski . .	17	17	2311	96·87	7	9
7	Klebanówka	Aleksander Fedorowicz	26	11	2731	110·93	8	9
8	Trześniów	Zdzisław Kwolewski .	10	7	1180	49·52	1	1
9	Wierzbna	Witold ks. Czartoryski	17	10	3898	158·23	10	10
10	Zagwóźdź	Mieczysl. Brykczyński	15	11	2976	125·99	7	9
10a	Zagwóźdź	Mieczysł. Brykczyński	8	7	4707	195·48	7	7
			185	139			74	86
			f) Obory zarodowe rasy Simmenthal pół krwi:					
1	Bełzec	Wiktor Jasiński . . .	11	6	1610	71·80	—	—
2	Bilinka mała	Stefan hr. Komorowski	29	21	1451	59·64	—	—
3	Borszczów-Turka . . .	Emil Mücke	15	13	2896	122·79	11	11
4	Dobrosin	Jan Urbański	46	34	1807	75·74	3	2
5	Dziewiętniki	Kaz. hr. Szeptycki . .	26	21	2207	100·65	7	9
6	Firlejówka	Oskar Schnell	27	17	2971	130·01	12	14
7	Gwoździec	Dr. Jan Dzianott . . .	19	16	2857	123·40	13	15
8	Hulcze	Jan Krzyżanowski . .	23	18	2454	94·41	8	11
9	Jezupol	Wład. hr. Dzieduszycki	47	36	2657	108·33	22	24
10	Kalników	Bolesław Orzechowicz	69	51	2087	79·20	8	2
11	Kniaże	Bolesł. Augustynowicz	35	27	1809	80·95	2	3

L czba porząd	Nazwa obory	Właściciel obory	Ogółem kontrolowano krów w oborze	Ilość krów, które przez cały rok były pod kontrolą	Przeciętna produkcja mleka w kg.	Przeciętna produkcja masła w kg.	Krów produkujących ponad 2500 kg mleka	Krów produkujących ponad 100 kg masła
12	Komarowice	Aleksander Pragłowski	31	24	2304	86·91	6	5
13	Krasiczyn	Władysław hr. Sapieha	25	22	2318	92·08	10	7
14	Niebocko	Władysław Kraiński .	39	35	2117	88·02	5	6
15	Odrzechowa	Władysław Morawski	20	19	1805	75·87	—	—
16	Olszanica	Antoni Juściński . . .	30	25	1719	70·25	2	2
17	Pietrycze	Wiktor Jasiński . . .	29	17	2308	84·94	4	2
18	Przewodów	Tadeusz Potworowski	19	17	1616	69·33	—	—
19	Przewoziec	Feliks Scazighino . . .	21	19	2420	101·31	7	10
20	Przyłbice	Leon hr. Szeptycki . .	23	16	1703	66·38	1	—
21	Rymanów	Józef hr. Potocki . .	19	16	2716	111·27	13	13
22	Tarnoszyn	Aleksander Hulimka .	33	22	1689	71·79	—	—
23	Trześniów	Zdzisław Kwolewski .	34	21	1279	54·97	—	—
24	Ulhówek	Aleksander Hulimka .	13	10	1467	65·06	1	1
25	Wieczorki-Siekiernia .	Bronisław Lang . . .	25	23	2799	118·93	16	16
26	Wieczorki-Zaranie . .	Bronisław Lang . . .	6	6	2019	87·16	1	1
27	Wierzbna	Witołd ks. Czartoryski	64	41	3056	127·08	32	33
28	Zabawa	Roman Kraiński . . .	29	18	1903	80·33	—	—
29	Zagwóźdź	Mieczysł. Brykczyński	10	6	3008	130·07	5	5
30	Zubrzec	Dr. Stanisł. hr. Badeni	13	13	2788	124·37	10	12
30a	Zubrzec	Dr. Stanisł. hr. Badeni	46	46	3275	139·97	43	45
			876	676			243	249
			g) Obory prywatne rasy Simmenthal pełnej krwi:					
1	Klimkówka	Stanisław Ostaszewski	18	13	2918	121·59	9	9
			18	13			9	9
			h) Obory prywatne rasy Simmenthal pół krwi:					
1	Bilinka mała	Stefan hr. Komorowski	32	27	1544	61·56	—	—
2	Borszczów-Turka . . .	Emil Mücke	11	5	2432	99·35	2	2
3	Chlebiczyn	Emil Mücke	60	52	2421	104·31	24	30
4	Dziewiętniki	Dr. Kaz. hr. Szeptycki	28	17	2122	99·32	2	6
5	Grodzisko	Tuczyński	26	20	1946	72·91	—	—
6	Gwoździec	Dr. Jan Dzianott . . .	43	30	2569	108·73	23	26
7	Horyhlady	Dr. Lud. Wiśniewski .	26	23	1795	74·80	1	1
8	Jabłonka	Antoni Kraiński . . .	19	17	1491	62·52	—	—
9	Jasionów	Ks. Jan Bardzik . . .	6	4	2913	122·85	4	3
10	Jezupol	Wł. hr. Dzieduszycki .	46	32	2561	102·97	17	18
11	Kamionki Wielkie . .	Mniszek	41	34	1887	88·66	—	11
12	Perespa	Dr. Wincenty Kraiński	45	35	2119	87·60	1	7
13	Przewodów	Tadeusz Potworowski	15	13	1550	66·97	—	—
14	Przewoziec	Feliks Scazighino . . .	41	38	2460	93·73	11	13
15	Ulhówek	Aleksander Hulimka .	38	32	1653	71·52	—	—

Liczba porząd.	Nazwa obory	Właściciel obory	Ogółem krów kontrolowano w oborze	Ilość krów, które cały rok były pod kontrolą	Przeciętna produkcja mleka w kg.	Przeciętna produkcja masła w kg.	Krów produkujących ponad 250[illegible] mleka	Krów produkujących ponad 100 kg. masła
16	Wieczorki-Siekiernice .	Bronisław Lang . . .	17	12	2054	91·39	2	
17	Wieczorki-Zaranie . .	Bronisław Lang . . .	23	22	1938	83·27	1	
18	Wieczorki-Zaranie . .	Czapliński	4	4	2950	126·22	4	
19	Zagwóźdź	Mieczysł. Brykczyński	32	14	3206	132·54	13	
			553	431			105	1
			i) Obora prywatna pełnej krwi „Angel					
1	Jasionów	Feliks Gniewosz . . .	38	37	2560	101·38	18	
			38	37			18	
			j) Obora prywatna rasy „Ayrshise'					
1	Jabłonka	Antoni Kraiński . . .	14	12	1580	65·82	—	
			14	12			—	
			k) Rożne obory prywatne:					
1	Lubień Wielki	Adolf Bar. Brunicki .	19	10	1772	75·18	1	
2	Perespa	Wincenty Kraiński . .	34	29	1866	75·89	—	
3	Podlipce	Roman Treter	38	27	2019	91·90	5	
4	Suszno	Antoni Kraiński . . .	61	53	1475	62·08	1	
			152	119			7	
			l) Obory pełnej krwi rasy nizinn „Związku Podolskiego":					
1	Berezowica	Jan Gużkowski . . .	9	7	4268	146·76	7	
2	Krasówka	Dr. Stefan Godlewski .	10	9	3167	117·79	7	
3	Kurowce	Józef Jurystowski . .	19	19	5024	167·35	19	
4	Łuka Wielka	Stefan Dembiński . .	8	7	4095	141·99	7	
			46	42			40	
			ł) Obory półkrwi rasy nizinnej „Związku Podolskiego":					
1	Berezowica	Gużkowski Jan	7	5	2035	86·72	—	—
2	Krasówka	Dr. Stefan Godlewski .	8	4	3041	118·84	2	2
3	Kurowce	Józef Jurystowski . .	13	5	1844	73·69	—	—
			28	14			2	2

Tablica XII.

Ogólne zestawienie porównawcze akcji kontroli mleczności

za czas od r. 1904—1911.

Wszystkie krowy.

Rok	Było pod kontrolą: Obór		Krów		% krów będących przez cały rok pod kontrolą	Krowy będące przez cały rok pod kontrolą dały przeciętnie		Z krów będących przez cały rok pod kontrolą dało			
	Obszar dworski	Gospod. włośc.	Ogółem	Przez cały rok		Mleka w kg	Masła w kg	Mleka ponad 2500 kg: Ilość	%	Masła ponad 100 kg: Ilość	%
1904/5	14		318	248	78	2326	96	77	31	67	27
1905/6	30		1003	766	76	2261	96	278	36	291	38
1906/7	59		2177	1851	85	2189	89	536	29	527	28
1907/8	78		2737	2166	78	2007	79	413	39	328	29
1908/9	91		3075	2207	72	1952	75	480	21	349	16
1909/10	104	30	3227	2039	63	2372	92	799	36	643	29
1910/11	122	30	3504	2508	72	2529	98	1123	44	1089	43
Krowy rasy nizinnej czarno-srokatej.											
1904/5	5		121	102	84	2780	102	43	43	29	28
1905/6	10		405	295	73	2336	95	146	49	118	40
1906/7	21		1080	921	85	2225	87	285	31	239	26
1907/8	35		1431	1115	78	2106	78	238	21	155	14
1908/9	32		1422	1044	73	2160	78	276	26	158	15
1909/10	43		1453	1023	70	3020	101	474	46	321	31
1910/11	47		1486	1081	73	3126	105	668	62	576	53
Krowy rasy simmenthalskiej.											
1904/5	9		197	146	74	2000	91	34	23	38	26
1905/6	20		598	471	79	2224	97	132	28	173	38
1906/7	36		1027	866	84	2158	91	237	27	269	31
1907/8	37		1152	888	77	2073	83	150	17	155	17
1908/9	53		1358	1000	74	1820	65	154	15	156	16
1909/10	55	2	1664	925	56	2183	88	316	34	319	34
1910/11	67	2	1814	1259	69	2397	95	430	34	483	38
Różne rasy.											
1906/7	2		70	64	91	2072	91	14	22	19	30
1907/8	6		198	163	82	2034	75	25	15	18	11
1908/9	6		295	208	71	1797	69	50	24	35	17
1909/10	4		110	91	83	1864	75	9	10	3	3
1910/11	6		204	168	82	1939	82	25	15	30	18

Tablica XIII.

Wykaz

doświadczeń przeprowadzonych w roku 1910/11 na fermach stałych.

L. p.	Miejscowość i powiat	Przeprowadzający	Ilość odmian	Rodzaj rośliny
1.	Krasówka, p. Tarnopol	Dr. St. Godlewski	9 5 5 13 —	pszenica owies bobik ziemniaki pszenica na r. 1911
2.	Horodenka	kraj. niższa Szkoła rolnicza	— 5 5 3 4	pszenica owies bobik ziemniaki pszenica na r. 1911
3.	Leśniowice, p. Gródek	J. Głowacki .	— 5 5 5 5	pszenica owies bobik ziemniaki pszenica na r. 1911
4.	Tuczempy, p. Jarosław	J. Micewski .	— 6 6 6 —	pszenica owies bobik ziemniaki pszenica na r. 1911
5.	Kniażyce, p. Przemyśl	J. Studnicki .	5 5 5 11 —	pszenica owies bobik ziemniaki pszenica na r. 1811

L. p.	Miejscowość i powiat	Przeprowadzający	Ilość odmian	Rodzaj rośliny
6.	Ostrów, p. Rudki . .	W. Jarzymowski	6 8 5	owies ziemniaki pszenica na r. 1911
7.	Miżyniec, p. Przemyśl	Księżna A. Lubomirska	6 6 5	owies ziemniaki na r. 1911 pszenica na r. 1911
8.	Ochrymowce, p. Zbaraż	S. Kozłowski	6 5	owies pszenica na r. 1911

Tablica XIV.

Wykaz

doświadczeń przeprowadzonych w r. 1910 na polach reprodukcyjnych z ziemniakami.

L. p.	Miejscowość i powiat	Przeprowadzający	Ilość odmian
1.	Krasówka, p. Tarnopol	Dr. St. Godlewski	13
2.	Klebanówka, p. Zbaraż	A. Fedorowicz .	16
3.	Żurawica, p. Przemyśl	J. Midowicz . .	20
4.	Pnikut, M. Mościska .	B. Charzewski .	7

Tablica XV.

Wykaz

doświadczeń przeprowadzonych w r. 1910 na polach doświadczalnych.

L. p.	Miejscowość i powiat	Przeprowadzający	Ilość odmian	Rodzaj rośliny
1.	Bereżnica, p. Stryj	Kraj. niższa Szkoła rolnicza	5	pszenica jara
2.	Chłopice, p. Jarosław	Dr. M. Lisowiecki	4	pszenica jara
3.	Radziechów, p. Kamionka Strumiłowa	Zarząd dóbr Eksc. S. hr. Badeniego	4	" "
4.	Ochrymowce, p. Zbaraż	S. Kozłowski	3	owies
5.	Żerosławice, p. Wieliczka	K. Oraczewski	7	"
6.	Jagielnica, p. Czortków	Kraj. niższa Szkoła rolnicza	7	"
7.	Suchodół, p. Krosno	Kraj. niższa Szkoła rolnicza	5	"
8.	Wiązownica, p. Jarosław	Zarząd Dóbr	5	"
9.	Radziechów, p. Kamionka Strumiłowa	Zarząd Dóbr Eksc. hr. S. Badeniego	5	"
10.	Babice n. S., p. Przemyśl	J. Jaruzelski	5	"
11.	Suchowola, p. Gródek	L. Turnau	5	"
12.	Powiat Sanok u włościan	Oddział c. k. Tow. Gosp.	5	"
13.	Pełkinie, p. Jarosław	W. ks. Czartoryski	6	ziemniaki
14.	Wiśniowa, p. Jasło	Zarząd Dóbr J. hr. Mycielskiego	6	"
15.	Jedlicze, p. Krosno	W. Stawiarski	5	"
16.	Wiązownica, p. Jarosław	Zarząd Dóbr	6	"
17.	Urzejowice, p. Przeworsk	W. Łoziński	6	"
18.	Radziechów, p. Kamionka Strumiłowa	Zarząd Dóbr Eksc. S. hr. Badeniego	6	"

L. p.	Miejscowość i powiat	Przeprowadzający	Ilość odmian	Rodzaj rośliny
19.	Prałkowce, p. Przemyśl	Dr. F. Drużbacki	6	ziemniaki
20.	Suchowola, p. Gródek	L. Turnau	6	„
21.	Dublany, p. Lwów	Zarząd folwarku Akademji rolniczej	6	„
22.	Słupia, p. Limanowa	A. Dydyński	6	„
23.	Derewlany, p. Kamionka Strumiłowa	A. Bogusz	6	„
24.	Zaborze, p. Rawa ruska	Z. Łączyński	8	„
25.	Ubinie, p. Kamionka Strumiłowa	F. Domański	6	„
26.	Rosochowaciec, p. Podhajce	W. Jankowski	6	„
27.	Jagielnica, p. Czortków	Kraj. niższa Szkoła rolnicza	2	„
28.	Powiat Sanok u włościan	Oddział c. k. Tow. Gosp.	—	„
29.	Berezowica mała, p. Zbaraż	M. Konopacki	2	konopie
30.	Bazar, p. Czortków	F. de Respaldiza	2	„
31.	Złotniki, p. Podhajce	W. Serwatowski	2	„
32.	Wiszenka, p. Gródek	Zofia Stanek	2	„
33.	Siemianówka, p. Lwów	S. Balicki	2	„
34.	Horodenka	Kraj. niższa Szkoła rolnicza	2	koniczyna biała
35.	Jagielnica, p. Czortków	Kraj. niższa Szkoła rolnicza	2	koniczyna biała

Tablica XVI.

Zestawienie

roślin pastewnych produkowanych w ogrodzie doświad. górskim na Czarno-horze.

a) w roku 1910.

L. p.	Nazwa rośliny	m^2	Parcela
1.	Dactylis glomerata	106	18_8, 34, 32_1
2.	Phalaris arundinacea	6	19_1
3.	Poa sudetica	230	22, 71, 35_5
4.	Poa alpina	200	23, 34_4
5.	Avena versicolor	33	38, 41
6.	Festuca rubra F.	216	39, 83_8, 35_2
7.	Luzula spadicea	16	39
8.	Poa Huppenthali Rac.	16	40
9.	Phleum pratense	16	40
10.	Festuca picta	16	41
11.	Phleum alpinum	200	42, 84_5
12.	Festuca Porcii	17	72
13.	Festuca orientalis	17	73
14.	Avena planiculmis	30	74
15.	Achillea millefolium	25	75
16.	Festuca heterophylla	50	82_4
17.	Festuca rubra	100	84_3
18.	Festuca supina	100	85_3
19.	Poa pratensis humilis . . .	100	85_4
20.	Festuca ovina rupicarpina . .	20	86_1
21.	Festuca rubra hispidula . . .	20	86_2
	Razem . . .	1.534	

b) w roku 1911:

L. p.	Nazwa rośliny	m^2	Parcela
1.	Achillea stricta	24	18, 30_3
2.	Achillea moschata	18	31_4
3.	Achillea carpatica	100	34_1
4.	Trifolium niveum	16	18_3, 86

L. p.	Nazwa rośliny	m^2	Parcela
5.	Trifolium badium	10	86_1
6.	Lolium tenuifolium	6	18_9
7.	Sesleria coerulea	6	19_9
8.	Poa alpina	100	23
9.	„ caesia	36	83_3, 86_2
10.	„ serotina	50	85_7
11.	„ violacea	100	83_9
12.	Avena elatior	50	35
13.	„ planiculmis	64	40, 31_2, 74
14.	„ adsurgens	20	86_2
15.	Pleum pratense	16	39
16.	Aira flexuosa montana	18	31_1
17.	Calamagrostis arundinacea . .	30	54
18.	Carex leporiua	100	82_9
19.	Agropyrum caninum	16	83_3
20.	Cynosurus cristatus	20	86_2
21.	Bromus secalinus	16	83_3
22.	Festuca amethystina	18	30_4
23.	„ rubra genuina	100	82_7
24.	„ duriuscula crassifolia . .	18	30_2
25.	„ rubra glauca	16	83_4
26.	„ „ fallax	16	83_4
27.	„ „ hispidula . . .	16	83_3
28.	„ ovina firmula	16	83_3
29.	„ „ hispidula . . .	16	83_3
30.	„ „ rupicarpina . .	16	83_4
31.	„ sulcata pseudoovina . .	16	83_3
32.	„ orientalis	18	30_1
33.	„ delicatula	18	31_3
34.	„ Porcii	16	83_4
35.	„ heterophylla	100	84_3
36.	„ carpatica	100	84_7
37.	Plantago alpina	16	83_4
	Razem . . .	1.335	

Tablica XVII.

Kultury

ogrodu doświadczalnego górskiego w Czarno-Horze.

L. Poletki	Nazwa rośliny	Pochodzenie [1])	Data siewu	Dzień zbioru	Nasienia gr.	Słomy gr.
3	Ziemniaki	—	29/6, 1911			
5	„	—	„ „			
6	Meum Mutelina Gaertn.	Pożyżewska	1904	1/8	140	
7	Szkółka roślin przesadzona z inspektu . .	—	1911			
8	Szkółka roślin pochodzenia z nasion, wysiany wprost do gruntu	—	1911			
12	Szkółka drzew szpilkowych	—				
13	Szkółka roślin przesadzonych z inspektu .	—	1911			
14	Szkółka drzew szpilkowych	—				
15	Szkółka roślin przesadzonych z inspektu .	—	1911			
16	Dział flory górskiej . .	—				
17	573 p., na których 573 gatunków roślin . .	—				
18—19						
6 m.	Achillea stricta	Lwów	26/6, 1911			
6 m.	Dactylis glomerata l. .	—	1907			
6 m.	Trifolium pratense L. v. niveum Szysz. . . .	Breskul	3/6 1911			
6 m.	Phleum pratense L. . .	-	1907			
6 m.	Festuca arundinacea				133	
6 m.	Schreb.	—	1907	2/11	90	
	Festuca pratensis Huds.	—	1907			
6 m.	„ rubra L. . . .	Wiedeń	1907	8/8	232	
6 m.	Dactylis glomerata L.	Breskul	przesadzone 10/10 1910			
	Lolium tenuifolium . .	Lwów	26/6 1911			
	Phalaris arundinacea L.	—	1910			
6 m.	Anthoxantum odoratum L.	—	1907			
6 m.	Arrhenatherum elatior M. et K.	—	1907			
	Festuca duriuscula L. .	—	1907	3.8	320	4000
6 m.	Carex leporina L. . . .	Pożyżewska	1907			
6 m.	Festuca rubra L. v. glauca	„	1907			

[1]) „Lwów“ oznacza pochodzenie z ogrodu Stacji we Lwowie, „Wiedeń“ oznacza poch. z ogrodu Stacji wiedeńskiej w Styrji; „Kościeliska“ pochodzenie z kultur w Kościeliskach.

L. poletki	Nazwa rośliny	Pochodzenie	Data siewu	Dzień zbioru	Nasienia gr.	Słomy gr
6 m.	Poa caesia Smith . . .	—	1907 przes.			
22	Sesleria coerułeas Friev.	Ogródek	6/10, 1911			
	Poa Sudetica Haenke .	Pożyżewska	14/6, 1910			
34	Dactylis glomerata L.	Szczawie	21/6			
23	Poa alpina	Pożyżewska	17/6 1910 i 6/6 1911	9/11	75	
35	Anthoxanthum odoratum L.	—	1909			
	Arrhenatherum elatius L. M. et K.	—	26/6 1911			
24	Festuca pratensis Huds.	—	1908	31/8	60	
	" rubra L. v. genuina	—	przesadz. 1909	16/6	1370	
36	Avena flavescens L. . .	—	1907, 1908 przes. 1909	11/1	50	
25	Festuca rubra L. v. fallax. Hack.	Wiedeń	1908		6800	
37	Poa alpina L.	Pożyżewska	1909			
	Festuca supina Schur.	"	"	16/8	1200	2450
	" rubra L. v. fallax. Hack.	Breskul	"			
26	Phleum alpinum L. . .	Pożyżewska	"	16/8	310	
38	Poa sudetica Haenke .	"	"			
	Festuca duriuscula L. .	"	"	30/8	900	
	Avena versicolor Vill. .	"	1910	24/8	190	
27	Festuca rubra L. v. genuina	"	1908	23/8	2650	8500
	Festuca rubra L. v. glauca	Wiedeń	"	9/9	140	
39	Tymotka finlandzka .	—	26/6, 1911			
	Festuca rubra L. v. fallax Hack.	Pożyżewska	17/7, 1910			
	Luzula spadicea Desv.	Turkulskie	IX., 1910, 1911			
	Poa serotina Ehrbg. .	Wiedeń	1908	5/10	152	
	Phleum alpinum L. .	"				
28	Festuca supina Schur. .	Pożyżewska	przesadz. 1909	16 8	2330	5750
40	Avena planiculmis Schrad.	—	26/6, 1911			
	Poa Huppenthalii Rac.	Turkulskie	1910			
	Festuca arundinacea Schreb.	Wiedeń	1908	12/10	90	
	Dactylis glomerata L.		1908	4/9	110	

L. poletki	Nazwa rośliny	Pochodzenie	Data siewu	Dzień zbioru	Nasienia gr.	Słomy gr.
	Poa alpina L.	Wiedeń		12/8	55	
	Phleum pratense L.		przesadz. 1910			
29	Poa sudetica Haenke .	Breskul	1908, 1909			
41	1. Avena versicolor Vill.	Pożyżewska	16/7, 1910			
	2. Rajgras argentyński	—	17/7, 1910 1908			
	3. Festuca picta Kit. .	Pożyżewska	26/6, 1911			
	4. Poa violacea Bell. .	Wiedeń	„	5/9	160	
30/31	Festuca orientalis A. Kern.	Pożyżewska	„			
	Festuca duriuscula v. crassifolia Hack. . .	—	„			
	Achillea stricta	Lwów	„			
	Festuca amothystina L. M.	„	„			
	Aira flexuosa L. v. montana Trin.	Pożyżewska	„			
	Avena planiculmis Schrad.	„	„			
	Festuca delicatula . .	Lwów	„			
	Achillea moschata Wulfen	„	„			
42	Phleum alpinum L. . .	Pożyżewska	17/6, 1910			
43	Trifolium repens L. . .	„	27/6, 1911			
	Hieracium villosum L.	„	„ „			
	Saponaria officinalis L.	Lwów	„ „			
	Papaver alpinum . . .	„	„ „			
	Poa violacea Bell. v. flavescens Th. . . .	Pożyżewska	„ „			
	Digitalis lanata Ehrh.	Lwów	„ „			
	Solidago alpestris W. K.	Pożyżewska	„ „			
	Lithospermum officinale	Lwów	„ „			
	Geum rivale L.	„	„ „			
	Koeleria glauca D. C. .	Pożyżewska	„ „			
	Luzula angustifolia Garke.	—	„ „			
	Dactylis glomerata L.	Breskul	„ „			
	Plantago montana L. M. K.	Pożyżewska	„ „			
	Festuca amethystina Host.	Lwów	„ „			
52	Poa sudetica Haenke .	Pożyżewska	1908	12/8	100	

L. poletki	Nazwa rośliny	Pochodzenie	Data siewu	Dzień zbioru	Nasienia gr.	Słomy gr.
68	Phleum alpinum L. . .	dziko rosnące na miejscu		16/8	35	
53	1. Festuca carpatica Dietr.	Breskul	1908, 1909	5/9	200	
	2. Avena versicolor Vill.	Pożyżewska	1908, 1911	24/8	50	
54	Calamagrostis arundinacea Roth.	Breskul	1908, 1909 1911			
70	Arrhenatherum elatius L. M. et K.	Kościeliska	1907 przes. 1908			
	Phleum alpinum L. . .	„	1908			
	Poa violacea Bell. . .	„	„			
	Phleum alpinum L. . .	Pożyżewska	„			
	Festuca picta Kit. . .	—	przesadz. 1908			
55	Carex tristis H. B. . .	Bręskul	sadz. 1908			
71	1. Festuca rubra fallax. Hack.	Kościeliska	1907 przesadz. 1908.	23.8	880	5850
	2. Poa sudetica Haenke	Pożyżewska	1908			
56	Achillea carpatica Bł. .	„	1909			
72	Festuca Porcii Haekl. .	Breskul	1908, 1910		90	
	Poa sudetica Haenke .	„	1908	31/8	220	
57	Poa pratensis L. v. humilis Griesb.	„				
	Dziko rosn. na miejscu	—	dosadz. 1909	12/8	1400	8500
73	Festuca orientalis Kern.	—	1908			
53/65	Przyorane na zimę . .	„	1909, 1910			
74	Avena planiculmis Schrd.	Breskul	1908, 1910, 1911	4/9	240	
75	Achillea millefolium L.	Pożyżewska	przesadz. 1908 1910			
76	Festuca supina Schur.	„	1908	15/8	110	
	Festuca rubra L. v. fallax Hack.	Wiedeń	1908	23/8		
77	Achillea carpatica Bł.	Pożyżewska	1909			
78	Poa pratensis L. v. humilis Grsb.	„	21/6 1909			
80	Avena adsurgens Schur.	Breskul	1908, 1911			
82 1	Dactylis glomerata L.	—	przesadz. 27/9, 1910			

L. poletki	Nazwa rośliny	Pochodzenie	Data siewu	Dzień zbioru	Nasienia gr.	Słomy gr.
1	Trifolium repens L. . .	—	1905			
2	Plantago serpentina Lk.	Wiedeń	1908			
2	" montana Lk. . .	"	1908 przesadz. 11/9, 1910			
3	" alpina L. . .	—	1908 przesadz. 10/9, 1910			
4	Festuca heterophylla Lmk.	"	1908 6/10, 1910			
5	Phleum alpinum L. . .	Pożyżewska	19/6, 1911			
6	Festuca supina Schur.	"				
7	" rubra L. v. genuina	—	21/6, 1911			
8	Poa violacea Bell. . .	Wiedeń		24/8	470	7850
9	Carex leporina L. . .	Pożyżewska	24/6, 1911			
83 1	Ziemniaki	Lwów	30/6, 1911			
2	"	"	" "			
3	Agropyrum caninum R. S.	—	27/6, 1911			
	Bromus secalinus L. .	Lwów	" "			
	Poa caesia Smith. . .	—	" "			
	Festuca ovina L. v. firmula Haeck.	—	" "			
	Festuca ovina L. v. hispidula Hack.	Lwów	" "			
	Festuca ovina L. v. rupicarpina Hack. . .	—	" "			
	Festuca rubra L. v. glauca Auct.	—	" "			
83 4	Festuca rubra L. v. fallax Hack.	—	" "			
	Festuca Porcii Hack. .	Pożyżewska	" "			
	" rubra L. v. hispidula Hack.	—	" "			
	Festuca ovina sulcata Hack.	—	" "			
	Plantago alpina L. . .	—	" "			
	Tymotka finlandzka .	Lwów	" "			
83 5	Onobrychis montana .	"	" "			
	Phleum Micheli All. .	Wiedeń	" "			
	" pratense L. . .	—	" "			
	Alopecurus pratensis L.	—	" "			
	Poa pratensis L. . . .	—	" "			
	Plantago serpentipa L.	Wiedeń	" "			
	Poa violacea Bell. v. flav. Thom.	—	" "			

L. poletki	Nazwa rośliny	Pochodzenie	Data siewu	Dzień zbioru	Nasienia gr.	Słom[illegible]
83 8	Festuca rubra L. v. fallax Hack.	—	18/6, 1910	24/8	410	1300
83 9	Poa violacea Bell. . .	—	uzupełniona 19/6, 1911			
84 1	Achillea carpatica Bł.	Pożyżewska	1910 i 25/6 1911			
2	Festuca picta Kit. . . .	Pożyżewska	17/6, 1911			
3	„ rubra L. . . .	—	„ 1910	3/8	1350	6500
4	Poa alpina L.	—	„ „	6/10	170	
5	Phleum alpinum L. . .	Pożyżewska	17/6 1910 i 19/6 1911			
6	Festuca heterophylla Lmk.	—	23/6, 1911			
7	Festuca capatica Dietr.	Pożyżewska	24/6 „			
85 2	„ rubra L. v. fallax Hack.	—	17/6, 1910	24/8	350	1700
3	Festuca supina Schur.	Pożyżewska	— „	24/8	90	
4	Poa pratensis L. v. humilis Grisb.	-	19/6, 1911			
5	Poa sudetica Haenke .	Pożyżewska	17/6, 1910			
6	4 odmiany owsa, koniczyna czerwona . .	—	14/6, 1911			
7	Łubin żółty z niebiesskim, seradella . . .	—	„ „			
85 7	Poa serotina Ehrbg. .	Wiedeń	24/6, 1911			
86 1	Festuca ovina L. v. rupicarpina Hack. . .	—	17/6, 1610			
	Trifolium baddium Schreb.	Wiedeń	1/7, 1911			
	Trifolium pratense v. niveum Szysz. . . .	Breskul	„ „			
	Festuca duriuscula . .	—	17/6, 1910			
	Polygonum nutans Sieb. et Zucc.	—	— —			
86 2	Cynosurus cristatus L.	—	1/7, 1911			
	Poa caesia Smith. . . .	—	24/6, 1911			
	Plantago alpina L. . .	Wiedeń	24/6, 1911			
	Avena adsurgens Schur.	Breskul	„ „			
	Festuca rubra L. v. hispidula Hack.	—	17/6, 1910			
86 3	Rajgras włoski holenderski	Lwów	1911			
86 4	Plantago serpentina L.	Wiedeń	17/6, 1910			
	Festuca ovina L. v. pseudovina Hack. .	—	„ „			

Tablica XVIII.

Wyniki upraw porównawczych odmian owsa, przeprowadzonych w:

Liczba porz.	Odmiana		Podlipcach	Jagielnicy	Pełkinach	Ostrowie	Żerosławicach	Zarzeczu	Przeworsku Gaci	Przeworsku Dolnym	Dublanach pod Baranami	Dublanach dział XVII.	Radziechowie	Miżyńcu	przeciętne	Uwaga
1	Rychlik mikulicki	ziarno	10, 67	12, 66	12, 78	12, 08	9, 13	17, 38	15, 88.	14, 39	17, 53	15, 9	12, 46	12, 16	13, 58	
		słoma	17, 40	27, 47	22, 17	15, 83	15, 96	23, 05	29, 89	21, 52	42, 04	31, 23	17, 57	18, 01	23, 43	
2	Dzwonek	ziarno	9, 17		13, 31		9, 86	17, 49	12, 85			15, 22	11, 94		12, 69	
		słoma	17, 83		18, 08		16, 50	24, 75	—			25, 36	20, 88		20, 67	
3	Goldregen	ziarno		11, 51	13, 21	14, 95			16, 00	16, 88		14, 84	12, 78		15, 74	
		słoma		23, 02	20, 75	16, 99			—	27, 50		35, 24	17, 91		23, 58	
4	Dreikorn	ziarno		14, 97		12, 94	7, 06			17, 30				13, 57	13, 17	
		słoma		20, 48		15, 54	11, 51			31, 05				16, 24	18, 36	
5	Siegeshafer	ziarno			13, 90	12, 08		17, 49	18, 84				17, 26	13, 25	15, 47	
		słoma			21, 60	12, 08		20, 68	43, 81				19, 82	18, 75	22, 79	
6	Hvitling	ziarno					8, 10	16, 31	15, 88		17, 63				14, 48	
		słoma					12, 92	20, 96	41, 59		35, 12				27, 65	
7	Wettertrotzer	ziarno		11, 51						15, 69	20, 13			12, 47	14, 95	
		słoma		26, 47						24, 76	32, 38			17, 88	27, 87	
8	Miejscowy	ziarno	10, 71			13, 16 17, 26									13, 67	
		słoma	15, 78			16, 19 11, 51									14, 49	
9	Ligowo	ziarno			12, 73						11, 79	14, 10			12, 87	
		słoma			21, 18						37, 16	26, 31			28, 21	
10	Schlanstadski	ziarno									18, 53	16, 35			17, 44	
		słoma									45, 30	25, 36			35, 33	
11	Petkuski	ziarno										19, 88			19, 88	
		słoma										25, 68			25, 68	
12	Beseler	ziarno	10, 51	10, 36											10, 43	
		słoma	17, 69	21, 07											19, 37	
13	Abundance	ziarno	10, 33												10, 33	
		słoma	16, 29												16, 29	
	przeciętne z gospod.	ziarno	10, 26	12, 20	13, 18	13, 79	8, 20		15, 89	16, 06	17, 12	16, 71	13, 61	12, 86	14, 14	przeciętnie
		słoma	17, 00	23, 50	20, 90	14, 69	13, 61		38, 73	26, 22	28, 40	28, 19	19, 04	17, 72	22, 18	z odmian

Tablica XIX.

Wyniki upraw porównawczych odmian jęczmienia, przeprowadzanych w:

Liczba porząd.	Odmiana		Podlipcach	Jagielnicy	Szówsku	Miżyńcu	Przeciętne	
1	Princess	ziarno	12,5		4,91	9,26	8,89	+0,99
		słoma	19,34		9,36	21.22	16,67	+2,73
2	Chevalier	ziarno	10,77	14,97	4,3	7,25	9,32	+0,01
		słoma	16.79	18,41	7,83	15,79	17,20	—0,61
3	Łabędziak	ziarno	10,42	13,9	3,14	7,65	8,78	—0,53
		słoma	17.32	18,41	6,98	14,06	14,34	—1,40
4	Hanna	ziarno	9,27	10,36			9,81	—2,81
		słoma	18,94	20,72			19,83	+0,49
5	Miejscowy	ziarno	15,54				15,54	+6,67
		słoma	23,08				23,08	+7,31
6	Thaya	ziarno		14,97		7,55	11,26	+0,52
		słoma		20,71		16,00	18,34	+1,31
7	Ideal	ziarno			5,33		5,33	—3,54
		słoma			8,52		8.52	—7,25
8	Goldthorpe	ziarno			2,65		2,65	—6,22
		słoma			8,21		8,21	—7,56
		ziarno	11,70	13,55	4,06	7,93	8,87	
		słoma	19,11	19,56	8,18	14,52	15,77	

Tablica XX.

Wyniki upraw porównawczych odmian pszenicy jarej, przeprowadzanych:

Liczba porz.	Odmiana		w Szówsku	w Chłopicach	w Dublanach	Przeciętnie	
1	Perłówka	ziarno	3,72	7,21	7,54	6,15	—2,28
		słoma	11,94	20,56	33,18	21,89	—0,50
2	Loodsdorfska	ziarno	5,49	11,27	12,06	9,60	+1,17
		słoma	10,55	35,82	28,61	27,33	+2,59
3	Chłopicka oryginalna	ziarno	5,76	11,51		8,63	+1,35
		słoma	13,27	29,42		21,34	+3,04
4	Niemierczańska	ziarno	4,37		12,63	8,5	+0,65
		słoma	8,52		29,69	19,10	–0,88
5	Chłopicka miejscowa	ziarno	5,53			5,53	+0,58
		słoma	11,13			11,14	+0,06
6	Mikulicka	ziarno		10,93		10,93	+1,31
		słoma		19,45		19,45	—6,18
7	Blaue Dame	ziarno		7,17		7,17	—2,45
		słoma		22,91		22,91	–3,72
	Przeciętnie	ziarno	9,95	9,62	10,74	8,07	przeciętne
		słoma	11,08	25.63	30,49	20,45	z odmian

Tablica XXI.

Wyniki

upraw porównawczych z odmianami ziemniaków przeprowadzonych w Dublanach.

Liczba porz.	Odmiana	Glinka lössowa po pastwisku na oborniku: plon z morga	Glinka lössowa po pastwisku na oborniku: % skrobji	Piasek po ziemniakach na oborniku: plon z morga	Piasek po ziemniakach na oborniku: % skrobji
1	Waza	130·45	19·95	113·76	21·60
2	Pac	116·55	18·80	121·16	20 80
3	Jamróż	139·12	17·10	101·92	19·20
4	Aza	149 60	17·50	146·87	19·15
5	Zawisza	127·70	20·10	94·75	19·55
6	Topór	130·05	17·50	133·90	20·80
7	Biała królowa	129·62	15·05	95·92	18·05
8	Ambrozja	102·93	15·90	80·39	17·50
9	Złocień	145·50	14·60	103·15	15 60
10	Meksykańskie	98·65	13·00	57·59	14·20
11	Badera	147·45	16·75	—	—
12	Unika	154·83	18·80	128·01	21·50
13	Rothe Mäuschen	80·85	12·40	48·78	13·20
14	Bonar	134·28	18·15	115·53	19·20
15	Bawół	165·46	14·60	160·07	17·90
16	Solanum com	123·08	13·40		—
17	Hungaria (Agnellego)	122·30	14·50	123·27	14·80
18	Juvel (Agnell.)	117·52	15·25	111·58	18·35
19	Pannonia (Agnell.)	88·71	14·30	73·54	15·80
20	Fürstenkrone Richtera	149·75	14·70	97·14	15·80
21	Frühblaue	13·23	13·50	15·64	15·80
22	Schultz z· Lupitz	182·73	19·40	132·06	21·35
23	Reingold	80·64	14·40	60 86	17·40
24	Vor der Front	125·07	18·05	74·37	19·80
25	Juvel Richtera	97·20	15·25	75·53	18·50
26	Kaiserkrone Neumana	124·08	13·50	—	—
27	Całowaniak Drewitza	154·08	17·40	—	—
28	Kawaler Drewitza	174·74	16 00	—	—
29	Panna „	100·73	12·90	—	—
30	Syrena „	123·00	17·90	—	—
31	Świder	149·63	18·20	—	—
32	Warszawa	184·35	18·80	—	—
33	Eldorado		—	139·92	19·90
34	Volthmany 34 Locnowa	—		124·94	23·20

Tablica XXII.

Wyniki

upraw porównawczych odmian ziemniaków, przeprowadzanych w:

Liczba porz.	Odmiana	Kłodnie		Kutkorzu czarnoziem		Kutkorzu piaski		Ostrowie		Radziechowie		Suchowoli		Ubiniach		Derewlanach		Przeciętnie	
		plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji
1	Venus . .	—	—	133·7	22·5	116·3	20	—	—	105·25	20·5	—	—	112	19·2	—	—	116·81	20·5
2	Busola . .	—	—	95·9	21·1	98·6	20·7	—	—	—	—	117·8	16·4	—	—	—	—	104·1	19·4
3	Topaz . .	—	—	100·7	22	95·9	19·2	—	—	132·95	20·7	—	—	—	—	—	—	109·85	20·63
4	Bonar . .	—	—	145·3	25	110·4	20·3	—	—	—	—	140·12	14·8	—	—	—	—	131·91	20·03
5	Waza . .	—	—	130·72	19·5	113·3	19	—	—	106·65	21·6	—	—	—	—	—	—	116·89	20·03
6	Bohuny .	—	—	180·21	21·5	135·3	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	157·75	21·75
7	Aste . .	—	—	130·71	19·4	130·71	21·4	—	—	113·57	20·3	—	—	136·8	19	—	—	127·95	20·02
8	Ordon . .	—	—	—	—	—	—	82·12	—	—	—	78·12	15·5	153	18·2	—	—	104·71	16·85
9	Olgierd . .	—	—	—	—	—	—	115·1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115·1	--
10	Lech . .	114·42	16·2	—	—	—	—	95·9		—	—	125·12	13·8	—	—	—	—	111·81	15·0
11	Pos . .	—	—	—	—	—	—	—	—	63·70	21·4	—	-	94	20·5	—	—	78·85	20·95
12	Pac . .	—	—	—	—	—	—	—	—	131·57	22·5	—	—	—	—	—	—	131·57	22·5
13	Topór . .	124·15	19·4	—	—	—	—	118·3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121·22	19·4
14	Żuk . .	146·34	18·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	95·35	17·5	120·81	17·8
15	Sine . .	129·5	16·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52·65	17·1	91·07	16·6
16	Sas . .	121·88	18·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	104·36	17·2	113·12	17·9

Liczba porz.	Odmiana	Kłodnie		Kutkorzu czarnoziem		Kutkorzu piaski		Ostrowie		Radziechowie		Suchowoli		Ubiniach		Derewlanach		Przèciętnie	
		plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji	plon z morga	% skrobji
17	Tur . . .	113·18	18·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65·18	20·8	89·18	19·5
18	Karmazyn	108·22	18·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	108·22	18·2
19	Znicz . .	131·76	20·5	—	—	—	—	—	—	—	—	--	—	150·2	21·1	—	—	140 98	20·8
20	Voltmany	106·15	19	—	—	—	---	—	—	—	—	—	—	116 2	20·9	74·63	19·5	98·99	19·8
21	Gawronek	110·77	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110·77	19
22	Tarzeł . .	99·55	16·6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	99·55	16·6
23	Opal . . .	137·46	17 5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	137·46	17·5
24	Gryf . . .	—	—	—	—	—	—	115·1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115·1	—
25	Jagoda . .	—	—	—	—	—	—	111 9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	111·9	—
26	Magnola .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	138·28	14·4	—	—	—	—	138·28	14·4
27	Hetman .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	128·34	16	—	—	—	—	128·34	16
28	Juvel Angellego .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97·96	15·2	—	—	—	—	97·96	15·2
29	Pannonia .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	89·32	13·9	—	—	—	—	89·32	13·9
30	Brocken .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	126·7	22·7	—	—	126·7	22·7
31	Agrarya .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72·3	20·5	—	—	72·3	20·5
32	Bard . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125 2	18 2	—	—	125·2	18 2
33	Świteź . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	133	20·1	—	—	133	20·1
34	Czasza . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	112·1	21·6	—	—	112·1	21·6
35	Gracja . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	130·2	20·9	—	—	130·2	20·9
36	Uptodate .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90·5	18·2	90·5	18·2
	Przeciętnie	120·28	18·9	131·03	21·5	114·36	20·37	104·22	—	115·61	21·16	114·38	15·00	121·80	20 24	80·44	18·4		

Tabela XXIII.

Zbiory

we wschodniej części kraju w r. 1911.

Liczba p.	Gatunek zboża	Obsiano ha	Zbiór w ziarnie hl	Zbiór w ziarnie q	pro ha hl	pro ha q	waga 1 hl w kg	Zbiór słomy w ogóle q
1	Pszenica ozima	376.155	6,002.085	4,612.550	15 96	12·26	76·85	10,837.700
2	Pszenica jara . .	37.353	588.807	440.828	15·74	11·80	74·87	884.240
3	Żyto ozime . .	436.170	7 604.401	5,348.465	17·43	12·26	70·33	13,995.000
4	Żyto jare . . .	4.607	74.648	50.342	16·20	10 93	67·44	99.400
5	Jeczmień . . .	234.240	4,984.499	3.121.162	21·28	13·32	62·61	6,263.000
6	Owies	452.270	11,839.706	5.631.623	26·18	12·45	47·56	12,983.000
7	Kukurydza . .	62.453	966.368	718.768	15·47	11·51	74·38	1,633.400
8	Orkisz na ziarno	632	12.507	6.538	19·80	10 30	52·30	10.890
9	Mieszanka na ziarno	1.025	—	12.005	—	11·71	56·00	28 030
10	Hreczka	55.488	—	575.896	—	10·43	—	1,670.050
11	Proso i sorgo .	14.671		171.350	—	11·68	—	436.480
12	Groch	34.981	—	405.057	—	11·58	75·50	—
13	Soczewica . . .	1.426	-	13.696	—	9·60	—	—
14	Wyka	22.079	—	239.354	—	10·84	—	—
15	Łubin	6.805	—	82.106	—	12·07	—	—
16	Bobik	34.606	—	420.856	—	12·16	—	—
17	Rzepak i rzepik	4 722	—	60.192	—	12·75	—	97.500
18	a) Lnianka . . .	147	—	1 370	—	9·25	—	—
	b) Mak	473	—	3.213		6·79	—	—
19	a) Anyż	40	—	324	—	8·00	—	—
	b) Słoneczniki .	—	—	—	—	—	—	—
20	Len	7.095	—	36.222	—	5·81*) 5·10	—	41.262*)
21	Konopie	13.835	—	84.821	—	6·44*) 6·14	—	89.048*)
22	Tytoń	1.939	—	28.503	—	14·70	—	--
23	Chmiel	1.831	—	6.059	—	3·31	—	—
24	Ziemniaki . . .	347.080	67,067 233	47.168.840	193·23	135 90	70·33	—
25	Buraki cukrowe	5 053	—	1,091.338	—	215·98	—	—
26	Buraki pastewne	16.326	—	5,909.460	—	361·96	—	—
27	a) Marchew . .	1.461	—	449.880	—	307·93	—	—
	b) Cykorja . . .	100	—	9.040	—	90·40	—	—
28	Kapusta	9.004	—	1,170.430	—	130·04	—	—
29	Dynia	6.803	—	—	—	—	—	—
30	Ogrodowiny . .	—	—	—	—	—	—	—
31	Koniczyna na paszę	215.790	—	6,630.270	—	30·73	—	—
32	Mieszanka na paszę	56.505	—	1,517.245	—	26 85	—	—
33	Ugor	136.220	—	—	—	—	—	—
	Razem . .	2.599.385	—	—	—	—	—	—
34	Koniczyna na ziarno	28.525	—	41.613	—	1·45	—	—
35	Łaki	693.982	—	17,342.276	—	24 99	—	—

*) Włókno.

Tablica XXIV.

Wykaz

gmin poddanych w roku 1911 typowym badaniom statystycznym pod względem zużytkowania roli.

L. p.	Nr. strefy	Powiat sądowy	Powiat polityczny	Gmina
1	VIII/(92)	Dubiecko	Przemyśl	Babice
2	"	Jarosław	Jarosław	Tywonia
3	"	Niżankowice	Przemyśl	Gdeszyce
4	"	Przemyśl	Przemyśl	Orzechowce
5	"	Radymno	Jarosław	Tapin
6	"	Sieniawa	Jarosław	Sieniawa
7	IX/(93)	Bircza	Dobromil	Kotów
8	"	Dobromil	Dobromil	Truszowice
9	"	Drohobycz	Drohobycz	Śniatynka
10	"	Stara Sól	Stary Sambor	Stochynie
11	"	Stary Sambor	Stary Sambor	Straszewice
12	"	Brzozów	Brzozów	Niebocko
13	"	Lisko	Lisko	Uherce
14	"	Podbuż	Drohobycz	Podmanasterek
15	"	Sambor	Sambor	Neudorf
16	"	Sanok	Sanok	Załuż
17	"	Stryj	Stryj	Wola dołhołucka
18	"	Ustrzyki dolne	Lisko	Ustrzyki dolne
19	X/(94)	Brzozów	Brzozów	Wola jasienicka
20	"	Rymanów	Sanok	Rymanów
21	"	Sanok	Sanok	Dudyńce
22	XI/(95)	Baligród	Lisko	Dorzanka
23	"	Bolechów	Dolina	Witwica
24	"	Borynia	Turka	Bachnowate
25	"	Bukowsko	Sanok	Nadolany
26	"	Lutowiska	Lisko	Wydrne
27	"	Skole	Skole	Korostów
28	"	Turka	Turka	Szumiacz
29	"	Lisko	Lisko	Tarnawa górna
30	"	Podbuż	Drohobycz	Załokieć
31	"	Rymanów	Sanok	Głębokie
32	"	Ustrzyki dolne	Lisko	Zadwórze
33	XII/(96)	Jabłonów	Peczeniżyn	Stopczatów
34	"	Delatyn	Nadworna	Delatyn
35	"	Kosów	Kosów	Kosów stary
36	"	Kuty	Kosów	Kuty miasto
37	"	Sołotwina	Bohorodczany	Sołotwina
38	"	Żabie	Kosów	Żabie
39	"	Dolina	Dolina	Łopianka
40	"	Kałusz	Kałusz	Berłohy

Tablica XXV.

Wykaz

założonych wzorowych sadków włościańskich.

L. p.	Miejscowość i powiat	Właściciel sadu	Sad składa się z drzew
1	Werbiż p. Lwów	Teodor Subota	35 sztuk jabłoni
2	" " "	Mikoła Lubusko	35 " "
3	" " "	Tomasz Diaków	35 " "
4	Honiatycze p. Lwów	Hawryło Kowalec	25 " "
5	" "	Józef Bubeluka	25 " "
6	" "	Jakim Kozdurko	20 " "
7	Wierzbica p. Rawa-ruska	Wojc. Chłopiński	20 szt. jabł. piennych 20 " karłów (jabł. i grusz) 58 " krzew. owoc.
8	Szczerzec p. Rawa-Ruska	Piotr Banaś	25 " jabłoni, śliw i wiszni
9	" " "	Ilko Rusin	25 " jabłoni, śliw i wiszni
10	" " "	Hryń Boży	25 " jabłoni, śliw i wiszni
11	" " "	Józef Mazurek	25 " jabłoni, śliw i wiszni
12	" " "	Wasyl Wynarczuk	25 " jabłoni, śliw i wiszni
13	" " "	Piotr Smoliniec	25 " jabłoni, śliw i wiszni
14	" " "	Fedko Krzewiec	25 " jabłoni, śliw i wiszni

L. p.	Miejscowość i powiat	Właściciel sadu	Sad składa się z drzew
15	Bukowie p. Jarosław	Jan Zwoliński	35 szt. jabłoni, śliw i wiszni
16	„ „	Walenty Pokrzywca	35 „ jabłoni, śliw i wiszni
17	„ „	Mikołaj Gąsior	35 „ jabłoni, śliw i wiszni
18	„ „	Andrzej Huluk	35 „ jabłoni, śliw i wiszni
19	Dobropol p. Jarosław	Stanisław Pokrzywca	35 „ jabłoni, śliw i wiszni
20	„ „	Kazimierz Mazurek	35 „ jabłoni, śliw i wiszni
21	„ „	Mich. Pokrzywca	35 „ jabłoni, śliw i wiszni
22	„ „	Jan Mazur	35 „ jabłoni, śliw i wiszni
23	Osówka p. Jarosław	Wojciech Polec	20 „ jabłoni śliw i wiszni
24	„ „	Mikołaj Działo	20 „ jabłoni, śliw i wiszni
25	„ „	Wal. Brzyski	30 „ jabłoni, śliw i wiszni
26	„ „	Andrzej Brzyski	30 „ jabłoni, śliw i wiszni
27	Oleksice p. Stryj	Tomasz Bigos	35 „ jabłoni, śliw i wiszni
28	Doliniany p. Gródek-Jag.	Stanisław Chruściel	25 „ jabłoni i grusz
29	Rokitno p. Gródek-Jag.	X. Jan Adam	35 „ jabłoni

Tablica XXVI.

Wykaz

miejscowości, dla których opacowano plany sadów wzorowych.

L. p.	Miejscowość i powiat	Właściciel sadów	Sad ma się składać z drzew
1	Św. Józef p. Kołomyja	Leszek Stojałowski	35 sztuk drzew
2	„ „ „ „	And. Jabłoński	35 „ „
3	„ „ „ „	Antoni Bielenda	35 „ „
4	„ „ „ „	Franciszek Kotarba	35 „ „
5	„ „ „ „	Wal. Jaszek	35 „ „
6	Podliski m. p. Lwów	Al. Łotocki	35 „ „
7	Hranki p. Bobrka	Dam. Cybruch	35 „ „
8	Kulików — Miennica p. Lwów	Ks. Eug. Chyluk	
9	Wolica Baryłowa p. Kamionka Str.	Adam Malinowski	
10	Zawadów p. Lwów	Michał Kamiński	30 sztuk drzew
11	„ „ „	Jan Jinduk	30 „ „
12	„ „ „	Grzegorz Ćwikłowski	30 „ „
13	„ „ „	Łukasz Gnot	30 „ „
14	„ „ „	Józef Szmid	30 „ „
15	Nowe Miasto p. Dobromil	Al. Pragłowski	
16	Bazimówka p. Sanok	Michał Ząbkiewicz	35 sztuk drzew
17	„ „ „	Jan Kędzior	21 „ „
18	„ „ „	Franciszek Kędzior	42 „ „
19	„ „ „	Andrzej Zytka	25 „ „
20	„ „ „	Franciszek Niemiec	18 „ „
21	„ „ „	Feliks Niemiec	12 „ „
22	„ „ „	Edward Surowiecki	28 „ „

L. p.	Miejscowość i powiat	Właściciel sadów	Sad ma się składać z drzew
23	Bazimówka p. Sanok	Jan Ćwiąkała	22 sztuk drzew
24	„ „	Bartłomiej Niemiec	11 „ „
25	„ „ „	Andrzej Niemiec	10 „ „
26	„ „ „	Jan Niemiec	10 „
27	„ „ „	Teofil Niemiec	14 „
28	„ „ „	Maciej Niemiec	28 „ „
29	„ „ „	Jan Ćwiąkała	39 „ „
30	„ „ „	Wojciech Antoni (mł.)	12 „ „
31	„ „ „	Paweł Kędzior	10 „ „
32	„ „ „	Paweł Malik	30 „ „
33	„ „ „	Wincenty Malik	28 „ „
34	„ „ „	Piotr Wronkowicz	22 „ „
32	„ „ „	Jan Prorok	21 „ „
36	„ „ „	Pawronkowicz (syn Jana)	8 „ „
37	„ „ „	Feliks Niemiec	28 „ „
38	„ „ „	Władysław Wójcik	35 „ „
39	„ „ „	Franciszek Warchał	39 „ „
40	„ „ „	Paweł Malik	6 „ „
41	„ „ „	Jan Warchał	26 „ „
42	„ „ „	Szczepan Ząbkiewicz	5 „ „
43	„ „ „	Jan Żyttna	28 „ „
44	„ „ „	Jan Anakuta	12 „ „
45	„ „ „	Andrzej Malik	20 „ „
46	„ „ „	Marcin Wunkowicz	20 „ „
47	„ „ „	Kazimierz Wójcik	14 „ „
48	„ „ „	Feliks Niemiec	39 „ „
49	„ „ „	Walenty Surowiak	14 „ „

Tablica XXVII.

Wykaz
sadów szkolnych.

L. p.	Miejscowość i powiat	Sad składa się z drzew	Uwaga
1	Brzuchowice p. Lwów	59 drzew piennych, 78 drzew karłowych, 60 krzewów	Wykończony będzie w r. 1912
2	Zawadów p. Lwów	10 drzew karłowych, 87 drzew piennych, 10 krzewów	
3	Pikułowice p. Lwów	53 drzew piennych, 70 drzew karłowych, 200 krzewów	
4	Odenica p. Dolina	25 szt. jabłoni, grusz, śliw i krzew.	
5	Hołe ruskie p. Rawa ruska	„ „ „ „ „ „	
6	Lubycza-Kniazie p. Rawa ruska	„ „ „ „ „ „	
7	Lubycza kameralna p. Rawa ruska	„ „ „ „ „ „	
8	Rzeczyca p. Rawa r.	„ „ „ „ „ „	
9	Rzyczki p. Rawa r.	„ „ „ „ „ „	
10	Sałuszy p. Rawa r.	„ „ „ „ „ „	
11	Szczerzec p. Rawa r.	„ „ „ „ „ „	
12	Thelowa p. Rawa r.	„ „ „ „ „ „	
13	Zaborze p. Rawa r.	„ „ „ „ „ „	
14	Rokitno p. Gródek Jag.	35 sztuk drzew	
15	Folwarki m. p. Budy (szkoła chmielarska)	120 sztuk szczepów	
16	Tłumacz p. Tłumacz (szkoła gosp. wiejsk.)	85 sztuk drzew	

Tablica XXVIII.

Wykaz

sadów wzorowych większej własności.

L. p.	Miejscowość i powiat	Właściciel sadu	Sad składa się z drzew
1	Pasieki - Łyczakow. p. Lwów	Dr. J. Jaszczurowski	170 szt. drzew piennych
2	Olszanica p. Lisko	Antoni Juściński	500 szt. drzew
3	Rokitno p. Gródek J.	Edward Kopecki	350 " "
4	Warchło p. Bełz	br. A. Merta	150 " "
5	Szczerzec p. Rawa r.	Karol Krusenstern	15 brzoskwiń, 15 moreli, 35 winorośli
6	Bażanówka p. Sanok	Kazimierz Laskowski	30 drzew karł.
7	Sieniawa p. Jarosław	Ordynacja ks. Czartoryskich	250 szt. drzew

Tablica XXIX.

Wykaz

drzew przeszczepionych w r. 1912.

Liczba porządk.	Miejscowość	Kierownik akcji	Drzew przeszczepiono jabłoni	grusz	śliw	czereśni i wiszni	Przeszczepiono razem sztuk drzew	Zużyto na to sztuk zrazów
1	Hnizdyczów . .	Eust. Kotowicz	60	27	—	—	87	200
2	Dowrów ad Samb.	Grzegorz Gecko	63	78	—	—	141	280
3	Werbiż	A. Krochmalnicki	15	7	6	2	30	1200
4	Żołynia	Jan Niemiec . .	33	37	2	2	74	155
5	Zernicc	Al. Karwański .	28	27	—	—	53	550
6	Balnica	Alojzy Tymiński	18	12	—	—	30	150
7	Grabowiec. . .	Karol Fjałkowski	38	11	—	—	49	150
8	Śniatyn	Jan Wilk . . .	3	1	195	—	139	1890
9	Harta	Wojc. Gładysz .	118	42	3	4	167	350
10	Balnica	Bazyli Barnicz .	173	143	—	—	316	500
11	Albigowa . . .	Józef Marciniec	18	23	15	14	70	200
12	Doliby	In. Zachoyów .	74	43	14	—	131	255
13	Siechów . . .	J. Atamańczuk .	72	37	—	—	109	397
14	Podzameczek .	Ant. Czyżewski	9	8	—	—	17	155

Dod

Wykaz

stanu obór zarodowych pełnej krwi w roku 1911.

Liczba p.	Właściciel obory zarodowej	Miejscowość	Rok zał.	Rasa	Stan obory przy założeniu		Stan z końcem roku 1911		Urodziło się		Przeciętna waga krów kg
					buhajów	krów	buhajów	krów	byczków	jałówek	
1	Dr. Lisowiecki Marjan	Chłopice	1909	nizinna czar. srok.	1	10	1	12	4	5	643

Dodatkowy wykaz do Tablicy V.

Wykaz

stanu obór zarodowych półkrwi w roku 1911.

Liczba p.	Właściciel obory zarodowej	Miejscowość	Rok zał.	Rasa	Stan obory przy założeniu		Stan z końcem roku 1911		Urodziło się		Przeciętna waga krów kg
					buhajów	krów	buhajów	krów	byczków	jałówek	
1	Dr. Lisowiecki Marjan	Chłopice	1901	$^1/_2$ krwi nizinna czar. srok.	1	26	1	41	21	28	497